

המכללה לחינוך
לטכנולוגיה ולאמנויות

ידיעון

לשנת הלימודים תשע"ה
2015-2014

**סמינר הקיבוצים – המכללה לחינוך, לטכנולוגיה ולאמנויות
ידיעון תשע"ה, 2014-2015**

**עריכה והפקה: תמר שקד ♦ עיצוב עטיפה ושערים פנימיים: שירי גייגר
הדפסה: לביא – הפקות דפוס**

תוכן העניינים

7	חלק א': כללי
7	ייעוד המכללה כמוסד חינוכי ואקדמי להכשרת מורים
10	ייעוד ויעדים
11	מכללת סמינר הקיבוצים - המבנה האקדמי (תרשים)
12	- המבנה הארגוני (תרשים)
13	מוסדות המכללה
14	מבנה הפקולטות
14	הפקולטה לחינוך
15	הפקולטה למדעים
16	הפקולטה למדעי הרוח והחברה
17	הפקולטה לאמנויות
17	היחידה לפיתוח פדגוגי
18	יחידות ומכונים
18	בית הספר ללימודי תעודה
19	יחידות המינהל
20	הנחיות קריאה
21	חלק ב': מערך הלימודים
22	הכשרת אקדמאים להוראה
24	תחומי ההכשרה של אקדמאים להוראה
25	לימודי המשך לתואר בוגר בהוראה - B.Ed.
27	סמינר שואה וג'נוסייד
28	לימודי יסוד
28	לשון עברית
29	לימודי אנגלית למטרות אקדמיות
31	הפקולטה לחינוך
33	אשכול לימודי חינוך
36	המחלקה לחינוך לגיל הרך
44	המחלקה לחינוך יצירתי לגיל הרך - שילוב אמנויות בהוראה
45	דרכי הוראה (הדרכה פדגוגית) והתנסות בהוראה
48	לימודים לצורך הרחבת הסמכה לכיתות א'-ב'

49	המחלקה לחינוך לבית הספר היסודי
54	המחלקה לחינוך מיוחד לכיתות א'-י"ב
59	תואר שני בניהול וארגון מערכות חינוך (M.Ed.)
62	תואר שני בטכנולוגיה בחינוך (M.Ed.)
64	תואר שני מוסמך בהוראה (M.Teach)
67	תואר שני הערכה בחינוך (M.Ed.)
70	החוג לניהול עסקי-חברתי
73	המרכז להכשרה ולפיתוח מנהלים למערכות חינוך

75	הפקולטה למדעים
77	המחלקה לחינוך גופני ותנועה
81	החוג למדעים
81	התמחות מדעים לבית הספר היסודי
83	התמחות מדעים לחינוך מיוחד
84	לימודי ביולוגיה, חינוך וקיימות
86	המחלקה לביולוגיה בדגש סביבתי לבית הספר העל-יסודי
87	לימודי התמחות והתנסות בהוראה
91	לימודי חינוך – חממה לפיתוח יזמות חינוכית-סביבתית
94	חממה (בשיתוף עם המכון לחינוך דמוקרטי)
98	תואר שני בחינוך סביבתי (M.Ed.)
100	החוג למתמטיקה – מתמטיקה לכיתות א'-ו'
101	מתמטיקה לכיתות א'-ו' בחינוך מיוחד
102	תואר שני בחינוך מתמטי (M.Ed.)
104	תואר שני בחינוך לפעילות גופנית ולבריאות (M.Ed.)

107	הפקולטה למדעי הרוח והחברה
109	המחלקה להוראת אנגלית – בית הספר היסודי והעל-יסודי
113	המחלקה למדעי הרוח – מדעי הרוח בדגש עיוני-תרבותי לבית הספר העל-יסודי
116	החוג לספרות לבית ספר יסודי ועל-יסודי
118	החוג למקרא ותרבות ישראל לבית ספר יסודי ועל-יסודי
121	החוג להיסטוריה לכיתות ז'-י'
123	תואר שני בהוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית (M.Ed.)
	המחלקה למדעי הרוח לבית הספר העל-יסודי ולחטיבות הביניים בדגש
126	חברתי-יזמי

131	הפקולטה לאמנויות
133	הפקולטה לאמנויות
134	בית הספר לאמנויות המחול
135	מחול ותנועה
138	תיאטרון-מחול
141	מחול ותנועה למורים בפועל
142	בית הספר לאמנויות הבמה
143	בימוי והוראת תיאטרון
144	מגמת משחק
145	מגמת עיצוב במה
150	בית הספר לאמנויות העיצוב
152	לימודי השלמה לתואר – באמנויות העיצוב להנדסאי עיצוב ואדריכלות
155	המחלקה לאמנות
159	בית הספר לתקשורת וקולנוע לתואר ראשון
163	לימודי יסוד, חינוך והתנסות בהוראה
166	תואר שני באוריינות חזותית בחינוך (M.Ed.)
171	בית הספר לתואר שני בטיפול באמצעות אמנויות (M.A.A.T.)

173	תקנון הלימודים
176	תקנון הלימודים לתלמידי תואר ראשון ותואר שני
192	נספח 1: טיפול בבעיות לימודיות-חינוכיות של סטודנטים
192	נספח 2: תקנון משמעת: מכללת סמינר הקיבוצים
196	נספח 3: הספרייה – תקנון לקוראים
200	נספח 4: כללי משרתי המילואים
203	נספח 5: איסור הטרדה מינית והתנכלות
206	נספח 6: כללי זכויות הסטודנט/ית
209	נספח 7: זכויות יוצרים

211	יחידות ומכונים / פיתוח פדגוגי
213	המכון לחינוך מתקדם: הגות, מחקר ומעשה בחינוך
215	הרשות למחקר ולהערכה ע"ש מרדכי סגל

216	פיתוח פדגוגי
217	תוכנית רג"ב למצטיינים
219	יחידה למעורבות חברתית בחברה ובקהילה

220		התמחות בהוראה (סטאז')
220		שנה א' להוראה במסגרת "אופק חדש"

223 תשתיות אקדמיות ומערך מסייע

223		א. הספרייה
224		ב. משעול
225		מהו"ת – מרכז התעצמות ותובנה
226		המעבדות: ביולוגיה, כימיה, פיזיקה, מחשבים
227		תקשוב במכללה
229		מינהל טכנולוגי

233 בית הספר ללימודי תעודה

234		המרכז להכשרה ופיתוח מקצועי
235		המרכז להורות, הנחיה ואימון
235		המרכז למקצועות הטיפול
237		המרכז להורות ומשפחה במעבר בין-תרבותי – "מאיה"

239		רשימת המרצים בסמינר הקיבוצים
248		מפות המכללה: קמפוס סמ"ק, קמפוס אמנויות

חלק א': כללי

ייעוד המכללה כמוסד חינוכי ואקדמי להכשרת מורים

מכללת סמינר הקיבוצים היא מוסד ממלכתי, חינוכי ואקדמי להכשרת מורים.

הסמינר הוקם בשנת 1939 על ידי התנועה הקיבוצית כדי להכשיר עובדי חינוך והוראה ברוח ערכי התנועה והחינוך ההומניסטי. בעקבות תהליכי האקדמיזציה בשנת 1988 קיבל הסמינר מעמד של מוסד להשכלה גבוהה. מכללה לחינוך סמינר הקיבוצים פועל בפקוח משרד החינוך והתרבות והמועצה להשכלה גבוהה.

המכללה משרתת אוכלוסיית סטודנטים מכל מגזרי הציבור, מתוך מחויבות לשלושת המעגלים הקונצנטריים של הוויית האדם בישראל: המעגל ההומניסטי-אוניברסלי, המעגל היהודי והמעגל הציוני. להלן מוצגות מטרות המכללה כמוסד חינוכי ואקדמי להכשרת מורים.

א. הומניזם כתשתית רעיונית וערכית למלאכת החינוך וההוראה

אנו רואים במורשת ההומניסטית והדמוקרטית את התשתית הרעיונית והערכית לעבודתנו בחינוך ובהוראה.

במישור הפילוסופי אנו רואים באדם יצור חופשי ואחראי לגורלו ומעמידים את קידום התפתחותו ואושרו כמטרה העליונה של החשיבה והעשייה האנושית. בבסיס השקפה זו עומד יחס של כבוד לאדם מכוח היותו נחן בחירות, בתבונה, במצפון ובכוחות הדמיון והיצירה. בתכונות אלו הייחודיות לאדם אנו מזוהים את מקור כבודו האנושי ויכולתו לעצב לעצמו תרבות נאורה ומשגשגת. מכאן מחויבותנו לטיפוח החינוכי של איכויות אנושיות אלו וכן התנגדותנו לכל ניסיון לדכאן בשמם של ערכים אידיאולוגיים, דתיים או לאומניים.

במישור החברתי-פוליטי אנו מציבים את השוויון בין בני האדם, על יסוד אנושיותם המשותפת, כבסיס לסולידריות ולמוסר כלל-אנושיים. בממד הבינאישי נפעל לטפח אצל הלומדים רגישות, סובלנות, אכפתיות ועזרה הדדית. בממד הפוליטי שאיפתנו היא לקדם סדר חברתי דמוקרטי, צודק, פלורליסטי והומני.

במישור האינטלקטואלי אנו מחויבים לטיפוח פתיחות דעת, חקרנות, השכלה רחבה, רציונליות, ביקורתיות ויצירתיות.

ב. מקומו וייעודו של המחנך בחברה הישראלית

ברצוננו להכשיר את המתחנכים להתמודדות נאותה עם הסוגיות המרכזיות בחייהם. מתוקף מחויבותנו לגישה ההומניסטית בחינוך אנו רואים לעצמנו זכות וחובה לפתח אצל תלמידינו את מיטב הכלים להתמודדות עם האתגרים שמזמנים להם החיים – ברמת הפרט, ברמת החברה הישראלית וברמה הכלל-אנושית.

הכשרה כזאת אפשרית אגב התייחסות יסודית וביקורתית למכלול התופעות והמגמות המאפיינות את תקופתנו: אל היסודות החיוביים, כגון התקדמות במדע, ברפואה ובזכויות האדם; ובמידת חשיבות לא פחותה – אל היסודות ההרסניים, כגון פגיעה בבני אדם בשל קנאות דתית ואידיאולוגית, הרס מתמשך של עולם הטבע וניוון אנושי בגינם של עוני, בערות, סמים ואלימות.

בד בבד עם התייחסותנו לתופעות כלל-אנושיות חובתנו לטפח כלים ועמדות שיקדמו פתרונות הולמים לבעיותינו הייחודיות כאזרחיה של מדינה צעירה, המתמודדת עם שאלת קיומה הפיזי ועם סוגיות עקרוניות של זהות עצמית. מכללת סמינר הקיבוצים רואה לעצמה זכות וחובה לקחת חלק פעיל בהתחדשות התרבות העברית ובקידום התגבשותו של העם היהודי כאומה ריבונית בארצו ההיסטורית. לקידום יעד זה פועלת המכללה לטיפול יחס של כבוד למורשת ישראל על כל גווניה, להעמקת הידע בתולדות עם ישראל בעבר ובהווה ולצירוף של הסטודנטים במכללה לדו-שיח מושכל, ביקורתי ויוצר עם התרבות העברית לדורותיה. כל זאת מתוך ראיית ניסיונו של העם היהודי כמיעוט בקרב האומות כמנוף להבנה ולסובלנות כלפי מיעוטים ולשמירה על כבוד האדם וזכויותיו, ללא קשר למינו, מוצאו או דתו.

בכל היבטי העשייה החינוכית, אוניברסליים ולאומיים כאחד, על טיפוח הכושר והמחויבות להבחין בין היסודות הבונים לאלו ההרסניים לעמוד כמטרה לנגד כאשר אנו נסייע לתלמידינו להיות אזרחים ומורים מעורבים ואחראים, בעלי ידע ותבונה.

ג. עיקרים פדגוגיים

לנוכח משבר הערכים המודרני והמבוכה הפוסט-מודרנית דרוש גיוס של משאבי החינוך ההומניסטי הן ממורשתו הקלאסית הן מפיתוחיו העכשוויים. שילוב הולם של מורשות אלו מעמיד דגם אינטגרטיבי להוראה ולחינוך שלו שלושה עיקרים פדגוגיים מנחים: תרבות, אוטונומיה ואוטנטיות.

בתרבות כעיקרון איכותי אנו מתכוונים לטיפול אישיות המתחנכים בעזרת המיטב שבתחומי הדעת, המוסר, האזרחות והאמנות. בתהליך זה, במילותיו של ג'ון דיואי, נעשה התלמיד ל"יורש-שותף באוצרות השכל והמוסר, שהצליחה האנושות לצבור לעצמה". כיורש, הוא מודע לתכנים, לאמות מידה ולמיומנויות המשמשים תשתית משותפת להבנת תופעות ולשיקול דעת. כשותף, מצפים ממנו שברוחו הצעירה יעמיד תרומה רעננה וייחודית שתעשיר את החיים במשמעות, בערך ובמשאבים לרווחה אנושית. בחינוך לתרבות יש להתייחס הן לממד האוניברסאלי הן לממד הייחודי לאומי. בכך יתאפשרו פיתוח האדם כאדם, מתוך זיקה לנעלה ביותר במורשת האנושית, וגיבוש מאפיינים ישראליים ייחודיים, מתוך זיקה לנכסי הרוח שהעמידה התרבות היהודית מראשיתה ועד ימינו אלו.

באוטונומיה אישית כעיקרון ביקורתי אנו רואים את הכושר לבחון עמדות ולגבשן בגישה תבונית, ביקורתית ועצמאית, מתוך זהירות מתמדת שלא לקבל אוטומטית מוסכמות תרבותיות, אופנות חברתיות, דעת הרוב, סמכות חיצונית ודעות קדומות. האוטונומיה האישית היא תנאי הכרחי להתקדמות מדעית וחברתית, וטיפול בה בקרב הסטודנטים מחייב את המורים לפתיחות דעת, סובלנות ויושר אינטלקטואלי.

באותנטיות כעיקרון אישיותי אנו מגדירים את יכולתו של אדם לחיות ולהשאיר את רישומו בעולם, מתוך קשב, כבוד ונאמנות להווייתו האנושית הייחודית. טיפוח תכונה זו בא לחזק ביחיד את האמון ביכולתו לתת לחיים פשר ומשמעות ייחודיים לו. מטרתנו לעודד במתחנך את האמירה האישית, את החירות ואת האחריות לסלילת דרכו בחיים. אימוץ עיקרון זה נועד לסייע להתפתחותה של אישיות מעניינת, בעלת הנעה פנימית, הזנה עצמית, והתאמה בין עולמה הפנימי להתנהגותה החיצונית הגלויה לעין. לקידומם של כל אלו נדרשים אנו לחינוך ריגושי הולם, שאינו נכנע לאנונימיות ולניכור המאפיינים ארגונים ומוסדות בחברה המודרנית. עלינו ליצור אקלים חינוכי ומפגש חינוכי שיטפחו אצל התלמידים קבלה עצמית וכבוד עצמי, אהבת

חיים וחדוות למידה, דמיון פורה, העזה לפרש דברים בצורה שונה ויחסי "אני-אתה" דיאלוגיים, במונחיו של בובר, המושתתים על פתיחות, על אמון ועל כבוד הדדי.

בגישה אינטגרטיבית זו החותרת לאיזון נכון, בכל עת ועם כל לומד, בין שלושה עיקרים פדגוגיים אלו, יש לראות חלופה לגישות הקיצוניות מהכיוון השמרני ומהכיוון הפתוח כאחד. אל לנו להסכים לגימודו של הלומד בשמה של המורשת התרבותית, ואל לנו להתפשר עם הנמכתן של אמות מידה תרבותיות וחינוכיות רק כדי לרצות את התלמיד ו"להיטיב" עמו. במלאכת החינוך בכלל ובהכשרת מורים בפרט עלינו לשאוף ליהנות משני העולמות כאחד: לכבד את הסטודנט ולהתחשב בנטייתו ובכשריו הייחודיים; אך בו בזמן לעמת אותו עם הדרך הארוכה והקשה הניצבת לפניו בתהליך התחנכותו העצמית והכשרתו המקצועית. עלינו לעודד אותו לצעוד בה במרץ, בתבונה ומתוך אחריות אישית וחברתית.

ד. מטרות בהכשרת המורים והמחנכים

1. כאדם וכמחנך:

- ❖ פיתוח תרבות אינטלקטואלית ומוסרית בכלל ואתיקה מקצועית בפרט.
- ❖ טיפוח היכרות וכבוד של האדם כלפי אישיותו שלו וכלפי זולתו.
- ❖ טיפוח הקפדה על אמות מידה גבוהות של האדם כלפי עצמו וכלפי קהילתו, לקראת השתפרות מתמדת בתחומי החיים השונים.

2. בתחום הידע והדעת:

- ❖ ידע מרבי והתעדכנות מתמדת במקצוע ההתמחות.
- ❖ ידע בדיסציפלינות קרובות, היכרות עם תחומי הדעת ובניית תשתית תרבותית לפיתוחה של ראייה מקפת ולשילובה של ההתמחות בהקשר הרחב.
- ❖ ידע של תיאוריות חינוכיות ושל שיטות הוראה.
- ❖ היכרות עם תחומי הפסיכולוגיה ההתפתחותית, הקוגניטיבית, החינוכית והחברתית, ויכולת ליישם את הידע בתחומים אלו ביעילות לטובת היחיד והקבוצה.

3. בתחום האוריינות העיונית:

- ❖ יכולת לרכוש דעת, ליצור דעת ולהפיצה, אגב שימוש במקורות ידע שונים והפעלת שיקול דעת אינטלקטואלי.
- ❖ יכולת הבעה נאותה בכתב ובעל פה.
- ❖ יכולת להשתמש בכתובה, בקריאה, בדיבור ובהאזנה ככלים לטיפול בידע.

4. בתחום מיומנויות הוראה ותקשורת:

- ❖ יכולת להפעיל שיטות הוראה בהתאם לאוכלוסיית התלמידים.
- ❖ יכולת ליישם ידע פדגוגי ומתודי כללי ולהתאימם לייחודיות של כל מקצוע.
- ❖ יכולת ניתוח, פיתוח, יישום והערכה של תוכניות לימודים מתוך הקשבה ופתיחות לחדושים.
- ❖ יכולת אבחון, מעקב והערכה.
- ❖ יכולת תקשורתית: מורה-תלמיד, מורה-כיתה, מורה-הורים, מורה-קהילה.

ייעוד ויעדים

מכללת סמינר הקיבוצים
2020

מכללת סמינר הקיבוצים, אשר שליחותה להכשיר אנשי חינוך וטיפול בעלי גישה הומניסטית ואחריות חברתית סביבתית - פועלת לטיפול דעת אקדמית, לביסוס אזרחות דמוקרטית, ולשילוב אמנויות בחינוך.

המטרות האסטרטגיות לחומש הבא: תשע"ה-תשע"ט

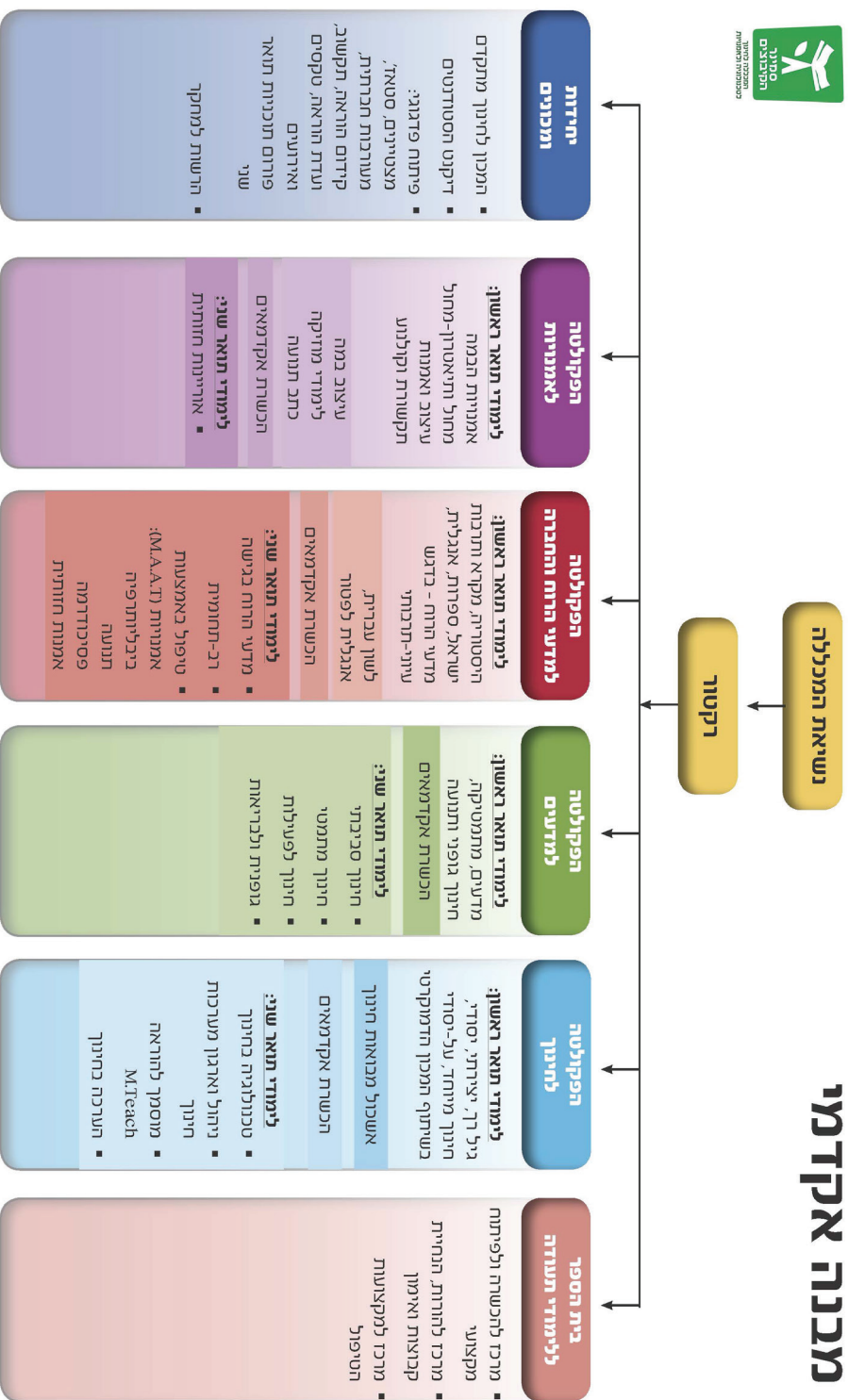
- קידום סדר יום חינוכי-הומניסטי המכוון לטיפול רוח האדם ולתיקון עולם, באמצעות מעורבות חברתית ומנהיגות בקרב הסטודנטים, הסגל האקדמי והמנהלי.
- טיפוח הרוח הייחודית ותחושת הבית של המכללה, המבוססות על תרבות של שותפות ויזמות.
- פתיחות לדרכי הוראה חדשניות ומגוונות, לשילוב אמנויות ולהטמעת פדגוגיה דיגיטלית - לקידום למידה חווייתית ומשמעותית ולפיתוח היצירתיות.
- הגמשת תכניות ההכשרה על ידי הגדלת הבחירה ושיתופי הפעולה בתוך המכללה ומחוצה לה.
- פיתוח כישורי התקשורת הבינאישית וההתבוננות הפנימית בקרב הסטודנטים, והעצמתם כלומדים וכמורים כעתיד בעלי אחריות אישית.
- קידום מחקר והגות בקרב הסגל במכללה.
- פיתוח, שדרוג וחינוך מלא של התשתיות הפיזיות: קידום פרויקט בניית קמפוס המכללה החדש והשלמתו, מתוך שמירה על רמה גבוהה של שירות ואיכות בתקופת הפינוי-בינוי.
- יישום המעבר לוות"ת.

ערכי המכללה

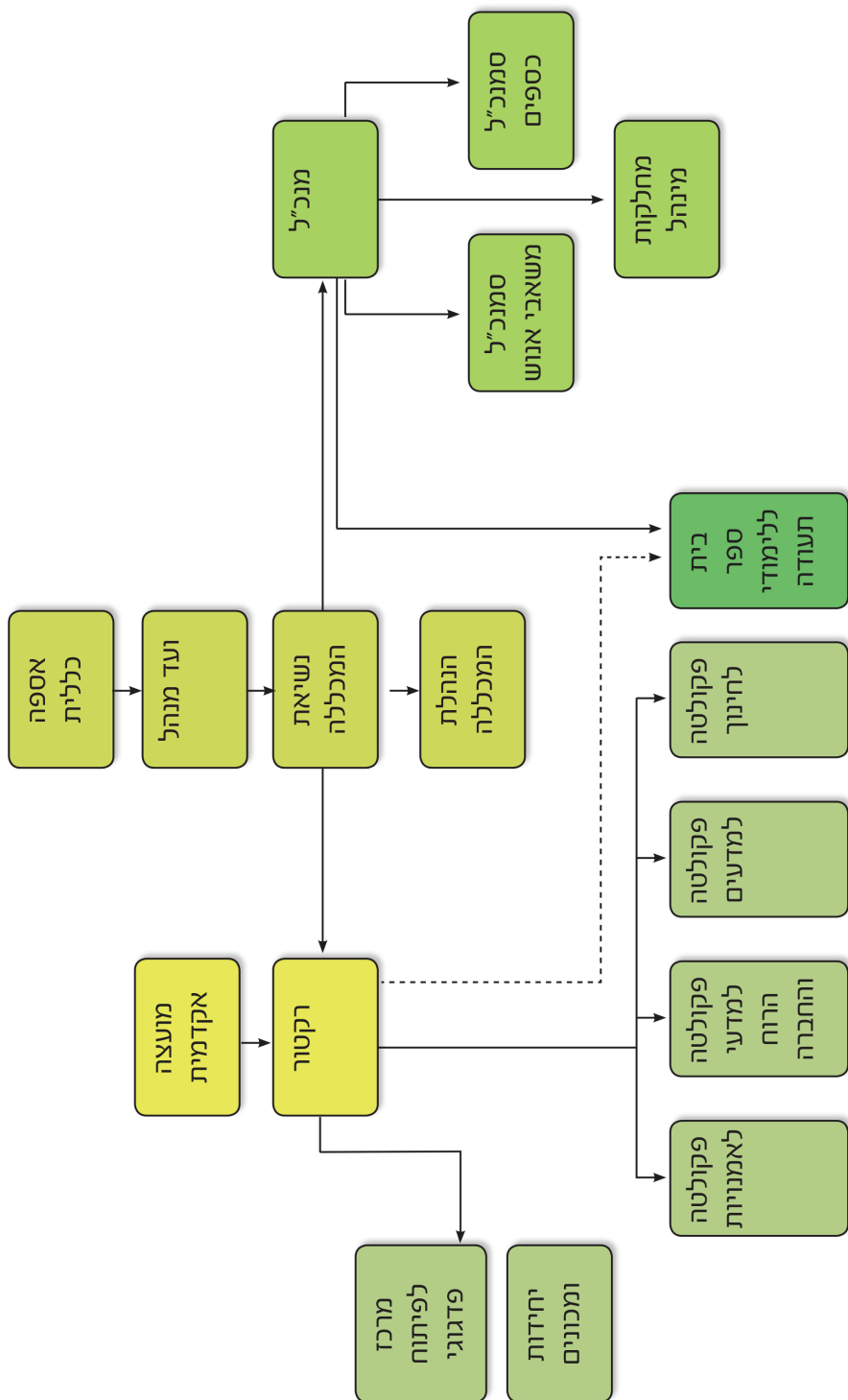

סמינר הקיבוצים. להצליח ולהישאר בן-אדם.

מבנה אקדמי

מבנה ארגוני אקדמיה ומנהלה

מוסדות המכללה

אספת העמותה והוועד המנהל – חגי מירום (יו"ר)
המועצה האקדמית – פרופ' אייל נווה (יו"ר)

חברי הנהלת המכללה:

נשיאת המכללה	פרופ' ציפי ליבמן
מנכ"ל	צאלה יפה
רקטור	פרופ' אסתר יוגב
דיקנית הפקולטה לחינוך	ד"ר יהודית וינברגר
דיקנית הפקולטה למדעים	ד"ר אילנה אבישר
דיקנית הפקולטה למדעי הרוח והחברה	ד"ר סמדר דוניצה-שמידט
ראש תכנון ופיתוח – הפקולטה לאמנויות	ד"ר רבקה ודמני
ראש ביה"ס ללימודים מתקדמים	שבי גוברין
דיקנית הסטודנטים	ד"ר דורון לדרר
ראש המכון לחינוך מתקדם	פרופ' נמרוד אלוני
סמנכ"ל כספים	מוטי זכר
סמנכ"ל משאבי אנוש	חגית אלוני
מנהלת שיווק פרסום ויח"צ	איריס קריא
מנהל תפעול	צדוק לילה
מינהל טכנולוגי	יואב וולף
מנהלת משאבי למידה	עדנה נעמן
מנהל אקדמי	יוסי בן אשר
פיתוח פדגוגי	ד"ר ניר מיכאלי
מבקר פנים	דוד טל (משקיף)

מבנה הפקולטות

הפקולטה לחינוך

דיקנית הפקולטה ד"ר יהודית וינברגר
ראש מינהל אילת דביר-מלכה

מחלקות וחוגים לתואר ראשון B.Ed.:

ראשי מחלקות/חוגים

ד"ר מיכל קדרון
ניבי שנער-זמיר
מרסלו וקסלר
ד"ר עדי שרעבי
ד"ר ענבל אבו

המחלקה לחינוך לגיל הרך
המחלקה לחינוך יצירתי לגיל הרך
המחלקה לחינוך לבית ספר יסודי
המחלקה לחינוך מיוחד
החוג לניהול עסקי-חברתי
(בשיתוף עם המכון הדמוקרטי)

תוכנית תואר שני M.Ed.:

ראשי תוכניות/מרכזי תוכניות

ד"ר דובי וייס
ד"ר קובי גוטרמן
ד"ר צפי טימור
ד"ר אירית לוי-פלדמן

טכנולוגיה בחינוך, M.Ed.
ניהול וארגון מערכות חינוך, M.Ed.
מוסמך להוראה, M.Teach
הערכה בחינוך

מרכזי יחידות

ד"ר איריס בקשי
ד"ר אופירה טיקוצ'נסקי

יחידות נוספות:

אשכול מבואות חינוך
מהו"ת – מרכז התעצמות ותובנה
לסטודנטים בעלי לקות למידה

הפקולטה למדעים

דיקנית הפקולטה ד"ר אילנה אבישר
רכזת מינהל שלומית אגוזי

מחלקות וחוגים לתואר ראשון, B.Ed.:

ראשי מחלקות/חוגים

ד"ר הדס דקל	המחלקה לחינוך גופני ותנועה
ד"ר אדיב גל	החוג למדעים
ד"ר רותי ברקאי	החוג למתמטיקה

הכשרת אקדמאים להוראה:

ד"ר הדס דקל	חינוך גופני
ד"ר רותי ברקאי	מתמטיקה על-יסודי
	מדעים על-יסודי

תוכניות תואר שני, M.Ed.:

ראשי/מרכזי תוכניות

פרופ' עמוס דרייפוס	חינוך סביבתי
מרכזת: ד"ר איריס אלקחר	
מרכזת: ד"ר גלית אשכנזי-גולן	חינוך מתמטי
ד"ר גילי יוסף	חינוך לפעילות גופנית ולבריאות

ראש היחידה

ד"ר אילנה אבישר
מרכזת: שחר כהנוביץ

יחידה נוספת:

מועצה ירוקה

יחידה לפיתוח חינוך ובריאות בתחום הרפואה רמון ולמן

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

ד"ר סמדר דוניצה-שמידט
טל קמינר-שמואלי

דיקנית הפקולטה
רכזת מינהל

מחלקות וחוגים לתואר ראשון, B.Ed.

ראשי מחלקות/חוגים

ד"ר ריבי כרמל

ד"ר איתן גינזברג

נעמה גולדברג

ד"ר מימי חסקין

ד"ר אמנון יובל

ד"ר חיים חיון

ד"ר מעיין מזור

המחלקה לשפה וספרות אנגלית

המחלקה למדעי הרוח בדגש עיוני-תרבותי

המחלקה למדעי הרוח בדגש חברתי-יזמי

החוג לספרות

החוג להיסטוריה

החוג למקרא ותרבות ישראל

הכשרת אקדמאים להוראה:

תוכנית תואר שני, M.Ed.

ראשי תוכנית

ראש התוכנית: פרופ' עוזי שביט

מרכז: ד"ר שי פרוגל

מדעי הרוח בגישה רב-תחומית, M.Ed.

בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות, M.A.A.T.

ראש בית הספר: ד"ר נעמה לב ארי

ראש תוכנית אמנות חזותית: גב' לינור שטיינהרשט

ראש תוכנית פסיכודרמה: ד"ר יהודית ריבקו

ראש תוכנית תנועה: ד"ר עינת שופר אנגלהרד

ראש תוכנית ביבליותרפיה: ד"ר שלומית ברסלר

ראשי יחידות

אתי רבינוביץ

ד"ר טינה ולדמן

יחידות נוספות:

לשון עברית לפטור

אנגלית אקדמית

הפקולטה לאמנויות

ראש תכנון ופיתוח ד"ר רבקה ודמני
ראש מינהל דנה גל נצר

בתי ספר

אמנויות הבמה
מחול ותיאטרון-מחול
עיטוב ואמנות
תקשורת וקולנוע

הכשרת אקדמאים להוראה

ראשי בתי ספר

איציק ויינגרטן
שולמית עופר
רון דלבה, ד"ר הדרה שפלך-קצב
מאיר ראובני

ד"ר נאוה סבליה-שדה
מיכל בן עמי (אמנויות הבמה)

תוכנית תואר שני, M.Ed.:

אוריינות חזותית בחינוך M.Ed.

ראש התוכנית

ד"ר סיגל ברקאי

יחידות נוספות:

עיטוב במה
אוצרות
לימודי מוזיקה
מרכז לחקר כתב תנועה ושפות מחול
טכנולוגיות למידה

ראשי יחידות

פרידה שהם
ד"ר סיגל ברקאי
ד"ר לאה מרזל
תרצה ספיר
פרופ' חנן יניב

היחידה לפיתוח פדגוגי

ד"ר ניר מיכאלי

ראשי יחידות

ד"ר תמר קטקו
ד"ר דפנה המר-בודנרו
ד"ר יעל עופרים
הדסה טרון
אדם הישראלי
ד"ר אסתר לבנון-מורדוך
ד"ר רינה ברנר
משה ישעיהו
ד"ר חנה אבני-שיין
ד"ר חנה אבני-שיין

תוכנית רג"ב לסטודנטים מצטיינים
היחידה למורים מתחילים
אופק חדש
יחידה למעורבות חברתית
ריכוז אקדמי - מעורבות חברתית
סקסים ואירועים
תוכנית פל"ח לסטודנטים יוצאי אתיופיה
ריכוז חברתי, תוכנית פל"ח
יחידה לקידום ההוראה
מועצת הסגל האקדמי
פורום תוכנית התואר השני

יחידות ומכונים

המכון לחינוך מתקדם

ראש המכון לחינוך מתקדם: פרופ' נמרוד אלוני

דיקנט הסטודנטים

דיקנית
עוזרת דיקן

ד"ר דורון לדרר
רונית המר

הרשות למחקר והערכה ע"ש מ' סגל

ראש הרשות למחקר ולהערכה
מזכירות הרשות למחקר ולהערכה

ד"ר אירית לוי-פלדמן
שירה ניב

בית הספר ללימודי תעודה

ראש בית הספר
מתאמת מינהלית-אקדמית

ד"ר שבי גוברין
רוחמה פיליבה

ראשי מרכזים

המרכז להכשרה ופיתוח מקצועי
המרכז למקצועות הטיפול
המרכז להורות, הנחיה ואימון

ד"ר גדעון מנדה
צאלה מיינרט

יחידות המינהל

ראשי יחידות

הילה אקרמן-אשר
יהודית בר נתן, מידר אגסי
תמר שקד
יוסי משען
עדינה משעל
עמוס כנען
אתי רוזנפלד
יפעת דגן
יוסי טולדנו
שירית נוימן, חגית נשלסקי
אורלי ויסלברג
רונית טרבלסי
שלי דה-פז
בני שמש
עדנה נעמן
אורנה שחף
ורד טובול
שלמה בלנקה

אתר המכללה
גרפיקה
הוצאה לאור
הפקות דפוס
ועדת דרגות קידום
יחידת התמיכה – מחשוב
מינהל חשבונות
מינהל מורים
מינהל סטודנטים
מערך חדרים ובחינות
מערכות מידע
מרכז רישום
משאבי אנוש מינהלי
משק ותחזוקה
ספרייה ומשעול
ספריית קמפוס אמנויות
רכש ומחסן
תשתיות מחשוב

הנחיות קריאה

א. מונחים

בוגר בהוראה	–	תואר ראשון בהוראה – B.Ed.
מחלקה	–	תוכנית הכשרה לשכבת גיל או תחום
התמחות/חוג	–	התחום הראשי בו מתמחה הסטודנט/ית
התמחות-משנה	–	תחומי הוראה נוספים
סמסטר	–	מחצית תקופת הלימודים השנתית
שבתון	–	מורה הנמצא/ת בשנת שבתון (מסומן/ת בכוכבית*)

ב. קיצורים וראשי תיבות

בל"מ	–	בית הספר ללימודים מתקדמים
B.Ed.	–	בוגר בהוראה. תואר ראשון בהוראה
M.Ed.	–	תואר שני בהוראה
M. Teach	–	תואר שני בהוראה לבית הספר העל יסודי
הד"פ	–	הדרכה פדגוגית
חנ"ג	–	חינוך גופני
חנ"מ	–	חינוך מיוחד
מד"פ	–	מדריך/ה פדגוגי/ת
מהר"ת	–	מרכז העצמה ותובנה לסטודנטים בעלי לקות למידה
מל"ח	–	מכון למחשבה חינוכית
חדר מורים לומד	–	מרכז יישומי מחשב בחינוך
משעול	–	מערך יעץ ומשאבים לפיתוח מקצועי רב-תחומי
נקודה/שעה	–	1 שעה (ש"ש) = 2 נקודות סמסטריאליות
סמ"א	–	סמסטר א'
סמ"ב	–	סמסטר ב'
פר"ס	–	פרו-סמינריון
ש"ס	–	שעה שבועית-סמסטריאלית*
ש"ש	–	שעה שבועית-שנתית**
ת"י	–	תרבות ישראל

* 2 ש"ס – 2 שעות אקדמיות סמסטריאליות = 2 נקודות

** 2 ש"ש – 2 שעות אקדמיות שנתיות = 4 נקודות
(משך שיעור, בדרך כלל, 2 שעות אקדמיות – 90 דקות).

- הנהלת המכללה שומרת לעצמה את הזכות לשינויים שיידרשו, לפי הצורך.
 - כל האמור בידיעון מתייחס לשני המינים כאחד.
- טל"ח

חלק ב': מערך הלימודים

לימודי יסוד

תחומי הכשרה לתואר ראשון B.Ed, תעודת הוראה והתמחויות:
תוכנית ארבע-שנתית לתואר בוגר בהוראה B.Ed ותעודת הוראה. בשנה הרביעית משולב סטאז' (התמחות בהוראה) בתוכנית הלימודים.

הגיל הרך

- ❖ התפתחות הילד בדגש "חינוך דיאלוגי"
- ❖ חינוך מיוחד
- ❖ חינוך יצירתי

בית הספר היסודי התמחויות

- ❖ מדעים לכיתות א'-ו'
- ❖ מתמטיקה לכיתות א'-ו'
- ❖ ספרות לכיתות א'-ו'
- ❖ תרבות ישראל לכיתות א'-ו'
- ❖ אנגלית

תוכניות במיקוד

- מנהיגות ויזמות חינוכית
- חינוך יצירתי
- חינוך לצדק חברתי, סביבתי וחינוך לשלום
- אנתרופוסופיה וחינוך ולדורף

בית הספר העל-יסודי (ז'-י')

- ❖ מקרא
- ❖ היסטוריה
- ❖ ספרות
- ❖ תוכנית ברוח החינוך הדמוקרטי:
- ❖ מדעי הרוח בדגש חברתי-יזמי
- ❖ ביולוגיה בדגש סביבתי
- ❖ ביולוגיה בדגש קיימות
- ❖ ניהול עסקי-חברתי
- ❖ מדעי הרוח בדגש עיוני-תרבותי
- ❖ הוראת אנגלית כשפה זרה (ג'-י')
- ❖ אזרחות

חינוך מיוחד לבית הספר היסודי העל-יסודי

התמחויות:

- ❖ מדעים לכיתות א'-ו'
- ❖ מתמטיקה לכיתות א'-ו'
- ❖ ספרות לכיתות א'-ו'
- ❖ תרבות ישראל לכיתות א'-ו'
- ❖ היסטוריה לכיתות ז'-י'
- ❖ ספרות לכיתות ז'-י'

חינוך גופני ותנועה (א'-י"ב)

מחול ותנועה, אחנויות המחול (א'-י"ב)

- ❖ מחול ותנועה
- ❖ תיאטרון-מחול
- ❖ מורים בפועל

אמנויות הבמה (ז'-י')

- ❖ הוראת בימוי ותיאטרון
- ❖ משחק (תעודה של מכללת סמינר הקיבוצים)
- ❖ עיצוב במה (תעודה של מכללת סמינר הקיבוצים)
- ❖ עיצוב ואמנות
- ❖ תקשורת וקולנוע

תוכניות מיוחדות

- ❖ תוכנית המצטיינים
- ❖ לימודי המשך לתואר B.Ed.
- ❖ הכשרת אקדמים להוראה

תוכניות לתואר שני – M.Ed.

- ❖ חינוך סביבתי
- ❖ חינוך מתמטי
- ❖ הוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית
- ❖ התמחות בלימודי שואה ותעודת מדריך פולין מוסמך
- ❖ אוריינות חזותית בחינוך
- ❖ טכנולוגיה בחינוך
- ❖ ניהול וארגון מערכות חינוך
- ❖ M. Teach מוסמך בהוראה
- ❖ חינוך לפעילות גופנית ולבריאות
- ❖ הערכה בחינוך

תוכניות לתואר שני – M.A.A.T.

- ❖ טיפול באמצעות אמנויות בהתמחות ביבליותרפיה
- ❖ טיפול באמצעות אמנויות בהתמחות אמנות חזותית
- ❖ טיפול באמצעות אמנויות בהתמחות תנועה
- ❖ טיפול באמצעות אמנויות בהתמחות בפיסיכודרמה

הכשרת אקדמאים להוראה

מרכזים:

הפקולטה לחינוך: **מרסלו וקסלר** – חינוך יסודי, **ניבי שנער** – הגיל הרך, **ד"ר עדי שרעבי** – חינוך מיוחד
הפקולטה למדעים: **ד"ר ליאורה ביאלר**
הפקולטה למדעי הרוח והחברה: **ד"ר מעיין מזור**
הפקולטה לאמנויות: **שושי לינדר**

מטרת התוכנית להכשרת אקדמאים להוראה היא להכשיר מחנכים במסלולים ובהתמחויות שונות. התוכנית מיועדת לאקדמאים המעוניינים ללמוד לקראת תעודת הוראה ולמורים אקדמאים המעוניינים בשינוי מסלול או התמחות. תוכנית הלימודים במכללה מביאה בחשבון את הניסיון הקודם של הלומד ומשלבת התנסות בשדה החינוך עם לימוד תיאורטי.

קהל היעד של התוכנית

- ❖ אקדמאים בעלי תואר ישראלי מוכר.
- ❖ אקדמאים בעלי תואר אקדמי מחו"ל נדרשים להציג תרגום מאושר של גיליונות הציונים ואישור על שקילה של התואר ממשרד החינוך. אישור המסמכים מתבצע על ידי ועדה אקדמית מטעם המכללה.
- ❖ מורים אקדמאים בעלי תעודת הוראה המעוניינים לשנות את תחום ההתמחות או להרחיב את תחום ההסמכה, ומורים בעלי רישיון הוראה שאין בידם תעודת הוראה.

מבנה תוכנית הלימודים

תוכנית הלימודים לתעודת הוראה כוללת: לימודי חינוך והוראה, לימודי התמחות ולימודי יסוד (בהתאם לרקע והנתונים של כל מועמד).

לימודי חינוך והוראה: שיעורים בתחום הפסיכולוגיה, הפילוסופיה והסוציולוגיה של החינוך. שיעורי חינוך מתקדמים בנושאים מגוונים, כגון: עבודה עם הורים, היענות לשונות הלומדים, הנהגת כיתה ועוד. שיעורי מתודולוגיה להיכרות עם שיטות וכלי מחקר בשדה החינוכי, כגון: כלי מחקר איכותניים בעבודת המחקר. שיעורים הקשורים להוראה של תחום ההתמחות: סדנאות דידקטיות העוסקות בדרכי הוראה של מקצועות שונים, התנסות בהוראה בבתי ספר.

לימודי התמחות: העמקת הידע בתחום הוראת המקצוע. היקף לימודי ההתמחות נקבע לפי תחום הלימודים של הסטודנט לתואר ראשון ותעודת ההוראה המבוקשת. סטודנט שמבקש ללמוד לקראת תעודת הוראה בתחום הלימודים שלמד לתואר ראשון יהיה פטור מרוב לימודי ההתמחות. חייבים בלימודי התמחות מלאים סטודנטים שלימודיהם לתואר ראשון הם בתחום שונה מתחום תעודת ההוראה שהם מבקשים לקבל.

לימודי יסוד: תרבות ומורשת עם, לשון עברית, מיומנויות מחשב, עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות, זהירות בדרכים.

תוכניות אישיות

התוכניות להכשרת אקדמאים הן אישיות ומותאמות לכל סטודנט, על פי לימודי התואר הראשון ותעודת ההוראה שלקראתה הוא לומד. יועצים אקדמיים מומחים בונים לכל סטודנט תוכנית לימודים אישית המותאמת לצרכיו ולרקע האקדמי שלו.

מסגרות הלימוד

קורסים רבים בתוכנית להכשרת אקדמאים להוראה ניתנים במסגרות ייעודיות להכשרה: מרבית לימודי החינוך וההדרכה (דרכי הוראה), וחלק משיעורי ההתמחות, ניתנים בכיתות הומוגניות שבהן כל הלומדים הם תלמידי הכשרת אקדמאים להוראה.

התנסות בהוראה

העבודה המעשית היא מוקד ההכשרה בתוכניות הלימודים לאקדמאים. מטרת רכיב זה של הלימודים היא הכשרת הסטודנט לעבודה בבית הספר והיכרות עם דרכי הוראה מגוונות ועם תוכניות הלימודים במערכת החינוך. ההתנסות בהוראה היא בתחום התמחותו של הסטודנט ובהיקף של 9-12 ש"ש – שני ימי התנסות בשבוע בשנה אחת במרבית המסלולים, או יום אחד בשנתיים בחלק מהמסלולים. מסלולים אחדים מקיימים שבוע עבודה מעשית מרוכזת כמה פעמים בשנה. העבודה המעשית מלווה על ידי מורה בבית ספר ומדריך פדגוגי מטעם המכללה. למועמדים שהם מורים בפועל ניתן לקבוע תוכנית התנסות מותאמת.

לימודי סטאז'

לימודי חובה המקנים רישוי להוראה של משרד החינוך ואינם חלק מלימודי תעודת ההוראה. לימודיהם סטאז' כוללים עבודה בפועל בהיקף של שליש משרה לפחות, במוסד המוכר על ידי משרד החינוך, וסדנת סטאז' בהיקף 2 ש"ש. סטודנט בתקופת סטאז' נחשב למורה לכל דבר ומקבל משכורת על עבודתו ממקום העבודה.

את לימודי הסטאז' ניתן לעשות אך ורק לאחר שהסטודנט סיים בהצלחה את חובותיו בהתנסות המעשית, דרכי הוראת המקצוע ו-80% מיתר חובותיו הלימודיות (בכלל זה לשון עברית, עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות וזהירות בדרכים).

ההשתתפות בסדנת סטאז' בתום הלימודים מחייבת תשלום מלא. חובת הסטאז' אינה חלה על מורים בפועל המועסקים במערכת החינוך במעמד קבוע. מורים בפועל הלומדים למטרת תוספת מסלול או התמחות, ואשר יש בידיהם רישיון הוראה קבוע ומעוניינים לקבל רישיון הוראה נוסף, חלה עליהם חובת סטאז' במסלול התמחות נוסף.

למידה ומחקר בקהילה – תוכנית שס"ק

פרויקט חינוכי מתקדם המשלב שיטות למידה ומחקר ועבודה בקהילה: מן המעשה אל המחקר. הפרויקט מיועד לסטודנטים ממסלול חינוך מיוחד ולסטודנטים ממסלולים אחרים הרואים חשיבות רבה בקשר בין המורה לקהילה ואת תרומתו להעצמת המורה.

מלגות

מדי שנה בשנה מעניק משרד החינוך מלגות מותנות לזכאים הפונים לתחומי הוראה מועדפים, ושיש להם ציון ממוצע מעל 80 בתואר הראשון. בכל שנת לימודים מוגדרים תחומי ההוראה המועדפים על ידי משרד החינוך. המלגה מחייבת לימודים בהיקף של מינימום 24 ש"ש באותה שנה. סטודנטים שאושרה להם מלגה חייבים לעסוק בהוראה, בתחום ההתמחות, שנת עבודה לכל שנת מלגה, לפי צורכי משרד החינוך.

תנאי הזכאות למלגה נקבעים על ידי משרד החינוך. המכללה מעבירה את שמות הסטודנטים במקצועות המועדפים שמילאו טופס בקשה למלגה, ומשרד החינוך מחלק את המלגות לפי קריטריונים שונים ולפי מספר המלגות העומד לרשותו.

תחומי ההכשרה של אקדמאים להוראה

הגיל הרך – גננות בהתמחות	בית הספר היסודי (א'-ו') בהתמחויות	בית הספר העל-יסודי (ז'-י') בהתמחויות	חטיבה עליונה (ט'-י"ב) בהתמחויות	התמחויות רב-גיליות
חינוך מיוחד	ספרות	ביולוגיה	אמנות ומדיה דיגיטלית	חינוך מיוחד (א'-י"ב)
חינוך יצירתי	תרבות ישראל	מתמטיקה	אמנויות העיצוב	אנגלית (ג'-י')
	מתמטיקה	היסטוריה	תקשורת וקולנוע	חינוך גופני ותנועה (א'-י"ב)
	מדעים	ספרות	מחשבים וטכנולוגיות מידע	
		מקרא	תקשורת	
		תיאטרון	קולנוע	

לימודי המשך לתואר בוגר בהוראה (B.Ed.)

תוכנית זו מיועדת למורים בעלי תעודת מורה מוסמך/בכיר המעוניינים להשלים תואר אקדמי ראשון בחינוך – B.Ed.
לימודי ההמשך לתואר בוגר בהוראה יהיו באותו תחום התמחות שבו למד המורה לתעודת בכיר על פי הטבלה שלהלן:

טבלת התמחויות לנרשמים לקבלת תואר B.Ed.

שם המחלקה	ההתמחות
הגיל הרך	חינוך יצירתי חינוך מיוחד
בית הספר היסודי כיתות א'-ז'	ספרות, תרבות ישראל, מדעים, מתמטיקה
ביה"ס העל-יסודי כיתות ז'-י'	ספרות, מקרא, היסטוריה, ביולוגיה, הוראת תיאטרון, מתמטיקה
בין-מסלולי (ג'-י')	אנגלית
בין-מסלולי א'-י"ב	חינוך גופני ותנועה מחות ותנועה חינוך מיוחד
מסלול על-יסודי כיתות ט'-י"ב	אמנות ומדיה דיגיטלית תקשורת וקולנוע קולנוע תקשורת אמנויות העיצוב מחשבים וטכנולוגיות מידע

תנאי קבלה:

1. תעודת הוראה
2. ידיעה בסיסית באנגלית

היקף התוכנית:

מועמדים בוגרי מכללת סמינר הקיבוצים (משנת תשמ"ה ואילך) ובוגרי מכללות אקדמיות אחרות להכשרת מורים (החל בשנה שבה הוכרה המכללה כמוסד אקדמי) יחויבו במכסה של 16 ש"ש, בתוספת השלמת לימודי אנגלית לרמת "פטור" הנהוגה במכללה, והשלמת התואר תהיה במסלול ובהתמחות שבהם למדו לתעודת מורה בכיר. בוגרים שסיימו את לימודיהם לפני 10 שנים יחויבו בשיעורי השלמה.

❖ מועמדים שסיימו לימודיהם במוסד לא אקדמי יחויבו ב-32 ש"ש + אנגלית.

מי שלמדו במוסד אקדמי מוכר לאחר קבלת תעודת ההוראה למורה בכיר וימציאו את גיליון ציוניהם, יהיו פטורים מחלק מהשיעורים בהתאם לכללי האקדמיטציה המקובלים במכללה, בתנאי ששיעורים אלה נלמדו ב-6 השנים האחרונות.

סדנאות "ידע צבור"

סדנאות ייחודיות אלה מיועדות לאנשי חינוך ותיקים בעלי ניסיון וידע פרקטי בתחום החינוך וההוראה. במסגרת הסדנאות המורה יתעד, ינתח וימשיג את הידע הפרקטי שצבר באופן תיאורטי ויקבל על כך קרדיט אקדמי.

תנאי ההשתתפות בסדנת ידע צבור

ההשתתפות בסדנאות ידע צבור פתוחה למורים בעלי 8 שנות ניסיון לפחות בעבודה חינוכית. סטודנטים בעלי תעודת מורה בכיר אקדמי לא יוכלו להשתתף בסדנה זו. ההשתתפות בסדנה תקנה לסטודנט 2 ש"ש. שירותי משעול יעמדו לרשות הסטודנטים וילוו את תהליך הכנת העבודות. ניתן לכתוב שלוש עבודות לכל היותר ולקבל זיכוי אקדמי של עד 6 ש"ש.

סמינר שואה וג'נוסייד

מרכזת: ד"ר שרון גבע

נושא שואת יהודי אירופה במלחמת העולם השנייה מעסיק את החברה בישראל מראשיתה: עם חלוף השנים מידת העניין בנושא הולכת וגוברת וכך גם מידת מרכזיותו במערכת החינוך בישראל לגווניה. מטרותיו של סמינר שואה וג'נוסייד הן: להקנות לסטודנטים ידע חדש ולעורר בקרבם סקרנות ורגישות למשמעויותיה של השואה כמאורע חסר תקדים בהיסטוריה של העם היהודי, וללמד על סוגיית הג'נוסייד (רצח עם) בכלל ובמיוחד במאה העשרים.

הסמינר מתקיים במשך יום אחד במכללה, שבו מתקיימים הרצאות, סדנאות ומפגשים עם ניצולים וצאצאיהם, בני הדור השני והשלישי. חובת ההשתתפות בו חלה על כל הסטודנטים, והיא חלק מתוכנית הלימודים בכל המסלולים.

לימודי יסוד

לימודי היסוד הם חלק מחייב ובלתי נפרד ממבנה הלימודים במכללה, לקראת השגת התואר הראשון בחינוך או תעודת הוראה.

מספר שעות החובה במקצועות אלה, וכן חלוקתן על פני שנות הלימוד, משתנים מתוכנית לתוכנית. הפירוט בעניין כל מחלקה/תוכנית מופיע במסגרת הלימודים המפורטת שלו.

לימודי יסוד כוללים את הנושאים האלה:

הנושא: ש"ש
לשון עברית (על פי מיון) 6-2
אנגלית לפטור ולימודי אוריינות באנגלית כשפה זרה (על פי מיון) .. 6-0
עזרה ראשונה, זהירות בדרכים, ביטחון ובטיחות 2

לשון עברית

ראש היחידה: אתי רבינוביץ-אדרי

מטרות:

- ❖ גיבוש דמות מורה בעל יכולת הבעה ועושר משלבי, אשר יוכל לשמש דוגמה ומקור חיקוי לתלמידיו.
- ❖ הכנת המורה מצד מדע הלשון, כך שיוכל להתמודד עם נושאי לשון מגוונים בעל פה ובכתב ברמות הלשון השונות, יוכל להורות לשון מתוך הבנה כיצד פועלת המערכת ולהגיב על ליקויי לשון בהתאם לנסיבות.
- ❖ הכשרת מורה בעל מודעות פונולוגית ומורפולוגית.

פרקי הנושא:

א. יסודות הלשון וחוקי הצטרפותם

- ❖ תורת ההגה
- ❖ תורת הצורות בשם ובפעל
- ❖ דיון בתופעות לשון
- ❖ מבנה המשפט
- ❖ סוגיות בסמנטיקה

ב. מקורות הצמיחה של השפה

- ❖ רובדי לשון – היכרות עם טקסטים מתקופות שונות וניתוח דקדוקי-סגנוני שלהם; לימוד ניבים – מקורם ומשמעותם והשימוש הנכון בהם.
- ❖ נורמות הלשון.
- ❖ התנסות בקריאת טקסט מקראי המונחית על ידי מערכת טעמי המקרא וסימני הניקוד.

ג. מיומנויות לשון

- ❖ הבעה בעל פה ובכתב – פיתוח רעיון ועריכתו בדרך לוגית ומשכנעת.
- ❖ שימוש בכתב חסר הניקוד על פי כללי האקדמיה ללשון.
- ❖ קריאה קולית – העברת תכנים ופרשנות על ידי הנגנה ושמירה על הגייה בהתאם לכתוב.
- ❖ תפקודי שפה בהקשר בית ספרי: ניסוח שאלות מסוגים שונים.
- ❖ הטקסט – הבנה וארגון.
- ❖ שימוש במילונים לסוגיהם.

סוגיות בלשון עברית

תורת ההגה והצורות, תחביר וסמנטיקה, הבנת טקסט ודרכי ארגונו, הרצאה וקריאה קולית.

לשון הטקסט

לקריאה ולכתיבה של טקסטים בעברית בת זמננו דרושות מיומנויות לשון. ייבחנו טקסטים מסוגים שונים ומבניהם. רכישת מיומנויות הקריאה תלויה בלימוד מיומנויות של פיתוח רעיונות לכתיבה במבנים מקבילים, תהליך טקסט ותמצות. בהוראת תכנים אלה ייעשה שימוש בסוגיות מתחום המורפולוגיה, התחביר, הסמנטיקה וחקר השיח.

הבעה בעל פה

גיבוש דמות חינוכית בעלת לשון תקינה ועשירה המתקשרת עם חניכיה במשלבי השפה השונים ומשמשת דוגמה ללשון טובה ומקור לחיקוי לחניכיה; פיתוח הכושר להבעת רעיון בעל פה תוך כדי ניצול מבנים רטוריים ולוגיים המסייעים לגיבוש שיח מובנה, בהיר ונורמטיבי; פיתוח היכולת לקרוא קריאה קולית מדויקת, ברורה ומוטעמת בהתאם לכתוב; פיתוח היכולת להעביר רעיונות באמצעות קריאה פרשנית המתחשבת בנמען בכלל ובצרכיו הייחודיים של הילד בגיל הרך בפרט.

* סטודנט שמחויב ברמה של 6 שעות לשון, יחויב בתשלום עבור שיעורים.

לימוד אנגלית למטרות אקדמיות

ראש היחידה: ד"ר טינה ולדמן

היחידה לאנגלית אקדמית מציעה קורסים ברמות "בסיסי", "בינוני" ו"מתקדמים". מטרת הקורסים היא להקנות לסטודנט כישורים בהבנת הנקרא באנגלית בד בבד עם כישורים אקדמיים נוספים, שיאפשרו לסטודנט לתפקד באופן מוצלח בעולם האקדמי והמקצועי.

סטודנט שנה א' במכללה החייב בלימודי אנגלית כשפה זרה (על פי מבחן פסיכומטרי/מבחן אמי"ר) נדרש לסיים את לימודיו בקורסי אנגלית ולהגיע לציון "פטור" בתוך שנה ממועד תחילת לימודיו במכללה (פרק זמן זה יחושב על פי לוח השנה הקלנדרית).

קורסים בשפה האנגלית

רמות	פסיכומטרי	מבחן אמיר	מספר שעות נדרש
פטור	134	234	— — —
מתקדמים ב'	133-120	233-220	סמסטריאלי, 2 ש"ש
מתקדמים א'	119-100	219-200	סמסטריאלי, 2 ש"ש
בסיסי	99-85	199-185	סמסטריאלי, 3 ש"ש
טרם בסיסי ב'	84-70	184-170	סמסטריאלי, 3 ש"ש
או			
טרם בסיסי א'	69-50	169-150	שנתי, 4 ש"ש

ציון עובר: 60 ומעלה.

* סטודנט שמחויב ברמה בסיסית של 6 שעות אנגלית, יחויב בתשלום עבור שיעורים.

הפקולטה לחינוך

אשכול לימודי חינוך

לימודי החינוך הם חוט השדרה והמעטפת של ההכשרה להוראה. מטרת לימודי החינוך היא להקנות תשתית תיאורטית-עיונית מקיפה, היכרות עם תמונת המציאות השוררת במערכת החינוך על אגפיה ומוסדותיה המגוונים והתנסות מעשית בקרבה. לימודי החינוך מיועדים להוביל את הלומדים לעיצוב השקפת עולם חינוכית ותפיסת תפקיד שיוכלו להנחותם בפסיעותיהם הראשונות כאנשי מעשה בשדה החינוך. ייחודם של לימודי החינוך במכללה הוא בקישור ובגישור שהם עורכים בין התיאוריה למעשה, בין האקדמיה לשדה ובין החזון למציאות. לימודי החינוך הם חלק מחייב ובלתי נפרד מהלימודים בכל אחד מהמסלולים ומההתמחויות הנלמדות במכללה, והם מורכבים משלוש חטיבות עיקריות:

- ❖ יסודות החינוך.
- ❖ קורסים חברתיים (במסגרת תוכנית "המעורבות החברתית").
- ❖ שיעורי בחירה.

הפירוט על כל מסלול מופיע במסגרת השעות המפורטת שלו. יש לשים לב לחלוקת השעות בתחום זה על פני שנות הלימוד.

יסודות החינוך:

2		סוציולוגיה של החינוך
2		פילוסופיה של החינוך
2		פסיכולוגיה של החינוך
2		מתודולוגיה מחקרית
3		סמינריון חינוך

יסודות החינוך:

לימודי היסוד משלבים בתוכם חמישה תחומי דעת המבנים יחדיו תשתית בסיסית ושער כניסה לעולם החינוך. כל אחד מתחומי הדעת נשען על דיסציפלינה אקדמית-מחקרית שונה, אך כולם מכוונים את זוויות הראייה הייחודיות שלהם להתבוננות מעמיקה ומעשירה בזירה החינוכית. נקודות המבט הללו משמשות אבני בניין ליצירתה של תודעה חינוכית מקצועית שלמה וכוללת. חמשת תחומי הדעת הנכללים במסגרת החוג לחינוך הם:

1. סוציולוגיה של החינוך:

סוציולוגיה של החינוך עוסקת בהתבוננות ובניתוח של החברה ושל מערכת החינוך, ובעיקר של הקשרים וההשפעות ההדדיות ביניהן. התחום כולל שני שדות ניתוח עיקריים: ניתוח מערכת החינוך כמוסד מרכזי במערכת החברתית הכוללת (שתפקידו העיקרי הוא לחברת את הדור הצעיר. קרי, להכשירו להשתלבות בחברה הבוגרת) וניתוח מערכת החינוך ומוסדותיה כמערכות חברתיות כשלעצמן (התבוננות על ממדים ארגוניים, מנהיגותיים ואחרים של בית הספר וגן הילדים; התבוננות על תרבות המורות והמורים; והתבוננות על תרבות כיתה ואינטראקציה מורה-תלמידים). הקורסים מעניקים ללומדים ידע בסיסי בנושאי חברה ודמוקרטיה בכלל ובנושאי מקומה ותפקידה של מערכת החינוך בתוכן בפרט. הקורסים יוצאים מתוך פרספקטיבה אקדמית ומחקרית של מדעי החברה ומתוך מכוונות ומחויבות לקידום ערכי יסוד של דמוקרטיה, זכויות אדם והילד, דו־קיום ושלוש, שוויון הזדמנויות בין המינים ועוד. הקורסים מעניקים כלים לניתוח ולחשיבה ביקורתית ובד בבד – מיומנות מקצועית לקידום איכות ההוראה בכל התחומים הנלמדים בבית הספר. הלימודים כוללים –

❖ קורס סמסטריאלי – מבוא לסוציולוגיה של החינוך.

❖ קורס סמסטריאלי – חברה ישראלית.

2. פילוסופיה של החינוך:

פילוסופיה של החינוך היא הגות שמושא עיוניה הוא החינוך, והגדרתה המיוחדת נגזרת מהגדרת הפילוסופיה בכלל. הפילוסופיה של החינוך מתמקדת בניסיונות להגדרת מהות החינוך, ובבחינות ביקורתיות של מציאותיותו השונות. בכך היא עשויה להציב מודלים אידיאליים של חינוך, להגדיר את הראוי ביחס למצוי, או – לפחות – לחשוף את הלא ראוי שבמצוי. החריגה העיונית (ספקולטיבית) מתחומי תופעותיו הנתונות של החינוך מאפשרת לעוסק בכך, בהיותו "חניך" או "מחנכת", לבחון רציונלית גם את המציאותיות שלהם, דהיינו, לקיים תהליך של רפלקסיה עצמית בעניין לכמה מהנדבכים החשובים ביותר בחייהם.

במסגרת העיונים הפילוסופיים בחינוך מתקיימים בירורים חוזרים ונשנים באשר למושגים המציינים ומפרטים (בין השאר) תהליכים חינוכיים. מושגים כגון: תרבות, השכלה, לימוד, אילוף, שידול, שכנוע, כפייה, התפתחות, הבנה, ידיעה, הרגל, תנאים הכרחיים ומספיקים בחינוך וכיו"ב. מושגים אלה ואחרים נידונים על רקע של מערכות יישות (אונטולוגיה) ושיטות תורת הכרה (אפיסטמולוגיה) מתולדות ההגות.

במסגרת הפילוסופיה של החינוך נדונות באופן ביקורתי גם סוגיות חינוך שונות, כגון: חינוך וחברה, חינוך כללי וחינוך מיוחד, חינוך חופשי וחינוך לחופש, אותנטיות וקונפורמיות, חינוך ומוסר, חינוך דתי, חינוך ואמנות, דמות בית הספר ודמות המורה ועוד. אלה וכגון אלה נדונות גם בהקשר של תיאוריות חינוך סדורות (ותיאוריות אדם בכלל) מתולדות ההגות.

3. פסיכולוגיה של החינוך:

הפסיכולוגיה היא נדבך חשוב בהכשרתם של נשות ואנשי החינוך. מקצוע ההוראה, המחייב ריבוי קשרים ומגעים אנושיים עם יחידים ועם קבוצות, מצריך ידיעה והבנה מעמיקה בתחומיה השונים של הפסיכולוגיה. לימודי הפסיכולוגיה במכללה מבטאים את אמונתנו בחינוך ההומניסטי והכרתנו בהבדלים בינאישיים.

מטרתנו היא לטפח מורות ומורים רגישים ואמפתים, המסוגלים להבין ולהעריך את יכולותיהם, עמדותיהם והתנהגויותיהם של התלמידות והתלמידים. יתר על כן, למידת הפסיכולוגיה עשויה ליצור יתר מודעות וביקורת עצמית ולסייע למחנך/כת לבחון בעצמו/ה את התנהגויותיו/ה המקצועיות.

הפסיכולוגיה נלמדת בכל מסלולי הלימוד אך בהיקפים שונים. כמה נושאים בסיסיים הם חלק מלימודי החובה. נושאים נוספים נכללים בלימודי הבחירה והסמינריונים ומאפשרים של הידע הפסיכולוגי של הסטודנט/ית.

4. מתודולוגיה מחקרית:

מטרת הקורסים המתודולוגיים היא להקנות ללומדים כלים לקריאה ביקורתית של מאמרים ודיווחים מדעיים בנושאי חינוך וחברה. כמו כן הקורסים מיועדים להכשיר את הלומדים לבצע מחקרים באופן עצמאי בעבודתם בכיתה ובבית הספר. הקורסים עוסקים בהקניית מושגי יסוד בשיטות מחקר, במהות המחקר החינוכי, שלבים בעריכת מחקר, סוגי מחקרים ומערכי מחקר. עוד הם יעסקו בלימוד ובהתנסות בשימוש בכלי הערכה וניתוח סטטיסטיים ברמות מגוונות.

5. סמינריון בחינוך:

סמינריון החינוך עוסקים בנושאים חינוכיים מגוונים ומכוונים להנחיה של כתיבת עבודות גמר אקדמיות. לפיכך קורסים אלה כוללים העמקה ולימוד של נושא הסמינריון לצד לימוד והתנסות בכתיבת העבודה. בסמינריונים נדרשת מעורבות פעילה של הסטודנטים, הנתבעים לבצע מחקרים, להציג רפרטים ולכתוב עבודה שתעמוד בקריטריונים המקובלים. במחלקה לחינוך גופני ניתנים סמינריונים חברתיים, אשר מחליפים את סמינריון החינוך. סמינריונים אלה משלבים בתוכם פעילות בארגונים חברתיים ומחקרים בעלי אופי רפלקטיבי הממוקדים בחיבור בין הפעילות החברתית לנושאים הנלמדים בשיעורים.

יישומי מחשב בחינוך:

לקורס זה, הניתן במסגרת יחידת התקשוב האקדמי, חשיבות רבה בלימודי החינוך. העידן הדיגיטלי וטכנולוגיית המידע והתקשוב מחייבים שינויים בסביבות ההוראה והלמידה והתייחסות לתיאוריות פדגוגיות מתאימות. סביבות מתוקשבות שונות, החל בכלי OFFICE ועד מסגרות אינטרנטיות (הכוללות קבוצות דיון, צ'טים, WIKI ו-SKYPE), מזמנות גישות חדשניות בהוראה. סביבות עבודה אלה מאפשרות הוראה על פי מודלים פדגוגיים הנעים בין רצפים: מהקניית ידע ועד הבניית ידע, מעבודה עצמית ועד למידה שיתופית וקהילתית. בקורסים ייבחנו מגוון כלים וסביבות מתוקשבות מנקודת המבט של שילובם בהוראה ומקומם בתהליכי הלמידה. תוכני הקורס יילמדו בהתנסות חווייתית בפעילויות למידה המשלבות עבודה בסביבות המתוקשבות. תנאי קדם להשתתפות בקורס: הצלחה במבחן מיון במיומנויות מחשב.

חינוך לגיל הרך

ראש המחלקה: ד"ר מיכל קדרון

במחלקה זו פועלים שני נתיבים שלהם תחומי לימוד משותפים ונפרדים.

1. נתיב החינוך הדיאלוגי בגיל הרך (לידה-6) – נתיב דו־חוגי: התפתחות הילד ולימודים כלליים. בנתיב זה ניתן להרחיב את ההסמכה לכיתות א'-ב'.
2. נתיב החינוך המיוחד בגיל הרך (לידה-6) – נתיב דו־חוגי: התפתחות הילד וחינוך מיוחד.

תוכנית הלימודים היא ארבע שנתית לתואר בוגר בהוראה B.Ed. ותעודת הוראה. בשנה הרביעית משולב סטאז' (התמחות בהוראה) בתוכנית הלימודים.

במחלקה לחינוך לגיל הרך עורכים היכרות עם עולמם המרתק של ילדים בגיל הרך, לומדים כיצד ללוות את הילדים בדרך המיוחדת שבה הם פוגשים את העולם הפיזי ואת העולם החברתי-תרבותי, וכיצד לאפשר להם לרכוש מושגים ומיומנויות בתחומי הדעת השונים בתוך הקשרי החיים המשמעותיים להם.

יעדים

- א. הכשרת נשות חינוך לעבודה חינוכית, דיאלוגית ותואמת התפתחות בתינוקייה, בפעוטונים ובגני הילדים.
- ב. הכשרת נשות חינוך בעלות ידע מעמיק בגיל הרך ובמגוון תחומי דעת, המסוגלות להביא ידע זה לידי לביטוי לתוך הסביבה החינוכית הקיימת.
- ג. הכשרת נשות חינוך מנהיגות, מחויבות לחברה הישראלית על כל רבדיה, הרואות בעבודתן החינוכית שליחות חברתית.

רציונל

תפקיד המחנכת בגיל הרך הוא תפקיד מורכב ביותר. מהות התפקיד היא לקיים יחסי גומלין נאותים עם ילדים וילדות צעירים, עם הורים ומשפחות, עם אנשי צוות שונים ועם רשויות. תוכנית ההכשרה כוללת התייחסות למערכות השונות של יחסי הגומלין הן במישור התיאורטי הן במישור המעשי.

ההכשרה מתייחסת למעגלים הולכים ומתרחבים, בהתאם לתפיסה האקולוגית:

- ❖ היכרות עם הילד? בגיל הרך
 - ❖ היכרות עם המסגרות החינוכיות המיועדות לילדים בגיל הרך (תינוקייה, פעוטון וגן ילדים)
 - ❖ היכרות עם המשפחה, הקהילה והתרבות הרחבה יותר, שבתוכה הילדים חיים.
- בחירת מסגרות ההתנסות ומשימות ההתנסות בשלוש שנות ההכשרה עולה בקנה אחד עם העיקרון שהוצג לעיל.

שנה א': הילד כפרט ומסגרות לגילאי לידה-3

הסטודנטיות מתנסות, בשני הנתיבים, במסגרות של חינוך לגילאי לידה-3 (פעוטונים, מעונות יום, משפחתונים), בדגש על היכרות עם אפיוני הילדים בגיל הרך ועל השונות שבין הילדים; היכרות עם המסגרות החינוכיות הייחודיות לגילאים אלה (תינוקיות, מעונות, פעוטונים) ועם המשפחה והקהילה שבתוכה הילדים חיים.

שנה ב': ניהול מסגרות חינוכיות לגילאי 3-6

הסטודנטיות מתנסות, בשני הנתיבים, בגני ילדים לגילאי 3-6. בשנה זו הן שותפות מלאות בעבודת הצוות החינוכי של הגן, והן חוות את מלוא מורכבותה של העבודה החינוכית. בנתיב החינוך המיוחד הדגש בהתנסות הוא על שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בגן הרגיל, ובנתיב החינוך הדיאלוגי הדגש הוא על בניית תוכנית לימודים דיאלוגית-צומחת, מתוך תחומי העניין של הילדים עצמם.

שנה ג': פיתוח דרכי עבודה מותאמות לאוכלוסיות שונות

הסטודנטיות מעמיקות ומרחיבות את יכולתן בעיצוב דרכי העבודה במסגרות חינוכיות מגוונות בגיל הרך: מסגרות בחינוך המיוחד (בנתיב החינוך המיוחד), גני ילדים וכיתות א'-ב' בחטיבות צעירות (למרחיבות את הכשרתן לכיתות א'-ב'). בשנה זו מושם דגש על פרישת קשת התפקידים הרחבה של הגננת/מחנכת החל בארגון, ניהול ובניית תוכנית לימודים ועד נטילת אחריות חברתית, שיתוף ההורים והשפעה על הקהילה.

דגשים מיוחדים בנתיב החינוך הדיאלוגי

חינוך דיאלוגי מאפשר מקום משמעותי לילדים, לא רק כצרכנים פסיביים של ידע ומיומנויות וכמבצעי הוראות, אלא כיוזמים, יוצרים, הוגים רעיונות ומפתחים תיאוריות. נקודת המוצא בתוכנית ההכשרה היא ההתבוננות על גן הילדים כעל מקום המאפשר קיום חיים מלאים ומשמעותיים בשלב הילדות.

בנתיב זה ההכשרה עוסקת בדרכים ליצירת שיח דיאלוגי בין מבוגרים לבין ילדים, ובין ילדים לבין עצמם. ההנחה היא ששני ערוצים אלה הכרחיים לשם הבניה של העולם החברתי-תרבותי של הילדות מצד אחד, ולשם התקדמות הדרגתית ברכישת כישורים ומיומנויות בשלב החיים העכשווי מצד שני.

דגשים מיוחדים בנתיב החינוך המיוחד

התנסות והשתלבות במסגרות החינוך המיוחד לגיל הרך מזמנות היכרות מעמיקה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים והפעלת מגוון תוכניות לימודיות מותאמות לילד היחיד ולקבוצה. הפעלת תוכנית לימודים בחינוך המיוחד מחייבת את הסטודנטיות להתמודד עם תהליך מורכב אך גם מאתגר מאוד ששותפים לו אנשי צוות מקצועיים פרה-רפואיים.

הגיל הרך (לידה - 6) - דו־חוגי - התפתחות הילד ולימודים כלליים בדגש על "חינוך דיאלוגי"

מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

תיאור פרק	תאור סעיף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
לימודי יסוד	לשון עברית	4				4
	אנגלית לפטור	4				4
	הוראה בסביבה מתוקשבת	2				2
סה"כ לימודי יסוד						
לימודי חינוך	לימודי חינוך					10
	סוציולוגיה של החינוך	2				
	חברה ישראלית		2			2
	מבוא למחשבת החינוך	2				2
	קריאה מודרכת		2			2
	סמינריון בחינוך				6	6
	מתודולוגיה מחקרית			4		4
סה"כ לימודי חינוך						
דרכי הוראה	התמחות בהוראה					18
	דרכי הוראה	8	8	4		6
	סה"כ התמחות בהוראה	8	8	4		
התנסות בהוראה	התנסות בהוראה					
	היכרות והתנסות בסביבה חינוכית	8				8
	היכרות והתנסות בגנים 3-6		12			12
	ניהול מסגרות חינוכיות			4		4
סה"כ התנסות בהוראה						
לימודי התמחויות	התמחות התפתחות הילד	16	16	12	8	52
	חינוך לשוני	18	8	4		30
	חטיבת מדעים	10	14	6		30
	סה"כ התמחויות					
סה"כ לילקוט						

לימודי מכללה - חובה

4	4				סדנת סטאז'
4		4			עזרה ראשונה
1		1			זהירות בדרכים
1		1			ביטחון ובטיחות
1		1			לימודי שואה וג'נוסייד

הגיל הרך (לידה - 6) – דו-חוגי – התפתחות הילד ולימודים כלליים בדגש על "חינוך דיאלוגי"
חוג התפתחות הילד – היקף 52 נקודות

תיאור פרק	תיאור סעיף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
לימודי התמחות הילד	התמחות התפתחות הילד					
	התפתחות רגשית-חברתית לידה-6	4				4
	לימודי נחו"ת	2				2
	התפתחות קוגניטיבית לידה-6	4				4
	תנועה לגיל הרך	2				2
	אמנות הילד		4			4
	המשחק בגיל הרך		2			2
	מוסיקה בגן הילדים	2		2		4
	חגי ישראל בגן הילדים		4			4
	שילוב ילד עם צרכים מיוחדים בגן רגיל		2			2
	מחשבת החינוך המיוחד	2				2
	עבודה עם הורים			2		2
	עבודת צוות בגן הילדים		4			4
	התפתחות בראיה אקולוגית-חברתית			4		4
	סמינריון התפתחות הילד				6	6
	שיטות הוראה אלטרנטיביות בגיל הרך			4		4
	שיעור בחירה מתקדם - התפתחות הילד				2	2
	סה"כ התמחות התפתחות הילד	16	16	12	8	52

הגיל הרך (לידה - 6) – דו-חוג – התפתחות הילד ולימודים כלליים בדגש על "חינוך דיאלוגי"
חוג לימודים כלליים בדגש על "חינוך דיאלוגי" (חטיבת חינוך לשוני וחטיבת מדעים)

תיאור פרק	תיאור סעיף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
חטיבת חינוך לשוני	חינוך לשוני					
	דרמה יצירתית	2				2
	התפתחות שפה בגיל הרך	4				4
	רב תרבותיות בגן הילדים			2		2
	ניצני אוריינות		2			2
	ספרות ילדים וקריאת ספר		4			4
	הסיפור המקראי בגן הילדים*	4				4
	השפה של שירי הילדים	2				2
	ניווט שיחה דיאלוגית בגן		2			2
	תקשורת בקבוצת הילדים:ללמוד לחיות ביחד	2				2
	שיח רעים בגן	2				2
	אוריינות אקדמית	2				2
	קורס חברתי לבחירה			2		2
	סה"כ התמחות חינוך לשוני	18	8	4		30

* הקורס כולל בחינת בקיאות המהווה 20% מציון הקורס.

חטיבת מדעים

תיאור פרק	תיאור סעיף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
חטיבת מדעים	חטיבת מדעים	6				6
	טבע בעונתו + סיורים		4			4
	מבוא למדעי החומר		4			4
	בעלי חיים		4			4
	קיימות		4			4
	הגינה הלימודית בגן הילדים			4		4
	התפתחות סנסומוטורית	2				2
	חשיבה מתמטית בגן	2	2			4
	בראות ואיכות חיים בגיל הרך			2		2
	סה"כ חטיבת מדעים	10	14	6		30

הגיל הרך (לידה - 6) - דו־חוגי - התפתחות הילד וחינוך מיוחד
מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

סה"כ	שנה ד'	שנה ג'	שנה ב'	שנה א'	דרישות קדם	תיאור סעיף	תיאור פרק
4				4		לשון עברית	לימודי יסוד
4				4		אנגלית לפטור	
2				2		הוראה בסביבה מתוקשבת	
10				10		סה"כ לפרק	
						מדעי החינוך	לימודי חינוך
0					2	סוציולוגיה של החינוך	
2			2			חברה ישראלית	
2				2		מבוא למחשבת החינוך	
2			2			קריאה מודרכת	
6	6					סמינריון בחינוך	
4			4			מתודולוגיה מחקרית	
16	6	0	8	2		סה"כ מדעי החינוך	
						התמחות בהוראה	דרכי הוראה
20		4	8	8		דרכי הוראה	
20		4	8	8		סה"כ התמחות בהוראה	
						התנסות בהוראה	התנסות בהוראה
20			12	8		היכרות והתנסות בסביבה חינוכית	
4		4				ניהול מסגרות חינוכיות	
12		12				היכרות והתנסות בסביבת חינוך מיוחד	
36		16	12	8		סה"כ התנסות בהוראה	
52	10	6	22	14		התמחות התפתחות הילד	לימודי התמחות
52	2	22	12	16		התמחות חינוך מיוחד	
30		10	10	10		חטיבת מדעים	
134	12	38	44	40		סה"כ התמחויות	
216	18	58	72	68		סה"כ לילקוט	

לימודי מכללה - חובה

4	4					סדנת סטאז'	
4		4				עזרה ראשונה	
1		1				זהירות בדרכים	
1		1				ביטחון ובטיחות	

דגשים מיוחדים בנתיב החינוך המיוחד

"ילדים עם צרכים מיוחדים" הוא שם כולל לילדים עם קשיי התפתחות בתחומים שונים: הפרעות על הרצף האוטיסטי, הפרעות שפתיות, חוסרים קוגניטיביים ומגוון נכויות, תסמונות וקשיים פיזיולוגיים, מוטוריים וחושיים, וכן ילדים הנמצאים בקצה המנעד הנורמטיבי. בגיל הרך איתור ילדים עם צרכים מיוחדים הוא אחת המשימות הראשונות והמורכבות. נקודת המוצא בתוכנית ההכשרה היא התפיסה שהילדים עם צרכים מיוחדים הם חלק בלתי נפרד מקבוצת הילדים שבאחריות הגננת, ועליה לתת מענה למגוון הצרכים של יחידים ושל קבוצות בתוך הגן השלם.

הגיל הרך (לידה - 6) – ד"חוגי – התפתחות הילד וחינוך מיוחד

חוג התפתחות הילד – היקף 52 נקודות

תיאור פרק	תיאור סעיף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
התמחות התפתחות הילד	התפתחות הילד					
	התפתחות רגשית-חברתית לידה-6	4				4
	לקויות קשות			2		2
	התפתחות קוגניטיבית לידה-6	4				4
	תנועה לגיל הרך	2				2
	אמנות והילד		4			4
	דרמה יצירתית	2				2
	המשחק בגיל הרך		2			2
	מוסיקה בגן הילדים	2	2			4
	חגי ישראל בגן הילדים		4			4
	עבודה עם הורים		2			2
	עבודת צוות בגן הילדים		4			4
	התפתחות בראיה אקולוגית-חברתית		4			4
	ספרות ילדים וקריאת ספר			4		4
	סמינריון התפתחות הילד				6	6
	שיעור בחירה מתקדם התפתחות הילד				4	4
	סה"כ התפתחות הילד	14	22	6	10	52

הגיל הרך (לידה - 6) - דו־חוגי - התפתחות הילד וחינוך מיוחד חוג התפתחות הילד - היקף 52 נקודות

תיאור פרק	תיאור סעיף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
התמחות חינוך מיוחד	התמחות חינוך מיוחד					
	מחשבת החינוך המיוחד	2				2
	ניתוח ארועים בגן חינוך המיוחד			4		4
	לחיות יחד		2			2
	פיתוח חשיבה יצירתית	2				2
	הסיפור המקראי בגן הילדים*	4				4
	שיטות הוראה אלטרנטיביות בחינוך המיוחד			6		6
	דרכי עבודה עם הורים בחינוך המיוחד			2		2
	עבודת צוות בגן חינוך מיוחד			4		4
	ליקויים התפתחותיים		4			4
	קשיים רגשיים והתנהגותיים בראי תאורית המיינד			2		2
	לימודי נחו"ת	2				2
	התפתחות שפה בגיל הרך	4				4
	ניצני אוריינות		2			2
	ליקויי שפה ודיבור			2		2
	לקויות תקשורתיות וחושיות		2	2		4
	אוריינות אקדמית	2				2
	שיעורים מתקדמים בחינוך המיוחד				2	2
	קורס חברתי		2			2
	סה"כ התמחות חינוך מיוחד	16	12	22	2	52

* הקורס כולל בחינת בקיאות המהווה 20% מהציון בקורס.

חטיבת מדעים

תיאור פרק	תיאור סעיף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
חטיבת מדעים	חטיבת מדעים					
	טבע בעונתו+ סיורים	6				6
	מבוא למדעי החומר		4			4
	בעלי חיים			4		4
	התפתחות סנסומוטורית	2				2
	קיימות		4			4
	הגינה הלימודית בגן הילדים			4		4
	נירופסיכולוגיה			2		2
	חשיבה מתמטית בגן	2	2			4
	סה"כ חטיבת מדעים	10	10	10		30

חינוך יצירתי לגיל הרך

שילוב אמנויות בהוראה

ראש המחלקה: ניבי שנער-זמיר

המחלקה לחינוך יצירתי נסמכת על תפיסה רחבה ומבוססת, הנשענת על יסודות אידיאולוגיים, פדגוגיים וחברתיים-תרבותיים ועל יישום מעשי מגוון ועשיר במסגרות שונות בחינוך הפורמלי והלא פורמלי. על פי תפיסה זו, לאמנויות השונות יש מקום משמעותי בחיים האנושיים בהקשרים רבים ומגוונים, ובתוך זה גם, ובמיוחד, בתהליכי הוראה ולמידה בכל הנושאים ולכל הגילאים.

לימודי החינוך היצירתי מכשירים את הלומדים בכל תחומי הדעת הנדרשים מכל סטודנט?ית במחלקה לחינוך לגיל הרך במכללה. נוסף על כך, הלומדים/ות מתמחים/ות בגישת שילוב האמנויות בדרכי ההוראה והלמידה ונפגשים/ות לצורך כך עם אמנויות שונות. הם/ן מתנסים/ות בהפקה תיאטרלית ובמשחק, במפגש עם שפת האמנות הפלסטית, בתרגילי תנועה וכוריאוגרפיה, בשיעורי מוזיקה ועוד.

בלמידה ובהתנסות במחלקה לחינוך יצירתי מושם דגש על ההקשר החברתי-תרבותי של החינוך בכלל וההוראה והלמידה בפרט. דבר זה נעשה על מנת לאפשר למתעדתים לעסוק בחינוך, ואשר מעוניינים לפתח תפיסה של "ראש גדול" ולראות עצמם סוכני שינוי חברתי בעבודתם בהוראה, לממש את ייעודם.

הלמידה וההתנסות במחלקה לחינוך יצירתי מתפתחות לאורך שנות ההכשרה סביב שני מוקדים עיקריים:

המוקד הראשון הוא החוויה האישית של הסטודנט/ית המתכשר/ת להוראה המורכבת מהעשרה תרבותית והתנסות אישית בתחומי אמנות שונים בתוך הקבוצה. כמו כן ניתנת תשומת לב מיוחדת לכישורים, נטיות הלב והקשיים של הסטודנטים, הלומדים לראות בעצמם אנשי חינוך ויוצרים ומוצאים דרך ביטוי אישית וייחודית להשקפת עולמם ולרגשותיהם.

המוקד השני בתהליך ההכשרה מתרכז בילד, במעשה החינוכי ובתוכניות הלימודים הן ברמה העקרונית והמושגית הן ברמה המעשית ובהקשר של טווח הגילאים שאליו מכוונת ההכשרה. כל אלה בהשראת ההיבט של שילוב האמנויות בנושאי הלימוד ובמתודות ההוראה השונות. הסטודנטים לומדים לאמץ את דרכי ההוראה שבהן התנסו בעצמם, על מנת ליצור דגם מיוחד במינו של החינוך המאפשר גילוי עצמי, התאמה לסגנון למידה וביטוי אישי. חיזוק הביטחון העצמי והעצמה של הילדים בגיל הרך.

הכשרה מיוחדת זו במחלקה לחינוך יצירתי מאפשרת פיתוח ויצירה של דגמים מקוריים של הוראה לא רק במסגרות של גני ילדים וכיתות בית הספר היסודי אלא גם שילוב האמנויות בחיי הקהילה המקומית במסגרות ובאירועים שונים ומגוונים.

תנאי הקבלה ללימודים במחלקה לחינוך יצירתי הם תנאי הקבלה הרגילים למחלקה לחינוך בגיל הרך במכללה, והם נקבעים על ידי משרד החינוך. לא נדרשים כישרון מיוחד ו/או הכשרה קודמת בתחומי האמנות, שכן התפיסה האידיאולוגית-חינוכית שלנו מתבססת על ההנחה שכל אדם, ילד או מבוגר, יכול וזכאי ליהנות מהאמנויות, הן בקליטה והבנה הן בהבעה ויצירה, ועל פי נטיותיו והעדפותיו.

דרכי הוראה (הדרכה פדגוגית) והתנסות בהוראה

תוכנית ההוראה ועקרונותיה

בנתיב חינוך יצירתי

שנה א'

בשנה א' נחשף הלומד למגוון אמנויות. חשיפה זו מפתחת ומעשירה את אישיותו כדי שיוכל לעצב אסטרטגיות של הוראה בעתיד. ההוראה נעשית בשיטות ההוראה היצירתיות, כגון למידת תיאטרון באמצעות תהליך הפקה והתנסות בכתיבה מקורית באמצעות הפקת תיאטרון בובות. בשנה זו מתנסה הסטודנט בהתייחסות לטקסט ספרותי באמצעות קול ותנועה, ציור ואמנויות הבמה.

במהלך שנה א' מתנסה הסטודנט במשימה משולבת של התבוננות: ההתבוננות פנימה, אל עצמו, לימוד מדוקדק של כישוריו ונטיותיו, חולשותיו ומגבלותיו; והתבוננות החוצה – אל עולם הגירויים האמנותיים.

בד בבד מושם דגש על חיזוק והעצמת בחירתו של הסטודנט בחינוך ועל תהליך גיבוש "אני מאמין" אישי ומקצועי.

בסמסטר א' נחשפים הסטודנטים לתפיסות חינוכיות שונות באמצעות סיורים, תצפיות והרצאות. הסטודנטים מבקרים במסגרות חינוכיות מגוונות המייצגות אוכלוסיות ומגזרים בחברה הישראלית. בסמסטר ב' מתנסים הסטודנטים בעבודה בפועל בגני ילדים ובמעונות בגילאי לידה עד שנתיים. אנו מאמינים כי אדם עשיר בחוויות, המעוניין לחלקן עם ילדים (ועם הזולת בכלל) ועם תחושת מסוגלות והעצמה, הוא בעל סיכויים טובים להיות מחנך בעל השראה.

שנה ב'

שנה ב' מתמקדת בפיתוח הרגישות והגברת המודעות של הלומד למקומו בתהליכי הוראה – למידה וחניכה. בשנה זו נערכת היכרות קרובה עם עולם הילדים על ביטויי המעשיים בתחומים השונים ובגיל הנתון.

נערכת התנסות בצורות ובטכניקות שונות של הפעלה ועבודה עם ילדים בגיל הגן ולמידה עיונית של נושאים ותכנים מתחום הפדגוגיה של הגיל הרך.

שעות ההדרכה כוללות עבודה במליאת הקבוצה, מפגשים בקבוצה מצומצמת ושיחות אישיות. זו שנת יישום של טכניקות וגישות אשר נלמדו ונוסו בשנה א' בצד העמקת ההיכרות עם קהל היעד.

בשנה זו עוסקים הסטודנטים גם בפרויקט מעורבות חברתית שבו משולבים פיתוח תודעה חברתית בצד עשייה בקהילות שונות.

שנה ג'

בשנה זו בא לידי ביטוי יישום העקרונות החינוכיים והדידקטיים של החוג לחינוך יצירתי, שנלמדו בשנים א' ו-ב', מתוך התנסות הסטודנטים בעבודה המעשית בגנים ובכיתות.

בשנה זו מעמיק מפגש הסטודנטים עם תיאוריות חינוכיות כאמצעי לגיבוש עמדה אישית לגבי סגנון החינוך ומהותו.

נלמדים נושאים כמו חינוך ליצירתיות, הגישה ההומניסטית בחינוך, הקשר בין מסגרת וגבולות לחופש, תפקוד המחנך, מהי למידה ומהם מנועי למידה ועוד.

שנה ד'

בשנה ד' עובד/ת הסטודנט/ית בפועל כמורה, משלים/מה את לימודיו האקדמיים לתואר B.Ed. ומשתתף/ת בסדנת סטאז' במכללה.

הגיל הרך (לידה - 6) – דידוגי – התפתחות הילד וחינוך יצירתי

מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

תיאור פרק	תיאור סעיף	דרישות קדם	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
לימודי יסוד	לשון עברית		4				4
	אנגלית לפטור		4				4
	הוראה בסביבה מתוקשבת		2				2
	סה"כ לימודי יסוד		10				10
לימודי חינוך	לימודי חינוך						
	סוציולוגיה של החינוך		2				2
	חברה ישראלית			2			2
	מבוא למחשבת החינוך		2				2
	סוגיות במחשבת החינוך			2			2
	סמינריון בחינוך					6	6
	מתודולוגיה מחקרית			4			4
	סה"כ לימודי חינוך		4	8	0	6	18
	התמחות בהוראה						
דרכי הוראה	דרכי הוראה		8	8	4		20
	סה"כ התמחות בהוראה		8	8	4		20
	התנסות בהוראה						
התנסות בהוראה	היכרות והתנסות בסביבה חינוכית		8				8
	היכרות והתנסות בגנים 3-6			12			12
	ניהול מסגרות חינוכיות				4		4
	סה"כ התנסות בהוראה		8	12	4		24
לימודי התמחויות	התמחות התפתחות הילד		16	18	12	6	52
	חינוך יצירתי		20	16	16		52
	סה"כ התמחויות		36	34	28	6	104
סה"כ לילקוט							176

לימודי מכללה - חובה

4	4					סדנת סטאז'
4		4				עזרה ראשונה
1		1				זהירות בדרכים
1		1				ביטחון ובטיחות

הגיל הרך (לידה - 6) – דו-חוגי – התפתחות הילד וחינוך יצירתי
חוג התפתחות הילד – היקף 52 נקודות

תיאור פרק	תיאור סעיף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
חוג התפתחות הילד	התפתחות הילד					
	התפתחות רגשית-חברתית לידה-6	4				4
	התפתחות קוגניטיבית לידה-6	4				4
	ספרות ילדים	2	4			6
	תנועה לגיל הרך	2				2
	חשיבה מתמטית	2	2			4
	המשחק התנועתי בגיל הרך			2		2
	הגשת חומרים		2			2
	לקויות למידה		2			2
	התפתחות שפה	2				2
	חגים וטקסים בגן הילדים		2			2
	שילוב ילד עם צרכים מיוחדים בגן רגיל			2		2
	הורים, ילדים ומחנכות			2		2
	ארועים מתמטיים בחטיבה הצעירה			4		4
	התפתחות בראיה אקולוגית-חברתית		4			4
	סמינריון התפתחות הילד				6	6
	שיעור בחירה התפתחות הילד		2	2		4
	סה"כ התפתחות הילד	16	18	12	6	52

הגיל הרך (לידה - 6) – דו-חוגי – התפתחות הילד וחינוך יצירתי
חוג התפתחות הילד - היקף 52 נקודות

תיאור פרק	תיאור סעיף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
חוג חינוך יצירתי	התמחות חינוך יצירתי					
	מדרמה יוצרת לתיאטרון	4				4
	משחק ויצירה		4			4
	טקסט ודרמה			6		6
	תיאטרון בובות ככלי חינוכי	6				6
	מחשבת האמנות	4				4
	מוסיקה בחינוך והוראה	2				2
	מוסיקה ככלי לביטוי אישי		2	2		4
	אמנות פלסטית		4	4		8
	תנועה מופע וריקוד בגיל הרך		2			2
	טבע בעונתו	4				4
	מבוא למדעי החומר		2			2
	הסיפור המקראי בעולמו של הילד*			4		4
	אמנות וחברה		2			2
	סה"כ התמחות חינוך מיוחד	20	16	16		52

* הקורס כולל בחינת בקיאות המהווה 20% מהציון בקורס.

לימודים לצורך הרחבת הסמכה לכיתות א'-ב'

בהתאם למתווה החדש בהכשרת מורים, המסלול לחינוך דיאלוגי ולחינוך יצירתי עוסק משנת הלימודים תשע"א בהכשרת אנשי ונשות חינוך המתעתדים/ות לעבור למסגרת הגיל הרך (לידה - 6). ניתן להרחיב הסמכה לכיתות א'-ב' (הרחבה בהיקף 12 ש"ש) בתוספת תשלום.

הרחבת הסמכה לכיתות א'-ב'

פרק	תאור פרק	תאור סעיף	סה"כ
הרחבת הסמכה	דרכי הוראה	ניהול הלומדים בחט"צ	4
		הוראת קריאה וכתיבה	4
		הוראת מתמטיקה בביס"פ	4
	התנסות בהוראה	היכרות והתנסות בחט"צ	8
		התנסות בקריאה	2
		התנסות בחשבון	2
	סה"כ הרחבת הסמכה		24

חינוך לבית הספר היסודי

ראש המחלקה: מרסלו וקסלר

המחלקה לחינוך לבית הספר היסודי במכללת סמינר הקיבוצים מיועדת להכשיר אנשי ונשות חינוך בעלי חזון רחב ומעמיק, המתבסס על מגוון השקפות עולם אידיאולוגיות ופדגוגיות וידע דיסציפלינרי בתחום הוראה מרכזי. בתחום ההכשרה לחינוך והוראה כוללת הלימודים במחלקה מתמקדים ביצירת חוויות מאתגרות ומעצימות של למידה והתפתחות, על מנת לפתח את היכולות האינטלקטואליות, הרגשיות והיצירתיות של המורות לעתיד ולחזק את אמונתן וביטחונן ביכולתן לחולל שינוי. כל זאת מתוך ראייה של החינוך כפעולה שיש לה השפעה בהקשר החברתי, התרבותי והפוליטי ומחויבות לחינוך הציבורי במדינת ישראל.

תוכנית הלימודים במחלקה היא ארבע שנתית לתואר B.Ed. ולתעודת הוראה לבית הספר היסודי, כיתות א'-ו'.

מאפייני המחלקה:

- ❖ לימוד מקצוע נדרש, מאתגר ובעל השפעה בהקשר חברתי-תרבותי.
- ❖ התמחות באחד מתחומי הדעת של תוכנית הלימודים בבית הספר היסודי מתוך מגוון אפשרויות.
- ❖ היכרות והתנסות עם מגוון השקפות עולם, גישות ופרקטיקות המתייחסות לחינוך, להוראה וללמידה במסגרת ארבע גישות אידיאולוגיות-פדגוגיות.
- ❖ הדרכה פדגוגית וליווי בהתנסות המעשית במגוון מסגרות חינוכיות החל משנה א'.

מבנה הלימודים במחלקה

1. לימודים משותפים לכלל הסטודנטיות במחלקה:

לימודי חינוך: פסיכולוגיה, סוציולוגיה, פילוסופיה, שיטות מחקר, יהדות, יישומי מחשב ועוד.
לימודי יסוד: אנגלית, לשון.

2. לימודי התמחות במקצוע הוראה מרכזי:

בחירה בתחום דעת אחד מתוך החמישה: מדעים, ספרות, מקרא ותרבות ישראל, מתמטיקה, אנגלית. לימודים אלה כוללים הרחבה והעמקה בתחום הדעת, לימוד עקרונות ההוראה ותוכנית הלימודים של תחום הדעת בבית הספר היסודי והתנסות מעשית בהוראתו החל בשנה ב'.

3. לימודי הוראה כוללת על פי ארבע גישות פדגוגיות-אידיאולוגיות:

לימודים אלה מיועדים להרחבת הדעת, לגיבוש תפיסת העולם החינוכית ולרכישת פרקטיקות הנחוצות לעבודת המורה בכל המשימות והתחומים הקשורים במקצוע ההוראה. כל אלה מתבצעים על פי ארבע גישות פדגוגיות-אידיאולוגיות שונות הפועלות במחלקה:

- א. מנהיגות חינוכית בחברה רב-תרבותית.
- ב. חינוך יצירתי.
- ג. חינוך לצדק חברתי, סביבתי וחינוך לשלום.
- ד. אנתרופוסופיה וחינוך ולדורף.

בשנה א' תינתן האפשרות לסטודנטיות להיחשף לכל אחת מהגישות הנ"ל במסגרת שיעורי מבוא, שיעורים משולבים, סיורים ותצפיות בבתי ספר ומסגרות חינוכיות מסוגים שונים ובהדרכות הפדגוגיות. בשנה זו תתקיים גם התנסות מעשית בעבודה חינוכית עם ילדים בסיכון במסגרות פורמליות ובלתי פורמליות כחלק מהמעורבות החברתית הנהוגה במכללה.

מנהיגות חינוכית בחברה רב-תרבותית

הרחבה והעמקה של הידע והמודעות בהקשר למאפייני השונות והרב-תרבותיות הקיימים בכל כיתה בחינוך הציבורי במדינת ישראל.

יעדים מרכזיים

- ❖ הכרה והבנה של מושגים, תהליכים ותיאוריות הקשורים בשונות וברב-תרבותיות במובן הרחב ובהיבט החינוכי והבית ספרי.
- ❖ הקניית כלים מגוונים ומשמעותיים להוראה ולמידה מאתגרות ומפתחות בכיתה הטרוגנית.
- ❖ פיתוח יכולות מנהיגות והובלה של תהליכים ופעילויות בהקשר הרב-תרבותי במסגרות פורמליות ולא פורמליות.

נושאי הלימוד בהדרכה הפדגוגית בשנים ב' ו-ג':

תהליכי למידה, הוראה דיאלוגית וחקרנית, דרכי הערכה ומשוב חלופיות, הוראה אינטגרטיבית, מאפיינים רב-תרבותיים של למידה והוראה, שונות ושוויון, המורה כחוקר של עבודתו, ניתוח אירועים ועוד.

חינוך יצירתי באמצעות שילוב אמנויות

בירור הנחות היסוד העומדות מאחורי מושגים ותהליכים מרכזיים בהוראה ולמידה כגון: ידע, יחסי מורה-תלמיד, סגנונות למידה, הנעה ללמידה ופיתוח הנחות חלופיות ומקוריות המתבססות על גישות חדשניות בתחום ההתפתחותי והחינוכי.

יעדים מרכזיים

- ❖ הבנת המשמעות של הנחות יסוד בקביעת המטרות והאמצעים בהוראה ולמידה.
- ❖ פיתוח יכולת התבוננות רב-ממדית ופרשנות מורכבת של המציאות החינוכית.
- ❖ התנסות חווייתית בתחומי אמנות שונים ככלי להיכרות עצמית ופיתוח יכולות ונטיות אישיות וייחודיות.
- ❖ הקניית כלים מגוונים ושימוש בטכניקות מתחומי אמנות שונים על מנת להפוך את ההוראה והלמידה למשמעותיות, יצירתיות ומעצימות.

נושאי הלימוד בהדרכה הפדגוגית בשנים ב' ו-ג':

היכרות עם אני כלומד ואני בקבוצה; חשיבה יצירתית ופורצת גבולות; אינטליגנציות שונות וההקשר שלהן לתחומי אמנות שונים ולחינוך; אמנות וחברה; דרכי הערכה ומשוב חלופיות; דרכי הבנה, הבעה ותקשורת לא מילוליות; תחומי חוזק לעומת תחומי חולשה ומגבלה; הנעה והעצמה בלמידה; ועוד.

חינוך לצדק חברתי וסביבתי וחינוך לשלום

הגישה מכשירה מורים ומורות מחוללי שינוי בבית הספר היסודי ואנשי/נשות חינוך יוזמי שינוי בפרויקטים חינוכיים ובארגונים חברתיים. הגישה בנויה על שילוב של גישות הוליסטיות המבוססות

על ערכים של שוויון לכל סוגי האוכלוסיות, תוך כדי השתתפות בתהליכי העצמה ופיתוח יכולות לנהל את חיי היום־יום בבית הספר על פי הפדגוגיה הביקורתית.

יעדים מרכזיים

- ❖ יצירת כלים להתמודדות עם בעיות בחינוך ובחברה הגורמות לילדים מריבוד מעמדי נמוך להיכשל בבתי הספר ובגנים ולהפיכת מצבים של כישלון למצבים של הצלחה.
- ❖ פיתוח יזמות ומחקר של פרויקטים חינוכיים חדשניים ופעילות בבתי ספר וארגונים לשינוי חברתי.
- ❖ התנסות ביצירת תוכניות רבת־חומיות התואמות את רוח החינוך הנחוצה לעידן שבו אנו חיים.
- ❖ דגש על תנועות לחינוך אלטרנטיבי, תנועות לשינוי חברתי, תיאוריות חינוכיות והתייחסותן לשאלות של זכויות, שוויון ואי־שוויון בחינוך, חינוך לשלום, מגדר, גלובליזציה ואקולוגיה סביבתית.

נושאי הלימוד בהדרכה הפדגוגית בשנים ב' ו-ג':

מושגי יסוד בפדגוגיה ביקורתית, קריאת מציאות ביקורתית, דיאלוג והקשבה, שוויון ואי־שוויון בחינוך, למידה שיתופית, לקרוא את המילה ולקרוא את העולם, זהויות ויחסי כוח, בית הספר בקהילה, הורים, ילדים ונוער בסיכון, גישות בחינוך אלטרנטיבי, פיתוח תוכניות ויישום פרויקטים ועוד.

אנתרופולוגיה וחינוך ולדורף

יעדים מרכזיים

- ❖ לפתח מודעות לצורכי התפתחות הילד על פי חינוך ולדורף.
- ❖ לטפח יכולות אמנותיות הדרושות להוראה בבתי ספר ולדורף.
- ❖ להעשיר את הידע ותפיסת העולם הפדגוגית של מורים המלמדים בבתי ספר יסודיים במערכת החינוך הציבורית הרגילה.

נושאי הלימוד בהדרכה הפדגוגית בשנים ב' ו-ג':

שאלות מעשיות וחינוכיות לאורך ציר התפתחות הילד; מתודיקה של מקצועות שונים בחינוך ולדורף; דמות המורה; ארגון וניהול הכיתה; משמעת; שאלות של הורות וחינוך וקשר עם הורים; מתודות של שיתוף פעולה; קונפליקטים, משברים, החלטות; תצפיות בבתי ספר ולדורף ועוד.

הכשרה לבית הספר היסודי

מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

סה"כ	נקודות				דרישות קדם (מס. קורס)	סעיף	מספר קורס	תיאור פרק
	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'				
4				4		לשון		
4				4		אנגלית		יסוד והעשרה
2				2		יישומי מחשב בחינוך		
2				2		תרבות /מורשת עם וחינוך לאזרחות		
12				12		סה"כ לפרק		
						מדעי החינוך		
2				2		סוציולוגיה של החינוך	21	
2				2	24	חברה ישראלית	22	
4				4		מבוא לפסיכולוגיה	23	לימודי חינוך
6		6			21-23	סמינריון בחינוך - מחקר פעולה	24	
14		6		8		סה"כ לפרק מדעי החינוך		
4			4			מתודולוגיה מחקרית		אוריינות מחקר
4			4			סה"כ לפרק אוריינות מחקר		בחינוך ובהוראה
						התמחות בהוראה		
18		6	6	6		דרכי הוראה		פדגוגיה ומתודיקה כללית
18		6	6	6		סה"כ התמחות בהוראה		
16		6	6	4		התנסות בהוראה כללית		התנסות
12		6	6			התנסות בהוראת המקצוע		
28		12	12	4		סה"כ התנסות בהוראה		
64		24	22	18		סה"כ לפרק		
						התמחות לפי בחירה		
46	2	12	16	16		מדעים/מתמטיקה/ספרות/תרבות ישראל/אנגלית		לימודי
6	6					סמינריון		התמחות
52	8	12	16	16		סה"כ לימודי התמחות		
30			30			אשכול לימודי חינוך		
30			30			אשכול חינוך יצירתי		
60			60			סה"כ לימודי אשכולות		
112	8	12	16	76		סה"כ לפרק		
188	8	36	38	106				סה"כ לילקוט

לימודי מכללה - חובה

4	4					סדנת סטאז'	
4		4				עזרה ראשונה	
1		1				זהירות בדרכים	
1		1				ביטחון ובטיחות	
1		1				לימודי שואה וג'נוסייד	

אשכול חינוך היקף 30 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	אסטרטגיות ואלטרנטיבות בהוראה בבית הספר היסודי	2	2	2		6
2	קריאה וכתבייה בכיתה א'		2			2
3	הבנה והבעה בבית הספר היסודי		2			2
4	עקרונות בהוראה מתקנת בקריאה		2			2
5	התפתחות מושגי יסוד במתמטיקה		2			2
6	ליקויי למידה ותפיסה	2				2
7	שילוב תלמידים בעלי צרכים מיוחדים	2				2
8	מבוא למחשבת החינוך	2				2
9	קריאה מודרכת		2			2
10	יזמות		2			2
11	מעורבות חברתית		4			4
12	חינוך בלתי פורמלי ושירות בקהילה		2			2
	סה"כ	14	14	2		30

אשכול חינוך יצירתי באמצעות שילוב אמנויות, חינוך אנתרופוסופי, צדק חברתי ומנהיגות בחברה רב-תרבותית היקף 30 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	מבוא לחינוך יצירתי	2				2
2	מבוא למנהיגות בחברה רב תרבותית	2				2
3	מבוא לחינוך לצדק חברתי ושלו	2				2
4	מבוא לחינוך אנתרופוסופי	2				2
5	שיעור בחירה בינתחומי	2				2
6	בחירה - שילוב אמנויות					
7	בחירה - מנהיגות בחברה רב תרבותית					
8	בחירה - חינוך לצדק חברתי ושלו					
9	בחירה - חינוך אנתרופוסופי					
10						
	סה"כ	10		20		30

חינוך מיוחד לכיתות א'-י"ב

ראש המחלקה: ד"ר עדי שרעבי

תוכנית לימודים ארבע-שנתית המעניקה תואר ראשון בחינוך – B.Ed. ושתי תעודות הוראה: תעודת הוראה בחינוך מיוחד לגילאי 6-21 ותעודת הוראה בתחום דעת נבחר (מתמטיקה, תרבות ישראל, מדעים, ספרות) לחינוך רגיל יסודי כיתות א'-ו', או לעל-יסודי כיתות ז'-י' (בהיסטוריה או בספרות). בשנה הרביעית משולב סטאז' (התמחות בהוראה) בתוכנית הלימודים.

מטרת ההתמחות בחינוך מיוחד היא להכשיר מחנכים שיתמודדו עם האתגר שבהוראת תלמידים עם צרכים מיוחדים בגילאים שונים; מחנכים שיסייעו לתלמידיהם לא לוותר ולהגיע להישגים למרות המורכבות; מחנכים שיבחינו בשונה, במיוחד ובמיוחד שבכל תלמיד ותלמיד; מחנכים יצירתיים וגמישים; מחנכים שיתאימו דרכי הוראה מגוונות לצרכיו השונים וליכולותיו של כל תלמיד ותלמיד.

יעדים:

- ❖ הכרת תפיסות חינוכיות העומדות בבסיס העשייה החינוכית, בחינוך המיוחד והרגיל.
- ❖ הכרת תיאוריות התפתחות אופיינית ולא אופיינית בתחומים הקוגניטיבי, לימודי, רגשי, חברתי ומוטורי.
- ❖ הכרת אוכלוסיות שונות עם צרכים מיוחדים.
- ❖ הכרת דרכי עבודה, אסטרטגיות הוראה-למידה, אמצעים וכלים להוראה בכיתת החינוך המיוחד, בכיתה משלבת ובכיתה רגילה.
- ❖ הכרת כלים ואמצעים יצירתיים להעשרת ההוראה.
- ❖ סיוע לסטודנט בגיבוש תפיסת עולם הוליסטית אישית ומקצועית, המבוססת על הומניזם.
- ❖ הכשרה להוראה בתחום דעת ספציפי לחינוך הרגיל (יסודי/חט"ב).
- ❖ הכרת כלים מתודולוגיים לחקירה ובחינה עצמית.
- ❖ טיפוח מחנך מכון קהילה.

תעודת הוראה לחינוך מיוחד א'-י"ב

התוכנית מכוונת להכשרת מורים ומחנכים לעבודה במסגרות החינוכיות הרגילות המשלבות תלמידים עם צרכים מיוחדים; במסגרות של החינוך המיוחד בבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים; במסגרות חינוכיות נפרדות של החינוך המיוחד (המיועדות, למשל, לתלמידים מהספקטרום האוטיסטי, מוגבלות שכלית, הפרעות התנהגות, הפרעות נפשיות, לקויות שמיעה וראייה, נכויות קשות); מוסדות של חסות הנוער; בתי כלא; בתי ספר בבתי חולים לילדים ובבתי חולים של בריאות הנפש; עמותות ומסגרות לא פורמליות.

מבנה התוכנית

- ❖ התמחות בחינוך מיוחד בהיקף 26 שעות שנתיות (52 נקודות).
- ❖ דרכי הוראה והתנסות מעשית בחינוך המיוחד בהיקף של כ־20 שעות שנתיות.
- ❖ מעורבות קהילתית בהיקף של 2 ש"ש.
- ❖ במקביל ונוסף להתמחות בהוראה בחינוך מיוחד מחויב כל סטודנט ללמוד התמחות נוספת להוראה בחינוך הרגיל לבית הספר היסודי או העל-יסודי, בהיקף של 26 שעות שנתיות (52 נקודות).

בית הספר היסודי – התמחות נוספת

התוכנית מכוונת להכשרת מורים ומחנכים להוראה במסגרות החינוכיות הרגילות בבית הספר היסודי (א'-ו') בהוראת אחת מן ההתמחויות שנלמדו. לפיכך כל סטודנט בחינוך המיוחד חייב לבחור באחת מארבע ההתמחויות: **מתמטיקה; ספרות; תרבות ישראל; מדעים.**

בית הספר העל-יסודי – התמחות נוספת

התוכנית מכוונת להכשרת מורים ומחנכים להוראה במסגרות החינוכיות הרגילות בבית הספר העל-יסודי (ז'-י') בהוראת אחת מן ההתמחויות שנלמדו. לפיכך כל סטודנט בחינוך המיוחד חייב לבחור באחת משתי ההתמחויות: **היסטוריה; ספרות.**

תכנים בהתמחות חינוך מיוחד

תקצירי קורסים לדוגמה, פירוט של התכנים הנלמדים בשיעורי ההדרכה הפדגוגית (דרכי הוראה) ותיאור של ההתנסות המעשית ניתן למצוא באתר המחלקה לחינוך מיוחד שבאתר המכללה.

דוגמאות לקורסים שנלמדים במסגרת ההתמחות:

מחשבת החינוך המיוחד, מאפייני אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים, אסטרטגיות למידה, הוראה מותאמת בקריאה ובחשבון, התפתחות חשיבה ושפה, פסיכופתולוגיה, נוירופסיכולוגיה, היכרות עם משפחת התלמיד עם הצרכים המיוחדים, היכרות עם אמצעי הוראה חלופיים כמו יוגה, שיאצו, עבודה עם בעלי חיים.

דרכי הוראה

שנה א'

שילוב תלמידים עם צרכים מיוחדים במערכת החינוך, אסטרטגיות למידה, תכנון וביצוע יחידת הוראה, אוכלוסיות בחינוך מיוחד – חשיפה לאוכלוסיות השונות והכרת מסגרות רגילות ומסגרות של החינוך המיוחד.

שנה ב'

העמקת נושא הדידקטיקה, ניהול כיתה, הפרעות התנהגות, אסטרטגיות הוראה מותאמת, בניית מרכזי למידה.

שנה ג'

הכנת תוכניות הוראה לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים, הכנת תוכניות לימודים אישיות, תפיסת תפקיד המורה בחינוך מיוחד ועבודת צוות בין מקצועי, ניתוח מצבי הוראה בחינוך מיוחד.

התנסות מעשית

אנו רואים חשיבות רבה בהכנתם של פרחי ההוראה לעבודתם בחינוך המיוחד, ולכן ניתן מקום מרכזי להתנסות המעשית במסגרות השונות. במהלך הלימודים מלווה צוות הדרכה מיומן ומקצועי את הסטודנטים, מדריך אותם ומסייע להם בהתמודדות זו על מנת שירכשו ניסיון וביטחון.

בשנה א' – בסמסטר ב' הסטודנטים מתנסים בהעברת פעילויות חינוכיות וחברתיות ובהוראה פרטנית בבתי ספר של החינוך המיוחד.

בשנה ב' – הסטודנטים מתנסים בעבודה במסגרות של תלמידים עם הפרעות התנהגות ולקויות למידה רחבות טווח.

במקביל משתלבים הסטודנטים במסגרות חינוך רגיל בהוראת תחום הדעת הנבחר.

בשנה ג' – ההתנסות המעשית מתבצעת בדרך כלל במסגרות נפרדות של החינוך המיוחד בעבודה עם תלמידים עם לקויות מורכבות. כל סטודנט בוחר אוכלוסייה שהוא רוצה לעבוד אֶתה, כדי להכירה לעומק.

במקביל מתנסים הסטודנטים יום אחד בהוראת תחום הדעת הנבחר בחולון.

בשנה ד' – שנת הסטאז' – הסטודנטים עובדים כמורים בפועל, משתכרים וצוברים שנת ותק ראשונה. הלימודים מתקיימים פעם או פעמיים בשבוע במכללה, וכלולה בהם סדנת ליווי לעבודת ההוראה.

הכשרה לבית הספר היסודי/על-יסודי חינוך מיוחד B.Ed. מסגרת לימודים לתואר

סה"כ	נקודות				דרישות קדם (מס. קורס)	סעיף	מספר קורס	פרק
	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'				
4				4		לשון		יסוד והעשרה
4				4		אנגלית		
2				2		יישומי מחשב בחינוך		
2				2		תרבות /מורשת עם וחינוך לאזרחות		
6				6		מעורבות חברתית		
18				18		סה"כ לפרק		
						מדעי החינוך		
2				2		סוציולוגיה של החינוך		
2				2		חברה ישראלית		
4				4		מבוא לפסיכולוגיה		לימודי חינוך
2				2		מבוא למחשבת החינוך		
2				2		סוגיות במחשבת החינוך		
6	6					סמינריון בחינוך		
18	6		2	10		סה"כ לפרק מדעי החינוך		
								אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה
4				4		מתודולוגיה מחקרית		
4				4		סה"כ לפרק אוריינות מחקר		
						התמחות בהוראה		פדגוגיה ומתודיקה כללית
16		6	6	4		דרכי הוראה		
16		6	6	4		סה"כ התמחות בהוראה		
20		8	8	4		התנסות מעשית במסגרת חינוך מיוחד		
12		6	6			התנסות בהוראת המקצוע		התנסות
32		14	14	4		סה"כ התנסות בהוראה		
70	6	20	26	18		סה"כ לפרק		
						התמחות לפי בחירה		לימודי התמחות
46	4	12	14	16		התמחות חינוך מיוחד		
6	6					סמינריון בחינוך מיוחד		
52		18	18	16		מדעים/מתמטיקה/ספרות/ת"י/הסטוריה		
104	10	30	32	32		סה"כ לפרק		
192	16	50	58	68				סה"כ לילקוט

לימודי מכללה - חובה

4	4					סדנת סטאז'	
4		4				עזרה ראשונה	
1		1				זהירות בדרכים	
1		1				ביטחון ובטיחות	
1		1				לימודי שואה וג'נוסייד	

התמחות חינוך מיוחד
היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מ. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	התפתחות מוטורית + כתב וכתיב		2				2
3	התפתחות שפה		2				2
4	הפרעות בתקשורת		2				2
5	ליקויי למידה		2				2
6	ליקויי תפיסה		2				2
	אסטרטגיות הוראה		4				4
	מבוא למחשבת החינוך המיוחד		2				2
	לקויות התפתחות כלליות			2			2
7	נירופסיכולוגיה			2			2
8	הוראה מותאמת בקריאה			4			4
9	הוראה מותאמת במתמטיקה			4			4
10	אמצעי הוראה אלטרנטיביים בחינוך המיוחד			2			2
11	פסיכופתולוגיה				4		4
12	סדנת התמחות בהוראה מתקנת -מתמטיקה/קריאה (מתמחים)	8-11			6		6
13	סטאז' קריאה/מתמטיקה	8-11				4	4
14	אסטרטגיות למידה				2		2
16	סמינריון בחינוך מיוחד	1-15				6	6
	סה"כ		16	14	12	10	52

תואר שני בניהול וארגון מערכות חינוך (M.Ed.)

מרכז התוכנית: ד"ר קובי גוטרמן

חזון התוכנית: להצמיח מנהיגות חינוכית משכילה והוגנת, בעלת כישורי ניהול, יזמות והשפעה חברתית.

תהליכי שינוי עולמיים ומקומיים בתחומי החברה, הכלכלה והחינוך מאפיינים את העולם הפוסט-מודרני. בתחום הכלכלי מתאפיין העידן הפוסט-מודרני בהתחזקות מגמות השוק החופשי התחרותי ובעלייה דרסטית במשקלו של הידע כאמצעי ייצור. לתהליכים אלה השפעה רבה על מערכת החינוך בכיוון של דמוקרטיזציה וביזור סמכויות.

מגמות אלו מועצמות גם על ידי אינטרסים של בעלי עניין המעורבים במעשה החינוכי: הממשל המעוניין להעביר – לפחות חלקית – את אחריותו לחינוך לגורמים פרטיים המתפקדים כקבלני משנה, קבוצות אתניות או דתיות החותרות לקיים מערכות חינוך עצמאיות, וגורמים עסקיים המבקשים לפעול בתוך מערכת החינוך על בסיס רווחי. לכל אלה חוברים גם אינטרסים של הורים לבחור בתי ספר לילדיהם ולכוון את הנעשה בהם, וכן ציפייה של מנהלים לקבל אוטונומיה ניהולית, תקציבית וארגונית, ורצון של מורים לחזק את מעמדם.

במציאות שנוצרה הופך בית הספר להיות מושא התעניינות והתערבות של גורמים רבים בעלי ציפיות מפליגות וסותרות. דבר זה מחייב את המנהל לפעול בתנאים של מערכת מורכבת, בלתי ליניארית, ההופכת על פניה את ההיררכיה הקיימת, מעלה ציפיות לאוטונומיה ולתלות בסביבה גם יחד כשהיא מעודדת דינמיקה של שותפויות.

להתפתחויות אלה השלכות מרחיקות לכת לגבי הגדרת תפקידם של מנהלים בארגוני חינוך. התפקיד הניהולי הולך ומתרחב וכולל נוסף לאחריות פדגוגית גם אחריות ארגונית, כלכלית ושיווקית. מעבר לאלה מתבקש שהמנהל ינהיג גם עשייה ערכית, כי הלא "על המנהל לעשות לא רק את מה ש'עובד' אלא גם את מה ש'ראוי'".

שינויים מקיפים אלה מחייבים אפוא את הכשרתם של המנהלים בכל התחומים הארגוניים, המינהליים והחינוכיים שבאחריותם, כמו גם את העצמתם כמנהיגים חברתיים. תוכנית הלימודים ב"ניהול וארגון מערכות חינוך" נועדה להשיג יעדים אלה ולתת מענה לתמורות ולמגמות הפוקדות את מערכות החינוך.

לפיכך התוכנית משלבת ידע מתחום מינהל החינוך, מדעי הניהול ומינהל ציבורי כדיסציפלינות המשלימות זו את זו. כמו כן, התוכנית משלבת בין היבטים עיוניים ומחקריים עדכניים בתחומי הדעת הרלוונטיים, היבטים מעשיים-יישומיים בניהול בית ספר וכן היבטים של התפתחות אישית של תפיסת התפקיד הניהולית. הלמידה בתוכנית כוללת נקודת מבט רחבה על מערכת החינוך בישראל ומחוצה לה. נקודת מבט זו מאופיינת בהסתכלות מוסרית, חברתית ופוליטית מתוך מטרה להגיע להבנה של התנאים שבהם פועלים מנהיגים חינוכיים: בתי הספר, הקהילה ומערכת החינוך במאה העשרים ואחת. בנוסף, הלמידה בתוכנית שואפת להביא את הלומדים להבנת המחויבות של מנהיגים חינוכיים לתלמידים, להורים ולקהילה מתוך ערכים של שוויון, חינוך איכותי וייצוג של תרבויות. התפיסה העומדת בבסיס התוכנית היא שהמנהל הוא מנהיג בית הספר שהוא מנהל, ולכן הציר המקשר בין כל רכיבי התוכנית היא פיתוח מנהיגות. התוכנית כוללת גם רכיבים של התפתחות אישית מתוך דגש על חיזוק והעצמת התכונות הניהוליות והמנהיגותיות של הלומדים בתוכנית, הלא הם פרחי הניהול.

מטרות

ייעודה של התוכנית הוא הכשרת כוח אדם מקצועי, שינהל וינהיג את הארגון החינוכי מתוך התמודדות עם השינויים המבניים, הארגוניים והתוכניים הפוקדים את מערכת החינוך בישראל. בנוסף, כוונתה לטפח מנהל בעל עמדה חברתית-פוליטית ומוסרית-ביקורתית הנדרשת לתפקידו כאיש ציבור וכמנהיג חינוכי. התוכנית מתכוונת לאזן בין מחויבות המנהל להיבטים ניהוליים ארגוניים כוללים של הפעלת המערכת וקידומה לבין טיפוח מנהיגותו כאיש חינוך.

- בהתאמה לייעוד זה התוכנית מתמקדת בטיפוח הסטודנטים בשלושה כיוונים מרכזיים, ואלו הם:
- א. רכישת ידע והעצמת מיומנויות אישיות בתחומי הניהול והארגון בכלל.
 - ב. רכישת ידע ותובנה הקשורים לקביעת מדיניות חינוכית בהקשר עולמי וישראלי.
 - ג. רכישת ידע, מיומנויות וערכים הנחוצים לפיתוח מנהיגות חינוכית.

מבחינת דרכי ההוראה והלמידה, התוכנית משקפת דרכי למידה מגוונות בהכשרת מנהלים, ובכללן: למידה עצמית ולמידה בקבוצות עמיתים קטנות, קריאה מעמיקה ורחבה של ספרות מקצועית, סיכומה והפיכתה לידע משותף לקבוצת הלומדים, ושילוב של תרגול באמצעות סימולציות וחקר אירועים. דגש מיוחד יושם על זיקה של הידע הנלמד בתחומי הניהול והמנהיגות לשדה החינוך בכלל ולפרקטיקה הבית ספרית בפרט.

מבנה תוכנית הלימודים

היקף התוכנית הוא 44 ש"ס במשך שתי שנות לימוד. התוכנית כוללת קורסי חובה, בחירה וסמינריונים. הלימודים מתקיימים יום בשבוע. התוכנית כוללת קורסי חובה, בחירה וסמינריונים. להלן פירוט חטיבות הלימוד.

חטיבה ראשונה: ניהול ופיתוח ארגוני – 14 ש"ס

החטיבה עוסקת בהיבטים ניהוליים שונים, כגון: שיווק, הכנת תוכנית עסקית, דיני עבודה, עבודת צוות ובקרת איכות. העיסוק בניהול ופיתוח ארגוני מוצג גם בהכללה אך בעיקר מתוך התמקדות במוסדות חינוך.

חטיבה שנייה: מדיניות חינוך – 10 ש"ס

חטיבת מדיניות החינוך עוסקת בהבהרת המושג, בהיכרות ובניתוח של סוגיות במדיניות החינוך בישראל ובעולם. החטיבה כוללת קורסים על החברה הישראלית, על פרספקטיבות היסטוריות של מדיניות חינוך וקורסים בהיבטים משפטיים וכלכליים של מדיניות זו.

חטיבה שלישית: מנהיגות חינוכית – 10 ש"ס

חטיבה זו עוסקת במרכיבים הקשורים בתפקיד המורחב של המנהל כמנהיג חינוכי-ערכי, כמנהיג קוריקולרי, כמקדם שינויים, כמטפח סגל וכאיש מינהל וארגון.

לימודים מתודולוגיים – 6 ש"ס

סדנת עבודת גמר – 4 ש"ס

כל אחת מהחטיבות הנ"ל מאירה היבט חיוני בעבודת הניהול, וסדנת עבודת הגמר היא הזירה המרכזית שבה נעשה הקישור בין החטיבות השונות והשילוב הנחוץ בין תיאוריה למעשה.

קהל היעד

התוכנית בתואר שני בניהול וארגון מערכות חינוך מיועדת לארבעה קהלים עיקריים: א. למורים מובילים המייעדים את עצמם או שהמערכת מייעדת אותם לתפקידי ניהול חינוכי. ב. למנהלים מכהנים שאין בידם תואר שני במנהיגות בית ספרית. ג. אנשים ממגזרים מקצועיים שונים בעלי תעודת תואר ראשון ותעודת הוראה עם ניסיון בעבודה חינוכית שלא במסגרות הפורמליות. ד. אנשים מהמגזר השלישי בעלי תואר ראשון ותעודת הוראה שעוסקים בעבודה חינוכית.

תואר שני בטכנולוגיה בחינוך (M.Ed.)

מרכז התוכנית: ד"ר דובי וייס

הטכנולוגיה בחינוך עוסקת בתרגום ידע תיאורטי של תהליכי הוראה ולמידה למודלים ולאסטרטגיות המעצבים תהליכים אלה במערכות חינוך והדרכה, בסביבות עתירות מידע וטכנולוגיה. התוכנית "טכנולוגיה בחינוך" מציעה דרכים שיטתיות של עיצוב, פיתוח והערכה של התהליך הכולל של הוראה ולמידה בסביבות מבוססות טכנולוגיה, על סמך יעדים ומטרות מוגדרים וספציפיים ובהתבסס על מחקר ותיאוריה. המפתחים של תוכניות הלימודים על פי מודלים ואסטרטגיות אלה הם מעצבי ההוראה, שאמורים לתכנן, לפתח ולבחון דרכי הוראה חדשות, להוביל וליישם שיטות מתקדמות בסביבות למידה עתירות טכנולוגיה במערכת החינוך.

מערכת החינוך בישראל שואפת לפתח בתלמידה את היכולת ללמוד בסביבה עתירת מידע, לרכוש מידע ולהבנות ידע חדש בעצמם. שילוב טכנולוגיות המידע המתקשבות בתהליכי ההוראה והלמידה בבית הספר אינו יכול להיעשות מעצמו. זהו תהליך מורכב הדורש מן המורה לשלוט באמצעים טכנולוגיים ולרכוש מיומנות בהפעלתם, להכיר ולהבין את התחום עצמו וכך גם להכיר ולדעת לפעול בגישות פדגוגיות מתאימות ובדרכים לשילובן בתהליכי ההוראה והלמידה. מורכבות זו מחייבת לתת למורים תמיכה רצופה בתוך בית הספר על ידי מומחים בתחומי טכנולוגיות המידע. מומחים אלה, מובילי התקשוב ברשויות המקומיות ורכזי התקשוב בבתי הספר, תפקידם הוא בין השאר לרכז בבית הספר את השימוש המושכל בטכנולוגיות המידע והתקשורת בהיבט הפדגוגי הניהולי והארגוני; להנחות את השילוב הפדגוגי של טכנולוגיות למידה בתחומי הלימוד בחזון הבית ספרי ובתרבות הבית ספרית; להוביל את סגל המורים בפיתוח נושאים; לקדם יחידות לימוד בסביבות למידה מבוססות טכנולוגיה, בהתאמה לצרכים פדגוגיים משתנים; להוביל חדשנות ולהטמיע שינויים בבית הספר ובקהילה; להוביל את כל הדרוש לצורכי למידה והוראה בסביבות עתירות מידע וטכנולוגיה.

מטרות התוכנית

מטרות התוכנית הן להביא להתפתחות מקצועית של מורים המעוניינים לתכנן, לפתח ולקדם תוכניות לימודים בשילוב מושכל של טכנולוגיות מתקדמות, ולהוביל תהליכים של שינוי והטמעה של טכנולוגיות במערכות חינוך והדרכה. התוכנית תכשיר את תלמידיה להיות מעצבי הוראה ופדגוגים דיגיטליים בסביבות עתירות מידע וטכנולוגיה ותקנה להם ידע ומיומנויות לשמש מובילי תהליכים של הטמעת טכנולוגיות חינוכיות במערכות חינוך והדרכה ויועצים לפיתוח ולקידום ההוראה והלמידה בסביבות עתירות מידע וטכנולוגיה.

לתוכנית שני מוקדים העוסקים בסביבות למידה עתירות טכנולוגיה: המוקד האחד יעסוק בעיצוב מערכות הוראה ולמידה, והשני בהובלה והטמעה של שינויים.

קהל היעד

- ❖ עובדי חינוך פורמלי ובלתי פורמלי בעלי תואר ראשון, אשר סיימו את לימודיהם בציון גמר של 80 ומעלה, בעלי תעודת הוראה ולפחות שלוש שנות ניסיון מוכח בהוראה, בהדרכה, או בתפקיד חינוכי.
- ❖ בוגרי תוכנית המצוינים של המכללות להכשרת מורים יתקבלו למסלול ישיר לתואר שני בתום לימודיהם.
- ❖ בעלי תואר ראשון עם ניסיון של חמש שנים ומעלה בהדרכה במערכות גדולות.

מתכונת הלימודים

היקף התוכנית הוא סה"כ: 22 שעות שנתיות, במשך שנתיים.
יום לימודים אחד במשך שנתיים – יום ג', בשעות 12:15-19:30.
קורסים נוספים יינתנו בימי ה', בבוקר ובערב.
כמו כן יתקיים קורס בקיץ.

מבנה התוכנית

- א. **לימודי תשתית:** שיטות מחקר כמותיות, איכותניות, סוגיות בהוראה ולמידה בסביבות טכנולוגיות.
- ב. **לימודי חובה:** פסיכולוגיה של למידה והוראה בסביבות טכנולוגיות, עקרונות בעיצוב הוראה בסביבות עתירות טכנולוגיה, סביבות הוראה ולמידה מרחוק, תהליכי שינוי והטמעת טכנולוגיות במערכות החינוך, סוגיות תרבותיות וערכיות בחברה הדיגיטלית, סדנת עיצוב מערכות הוראה והדרכה, מידענות בסביבות דיגיטליות, הערכת פעילויות חינוכיות עתירות טכנולוגיה, טכנולוגיות סיוע לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים, טכנולוגיות נידות ויישומן בחינוך וספרים דיגיטליים.
- ג. **לימודי בחירה:** רשתות חברתיות בהקשרים חינוכיים; יוזמות בחינוך, הדמיה ומשחק, סביבות הוראה ולמידה מרחוק (קורס מקוון ניתן על ידי צוות מרצים), סדנת עיצוב מערכות הוראה והדרכה, סוגיות מתקדמות בהוראה ולמידה בסביבות טכנולוגיות, ועוד.
- ד. סמינריונים ועבודת גמר המלווה בסדנה.

עבודת הגמר מהווה פרויקט בעל אופי יישומי המתרכז סביב שני המוקדי התוכנית:
א. עיצוב מערכות הוראה ולמידה.
ב. הובלה והטמעה של שינויים בסביבות עתירות מידע וטכנולוגיה.

סביבות למידה

לרשות הסטודנטים תשתיות טכנולוגיות חדישות, סדנאות וסביבות למידה מתאימות, וכן ספרייה ומשאבי למידה המתעדכנים כל העת.
כל סטודנט בתוכנית נדרש להצטייד במחשב אישי ניד.

אופק מקצועי

בוגרי התוכנית יוכלו:

- א. למלא תפקיד של מובילים במערכות חינוך והדרכה, האחראים לשימוש מושכל בטכנולוגיות מידע והטמעתן בתכנון וביישום הוראה ולמידה בכל תחומי הלימוד, הן בהיבט הפדגוגי-מתודי והן בהיבט הניהולי-ארגוני.
- ב. לשמש יועצים למערכת החינוך ולמערכות פיתוח והדרכה בתחומי תכנון, פיתוח ועיצוב תוכניות לימודים והדרכה המתקיימות בסביבות למידה עתירות מידע וטכנולוגיה.
- ג. לבצע את עבודתם בהוראה ובהדרכה בתחומים הדיסציפלינריים שבהם הוכשרו מתוך שילוב ויישום טכנולוגיות חדישות ומיומנויות שרכשו בתוכנית זו לתואר שני, הן בתכנון הלמידה וההוראה והן בשילוב פדגוגי-דידקטי.

תואר שני מוסמך בהוראה (M.Teach)

ראש התוכנית: ד"ר צפי טימור

מבוא

התוכנית לתואר שני בהוראה M.Teach היא מתכנת לימודים חדשה במערכת ההכשרה להוראה, המיועדת לבעלי תואר אקדמי שמעוניינים ללמד את התחום שבו התמחו בבית הספר העל-יסודי. זוהי תוכנית שמטמיעה את לימודי ההכשרה להוראה בשילוב עם לימודים לקראת תואר שני בהוראה, ובכך היא שואפת לקדם את מקצוע ההוראה ואת יוקרתו.

התוכנית מקנה תעודת הוראה באחד מתחומי הדעת האלה: ספרות, היסטוריה, מקרא, אנגלית, אזרחות, מתמטיקה, ביולוגיה, מחשבים וטכנולוגיות מידע, ניהול עסקי, עיצוב, אמנות, תיאטרון, תקשורת, קולנוע.

מטרות

מטרתה העיקרית של התוכנית היא להצמיח דור חדש של מחנכים ומורים מהמעלה הראשונה לבתי הספר העל-יסודיים; דור הניזון מאידיאליזם בחינוך ורואה את תפקיד המורה כמוביל שינוי אישי וחברתי. התוכנית מקרבת את הלומדים לעולם החינוך, מפגישה אותם עם תשתיות ידע בפילוסופיה, פסיכולוגיה וסוציולוגיה ומאפשרת להם להכיר את מערכת החינוך ואת הסוגיות העיקריות המאפיינות את המציאות החינוכית הישראלית.

התוכנית מקנה למשתתפיה את הידע הפדגוגי הנדרש להוראת תוכני המקצוע שלמדו בלימודי התואר הראשון ומזמנת להם אפשרות ללמד ולחוות בפועל את הנעשה בכיתות הלימוד בבתי הספר העל-יסודיים. התוכנית מתמקדת בצמיחה מקצועית, מתוך דגש על חשיבה ורפלקציה ועל גיבוש ה"אני מאמין" החינוכי של המורים לעתיד במטרה להכשירם כמורים לומדים לאורך מעגל החיים וכבעלי תפקידים בבתי הספר בהמשך דרכם.

היקף הלימודים ומבנה התוכנית

רציונל:

מאחר שהתוכנית מעניקה תואר מוסמך בהוראה, וכן תעודת הוראה במקצוע ההתמחות, מבנה התוכנית נעשה בשני ערוצים: ערוץ בדגש על לימודי חינוך תיאורטיים ולימודי מתודולוגיה מחקרית; וערוץ בדגש על קורסים פדגוגיים-מעשיים המכשירים לקראת תעודת ההוראה.

היקף הלימודים ומבנה התוכנית הוא של 66 שעות סמסטריאליות.

לתוכנית שני יסודות: יסוד גנרי בחינוך; ויסוד ייחודי לכל דיסציפלינת ההוראה:

היסוד הגנרי כולל ארבעה רכיבים: א. לימודים עיוניים בחינוך, שמטרתם יצירת תשתית של ידע רלוונטי במקצועות החינוך, ובדגש על סוגיות עכשוויות בחינוך; ב. לימודים מתודולוגיים הכוללים שני קורסים בשיטות מחקר בשנה א' וקורס סמינריון אמפירי בשנה ב'; ג. סמינריון עיוני תמטי בחינוך (חובת בחירה של סמינריון אחד מתוך שלושה): בקורסים סמינריוניים אלו ניתנת לסטודנט האפשרות להעמיק בנושא שבחר ולהרחיב את ידיעותיו מעבר לתחום ההתמחות שלו בתואר הראשון, כמו גם לפתח כישורי חשיבה וכתביה שלהם יזדקק בהמשך לימודיו ועבודתו החינוכית; ד. לימודי פדגוגיה ומתודיקה כללית העוסקים בנושאים הקשורים ללמידה, הוראה וניהול כיתה, שונות לומדים והערכת לומדים. בקורסים אלו ירכוש הסטודנט כלים וידע שלהם יידרש בעבודת ההוראה.

היסוד הייחודי לכל דיסציפלינת הוראה כולל שלושה רכיבים: א. קורסים בפדגוגיה ומתודיקה של הוראת התוכן הקשורים לתחום ההתמחות בהוראה של הסטודנט, או לאשכול למידה של התמחויות; ב. התנסות מעשית; ג. סדנה דידקטית המלווה את ההתנסות.

ההדרכה הפדגוגית

בהדרכה הפדגוגית משתתפים הסטודנטים בקורס "סדנה דידקטית" הנלמד בהקשר של ההתנסות (עבודה מעשית) בבתי ספר על-יסודיים על פי מקצועות ההתמחות. המדריך הפדגוגי מלווה את תהליך הצמיחה המקצועית והאישית של הסטודנטים לתוך מקצוע ההוראה. להלן פירוט שני רכיבי ההדרכה:

א. התנסות מעשית

ההתנסות (עבודה מעשית) כוללת צפייה בשיעורים של המורים המאמנים, תיעוד הצפיות על פי הנדרש, וכן הוראה בפועל והכנת מערכי שיעור במקצוע ההתמחות של הסטודנט. ההתנסות תיערך במודל שיתופי (בקבוצות קטנות על פי תחומי ההתמחות) בבתי ספר ייעודיים ("בתי ספר מאמנים") שייבחרו לצורך זה על ידי ראש התוכנית והמדריכים הפדגוגיים בתוכנית. לא תתאפשר התנסות בבתי ספר נוספים.

ב. סדנה דידקטית

בקורס "סדנה דידקטית" הסטודנטים מתוודעים לתוכניות הלימודים ולחומרי הלמידה הרלוונטיים למקצוע התמחותם, לפרקטיקות השונות של המקצוע ולדרכי הערכה של לומדים. בקורס הסטודנטים יתבקשו להגיש מטלות ביניים ומטלות סיכום, כמו מערכי שיעורים, יחידות של תכנון הוראה, רפלקציות, תלקיטים וסיכומי תצפיות.

עבודת סמינריון אמפירית

הסמינריון האמפירי הוא חיבור אקדמי הנוגע לסוגיות מעשיות בחינוך. העבודה תתמקד בהשלכות המעשיות של הסוגיה (תוכניות לימוד, מדיניות חינוך, התערבות חינוכית, דרכי הוראה). הסמינריון יתבסס על קריאה וסיכום של ספרות מקצועית ומחקרית ויכלול ממד של איסוף נתונים, ניתוחם, עיבודם, הצגת ממצאים ודיון בהם. הסמינריון יתקיים בקבוצות הנחיה ובזיקה לנושא משותף למשתתפים בו.

מערך מסייע

לסטודנטים בתוכנית הלומדים לקראת תעודת הוראה באחד ממקצועות הליבה ניתן מערך מסייע מטעם משרד החינוך, הכולל מלגת קיום לכל שנת לימודים וכן עדיפות בקבלת הלוואה מותנית. מלגת הקיום ניתנת לסטודנטים הלומדים בהתמחויות האלה: מתמטיקה, מדעים, אנגלית, ספרות, היסטוריה, אזרחות, מקרא/תנ"ך.

מקבלי הלוואה מותנית מועדפת מחויבים ללמוד באופן סדיר ורציף ולעבוד בהוראה לאחר סיום הלימודים שנתיים עבור כל שנת הלוואה, בהיקף של שני שלישים משרה לפחות.

* המערך המסייע נתון לשינויים בהתאם להנחיות משרד החינוך.

קהל היעד

התוכנית מיועדת לבעלי תואר אקדמי בדיסציפלינות ההוראה התואמות את מקצועות הלימוד בבתי הספר העל-יסודיים והשואפים ללמד בבתי ספר על-יסודיים.

תנאי קבלה

- ❖ תואר ראשון בממוצע 80 ומעלה בדיסציפלינות ההוראה התואמות את מקצועות הלימוד בבתי הספר העל-יסודיים או תואר ראשון במדעים ובמתמטיקה בממוצע 70 ומעלה.
- ❖ ריאיון אישי או ועדת קבלה עם ראש התוכנית או נציג/ה מטעמה.

מסגרת הלימודים

הלימודים בתוכנית נמשכים שנתיים רצופות בשני ימי לימוד בשבוע: יום לימודים עיוני במכללה, ויום לימודים נוסף הכולל התנסות בבתי הספר ולימודים במכללה. יום הלימודים העיוני במכללה יהיה יום א' לשנה א' ויום ג' לשנה ב'. להלן ימי ההתנסות על פי ההתמחויות:

- יום ב' – אזורות, ניהול עסקי, ביולוגיה, היסטוריה, ספרות
- יום ד' – אנגלית, תקשורת, עיצוב ואמנות
- יום ה' – מתמטיקה

תואר שני הערכה בחינוך (M.Ed.)

ראש התוכנית: ד"ר אירית לוי-פלדמן

מטרת התוכנית לתואר שני בהערכה בחינוך היא להכשיר מורים, בעלי תפקידים ומנהלים להיות אנשי הערכה הבקיאים בידע התיאורטי והיישומי המגוון בתחום. בוגרים אלו, אשר יפעלו בבתי הספר, בארגונים חינוכיים בלתי פורמליים, ברשויות מקומיות או במערכת החינוכית הרחבה, יוכלו ליישם תהליכי הערכה משמעותיים במסגרות השונות ולקיים דיאלוג פורה עם הערכה חיצונית, ובכך לקדם את ההוראה והלמידה, לחזק את האוטונומיה של המוסד ואת המקצועיות של עמיתיהם.

מושג ההערכה התיאורטי ויישומי המעשיים הם דינמיים ועברו גלגולים והתפתחויות רבות במהלך השנים. תחום ההערכה עובר שינויים מהותיים, המשקפים גישות חדשות ליעדי ההערכה ולתפקידיה וכן לעקרונות המנחים אותה. המושג "הערכה" מתייחס כיום למגוון גדול של מושאים: לומדים, מורים, מנהלים, תוכניות לימודים, פרויקטים חינוכיים ומוסדות חינוך. ההערכה היא בתחום הכיתה, בית הספר והמערכת כולה. הערכה אינה מתמקדת, כבעבר, בבחינת תפוקות ותוצרים בלבד אלא מתייחסת להיבטים נרחבים של מושא ההערכה, הכוללים גם בחינת הצרכים, ההקשר, התהליכים, המדיניות, הסביבה החברתית-פוליטית ועוד. מגוון התפקידים שההערכה מנסה לשרת חורג מן התפקידים ה"קלאסיים" של מיון והסמכה. ההערכה מספקת כיום משוב לשם שיפור, לאחריות וכן משרתת תפקידים פוליטיים וחברתיים. הערכה מקצועית מתבצעת מתוך התבססות על יישומים של שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות וחייבת לעמוד באמות מידה של רלוונטיות, דיוק, היתכנות והגינות. בעשור האחרון נתפסת ההערכה גם כאמצעי להכוונה ולהעצמה של ארגונים ומוסדות, ובביצוע ההערכה מעורב גם הגורם המוערך, הארגון או הפרט, ובה בעת מועצמת מיומנותו ויכולתו לפתור בעיות (Empowerment Evaluation). זאת ועוד, להערכה בבית הספר ולהערכה של בית הספר כוח עצום והשפעה על ה"איך, מה ומתי" בכל הנוגע לתלמידים, למורים, תוכן הלימוד, הישגים, עיצוב תרבות הלמידה, דימוי מקצועי של מורים, עיצוב זהות תלמידים, ביטחונם העצמי ומניעיהם ללמידה.

מוסדות חינוכיים, בכללם גנים, בתי ספר, ארגונים בלתי פורמליים ואחרים, העוסקים בהערכה כחלק מתהליכי ההוראה והלמידה, הם ארגונים אפקטיביים אשר חוקרים את ביצועיהם במטרה לשפרם. לפיכך אנשי הערכה מיומנים יוכלו מצד אחד לבצע הערכה בארגון, ומצד שני לקדם דיאלוג אמיתי, פורה ומקדם בין הערכה פנימית (בתוך הארגון שלהם) לבין הערכה חיצונית (המערכת החינוכית), החיוני לשיפור הארגון. חיזוק לכך עולה גם ממחקרים אמפיריים. כך למשל נמצא כי בבתי ספר מצטיינים המורים עוסקים בהערכה יותר מאשר בבתי ספר אחרים, שכן בבתי ספר אלה מתחוללים תהליכי שינוי במסגרת הפיכתם למוסדות אוטונומיים מבחינה פדגוגית וארגונית.

התוכנית הנוכחית נותנת ביטוי לשינויים ולהתפתחויות בתחום ההערכה, ויוצאת מתוך הנחה כי מעריכים צריכים להיות מודעים לאספקטים עכשוויים כמו גם לאספקטים היסטוריים של הערכה, מתוך התייחסות לאוריינטציות פילוסופיות וקונספטואליות של המושג ויישומיו בשטח. יתרה מזו, על המעריכים להיות מודעים להשלכותיה ולהשפעתה של ההערכה על עיצובם של תכנים, ערכים, תובנות, עמדות והתנהגויות של תלמידים ומורים.

לפיכך התוכנית תקנה ללומדים בה ידע בהערכה, הבנה של הערכה וכן כלים ומיומנויות יישומיים לתכנון ולביצוע של הערכה. בה בעת יושם בתוכנית דגש על שימוש מושכל בממצאי הערכה לשם שיפור איכותו של התהליך החינוכי ברבדיו השונים. כל זאת אגב הבנת ההקשר המקומי והבינלאומי, הבנת המורכבות, הדילמות, הסתירות, ההשפעות והשלכות הסוציו-פוליטיות של ההערכה במעגלים השונים, ביניהם ובינם לסביבה.

בוגרי התוכנית יקבלו:

1. תואר מוסמך בהערכה בחינוך, M.Ed.
2. התואר השני מוכר לתפקיד רכז הערכה בבית הספר על ידי הרשות הארצית למדידה והערכה לצורכי מערכת החינוך (ראמ"ה). תפקיד זה מקנה על פי הסכם הרפורמה "אופק חדש" גמול תפקיד בסך 6% מן השכר המשולב ("אופק חדש", סעיף 39).

התוכנית תפתח לפני לומדים אפשרויות מגוונות לקידום מקצועי:

- ❖ רכז הערכה בית ספרי.
- ❖ השתלבות ביחידות הערכה חינוכיות ברשויות המוניציפליות.
- ❖ השתלבות ביחידות הערכה חינוכיות ארציות.
- ❖ השתלבות ביחידות הערכה חינוכיות במוסדות אקדמיים.
- ❖ השתלבות כרכזי הערכה במרכזי פסג"ה.

קהל היעד הם עובדי חינוך פורמלי ובלתי פורמלי בעלי תואר ראשון ותעודת הוראה אשר סיימו את לימודיהם בתואר בציון 80 ומעלה ובעלי ותק של שלוש שנים ומעלה בהוראה או בעבודה במסגרת חינוכית.

תיאור התוכנית ומבנה הלימודים

היקף הלימודים הכולל בתוכנית הוא 42 ש"ס במשך שתי שנות לימוד, יום בשבוע. הלימודים בתוכנית ישלבו באופן אינטגרטיבי בין העיוני ליישומי. הלימודים יורכבו מאשכול לימודי תשתית ומאשכול לימודי הערכה, פרקטיקום וסדנת עבודת הגמר והפרקטיקום, על פי הפירוט שלהלן.

א. אשכול לימודי התשתית כולל שתי חטיבות:

- 1) **חטיבת הערכה והקשרה:** מטרתה של חטיבה זו לתת לסטודנטים מבט רחב ומקיף על הערכה בחינוך – היסטוריה, התפתחויות, חוקרים מובילים, מושגים בסיסיים, מודלים, תפקידים וכי"ב.
- 2) **חטיבת מתודולוגיה:** מטרתה של חטיבה זו לתת בסיס מתודולוגי במחקר כמותי ואיכותני.

ב. באשכול לימודי ההערכה שתי חטיבות עיקריות הקשורות זו בזו ונגזרות מרציונל התוכנית: **חטיבה הממוקדת בהערכה בכיתה/גן** – הערכת לומדים; ו**חטיבה הממוקדת בהערכת הארגון כמכלול**. בכל אחת מן החטיבות הקורסים יילמדו ויידונו מתוך התייחסות להערכת יחידים (educational assessment) (תלמיד, כיתה, מורה וכדומה) ולהערכת פרויקטים ותוכניות (program evaluation), וכן בהתייחס להקשר (Context), לתשומות (Input), לתהליך (Process) ולתוצרים (Product) בהערכה. בכל אחד מן הקורסים בכל אחת מן החטיבות תידון הפקת התועלת מן ההערכה לטובת קידום ושיפור עתידי של ההוראה והלמידה בהקשר הרלוונטי כמו גם בהקשרים אחרים (לדוגמה הפקת תועלת מהערכה בכיתה לטובת בית הספר וכדומה).

במסגרת הלימודים יתבקשו הסטודנטים לכתוב שתי עבודות סמינריות, שתיהן מאשכול לימודי הערכה. האחת תיעשה במסגרת קורס והשנייה בהנחיה אישית.

ג. פרקטיקום וסדנת הפרקטיקום ועבודת הגמר

עבודת הגמר – במסגרת לימודי הפרקטיקום ובליוי של סדנת הגמר יתבקש כל סטודנט לבצע ולהגיש פרויקט גמר. ביצוע פרויקט הגמר וסיכומו בכתב ייעשה במהלך שנה"ל השנייה של הלומדים. העבודה היא אישית ותיעשה בהנחיית מרצה מן התוכנית. בחירת הנושא תביא לידי ביטוי את תחום העניין והעיסוק של הלומד ותיעשה מתוך התייחסות לשתי החטיבות באשכול ההערכה.

ניהול עסקי-חברתי

בשיתוף עם המכון לחינוך דמוקרטי

ראש החוג: ד"ר ענבל אבו

רכזת החוג: עמית לרנר

החוג לניהול עסקי-חברתי הוא מסלול ייחודי וראשון מסוגו בארץ המשלב הכשרה לניהול עסקים חברתיים עם הכשרת מורים בתחום ומעניק תואר ראשון בחינוך B.Ed. ותעודת הוראה. תוכנית הלימודים הייחודית מאפשרת לבוגריה מצד אחד להשתלב כמורים לניהול עסקי בבתי ספר על-יסודיים, ומצד שני כיזמים ומנהלים של מיזמים עסקיים חברתיים חינוכיים.

תוכנית הלימודים שלנו משלבת הכשרה אקדמית חדשנית ורלוונטית המורכבת משני תחומים עיקריים:

- ❖ לימודי חינוך – לימודים לתעודת הוראה הכוללים לימודי חינוך והתנסות בהוראה.
- ❖ לימודים דיסציפלינריים - לימודי ניהול עסקי מתוך התמקדות ביזמות חינוכית וחברתית

התוכנית כוללת:

- ❖ למידה ופיתוח חשיבה בתחום הניהול והיזמות העסקית-חברתית בד בבד עם עשייה אמיתית בשטח במסגרת עסקים חברתיים קיימים, במודל עשייה (learning by doing) ובליוי מקצועי של מנטורים מהעולם היזמי, החינוכי והעסקי-חברתי, ורכישת ארגז כלים לעולם הניהול והיזמות העסקית-חברתית.
- ❖ למידה ועבודה צוותית ואישית במסגרת "החממה" – מסגרת עבודה ייחודית בה עוברים הסטודנטים תהליך העצמה חינוכי תלת-שנתי המאפשר לסטודנטים לברר את הזהות האישית, המוטיבציות שלהם וכישוריהם הייחודיים.

התוכנית מבוססת על שלושה שלבים עיקריים:

1. שנה א' – התמצאות: קליטה בארגוני השטח ועבודה על פרויקטים נקודתיים. במסגרת שנה זו יחשפו הסטודנטים לסוגי ארגונים ומיזמים שונים המקיימים ערכים של חברה ועסקים וילמדו את קורסי היסוד של ניהול עסקי-חברתי.
2. שנה ב' – מיקוד: העמקה בפרויקטים ארוכי טווח בארגוני השטח בהתאם לתחומי העניין של כל סטודנט, התנסות בבתי ספר בהוראת התחום והעמקה בקורסי ליבה של הניהול העסקי בדגש חברתי.
3. שנה ג' – הובלת מיזם חברתי חינוכי ו/או הקמת מיזם עסקי-חברתי-חינוכי תוך ליווי של מנטורים ולימודי תוכן מוכוונים עשייה לבניית תוכנית עסקית-חברתית ופיתוח כלים עסקיים למימוש היוזמות והפרויקטים.

במשך כל הלימודים קבוצת החממה תעמוד בליבו של המהלך התלת שנתי ותיצור זיקה בין הידע והכלים הנרכשים להתפתחות האישית של כל סטודנט. הבוגרים שלנו יצברו ניסיון וקשרים במהלך הלימודים ויכלו להשתלב בניהול ובהובלת מיזמים עסקיים-חברתיים קיימים, בהקמת מיזמים חברתיים חדשים, ובהוראת התחום בבתי ספר.

תוכנית הלימודים מהווה חלק מרשת עולמית של בתי ספר המתנהלת ברוח זו של למידה דרך עשייה.

התמחות בניהול עסקי – עליסודי

תאור פרק	תאור סעיף	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
לימודי יסוד	לשון והבעה עברית		4			4
	אנגלית	4				4
	סמינר בנושא שואה וג'נוסייד			2		2
	עזרה ראשונה		4			4
	סדנת זהירות בדרכים			1		1
	בטחון ובטיחות בבית ספר			1		1
	למידה שיתופית-ק.לומדים א	2				2
	מעורבות חברתית			2		2
	תרבות ומורשת עם			2		2
סה"כ לימודי יסוד						
לימודי חינוך	אורניות-אידיאולוגיה,חברה,כלכלה	2				2
	מחשבת החינוך הדמוקרטי	2				2
	פסיכולוגיה של הוראה ולמידה	2				2
	פיתוח חשיבה בהוראת ניהול עסקי		4			4
	הערכת הלמידה וניהולה			2		2
	שיטות מחקר בחינוך			2		2
	מפגש חינוכי			2		2
	פסיכולוגיה של גיל הנעורים		2			2
	סמינריון בחינוך			6		6
	סמינריון חינוך למצטיינים		0			0
	חינוך לרב תרבותיות				2	2
סה"כ לימודי חינוך						
דרכי הוראה	החינוך הדמוקרטי ופיתוח זהות חי	4				4
	גישות הוראת ניהול א (הדרכה ב)		2			2
	גישות הוראת חשבונאות א		2			2
	גישות הוראה ניהול ב (הדרכה ב)		2			2
	גישות הוראת חשבונאות ב		2			2
סה"כ התמחות בהוראה						
התנסות בהוראה	סוגיות בעבודת המורה והמחנך היז	8				8
	התנסות בהוראה מעשית		12			12
	התנסות-ק. לומדים ב		2			2
	התנסות - ק. לומדים ג			2		2
סה"כ התנסות בהוראה						
לימודי התמחות	התמחות ניהול עסקי	40	26	38	10	114
	סמינריון בהתמחות				6	6
	סה"כ התמחות בהוראה	40	26	38	16	120
סה"כ לילקוט						
		64	62	60	18	204

התמחות בניהול עסקי

תאור פרק	תאור סעיף	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
לימודי התמחות ניהול עסקי	מתמטיקה	4				4
	סטטיסטיקה לניהול עסקי	4				4
	עקרונות בהתנהגות	2				2
	מבוא להתנהגות ארגונית	2				2
	יסודות השיווק	4				4
	יסודות החשבונאות	4				4
	דווח חברתי וממשל תאגידי	2				2
	מיקרו כלכלה	2				2
	מקרו כלכלה	4				4
	יסודות המשפט	4				4
	ניהול טכנולוגיית המידע בארגון	2				2
	טכנולוגיות ומערכות מידע	2				2
	אתיקה עסקית	2				2
	שימושי מחשב בניהול	2				2
	האינטרנט ומסחר אלקטרוני		2			2
	מבנים ותהליכים בארגון		4			4
	חשבונאות פיננסית		4			4
	חשבונאות ניהולית		4			4
	ניתוח דוחות פיננסיים			2		2
	הארגון והמנהל כלומדים		2			2
	דיני עבודה		2			2
	דיני חייבים		2			2
	מנהיגות באיגון		4			4
	כלכלת ישראל			2		2
	יסודות המימון			2		2
	ניהול משאבי אנוש			4		4
	כלכלה מקיימת (מעורבות)			2		2
	תורת המחירים			2		2
	אנגלית עסקית			4		4
	דיני מסחר			2		2
	דיני תאגידיים			2		2
	התנהגות צרכנים			4		4
	ניהול התקשורת השיווקית			2		2
	תכנון ליחידה עסקית			4		4
	ניהול הייצור והתפעול		2			2
	ניהול מ"מ עסקי (ליווי מיזמים)			2		2
	ניהול פרויקטים (חממה ג)			4		4
	כריית נתונים ובינה עסקית				2	2
	הכנת תוכנית שיווקית (ליווי מיזם)				2	2
	הכנת תוכנית עסקית (ליווי מיזם)				2	2
	פרויקט בחשבונאות ממוחשבת				4	4
	סמינריון בניהול משאבי אנוש				6	6
סה"כ לפרק		40	26	38	16	120

המרכז להכשרה ולפיתוח מנהלים למערכות חינוך

ראש המרכז: ד"ר קובי גוטרמן

המרכז להכשרה ולפיתוח מנהלים למערכות חינוך במכללת סמינר הקיבוצים מציע תוכניות להכשרה ופיתוח של מנהלים בכמה מסלולים:

- ❖ הכשרת מנהלים לבתי ספר.
- ❖ פיתוח צוותי ניהול מובילים במגוון תוכניות.

תוכניות ההכשרה והפיתוח נועדו להכין את הלומדים בהן לניהול בתי ספר ומערכות חינוך, והן מעודדות אותם להכיר את החברה הישראלית על גווניה, לבחון את מטרות החינוך ואת מערכת החינוך ולפתח מחויבות למעורבות חברתית, חינוכית וערכית. הלימודים מכוונים להעשרת הידע החינוכי והניהולי ולרכישת מיומנויות וכלים פדגוגיים וניהוליים.

מטרת תוכניות הלימודים להכשיר מנהיגי חינוך לשותפות רעיונית וביצועית בקידומה ועיצובה של החברה הישראלית בכלל ושל מערכת החינוך בפרט. מנהיגות מסוג זה מסוגלת להוביל רעיונות חינוכיים, מוסריים ודמוקרטיים ולהנהיג ציבור בהשגת שיפור מתמיד של המוסד החינוכי בד בבד עם הגעה לתוצאות חינוכיות מיטביות עבור כל הלומדים.

❖ הכשרת מנהלים לבתי ספר:

- התוכנית להכשרת מנהלים לבתי ספר פועלת בשיתוף פעולה מלא ובאישור וליווי של מכון אבני ראשה – המכון הישראלי למנהיגות בית ספרית ומשרד החינוך.

הקבלה לתוכנית ההכשרה נעשית על ידי מכון אבני ראשה. הלימודים נמשכים על פני שנה קלנדרית – תחילת הלימודים בחודש יולי וסיומם בחודש מאי. ההכשרה לניהול עוסקת בבניית הזהות המקצועית של פרחי הניהול ונותנת ביטוי לזהות זו בתוכנית לימודים הממוקדת במנהיגות פדגוגית. תוכנית הלימודים מכוונת לשיפור החינוך, ההוראה והלמידה; לניהול צוות בית הספר ופיתוחו המקצועי; לעיצוב תמונת העתיד של בית הספר; ולניהול הארגון הבית ספרי.

❖ במסלול פיתוח צוותי ניהול מובילים מציע המרכז את התוכנית הבאות:

- הכשרה ופיתוח מורים לדרגות בכירות (7-9) באופן החדש, על פי מתווה משרד החינוך.
- יהדות כתרבות למפקחים, מנהלי בתי ספר ולצוותים מובילים.
- תוכניות פיתוח למפקחים, רכזים ומובילים של מינהל חברה ונוער.

התוכניות מיועדות לצוותי ניהול ולמנהלים מכהנים בארגונים השונים.

❖ פתיחת תוכנית הכשרת מנהלים בתיאום ובאישור מכון אבני ראשה.

❖ פתיחת התוכניות הנוספות מותנית במספר הנרשמים.

- ❖ כל התוכניות כוללות לימודים עיוניים ומעשיים. נוסף ללימודים האקדמיים יתנסו הלומדים בעבודה מעשית מודרכת, תצפיות, סיורים, מפגשים והתייעצות, חקר מקרים וניתוח אירועים.
- ❖ התוכניות השונות נבנות עם מזמין התוכנית ונציגי המרכז להכשרה ופיתוח מנהלים.
- ❖ כל תוכניות הלימודים מוגשות לגמול השתלמות עם ציון, ובוגריהן יקבלו תעודה מטעם מכללת סמינר הקיבוצים.

בראש המרכז להכשרה ולפיתוח מנהלים עומד ד"ר קובי גוטרמן. בסגל ההוראה במרכז מרצים וחוקרים בצד מנהלים, מפקחים ואנשי שטח: פרופ' נמרוד אלוני, ד"ר קובי גוטרמן, ד"ר אלון גן, רמי הוכמן, דור הררי, יעל מרגולין, יעל חקון, מיכל פישר, גבי לנדלר פרדו, ר"ח אהוד פליגלר, כנרת פרדמן, ד"ר אורי קצין, נתן רייכמן, מנהלי אגפי חינוך ברשויות המקומיות, מפקחים ומנהלים מכהנים.

תוכניות הלימודים הן בהיקף של 60, 120 או 240 שעות (תוכנית ההכשרה לניהול בתי ספר היא בהיקף של 400 שעות), והן מרוכזות ביום לימודים אחד או בחצי יום, בלימודי בוקר או אחר הצהריים.

הפקולטה למדעים

חינוך גופני ותנועה

ראש המחלקה: ד"ר הדס דקל

תוכנית לימודים ארבע שנתית לתואר בוגר בהוראה B.Ed. ותעודת הוראה. בשנה הרביעית משולב סטאז' (התמחות בהוראה) בתוכנית הלימודים. תוכנית הלימודים מיועדת להכשיר מורים לחינוך גופני ותנועה בחינוך הפורמלי – בגיל הרך, בבית הספר היסודי, בבית הספר העל-יסודי – ובמסגרות החינוך הבלתי פורמלי. תהליך ההכשרה מבוסס על תפיסה חינוכית ייחודית שפותחה במסלול מאז הקמתו בשנת 1944. תפיסה זו מדגישה את התפתחותו של הפרט בכל גיל דרך ההתנסות התנועתית. היא דוגלת בשימוש בתנועה כדרך לפיתוח יכולות מנטליות ואישיותיות מתוך התבססות על פיתוח מודעות גופנית עם ידע במדעי גוף האדם, החינוך והפסיכולוגיה ועל פיתוח מודעות גופנית.

יעדים:

- ❖ לטפח בקרב הלומדים את המודעות לחשיבות התנועה והפעילות הגופנית.
- ❖ להקנות ללומדים ידע והבנה במדעי החינוך ובמדעי גוף האדם והבריאות, מתוך דגש על יישומם בפעילות הגופנית המעשית.
- ❖ פיתוח כלים מקצועיים לאבחון, טיפול ושכלול יכולות גופניות לשם תפקוד תקין ושמירה על אורח חיים בריא.
- ❖ להכשיר ללימודים לתואר שני ולהתמחויות מקצועיות על פי בחירה.

המחלקה לחינוך גופני ותנועה במכללת סמינר הקיבוצים היא אחד המרכזים האקדמיים הבולטים בארץ להכשרת מורים לחינוך גופני ותנועה על פי התפיסה החינוכית הייחודית שפותחה בה, ובוגרי התוכנית מהווים עתודה פדגוגית מובילה להוראת החינוך לפעילות גופנית ותנועה בגני הילדים ובבתי הספר בארץ.

דרכי הוראה

- שנה א' – מבוא להתנסות בהוראה בבית הספר היסודי
- שנה ב' – התנסות בהוראה בבית הספר היסודי ובחטיבת הביניים
- שנה ג' – התנסות בהוראה בחטיבת הביניים ובתיכון
- שנה ד' – סטאז'

הסטודנטים ישתלבו במסגרת עבודה בחינוך הפורמלי וישתתפו בסדנת סטאז' במכללה.

- בשנה השנייה ללימודים ישובצו הסטודנטים בחוגים הבאים לפי בחירתם, כישוריהם וההיצע באותה שנה: כדורעף, אתלטיקה, מחול אירובי, שחייה וכושר גופני ובריאות.
- כל הקורסים מאפשרים קבלת תעודת מדריך המאושרת על ידי מינהל הספורט.
- בשנה השלישית ללימודים ישובצו הסטודנטים באשכולות בחירה בנושאים הבאים: טיפוח יציבה ותנועה, חינוך גופני לאוכלוסיות עם צרכים ייחודיים ותנועה לגיל הרך.
- פתיחת חוגי הבחירה ואשכולות הבחירה כפופה להחלטת הנהלת המחלקה והנהלת המכללה ונתונה לשינויים.

הכשרה להוראה בהתמחות בחינוך גופני ותנועה B.Ed. מסגרת לימודים לתואר

הפקולטה למדעים

סמ"כ	נקודות				סעיף	תיאור פרק
	שנה ד'	שנה ג'	שנה ב'	שנה א'		
4				4	לשון	לימודי יסוד והעשרה
4				4	אנגלית	
2				2	יישומי מחשב בחינוך	
2				2	תרבות / מורשת עם וחינוך לאזרחות	
12				12	סה"כ לפרק	
מדעי החינוך						
2			2		סוציולוגיה של החינוך	
2			2		חברה ישראלית	
4				4	מבוא לפסיכולוגיה	לימודי חינוך
2				2	מבוא למחשבת החינוך	
2				2	מחשבת החינוך לתנועה	
6		6			סמינריון בחינוך - מעורבות חברתית	
18			6	12	סה"כ לפרק מדעי החינוך	
4			4		מתודולוגיה מחקרית	אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה
4			4		סה"כ לפרק אוריינות מחקר	
התמחות בהוראה						
12		4	4	4	דרכי הוראה	פדגוגיה ומתודיקה כללית
12		4	4	4	סה"כ התמחות בהוראה	
26		10	10	6	התנסות מעשית	התנסות
26		10	10	6	סה"כ התנסות בהוראה	
60		14	24	22	סה"כ לפרק	
התמחות חינוך גופני ותנועה						
28		8	14	6	מדעי גוף האדם	לימודי התמחות
12	2		4	6	לימודי חינוך לבריאות	
38		4	8	26	לימודים מעשיים	
12			12		בחירה - שיעורים מעשיים	
20		20			מגמה	
6	6				סמינריון בחינוך גופני ותנועה	
116	8	32	38	38	סה"כ לפרק	
4	4				בחירה כללית	
4	4				סה"כ לפרק	
192	12	46	62	72		סה"כ לילקוט

לימודי מכללה - חובה

4	4				סדנת סטאז'	
4				4	עזרה ראשונה	
1		1			זהירות בדרכים	
1		1			ביטחון ובטיחות	
1		1			לימודי שואה וג'נוסייד	

חינוך גופני ותנועה – היקף 120 נקודות

תיאור פרק	נושאי לימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
לימודי מדעי גוף האדם	מבוא לאנטומיה	2				2
	מקרו-אנטומיה של מערכת התנועה	4				4
	פיזיולוגיה כללית		4			4
	תורת התנועה (קינזיולוגיה)		4			4
	למידה והתפתחות מוטורית		4			4
	פיזיולוגיה של המאמץ			4		4
	ביומכניקה			4		4
	אוריינות אקדמית	2				2
	סה"כ ללימוד מדעי גוף האדם	8	12	8		28
לימודי חינוך לבריאות	תזונה ואורח חיים בריא	4				4
	תורת הכושר הגופני	2				2
	שיעור מתקדם בחינוך גופני				2	2
	פציעות ספורט		2			2
	פסיכולוגיה של פעילות גופנית והרגלי חיים		2			2
	סה"כ ללימודי חינוך לבריאות	6	4		2	12
חינוך גופני מעשי	מבוא למשחקים	2				2
	כדורעף	4				4
	כדורסל	4				4
	כדורגל	2				2
	כדור יד	2				2
	מבוא למשחקי כדור		2			2
	כושר גופני מעשי	2				2
	אתלטיקה קלה	4				4
	התעמלות קרקע ומכשירים	2				2
	תנועה יסודית	4				4
	שילוב תנועה בבי"ס יסודי		4			4
	שילוב תנועה בבי"ס תיכון			2		2
	קצב ותנועה			2		2
	ארגון מפעלים בחינוך גופני ובספורט		2			2
	סה"כ חנ"ג מעשי	26	8	4		38
בחירה	בחירה - שיעורים מעשיים		12			12
	אשכולות בחירה - מגמה			20		20
	סמינריון בחינוך גופני				6	6
	בחירה כללי				4	4
	סה"כ בחירה		12	20	10	42
סה"כ ילקוט		40	36	32	12	120

החוג למדעים

ראש החוג: ד"ר אדיב גל

התמחות במדעים לבית הספר היסודי

התמחות במדעים מכשירה מורים מקצועיים להוראת המדעים בבית הספר היסודי. מטרתה העיקרית של ההתמחות היא הקניית ידע בתכנים מדעיים אשר יסייעו למורים לעתיד להתבונן בסביבתם ביתר סקרנות, מתוך פיתוח חשיבה עצמאית, גישה ביקורתית ויכולת ניתוח. תוכנית הלימודים כוללת לימודים עיוניים והתנסות מעשית בשטח. הלימודים העיוניים משלבים בין תחומי מדע, טכנולוגיה, סביבה וחברה, בזיקה עם תוכניות הלימודים בבית הספר היסודי, ומלווים בהתנסויות חווייתיות כגון: ביצוע התנסויות מעבדתיות, סיורי טבע וסביבה ופעילויות שדה. במסגרת ההתנסות בשטח נחשפים הסטודנטים לשיטות הוראה חדשניות ומיישמים דרכי הוראה למידה הערכה המתאימות להוראת המדעים. ההתמחות מיועדת לכל תלמידי החוג לבית הספר היסודי, מותאמת לרקע הקודם של הסטודנטים ומביאה אותם לרמת המקצועיות הנדרשת ממורה למדעים בבית הספר היסודי.

היקף התוכנית – 26 שעות שנתיות.

מדעים – יסודי
התמחות ראשית – היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	חשיבה כמותית במדע		2				2
2	חסרי חוליות		2				2
3	כימיה א'		4				4
4	חוליינים		2				2
5	עקרונות מדעי החומר		2				2
6	ביולוגיה של התא		2				2
7	גוף האדם א'		2				2
8	בוטניקה			2			2
9	אור וגלים			2			2
10	היבטים קוריקולריים ופדגוגיים בהוראת מו"ט			4			4
11	גנטיקה	6		2			2
12	כימיה ב'	3		4			4
13	גוף האדם ב'	7		2			2
14	גיאווגיה			2			2
15	חשמל ומגנטיות				2		2
16	סוגיות נבחרות בהוראת מו"ט	10			4		4
17	אקולוגיה				2		2
18	אסטרונומיה וחלל				2		2
19	סמינריון	20 - 1				6	6
20	בחירה כללית					2	2
	סה"כ		16	18	10	8	52

התמחות במדעים לחינוך מיוחד

ראש החוג: ד"ר אדיב גל

התמחות במדעים בחוג לחינוך מיוחד מציעה לסטודנטים להוסיף להשכלתם התמחות בתחום הוראת המדעים. נוסף להכשרתם כמורי חינוך מיוחד יכולים בוגרי ההתמחות להורות מדעים בבתי הספר היסודיים ברחבי הארץ. התמחות במדעים מכשירה מורים בעלי עניין ומוטיבציה בתחום המדע והטכנולוגיה והוראתם לילדים.

נמצא שהמיומנויות המאפיינות את תחום המדעים (תצפית, חקר, שאילת שאלות, הסקת מסקנות, איסוף וארגון מידע) יכולות לסייע רבות בפיתוח כישורים קוגניטיביים וחברתיים בקרב ילדים. כמו כן הנושאים הנלמדים בהתמחות המדעים קשורים לחיי היומיום ומשלבים ניסויים ולכן מרתקים את הילדים ומעודדים אותם ללמידה. מורה מומחה בחינוך מיוחד יוכל להיעזר במיומנויות ובתכנים הנלמדים במדעים במסגרת עבודתו בחינוך המיוחד.

היקף התוכנית – 26 שעות שנתיות.

מדעים – חינוך מיוחד

התמחות ראשית – היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	חשיבה כמותית במדע		2				2
2	חסרי חוליות		2				2
3	כימיה א'		4				4
4	חולייתנים		2				2
5	עקרונות מדעי החומר		2				2
6	ביולוגיה של התא		2				2
7	גוף האדם א'		2				2
8	בוטניקה			2			2
9	אור וגלים			2			2
10	היבטים קוריקולריים ופדגוגיים בהוראת מו"ט			4			4
11	גנטיקה	6		2			2
12	כימיה ב'	3		4			4
13	פיזיולוגיה של הצמח	8		2			2
14	גוף האדם ב'	7		2			2
15	גיאולוגיה			2			2
16	חשמל ומגנטיות				2		2
17	סוגיות נבחרות בהוראת מו"ט	10			4		4
18	אקולוגיה				2		2
19	אסטרונומיה וחלל				2		2
20	שיעורים מתקדמים					4	4
21	בחירה כללי					2	2
סה"כ			16	20	10	6	52

לימודי ביולוגיה, חינוך וקיימות

ראש החוג: ד"ר אדיב גל

ביולוגיה מספקת מטבעה תשתית להבנה סביבתית באמצעות היצורים החיים והאדם, מתוך הכרת קשריהם התפקודיים עם הסביבה הדוממת. הביולוגיה הסביבתית-אורגניזמית מדגישה מאוד את הלימוד והמחקר של הטבע בשדה ואת הבנת המערכות האקולוגיות הטבעיות והאנושיות, בהתייחס גם לפן הרגשי והערכי.

בלימודי החינוך והקיימות שני נתיבים:

נתיב ביולוגיה בדגש קיימות – בנתיב זה מושם דגש על הפן הסביבתי בעולם הקיימות לצד היבטים חברתיים וכלכליים. יש אפשרות להרחבה בנושא הבריאות. ההתנסות המעשית בנתיב לימודים זה מתקיימת במקום העבודה (החברה להגנת הטבע, רשת ירוקה ועוד) ובבתי ספר ממלכתיים.

נתיב ביולוגיה בדגש סביבת-דמוקרטי – בנתיב זה מושם דגש על הפן החברתי בעולם הקיימות מתוך העצמתם האישית של הלומדים. הלימודים מתקיימים בשיתוף החממה ליזמות חינוכית-חברתית של המכון לחינוך דמוקרטי.

ההתנסות בהוראה מתקיימת בבתי ספר דמוקרטיים, במקום העבודה ובבתי ספר ממלכתיים.

מערך הלימודים מבוסס על:

- שילוב בין למידה אקדמית ללמידה חווייתית
- שיעורי חינוך, שיעורים דיסציפלינריים מדעיים בדגש סביבתי
- סדנאות להוראת מדעים, סדנאות לליווי תהליכים אישיים וחברתיים
- סיורים ומחנות לימודיים מתוך התמקדות בסוגיות סביבתיות
- התנסות מעשית
- כלים לשינוי חברתי

התוכנית כוללת שני רכיבים ראשיים:

א. תשתית מדעית כללית

מטרתו של רכיב התשתית המדעית הכללית היא ליצור את בסיס הידע הכללי ההכרחי לכל מתמחה בביולוגיה ואת השפה והשיח המדעיים. תשתית זו כוללת מקצועות יסוד ומבואות בכל תחומי הביולוגיה: עקרונות מרכזיים בביולוגיה, ביולוגיה של התא, זואולוגיה, מדעי הצמח, מיקרואורגניזמים, גנטיקה, ביולוגיה מולקולרית, פיזיולוגיה, ועוד. במקצועות יסוד אלה ניתן דגש על היבטים סביבתיים. במסגרת זו נכללים גם מקצועות התשתית בכימיה: כימיה כללית ופיזיקלית, כימיה אורגנית, ביוכימיה וכן קורס בסיס בפיזיקה ובמתמטיקה.

לימודי הבחירה כוללים בין היתר, ולא בכל השנים, את הנושאים הבאים: אקולוגיה ימית, צמחי מרפא, אקולוגיה של עופות, אנדוקרינולוגיה, כימיה סביבתית, רעילות וארסיות בעולם החי, שמירת הטבע, כלכלה סביבתית ועוד.

שיעורי הבחירה מקובצים במספר אשכולות: מערכות ותהליכים, היבטים יישומיים של ביולוגיה-כימיה, מדעי כדור הארץ, אקולוגיה, איכות הסביבה ושמירת הטבע, אורגניזם וסביבתו.

ב. לימודי סביבה וחברה

המטרה היא להקנות ידע, הבנה ויכולת חשיבה רבת-חומית בנושא הקיימות, בדגש על סביבה, חברה וכלכלה. בצד הידע המדעי יילמדו קורסים המאפשרים ראייה הוליסטית לבחינת השפעת האדם על כדור הארץ.

סיכום המידע הרלוונטי לגבי שני הנתיבים:

מסלול	נתיב קיימות	נתיב דמוקרטי-סביבתי
ראש החוג	ד"ר אדיב גל	ד"ר אדיב גל
לימודי ביולוגיה	✓	✓
לימודי חינוך	בדגש סביבתי	בדגש דמוקרטי
ימי הלימוד העיקריים	ראשון ושישי	ראשון ושני
תוספות לימי לימוד	קורסים מרוכזים וסיורים	קורסים מרוכזים, סיורים, התנסות מעשית בשנה א', חצי יום נוסף במהלך השנים
מספר שנים	4 (בצורה שווה)	4 (בשנה הרביעית הלימודים מרוכזים בחצי יום בלבד)
סמסטרים	א', ב' קיץ	א', ב'
התנסות מעשית	שנה א' – מקום העבודה	שנה א' – מקום העבודה ובתי ספר דמוקרטיים
	שנה ב' – בתי ספר ממלכתיים	שנה ב' – בתי ספר ממלכתיים
	שנה ג' – מקום העבודה	שנה ג' – בתי ספר ממלכתיים אפשרות במקום העבודה
עיקר תוכני הלימודים החינוכיים	קיימות	היבטים דמוקרטיים
אפשרות הרחבה	מסלול בריאות	אין
תעודות	תעודה להוראת ביולוגיה לכיתות ז'-בבתי הספר העל-יסודיים ותואר ראשון B.Ed.	תעודה להוראת ביולוגיה לכיתות ז'-בבתי הספר העל-יסודיים ותואר ראשון B.Ed. ותעודה של המכון הדמוקרטי

ביולוגיה בדגש סביבתי לבית הספר העל-יסודי

החממה ליזמות חינוכית-סביבתית

ראשי המחלקה: נעמה גולדברג
ראש החוג: ד"ר אדיב גל

התמחות בביולוגיה בדגש סביבתי לבית הספר העל-יסודי, בשיתוף המכון לחינוך דמוקרטי. התוכנית ייחודית לאנשי חינוך, חברה וסביבה ומכשירה יזמים-מחנכים בעלי יכולות בתחום החינוך הדמוקרטי והסביבתי.

מטרות התוכנית

- ❖ הכשרת אנשי חינוך בעלי תפיסה דיאלוגית מורכבת וביקורתית של המציאות.
- ❖ הכשרת יזמים-מחנכים המסוגלים להוביל שינויים בחברה ובסביבה.
- ❖ התמחות בתחומי מדעי החיים בדגש על טבע וסביבה.
- ❖ הכשרת מורים לחינוך מדעי טכנולוגי בבית ספר על-יסודי.

הנחות יסוד

- ❖ המצב הסביבתי והחברתי בארץ ובעולם מעורר דאגה רבה ומחייב חתירה לחברה בת קיימא.
- ❖ מורים ותלמידים יכולים להשפיע באמצעות חינוך המטפח אכפתיות, אחריות ואזרחות פעילה.
- ❖ חינוך לעצמאות מעודד היכרות של אדם עם עצמו ומודעות למטרותיו, ומקדם אדם יוצר ויזום.
- ❖ למידה משמעותית נוצרת בשילוב בין תיאוריה למעשה, ולכן מומלץ לשלב עבודה בארגונים חינוכיים-סביבתיים.

מערך הלימודים

מבוסס על שילוב בין למידה אקדמית ללמידה חווייתית במכללה ומחוץ למכללה. הלימודים כוללים שיעורי חינוך, סדנאות לליווי תהליכים אישיים וחברתיים, שיעורי מדעים בדגש סביבתי וסדנאות להוראת המדעים. התנסות בהוראה מתקיימת בבית ספר דמוקרטי ובבית ספר ממלכתי. במהלך הלימודים מתקיימים סיורים ומחנות לימודיים הכוללים למידה רבת-תחומית מתוך התמקדות בסוגיות סביבתית הקשורות לאזור הסיוור.

התוכנית כוללת:

- לימודי התמחות בביולוגיה בדגש סביבתי.
- לימודי התמחות והתנסות בהוראה.
- לימודי חינוך וחממה לפיתוח יזמות חינוכית-סביבתית.
- לימודי יסוד, העשרה ואוריינות מחקר.

לימודי התמחות והתנסות בהוראה

התמחות והתנסות בהוראת המדעים

תוכנית ההתמחות בהוראה תואמת את מסלול לימודי הביולוגיה במכללות להכשרת מורים ומאפשרת, בשילוב עם לימודי החינוך הדמוקרטי, הוראת המדעים והכשרה פדגוגית, קבלת תעודת הוראה לביולוגיה בכיתות ז'-י' בבתי ספר ממלכתיים ודמוקרטיים. מסגרת ההתמחות כוללת לימודים בתחום הוראת המדעים בדגש על נושאים סביבתיים; ההתנסות המעשית כוללת מפגש עם מסגרות מגוונות בשדה החינוך וההוראה.

א. לימודים בתחום הוראת המדעים

חינוך מדעי מקנה אוריינות מדעית וטכנולוגית ומבוסס על תפיסת עולם הרואה במדע וטכנולוגיה נכסים תרבותיים המשפיעים על כל תחומי החיים. מטרת המקצוע היא להקנות ידע מדעי משולב בהיבטים טכנולוגיים, חברתיים וסביבתיים ולטפח אזרחים נאורים בעלי מיומנויות חשיבה, אחריות וערנות לחייהם ולסובב אותם. נושאי התוכנית נלמדים מתוך דגש על יחסי הגומלין שבין אדם לסביבה, על כל רכיביה.

רכיב זה של התוכנית כולל קורסים עיוניים בתחום הוראת המדעים, העוסקים בידע פדגוגי ודידקטי ייחודי להוראת הדיסציפלינה המדעית, בדגש על נושאים בתחום לימודי הסביבה. בתוכנית קורסים כגון: גישות ודרכים בחינוך המדעי-טכנולוגי-סביבתי, פיתוח החשיבה בהוראת המדעים, תפיסות של מושגים, והפקה, הפעלה והערכה של מיון סביבתי-חינוכי. קורסים אלה מתקיימים בכל אחת משלוש השנים של ההכשרה, והם תומכים בהתנסות המעשית של הסטודנטים בשדה החינוך.

ב. התנסות מעשית בהוראת המדעים בחינוך הדמוקרטי והסביבתי

ההתנסות המעשית כוללת שלושה רכיבים: עבודה מעשית בשדה החינוך וסדנה דידיקטית המלווה את ההתנסות. הסדנה הדידיקטית מכוונת להכנת הסטודנטים לביצוע העבודה המעשית ולניתוח ההתנסות שלהם, בדגש על היבטים דידיקטיים והיבטים תקשורתיים של ההתנסות. מכוון שתוכנית זו מכשירה את הסטודנטים הן להוראה של ביולוגיה בדגש על סוגיות סביבתיות והן לחינוך דמוקרטי, ההתנסות המעשית משלבת את עקרונות החינוך הדמוקרטי והחינוך המדעי (בדגש על חינוך סביבתי). להלן פירוט הדגשים השונים בשלוש שנות ההכשרה:

שנה א' — מוקדשת להבניית תפיסות חינוכיות ברוח הגישה הדמוקרטית וגיבוש בסיס ידע בתחום הוראת המדעים. החינוך הדמוקרטי מושתת על הגישה ההומניסטית ומבטא עקרונות יסוד של מתן כבוד, מימוש זכויות האדם ומתן סיוע לילד בביטוי ייחודיותו. מתוך עקרונות אלו נגזרת פעילות משותפת של ילדים ומבוגרים בבית ספר דמוקרטי בכמה אופנים: מוסדות דמוקרטיים והפרדת רשויות, ביזור תפקידים ושיתוף הילדים בניהול בית הספר, חונכות אישית וקיום למידה ממוקדת לומד בשיעורים. ההתנסות כוללת סיורים לימודיים בבתי ספר אלטרנטיביים, התנסות אינטנסיבית בבתי ספר דמוקרטיים ויזום והפעלה של ימי שיא סביבתיים בבתי ספר דמוקרטיים.

שנה ב' — מוקדשת להתנסות אינטנסיבית של הסטודנטים בתחום הוראת המדעים על פי תוכנית הלימודים של משרד החינוך. ההתנסות מתקיימת בבתי ספר ממלכתיים. ההתנסויות כוללות הוראת נושאים מתחום מדעים וסביבה, ולעתים גם ליווי פרויקטים אישיים של תלמידים בשטח והגברת שיתוף הפעולה והשיח בין מורים לתלמידים.

שנה ג' – מוקדשת להפקה של מיזם חינוכי בתחום לימודי הסביבה, במסגרת החינוך הפורמלי או הא-פורמלי. ליבת הפעילות בשנה זו היא פיתוח מערך חינוכי בתחום החינוך הסביבתי, הכולל: בניית מסגרת קונספטואלית, תכנון פעילויות לימודיות, הפקת הסביבה הלימודית, הפעלה של התוכנית בשדה החינוך והערכתה.

שנה ד' – נוסף לתעודת ההוראה הניתנת בתום הלימודים, קבלת רישיון הוראה מטעם משרד החינוך מותנית בקיומה של התמחות בהוראה – עבודה בשליש משרה לפחות בבתי ספר המוכרים על ידי משרד החינוך – ובהשתתפות בסדנת סטאז'.

מסלול ביה"ס העל-יסודי – ביולוגיה בדגש סביבתי דמוקרטי

B.Ed. מסגרת לימודים לתואר

סה"כ	נקודות					סעיף	תיאור פרק
	שנה ד'	שנה ג'	שנה ב'	שנה א'	יום לימודים נוסף		
4				4		לשון	יסוד והעשרה
4				4		אנגלית	
2				2		יישומי מחשב בחינוך	
2				2		קהילת לימודים	
2				2		תרבות/מורשת עם וחינוך לאזרחות	
4				4		תהליכים קבוצתיים בכיתה/חממה	
2				2		תהליכים קבוצתיים בכיתה/חממה מקצועית	
4		4				מזהות מקצועית למיזם חינוכי/חממה	
2		2				מזהות מקצועית למיזם חינוכי/חממה מקצועית	
26		6		20		סה"כ לפרק	
						מדעי החינוך	לימודי חינוך
2			2			פסיכולוגיה של גיל הנוערים	
4			4			למידה ממוקדת לומד/חממה	
2				2		מחשבת החינוך הדמוקרטי	
2		2				מחשבת החינוך הסביבתי	
				2		חשיבה סביבתית	
				2		בחירה בחינוך - ליווי מעורבות חברתית	
4		2	2			בחירה בחינוך דמוקרטי	
6	6					סמינריון בחינוך	
24	6	4	8	6		סה"כ לפרק מדעי החינוך	
4		2	2			מתודולוגיה מחקרית	אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה
4		2	2			סה"כ לפרק אוריינות מחקר	
						דרכי הוראה	פדגוגיה ומתודיקה כללית
4				4		דיאלוג מבוגר ילד	
6			6			סדנה דידקטית שנה ב'	
2			2			פיתוח החשיבה בהוראת מדעים	
				4		גישות בחינוך מדעי טכנולוגי סביבתי	
2		2				תפישות של מושגים	
2			2			קהילת לימודים	
16		2	10	8		סה"כ דרכי הוראה	התנסות בהוראה
						התנסות בהוראה	
4				4		התנסות בהוראה - בתי ספר דמוקרטיים	
8			8			התנסות בהוראה שנה ב'	
4		4				הפעלה והערכה של מיזם אישי	
4		4				תכנון ופיתוח מיזם	
2		2				קהילת לימודים	
4					4	מעורבות חברתית	
26		10	8	4	4	סה"כ התנסות בהוראה	
74	6	18	28	18	4	סה"כ לפרק	
						התמחות	לימודי התמחות
90		22	20	34	14	ביולוגיה	
6		6				סמינריון בביולוגיה	
96		28	20	34	14	סה"כ לפרק	
196	6	52	48	72	18		סה"כ

לימודי מכללה - חובה

4	4					סדנת סטאז'	
4		4				עזרה ראשונה	
1		1				זהירות בדרכים	
1		1				ביטחון ובטיחות	
1	1					לימודי שואה וג'נוסייד	

קורסי ביולוגיה בדגש סביבתי

התחום	הקורס	תנאי קדם	יום לימודים נוסף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	היקף
ביולוגיה	1 בוטניקה			2				2
	2 ביולוגיה של התא			2				2
	3 חסרי חוליות			2				2
	4 המגוון הביולוגי (כולל סוירים)			3				3
	5 מחנה לימודי מרכז (ריכוז)			2				2
	6 מעבדה בביולוגיה א'			2				2
	7 מיומנויות אקדמיות בהוראת המדעים			2				2
	8 איכות הסביבה בישראל (כולל סוירים)			2				2
	9 אקולוגיה (כולל סוירים)			3				3
	10 רעיונות מרכזיים בביולוגיה	7			2			2
	11 חולייתנים	7			2			2
	12 מחנה לימודי צפון / דרום (ריכוז)	4, 9, 7			2			2
	13 גנטיקה	7			2			2
	14 מיקרואורגניזמים	7				2		2
	15 ביולוגיה של האדם	7				2		2
	16 פיזיולוגיה של בעלי חיים	7				2		2
	17 פיזיולוגיה של הצמח	1, 7				2		2
	18 מחנה לימודי דרום / צפון (ריכוז)	4, 9, 7				2		2
	19 פאונסיטיקה	7				2		2
	20 מעבדה פיזיולוגיה של הצמח	1, 7				1		1
	21 מעבדה ביולוגיה מולקולרית	2, 13, 7				1		1
	22 סמינריון בביולוגיה	7				6		6
סה"כ לפרק								
כימיה	23 כימיה כללית ופיזיקלית א'			6				6
	24 פיזיקה א'			2				2
	25 מתמטיקה			2				2
	26 תרגיל כימיה			2				2
	27 תרגיל פיזיקה			1				1
	28 תרגיל במתמטיקה			1				1
	29 כימיה כללית ופיזיקלית ב'	25, 23, 7			4			4
	30 כימיה אורגנית	23, 7			4			4
	31 פיזיקה ב'	24, 7			2			2
	32 מעבדה בכימיה	25, 26, 23, 7			2			2
	33 ביולוגיה מולקולרית	13, 7				2		2
	34 ביוכימיה	29, 25, 23, 7 32, 30				4		4
	35 מעבדה בביוכימיה	29, 25, 23, 7 32, 30				2		2
סה"כ לפרק								
בחירה	36 קורסי בחירה במדעים	7	10					10
	37 בחירה כללי		4					4
	סה"כ לפרק		14					14
סה"כ								
				34	20	28		96

לימודי חינוך – חממה לפיתוח יזמות חינוכית-סביבתית

לימודי החינוך במסלול הם נדבך מרכזי בהכשרה ומתקיימים בשיתוף המכון לחינוך דמוקרטי. במסגרת לימודי החינוך נלמדים קורסים כגון פסיכולוגיה של החינוך ושיטות מחקר, וכן קורסים ייחודיים בחינוך סביבתי ודמוקרטי, כגון: חשיבה סביבתית, חינוך סביבתי, חינוך דמוקרטי ושיעורי בחירה אחרים.

קורסים בסיסיים:

הסטודנטים הלומדים בתוכנית זו ילמדו ככל סטודנט המכשיר עצמו לחינוך ולהוראה קורסים בפסיכולוגיה, פילוסופיה של החינוך, שיטות מחקר, שימוש במחשבים בהוראה וסמינריון לבחירה.

רקע – חינוך דמוקרטי:

תפיסת היסוד של החינוך הדמוקרטי מושתתת על הפילוסופיה החינוכית הפרוגרסיבית, הרואה את הקהילה כאחראית להביא את ייחודיותו של כל אדם לידי ביטוי, ובכך ליצור חברה שוויונית ובת קיימא. כדי להביא את ייחודיותו – חוזקותיו, תחומי העניין ועמדותיו – של כל אדם, יש ליצור תרבות דיאלוגית שבה מבוגרים וצעירים מקיימים דיאלוג לגבי תוכני הידע ותוכנית הלימודים ולגבי התנהלות במסגרות התומכות. התוכנית מעוצבת כך שהסטודנטים יתנסו בחוויה של קהילה דמוקרטית הלכה למעשה, הן בתהליך המביא את ייחודיותם לידי ביטוי (החממה), הן בחווית קהילה (קהילת לומדים, צוותי היגוי משותפים ואירועים מיוחדים) והן בשיעורי החינוך המיוחדים.

“החממה”:

קבוצה של 14-15 סטודנטים שעוברים תהליך העצמה חינוכית תלת-שנתית, המשלבת בין עבודה קבוצתית לחונכות אישית של כל סטודנט. בשנה א' חווים הסטודנטים שנת חיפוש – “שנת זריעה”, שבמהלכה נערך בירור מעמיק ופתוח בשאלות של זהות אישית וחינוכית (נקודות חוזק, צמיחה, ערכים, דעות, שורשים, זהות ועוד). בשנה ב' – “שנת נביטה”, עוסקת החממה בסוגיות חינוכיות כיתתיות וקבוצתיות מול האתגרים העולים תוך כדי לימודי ההתנסות המעשית בבית הספר. בשנה ג' – “שנת בלוט”, מושם דגש על היכולת הקבוצתית והאישית ליזום ולפעול בשדה החינוכי. החממה היא קבוצת למידה ויזמות מוגדרת ונבחרת, המכילה רכיב של התנסות בשטח, שיח דיאלוגי וליווי אישי. הנחת היסוד היא שמחנך שעבר תהליך למידה מסוג זה יוכל לסייע לתלמידיו לעבור תהליך דומה.

חווית הלימודים

הלמידה בתוכנית מתרחשת לא רק בתוך הקורסים האקדמיים. אחד הערכים המוספים הגדולים של מסלול זה הוא המרחב הבלתי פורמלי והמפגש עם קהילת הסטודנטים. אנשים שבאים מרקע ומעיסוק בתחומים מגוונים יוצרים יחד אווירה של לימוד חוויתי ורצון לעשייה משותפת. במהלך ההפסקות, בין שיעור לשיעור, תוכלו למצוא את עצמכם שותפים לשיחה סביב רעיון אקטיביסטי חדש או פעילות חברתית שזה עתה נרקמת.

התוכנית מציעה לא רק חוויה לימודית אחרת אלא גם השתייכות לקבוצת לומדים מגוונת ופעילה – מכל המגזרים וממקומות שונים בארץ. כדי לאפשר את המפגש מתקיימת במהלך יום הלימודים הפסקה של שעה, המזמנת חשיבה, תכנון והתאגדות. הסטודנטים יוזמים פעילויות שונות המופנות הן לתוך קהילת הסטודנטים עצמה והן כלפי העולם. בין הפעילויות שנוצרו בתוך קהילת הסטודנטים של התוכנית ניתן למנות:

- ❖ הקמת אגודת הסטודנטים והסטודנטיות בסמינר הקיבוצים.
- ❖ יצירת משלחת לחילופי סטודנטים עם סטודנטים מגרמניה.
- ❖ הקמת "פורום סטודנטים" היוצר פעילויות עבור הסטודנטים במסלול.
- ❖ הפקת עיתון למסלול.
- ❖ בניית ימי עיון וימי שיא למסלול ולמכללה כולה.
- ❖ יזמויות שונות העולות מתוך הסטודנטים, זוכות לתמיכה ולליווי על ידי צוות "החממה".

דוגמאות למיזמים אישיים שפותחו בחממה:	דוגמאות למיזמים קבוצתיים שפותחו בחממה:
● מרכז ללקויי למידה בבית ספר ● גן ילדים דמוקרטי ● תוכנית לימודים בהיסטוריה באמצעות מוזיקה ● הקמת שבט צופים דתי-חילוני	● בית חינוך דמוקרטי באזורים מוחלשים – גבעת רולדב ● תוכנית לימודים בנושא מיניות בבתי ספר ● גף בינלאומי במכון לחינוך דמוקרטי

קהילת לומדים דמוקרטית:

התוכנית מתנהלת כקהילה אקטיבית השותפה בניהול, בלמידה קבוצתית ובהפקת פרויקטים ויוזמות משותפות. חלק מהבוגרים משלבים כוחות בעשייה חינוכית משותפת. בקהילה תומכים כמה מוקדים:

- ❖ **חניכה אישית:** חונך אישי לכל סטודנט מקרב מנחי סדנאות החממה. החונך תומך בסטודנט ומסייע לו להתקדם במשימותיו הלימודיות והאישיות.
- ❖ **למידה עצמאית בדגש על שונות הלומד:** למידה זו מתרחשת בשיעורים עתירי קרדיט ולמידה ובמיוחד בניהול חוזה למידה אישי במסגרת שנת העמקה בחממה.
- ❖ **פרקי זמן במערכת המיועדים להתכנסויות קבוצתיות.** אלו מאפשרים התארגנות של הסטודנטים כקהילת לומדים העוזרת ותומכת בחבריה, ערוצי שיח עם מנהלי התוכנית ליצירת שינויים ושיפורים והקמת ועדות ביצוע למימוש החלטות.
- ❖ התארגנות כקהילת לומדים לביצוע פעולות חברתיות-חינוכיות משותפות. החברים בקהילה לומדת מרגישים אחריות בשלוש רמות: הראשונה לעצמי – להוציא לפועל את המטען הייחודי שכל אחד אוצר בגופו ובנפשו; השנייה לאחר – מפני שגם האחר נושא מטען ייחודי שאין לו תחליף; השלישית לכלל האנושות – הכוללת את החברות והקבוצות השונות שבה, ואת הסביבה הפיזית שבה אנו חיים, הנושאת מטענים ייחודיים שתורמים להמשך הקיום של כדור הארץ.

שנה א' – התנסות בהוראה בחינוך הדמוקרטי

דרכי הפעולה של המחנך הדמוקרטי הן ביצירת מסגרת חינוכית-הוראתית על פי עקרונות יסוד של מתן כבוד, קיום זכויות האדם ומתן סיוע לילד בביטוי ייחודיותו. מתוך עקרונות אלו נגזרת פעילות משותפת של ילדים ומבוגרים בבית הספר הדמוקרטי, שבו יש מוסדות דמוקרטיים והפרדת רשויות, ביזור תפקידים ושתוף הילדים בניהול בית הספר, וקיום למידה ממוקדת לומד בשיעורים. המחנך הדמוקרטי, מעצם היותו מכוון לדיאלוג ומחויב לאפשר לילד לבצע את הליכי הלמידה שלו בעצמו, שואל שאלות ומקבל הכרעות בהתאם למצבי חיים משתנים.

יעדי ההתנסות

- ❖ היכרות עם בית ספר דמוקרטי: מטרות, ערכים דמוקרטיים והאופן שבו הוא מממש אותם.
- ❖ קבלת מושגי יסוד בנוגע לתפקיד המבוגר כמקיים ארגון דמוקרטי וכיועץ למידה (חונכות והוריה).
- ❖ פיתוח מיומנויות שיח, נתינת משוב, שיקוף תהליכי למידה, ניהול משתף ועיצוב סביבות למידה פתוחות.

דרכי הלימוד

הסטודנט יסייר בכמה מוסדות חינוכיים שונים ואחר כך ישהה בבית ספר דמוקרטי שבועות אחדים ברצף. מטרת השהייה היא ללמוד את בית הספר לעומק באמצעות תצפיות, שיחות, התנהלות כילד והתנהלות כמבוגר. הוא ילווה על ידי מורה-מאמן. סטודנטים שעובדים בעבודה חברתית-חינוכית יוכלו להתנסות בסמסטר ב' בשיטות של החינוך הדמוקרטי במקום עבודתם – כל עוד יעמדו בתנאים שיוגדרו מראש. השיעור "מבוגר וילד בבית ספר דמוקרטי" ילווה את ההתנסות בדיונים ופעילות סדנאית בנושאים שהוזכרו לעיל.

שיעורים לדוגמה בחינוך דמוקרטי:

מבוא למחשבת חינוך דמוקרטי

השיעור יעסוק בהתפתחות הרעיונות של החינוך הפרוגרסיבי ובהשתמעויותיהם כיום לחינוך חדשני מנקודת מבט דמוקרטית. הקורס יסקור את ערכי הדמוקרטיה – חירות האדם וכבודו, ואת האופן שבו החינוך הדמוקרטי מאפשר את יישומם של ערכים אלו הלכה למעשה בבית הספר. במסגרת הקורס יכירו הסטודנטים את ההיסטוריה של החינוך הפתוח ויתוודעו לרכיבי החינוך הדמוקרטי: תכנים ושיטות לימוד דמוקרטיים; התנסות בחיי קהילה דמוקרטית בבית הספר; מערכת יחסים דיאלוגית בין אנשי צוות ותלמידים.

קהילת לומדים

רעיונות החינוך הדמוקרטי יילמדו במסגרת של שיעורים, אך יבואו לידי ביטוי גם בפעולות שונות במסגרת תוכנית הלימודים. סטודנט שהתנסה בעצמו בתהליכי למידה דמוקרטיים, ייטיב ליצור תהליכים דומים כאיש חינוך. ביטוי מרכזי לעיקרון זה הוא "קהילת הלומדים". קהילת הלומדים היא קורס תלת-שנתי שבו משתתפים כל הסטודנטים ואנשי הצוות כלומדים וכמלמדים. הקורס מוקדש ללמידה רחבה המפגישה תחומי עניין אישיים, גיבוש יוזמות וניהול חיי קהילה.

קורסים נוספים לבחירה:

הקול האחר בחברה הישראלית; פדגוגיה ביקורתית; תיאטרון ככלי חינוכי: נוער בסיכון; גישור; אתיקה דיאלוגית; לקויות למידה ועוד.

חינוך סביבתי

החינוך הסביבתי הוא חינוך ערכי העוסק בקשר בין יחיד, חברה וסביבה. מטרת החינוך הסביבתי לעודד את הלומד לפעול למען שינוי סביבתי בהתבסס על ידע ומתוך הבנה ומודעות לבעיות הסביבתיות, ולהפעיל שיקול דעת ופעילות מושכלת בצורה של אקטיביזם סביבתי והגנה על הסביבה. במסגרת תוכנית זו ילמדו הסטודנטים קורסי בחירה באקטיביזם סביבתי וחינוך לקיימות ומדעי החיים בדגש סביבתי וקורס בסיסי בהתפתחות החינוך הסביבתי, ויפיקו פרויקט חינוכי הוראתי בתחום.

חממה

בחממה יוכשרו צוותים ויחידים למנהיגות סביבתית חינוכית צעירה בדרכים ובכלים של החינוך הדמוקרטי.

בתהליך החממה כל סטודנט יהיה מחויב באופן אישי להפקת מיזם או פרויקט בשדה הסביבתי-חינוכי. סיום התוכנית בהצלחה מותנה בקיום פרויקט זה.

א. חממה אישית

הסטודנטים יתחייבו לפנות לפחות חצי יום בשבוע, במשך שלוש שנים, מחוץ ללימודים במכללה, לקיום חממה אישית.

החממה מתרחשת בשני שלבים: "חיפוש", התפתחות זהות מקצועית.

שלבי החממה

(1) **חיפוש:** השלב שבו לומד הסטודנט את עצמו ואת עולמו מתוך תחומים שהוא לומד לזהות כנקודות החוזק ואזורי הצמיחה שלו, ויוצא לחיפוש אחר המפגש שלהם עם העולם. בתום שלב החיפוש מגדיר הסטודנט נושא שבו הוא מעוניין להעמיק.

(2) **התפתחות זהות מקצועית:** בשנים ב' ו-ג' יבחר הסטודנט באחת מ-12 קבוצות חממה, במגוון תחומים, כגון: הפסיכולוגיה של התלמיד, יזמות אישית, נוער בסיכון, הנחיית קבוצות, חממת הגות ועוד. החממה תפעל כקבוצה תומכת המלווה את הסטודנט בהתפתחותו המקצועית, במקביל לתכנים הייחודיים של אותה קבוצה.

את התמיכה והלימוד לצורך קיום השלבים השונים בשטח על ידי הסטודנט מלווה "סדנת חממה". בשלב "החיפוש" הסטודנט יפעל באופן פרטי; בהמשך ניתן לעבוד בצוותים.

ב. סדנת חממה

הסדנה נערכת בקבוצות קטנות במסגרת הלימודים במכללה, במשך שלוש שנים. בסדנה מקבלים כלים לקראת היום של היציאה לשטח (חממה אישית) ומעבדים, על ידי רפלקציה מהקבוצה, את ההתנסות שהייתה.

נושאי לימוד לדוגמה: למידה עצמית, דמוקרטיזציה ארגונית, ניהול דמוקרטי, מבוא להפקה ויזמות.

עבודה חינוכית-סביבתית - מעורבות חברתית

כל סטודנט יעסוק במהלך לימודיו בעבודה בתחומי סביבה וחינוך. העבודה היא חלק בלתי נפרד מתוכנית הלימודים.

עבודה זו מהווה שדה התנסות שלישי, נוסף לחממה האישית ולהתנסות בהוראה.

לימודי ביולוגיה בדגש קיימות

תאור הפרק	הקורס	יום לימודים נוסף	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	היקף
יסוד והעשרה	אנגלית		4				4
	מחשבים		2				2
	לשון		4				4
	מורשת עם		2				2
סה"כ לפרק							
לימודי חינוך	חינוך בחירה ושעורים מתקדמים		4			2	6
	מבוא למחשבת החינוך		2				2
	קריאה מודרכת		2				2
	סוציולוגיה של החינוך		2				2
	מבוא לפסיכולוגיה + פסיכולוגיה של גיל הנעורים		4				4
	חברה ישראלית			2			2
	חינוך סביבתי			4	4	4	12
	קורס מלווה מעורבות			2			2
	מעורבות חברתית			4			4
	סמינריון חינוך					6	6
	סה"כ לפרק		14	12	4	12	42
אוריינות מחקר	מחקר איכותני			2			2
	סטטיסטיקה				2		2
	סה"כ לפרק				2		4
פדגוגיה ומתודיקה	סדנה דידקטית א'		4				4
	גישות בחינוך מדעי		4				4
	פיתוח חשיבה בהוראת מדעים			2			2
	סדנה דידקטית שנה ב'			6			6
	תכנון ופיתוח מיזם סביבתי ליווי שנה ג'				4		4
	תפיסות ומושגים מדעים				2		2
	סה"כ לפרק		8	8	6		22
התנסות	התנסות שנה א'		4				4
	התנסות שנה ב'			8			8
	התנסות שנה ג'				6		6
	סה"כ לפרק		4	8	6		18
סה"כ חינוך							
ביולוגיה	בוטניקה		2				2
	ביולוגיה של התא		2				2
	חסרי חוליות		2				2
	המגוון הביולוגי (כולל סוירים)		3				3
	מחנה לימודי מרכז (ריכוז)		2				2
	מעבדה בביולוגיה א'		2				2
	מיומנויות אקדמיות בהוראת המדעים		2				2
	איכות הסביבה בישראל (כולל סוירים)		2				2
	אקולוגיה (כולל סוירים)		3				3
	רעיונות מרכזיים בביולוגיה			2			2
	חוליותנים			2			2
	מחנה לימודי צפון / דרום (ריכוז)			2			2
	גנטיקה			2			2
	מיקרואורגניזמים				2		2
	ביולוגיה של האדם				2		2
	פיזיולוגיה של בעלי חיים				2		2
	פיזיולוגיה של הצמח				2		2
	מחנה לימודי דרום / צפון (ריכוז)				2		2
	פאונטיסטיקה				2		2
	מעבדה פיזיולוגיה של הצמח				1		1
	מעבדה ביולוגיה מולקולרית				1		1
	סמינריון בביולוגיה				6		6
	סה"כ לפרק		20	8	20		48

לימודי ביולוגיה בדגש קיימות (המשך)

6				6		כימיה כללית ופיזיקלית א'	כימיה
2				2		פיזיקה א'	
2				2		מתמטיקה	
2				2		תרגיל כימיה	
1				1		תרגיל פיזיקה	
1				1		תרגיל במתמטיקה	
4			4			כימיה כללית ופיזיקלית ב'	
4			4			כימיה אורגנית	
2			2			פיזיקה ב'	
2			2			מעבדה בכימיה	
2		2				ביולוגיה מולקולרית	
4		4				ביוכימיה	
2		2				מעבדה בביוכימיה	
34		8	12	14		סה"כ לפרק	
12					12	קורסי בחירה במדעים	בחירה
4					4	בחירה כללי	
16					16	סה"כ לפרק	
98		28	20	34	16	סה"כ חוג ראשי ביולוגיה	
196	12	46	48	72	16	סה"כ	

התמחות ביולוגיה – אשכול שיעורי בחירה

לימודי בחירה: ניתנים במהלך שנים א', ב', ג', ד'	
יש לבחור לפחות קורס אחד מכל אשכול ושני שיעורים מאשכול 1, ובסך הכול 9 ש"ש	
אשכול	כל קורס 1 ש"ש
אשכול 1: מערכות ותהליכים <u>חובת בחירה של שני קורסים לפחות</u>	אימונולוגיה אנדוקרינולוגיה ביולוגיה התפתחותית מדעי המוח
אשכול 2: היבטים ישומיים של ביולוגיה-כימיה	ביוטכנולוגיה כימיה סביבתית תזונה – היבטים רפואיים צמחי מרפא
אשכול 3: מדעי כדור הארץ	מבוא לגיאולוגיה אקלים ומזג האוויר אסטרונומיה וחלל
אשכול 4: אקולוגיה	אקולוגיה של עופות אקולוגיה ימית אקולוגיה עירונית חיים וסביבה
אשכול 5: איכות הסביבה ושמירת הטבע	איכות הסביבה בישראל שמירת טבע עקרונות בניהול משולב של שטחים פתוחים
אשכול 6: אורגניזם בסביבתו	אנטומולוגיה רעילות וארסיות חברתיות בעולם החי תקשורת כימית בין צמחים לסביבה

תואר שני בחינוך סביבתי (M.Ed.)

ראש התוכנית: פרופ' עמוס דרייפוס

מרכזת התוכנית: ד"ר איריס אלקחר

בד בבד עם השינויים המואצים בסביבת האדם, ובעקבות הגידול המהיר של אוכלוסיית כדור הארץ, עולות שוב ושוב סוגיות סביבתיות על סדר היום הציבורי. נושאי הסביבה הופכים להיות קריטיים בחיי היום-יום של כל אזרח במדינת ישראל ובעולם כולו. מערכת החינוך אמורה להכשיר את אזרחי העתיד לחיות בסביבה פיזית וחברתית שמייחסת חשיבות לסוגיות הסביבה. סוגיות אלה נכנסות בהדרגה לתוכניות לימודים שונות בכל הרמות – החל בגן הילדים ועד בית הספר היסודי והעל-יסודי; ובמגוון תחומי לימוד – מדעים, גיאוגרפיה ואזרחות. מערכת החינוך הפורמלית והלא פורמלית משוועת לאנשי חינוך בעלי ידע ומודעות בנושאי סביבה המעוניינים לשלב סוגיות סביבתיות בהוראה ועשייה.

התוכנית **חינוך סביבתי** מכשירה אנשי חינוך המכירים בחשיבות הטמעת חינוך סביבתי וחינוך לקיימות בעשייתם החינוכית, ושואפים להרחיב את השכלתם האקדמית על מנת לרכוש ידע עדכני ומיומנויות להובלת פרויקטים סביבתיים ולשיפור האוריינות הסביבתית במערכת החינוך ובקהילה. התוכנית עונה על הדרישה הקיימת כיום לפיתוח גישה רחבה וכוללת להתמודדות עם בעיות יסוד בנושאי הסביבה. התוכנית קושרת סוגיות סביבתיות עם נושאים מתוך דיסציפלינות במדעי החיים והטבע, מדעי האדמה, מדעי החברה וההתנהגות ומדעי החינוך. כל אלה מתוך אוריינטציה חינוכית וחברתית ומתוך מגמה לתרום למערכת החינוך, לקהילה ולחברה בישראל.

בוגרי התוכנית יוכלו לעסוק בריכוז וביעוץ לפעילויות בנושאי סביבה ובהוצאתן מן הכוח אל הפועל, בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי. הם יוכלו לעסוק בהנחיית פעילויות שדה וסיורים, אחריות על חוגי העשרה בבתי הספר והובלת מדיניות של "יירוק בית הספר", מגמה שמקבלת עידוד מהמשרד להגנת הסביבה וממשרד החינוך.

בוגרי התוכנית יוכלו לעסוק גם בהובלת תכניות של מעורבות קהילתית בנושאי סביבה, בעידוד פעילות בקרב גופים ציבוריים העוסקים בנושאי סביבה בכלל ובחינוך הסביבתי בפרט, כמו החברה להגנת הטבע, החברה למתנ"סים והרשויות המקומיות.

מטרות

מטרות התוכנית נשענות על שלוש אבני יסוד:

א. פדגוגיה עכשווית: טיפוח אנשי חינוך בעלי חשיבה ביקורתית ומערכתית ומיומנויות אינטלקטואליות להתמודדות עם דילמות סביבתיות מורכבות שאין להן פתרון מוסכם ועם אתגרי החינוך הסביבתי מתוך תפיסת עולם אקולוגית.

ב. איכות אקדמית: טיפוח אנשי חינוך בעלי השכלה סביבתית אינטרדיסציפלינרית באמצעות מגוון קורסים מתחומי החינוך, מדעי החברה ומדעי הטבע, מתוך מחויבות לאיכות אקדמית והקפדה על סטנדרטים אקדמיים גבוהים.

ג. אזרחות פעילה: טיפוח אנשי חינוך בעלי תחושת אחריות לסביבתם ופעילים בתחום החינוך הסביבתי בבית ספרם ובקהילתם, המניעים ומפעילים יוזמות חינוכיות סביבתיות.

מבנה תוכנית הלימודים

היקף הלימודים בתוכנית הוא 44 ש"ס (שעות סמסטריאליות). התוכנית כוללת קורסי חובה (לימודי ליבה), קורסי בחירה, שני סמינריונים ועבודת גמר המלווה בסדנה, כמפורט להלן:

חטיבה א': לימודי ליבה – 20 ש"ס

חטיבת לימודי הליבה מהווה תוכנית חובה והיא כוללת תמהיל של קורסים מתחום מדעי הסביבה ומתחום מדעי החברה והחינוך, במטרה להקנות אוריינות מדעית-סביבתית לסטודנטים שאינם בעלי תואר ראשון במדעים וכן לעסוק בהיבטים חברתיים, פילוסופיים, אפיסטמולוגיים ואתיים של החינוך הסביבתי. עוד כוללת התוכנית קורסים מתודולוגיים שמטרתם להקנות תשתית של ידע מחקרי בתחום החינוך הסביבתי.

חטיבה ב': לימודי בחירה – 16 ש"ס

חטיבת לימודי הבחירה כוללת קורסים ייעודיים בשני אשכולות-תוכן המהווים שני כיווני התמחות:

תחום מדעי הסביבה: התוכנית כוללת קורסים בתחום מדעי הסביבה והשפעות סביבתיות, כגון אקולוגיה (תיאורטית ויישומית), ביולוגיה סביבתית (האדם, החי והצומח, מיקרואורגניזמים השפעות זיהומים על בריאות האדם), בעיות סביבתיות הנגרמות בהשפעת האדם, כגון השפעות על זמינות של משאבי טבע, זיהומי מים ואוויר, ועוד.

תחום קהילה-חברה: התוכנית כוללת קורסים ייעודיים שמטרתם לעודד ולטפח הן מודעות לנושאי הסביבה והן מעורבות חברתית וציבורית, כמו למשל: היבטים חברתיים ציבוריים של איכות הסביבה בישראל, קהילה וסביבה, יזמות סביבתית, דתות וסביבה, הסירור הלימודי ככלי בחינוך סביבתי ועוד.

סטודנטים **בעלי רקע מדעי** יוכלו לבחור קורסים גם מתחום קהילה-חברה, נוסף לקורסים מתחום התמחותם.

תוכנית הלימודים של סטודנטים **חסרי רקע מדעי** תכלול גם 3 קורסים סמסטריאליים מתחום המדעים להשלמת בסיס הידע המדעי (על חשבון קורסי בחירה).

סמינריונים ועבודת גמר – 8 ש"ס

הסטודנט בתוכנית חינוך סביבתי יכין שתי עבודות סמינריוניות: האחת במסגרת קורס סמינריוני הנלמד בכיתה בתחום כיוון ההתמחות, והשנייה במסגרת הנחיה אישית. הזיכוי לסטודנט על כל עבודה סמינריונית הוא 2 ש"ס.

עבודת הגמר תעסוק בחינוך סביבתי, מדעי הסביבה או בשילוב ביניהם ותכלול רכיב של חקר או פיתוח עצמאי. עבודת הגמר מתחילה בשנת הלימודים הראשונה וביצועה מלווה בסדנה שבה ילובנו סוגיות של מתודולוגיות מחקר ודרכי כתיבה מתאימות. הזיכוי לסטודנט עבור השתתפות בסדנת הליווי לעבודת הגמר הוא 4 ש"ס. עבודת הגמר תונחה על ידי מנחה אישי, על פי הזיקה העיקרית של הנושא לאחד מאשכולות התוכן (אשכול לימודי סביבה או אשכול לימודי חינוך וחברה). עבודת הגמר יכולה, לפי הצורך, להיות מלווה גם בהנחיה של מנחה משני, בעל מיומנות במתודולוגיה המחקרית המתאימה. העבודה תיבדק על ידי קורא נוסף מלבד המנחה.

תנאי קדם לעבודת הגמר הוא השלמת כל קורסי החובה. כמו כן על הסטודנט לסיים בהצלחה עבודה סמינריונית אחת ולהימצא בעיצומה של עבודה סמינריונית שנייה.

הנחיות מפורטות להכנת עבודת הגמר ולאופן כתיבתה מתפרסמות לקראת כל שנת לימודים.

החוג למתמטיקה

מתמטיקה לכיתות א'ו'

ראש החוג: ד"ר רותי ברקאי

תוכנית הלימודים מכוונת לביסוס והעמקה של הידע המתמטי, ללימוד דרכים ושיטות להוראת המתמטיקה, להכרת דרכי חשיבה מתמטית של ילדים, לפיתוח גמישות בחשיבה המתמטית ולגילוי עניין במקצוע המתמטיקה. ההתמחות מכשירה מורים מתמחים במתמטיקה לבית הספר היסודי.

מתמטיקה – יסודי

התמחות ראשית – היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	מספרים, קבוצות, פעולות		2				2
2	תורת הקבוצות	1	2				2
3	התאמות - פונקציות	1	2				2
4	תורת המספרים		2				2
5	היבטים פסיכולוגיים בהוראת מתמטיקה		2				2
6	היבטים פסיכולוגיים היסטוריים של החשיבה המתמטית	5	2				2
7	הנדסה א'		2				2
8	הנדסה ב'	7	2				2
9	הסתברות			2			2
10	מתודיקה של הוראת המתמטיקה (שנה ב')	1-8		4			4
11	מספרים טבעיים למספרים רציונליים א'	1-4		2			2
12	מספרים טבעיים למספרים רציונליים ב'	11		2			2
13	מבוא לאנליזה	3		2			2
14	מחשבים בהוראת המתמטיקה	1-8		4			4
15	מתמטיקה -מחקר והוראה	12			2		2
16	מתודיקה של הוראת המתמטיקה (שנה ג')	10			4		4
17	שיעורים מתקדמים במתמטיקה	1-4, 7-9, 12-13			6		6
18	סמינריון בחינוך מתמטי	1-18				6	6
19	בחירה כללית					2	2
52	סה"כ		16	16	12	8	52

מתמטיקה לכיתות א'-ו' בחינוך המיוחד

ראש החוג: ד"ר רותי ברקאי

תוכנית הלימודים מכוונת לביסוס והעמקה של הידע המתמטי, ללימוד דרכים ושיטות להוראת המתמטיקה, להכרת דרכי חשיבה מתמטית של ילדים, לפיתוח גמישות בחשיבה המתמטית ולגילוי עניין במקצוע המתמטיקה. ההתמחות מכשירה מורים מתמחים במתמטיקה בחינוך המיוחד לבית הספר היסודי.

מתמטיקה – חינוך מיוחד התמחות ראשית – היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	מספרים, קבוצות, פעולות		2				2
2	תורת הקבוצות	1	2				2
3	התאמות - פונקציות	1	2				2
4	תורת המספרים		2				2
5	היבטים פסיכולוגיים בהוראת מתמטיקה		2				2
6	היבטים פסיכולוגיים היסטוריים של החשיבה המתמטית	5	2				2
7	הנדסה א'		2				2
8	הנדסה ב'	7	2				2
9	הסתברות			2			2
10	מתודיקה של הוראת המתמטיקה (שנה ב')	1-8		4			4
11	ממספרים טבעיים למספרים רציונליים א'	1-4		2			2
12	ממספרים טבעיים למספרים רציונליים ב'	11		2			2
13	מבוא לאנליזה	3		2			2
14	מחשבים בהוראת המתמטיקה	1-8		4			4
15	מתמטיקה - מחקר והוראה	12			2		2
16	מתודיקה של הוראת המתמטיקה (שנה ג')	10			4		4
17	שיעורים מתקדמים במתמטיקה	1-4, 7-9, 12-13			8	4	12
18	בחירה כללי					2	2
	סה"כ		16	16	14	6	52

תואר שני בחינוך מתמטי (M.Ed.)

עם אפשרות להרחבת הסמכה לחטיבת הביניים

ראש התוכנית: ד"ר גלית אשכנזי-גולן

בעשורים האחרונים מתחוללים שינויים בהוראת המתמטיקה בארצות רבות. שינויים אלה מתרחשים בעקבות מחקרים על דרכי חשיבה של תלמידים ועל הקשיים שבהם נתקלים התלמידים בלמידת המתמטיקה, תפיסות חינוכיות ופסיכולוגיות חדשות ותהליכי הטמעת מחשבים במערכות החינוך. הממצאים והמסקנות של המחקרים הביאו ליצירת דיסציפלינה חדשה "חינוך מתמטי" – המתפתחת במהירות בליווי מחקרים וספרות מקצועית רחבה.

יש לשאוף שאוכלוסיות תלמידים רבות ככל האפשר יהיו בעלות ידע מתמטי רחב, אשר יאפשר להן להשתלב בעולם העבודה ובחיים המודרניים בהתאם לצרכים החדשים של המאה העשרים ואחת. כמו כן יש לפתח גישות הוראה על מנת להתאים את הוראת מקצוע המתמטיקה לאוכלוסיית התלמידים כולה: למתקדמים, לבינוניים ולבעלי צרכים מיוחדים. כדי להשיג מטרות אלה נוצר צורך בתוכנית לימוד אקדמית רחבה ומעמיקה ברמת תואר שני, שתקדם את מורי המתמטיקה ותצמיח סגל אקדמי בכיר, מקצועי ומיומן להובלת השינויים הרצויים.

התוכנית תכשיר את הלומדים לקראת כיוונים חדשים בהוראת המתמטיקה שבהם מושם דגש על התמקצעות מורים, על למידת מתמטיקה המבוססת על ממצאי מחקר, וכן על פיתוח כישורים לפתרון בעיות, גישות של חקר, פיתוח תובנה מתמטית, פיתוח החשיבה החזותית והמרחבית, עיסוק בחקר נתונים ושילוב מחשב בהוראת המקצוע.

התוכנית מיועדת למורים בעלי תעודת הוראה, בעלי תואר ראשון בחינוך מתמטי או במתמטיקה המעוניינים להרחיב את השכלתם ולהפוך למובילים בתחום החינוך המתמטי. התוכנית תעמיק הן את הידע המתמטי והן את הידע הפדגוגי-מתמטי של המורים. בתוכנית תהיה התייחסות למקומו החשוב של המחשב ולהקשריו בהוראה. נוסף לכך, המורים, תלמידי התוכנית, ייחשפו למחקרים עדכניים בתחום החינוך המתמטי העוסקים בהבנת הגורמים הקוגניטיביים, הרגשיים וההתפתחותיים המעורבים בהתפתחות החשיבה המתמטית, התפתחות המוטיבציה ללמידת המקצוע והקשיים בלימוד המתמטיקה.

מטרות התוכנית

יעדי תוכנית הלימודים לתואר שני בחינוך מתמטי הם:

א. במתמטיקה:

העמקת ההשכלה המתמטית של המורים.

התוכנית תסייע למורים שהוכשרו להוראת המתמטיקה במסגרת התואר הראשון להעמיק את הידע המתמטי שלהם וללמוד תכנים מתמטיים חדשים ברמה גבוהה יותר.

הרחבת הידע בתכנים הקשורים למחשב וזיקתם למתמטיקה והידע במגוון דרכים לשילוב המחשב בהוראה. דרכי עבודת מורי המתמטיקה בסביבה עתירת טכנולוגיות יודגשו בהרחבה.

ב. בחינוך מתמטי:

הרחבת הידע המחקרי בחינוך מתמטי מתוך היכרות עם מחקרים עדכניים הנמצאים כיום במוקד המחקר בחינוך המתמטי בעולם. הסטודנטים ילמדו לערוך מחקרים שבהם יבואו לידי ביטוי הידע שנרכש בתוכנית וניסיונם בהוראה.

העמקת ההשכלה הפדגוגית בחינוך המתמטי בנושאים הקשורים בתהליכי הוראה, תהליכי למידה והנחיית מורים, מתוך הדגשת גישות פסיכולוגיות-דידקטיות ללמידת מתמטיקה ולהוראתה. יודגשו היבטים אפקטיביים-ריגושיים ודרכי התמודדות עם אוכלוסיות מגוונות וכיתות הטרוגניות.

פיתוח ידע מקצועי בנושא חשיבה מתמטית והכרת סגנונות חשיבה וסוגי חשיבה שונים המאפיינים את מקצוע המתמטיקה ואת העוסקים בו.

העמקת הידע לגבי היבטים קוגניטיביים והתפתחותיים של ילדים. בתוכנית יושם דגש רב על ההתפתחות הקוגניטיבית של ילדים בזיקה למקצוע המתמטיקה מתוך היכרות עם דרכי חשיבתם והתבססות על ידע זה בהוראה.

ג. בחינוך ומתודולוגיה:

הרחבת ההשכלה החינוכית.

הרחבת הידע בתחומי ההערכה והמתודולוגיה המחקרית.

קהל היעד

התוכנית מיועדת למורים בעלי תואר ראשון שהתמחו במתמטיקה במהלך הכשרתם, והם בעלי תעודת הוראה.

מבנה תוכנית הלימודים

היקף הלימודים בתוכנית הוא 42 שעות שבועיות סמסטריאליות (ש"ס). כל קורס בתוכנית משתייך לאחת משלוש חטיבות הלימוד הבאות:

א. חטיבה א': מתמטיקה (12-14 שעות סמסטריאליות)

חטיבה א' כוללת קורסים שבהם ניתן דגש על הצד הדיסציפלינרי-מתמטי.

ב. חטיבה ב': חינוך מתמטי (14-16 שעות סמסטריאליות)

לחטיבה ב' משתייכים קורסים שבהם הדגש הוא על חינוך מתמטי והתפתחות קוגניטיבית של הלומדים.

ג. חטיבה ג': חינוך ומתודולוגיה (8 שעות סמסטריאליות)

הקורסים בחטיבה ג' הם מתודולוגיים או עיוניים והם אינם ייחודיים לתחום המתמטי.

במסגרת הלימודים יוגשו שתי עבודות סמינריות ופרויקט גמר. את נושאי העבודות יבחר הסטודנט מתוך הנושאים הנלמדים בחטיבות א' או ב'.

העבודות תשלבנה ידע מתמטי, וידע בחינוך מתמטי עם יישום חינוכי.

סדנת פרויקט הגמר (4 שעות סמסטריאליות) תשמש לפיתוח כישורי כתיבה ומחקר מתקדמים.

בסדנה ילובנו סוגיות של מתודולוגיות מחקריות בחינוך המתמטי. הסדנה תשמש גם לדיון ולביקורת עמיתים לצורך הגשת הצעות לפרויקט גמר ובכל מהלך כתיבת העבודה.

תואר שני בחינוך לפעילות גופנית ולבריאות (M.Ed.)

ראש התוכנית: ד"ר גילי יוסף

צוות היגוי: ד"ר גילי יוסף, ד"ר מירי גץ, ד"ר יעל הראלי,
ד"ר יוסי חלמיש, פרופ' מיכאל עובדיה, ד"ר חגית שקדי

השינויים המואצים בסביבת החיים של האדם בחברה המודרנית השפיעו על אורח החיים בציבור הישראלי בקשת התנהגויות רחבה, הבאה לידי ביטוי באופנים הבאים: הפעילות הגופנית והמשחק בחברותא בשעות הפנאי הצטמצמו ופינו את מקומם לשעות צפייה רבות בטלוויזיה ולשימוש נרחב במחשב; נפגמה איכות התנועה בתפקוד היום-יומי; האכילה של מזונות מעובדים ומזון מהיר תפסה את מקומו של האוכל הטבעי והמזין; קצב החיים המודרניים יוצר לחצים נפשיים מוגברים וגוזל שעות שינה איכותיות. שינויים אלו פוגמים באיכות החיים ועלולים לגרום, כבר מגיל הילדות, להתפתחות הפרעות התנהגותיות הפוגעות בבריאותו של האדם, כגון: ליקויי יציבה, השמנה, טרשת עורקים, סרטן, חרדה, דיכאון ועוד.

התוכנית ללימודי תואר שני בחינוך לפעילות גופנית ולבריאות שמה לה למטרה מרכזית להכשיר מורים בעלי ניסיון, ברמה של תואר שני, כדי שישתלבו במסגרות החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי ויתרמו להגברת המודעות לחשיבות ניהול אורח חיים פעיל ובריא בקרב ילדי ישראל ומשפחותיהם. הלומדים בתוכנית יקבלו ארגז כלים שיאפשר להם הבנה יסודית ומודעות עמוקה לאורח חיים פעיל ובריא בכל קבוצות הגיל ובכל מסגרות הפעילות הקיימות.

חזון התוכנית

להטמיע בחברה הישראלית את החשיבות באורח חיים פעיל ובריא, כך שכל אדם בישראל יעסוק באופן קבוע בפעילות גופנית, יאכל נכון וינהל אורח חיים מאוזן.

אבני היסוד של התוכנית

תוכנית הלימודים המוצגת כאן משלבת בין:

- א. רובד הפעילות הגופנית בהקשרה הבריאותי, הפונקציונלי, הקניניולוגי והארגונומי
- ב. רובד מדעי הבריאות, בהקשרה לחינוך לבריאות ולקידום אורח חיים פעיל ובריא

בתוך שני הרבדים – הפעילות הגופנית והבריאות – שזורים שלושה תחומי דעת:

- א. **תחום מדעי גוף האדם.** תחום זה נועד להרחיב ולהעמיק את הידוע כיום על אורח חיים פעיל ובריא במעגל החיים. קורסים הנוגעים לתחום זה יתמקדו בלימוד ההשפעה של הרגלי פעילות גופנית, תנועה, תזונה, רגיעה ושינה על תפקודן של מערכות הגוף השונות, כגון: מערכת התנועה, מערכת העצבים, מערכות הלב והריאות, המערכת ההורמונלית והמערכת החיסונית.
- ב. **תחום החינוך והפדגוגיה.** תחום דעת זה עוסק בממדים היוצרים סביבה חינוכית בריאה, המעודדת תנועה ופעילות גופנית. קורסים העוסקים בתחום דעת זה מקנים כלים המאפשרים לבנות, ליישם ולבצע תוכניות לימודים ופעולות חינוכיות בכל הקשור לעיצוב אורח חיים פעיל ובריא.
- ג. **תחום מדעי החברה.** תחום דעת זה מקנה כלים לתפעול ושימוש במשאבים הסביבתיים על מנת לעודד אורח חיים פעיל במשולב עם הרגלי הבריאות הנדרשים בחיי הקהילה ביום-יום.

איכות אקדמית

התוכנית מטפחת אנשי חינוך בעלי השכלה של חינוך גופני באמצעות מגוון קורסים ופעילויות שונות מתחומי החינוך, מדעי החברה ומדעי גוף האדם, מתוך מחויבות והקפדה על סטנדרטים אקדמיים גבוהים. נוסף לקורסים, הרמה האקדמית באה לידי ביטוי בשימת דגש על קריאה במקורות, על התנסות בפרויקט מחקרי ועל הערכת יוזמות חינוכיות הקשורות בפעילות גופנית ובבריאות. אנו שואפים כי מסיימי החוג יהיו אנשי חינוך המבססים את התייחסותם למשבר הגופני על ידע אקדמי עדכני.

אזרחות פעילה

התוכנית מתייחדת בטיפוח אנשי חינוך הרואים את עצמם אזרחים פעילים המובילים שינוי באורח החיים, ומניעים ומפעילים יוזמות חינוכיות בתחום. אנו שואפים כי מסיימי החוג יהיו אנשי חינוך בעלי תחושת אחריות לסביבתם ולגופם ופעילים בתחום החינוך לפעילות גופנית ובריאות בבית ספרם ובקהילתם.

סגל

אנשי הסגל הלוקחים חלק בקידום אתגרי התוכנית הם מומחים בתחומם, פעילים גופנית, חוקרים וכותבים בתחום, חדורי תודעת שליחות חינוכית ובעלי מיומנויות הוראה גבוהות.

קהל היעד

התוכנית מיועדת למורים בעלי תואר ראשון בתחומי החינוך הגופני, התנועה והמחול.

תנאי קבלה ותנאי סיום

1. יהיו רשאים להירשם מועמדים בעלי תואר בוגר ממכללה או אוניברסיטה, שסיימו את לימודיהם בציון גמר של 80 ומעלה ובעלי פטור באנגלית, שהם בעלי תעודת הוראה בחינוך גופני או תנועה ומחול.
2. כל המועמדים יידרשו להוכיח שלמדו את קורסי החובה הבאים: אנטומיה, פיזיולוגיה, פיזיולוגיה של המאמץ, קינזיולוגיה, למידה מוטורית, ביומכניקה ותזונה.
3. בעלי שלוש שנות ניסיון מוכח לפחות בהוראה ובהדרכה או בתפקיד חינוכי.
3. ראיון קבלה שבו יבדקו יכולות כמו מוטיבציה, חזון, ראייה רחבה בתחום, כמו גם יוזמה ויכולת מנהיגות.
- הסטודנטים חייבים לעמוד בהצלחה בכל דרישות הקורסים ועבודת הגמר ורק אז יהיו זכאים לתואר שני.

"אופק חדש"

מורים שנמנים עם "אופק חדש" המסיימים את לימודי התואר השני, זכאים לתוספת בשכרם ולהכרה של משרד החינוך ב־4 ש"ש.

מורים בעלי תואר אקדמי אחר

- בעלי תואר אקדמי אחר יידרשו להשלים קודם תוכנית הכשרה להוראה לאקדמאים.
- תוכנית ההשלמות תיבנה באופן אישי, בהתאם ללימודים קודמים.
- יש לסיים את תוכנית ההשלמות במוצא שאינו נמוך מ-80.

אפשרות להכרה בלימודים קודמים

תיתכן אקדיטציה (עד 4 ש"ש) לקורסים שיש להם זיקה לתוכנית ושנלמדו לתואר שני במוסדות להשכלה גבוהה. ההכרה בקורסים מלימודים קודמים אינה מעניקה פטור משכר לימוד מלא, והיא כפופה להחלטת ראש התוכנית.

מבנה התוכנית

היקף התוכנית הוא 44 ש"ס (22 ש"ש) במשך שתי שנות לימוד. התוכנית כוללת קורסי חובה, קורסי בחירה, סמינריונים ועבודת גמר. במהלך תשע"ה התוכנית תתקיים פעם בשבוע, בימי רביעי (יום מלא).

מבנה התוכנית לתואר שני בחינוך לפעילות גופנית ולבריאות

היקף התוכנית הוא 44 ש"ס, במשך שתי שנות לימוד. התוכנית כוללת קורסי חובה, קורסי בחירה וסמינריונים. להלן פירוט חטיבות הלימוד:

א. חטיבה א': לימודי יסוד – 18 ש"ס

באשכול זה יילמדו 3 תחומי דעת (תחום מדעי החברה, תחום חינוך ופדגוגיה ותחום מדעי גוף האדם). החטיבה כוללת 7 קורסי חובה ו-5 קורסי בחירה (יש לבחור שני קורסים מתוך ה-5).

ב. חטיבה ב': לימודי התמחות – לימודי פעילות גופנית ובריאות המחולקים לשני אשכולות – 18 ש"ס

כל הסטודנטים ילמדו את כל קורסי החובה בשני האשכולות, ובנוסף יבחרו ממגוון קורסי הבחירה מאשכול ההתמחות ועוד קורס בחירה אחד מהאשכול השני.

1. פעילות גופנית ובריאות בגיל הילדות (לידה עד 18)

באשכול זה יילמדו 3 תחומי דעת: תחום מדעי החברה, תחום חינוך ופדגוגיה ותחום מדעי גוף האדם (בהיבט של גיל הילדות).

באשכול זה 3 קורסי חובה (6 ש"ס) ו-7 קורסי בחירה. מתוכם יש לבחור 4 קורסים (8 ש"ס). ניתן להמיר קורס בחירה אחד מאשכול זה בקורס בחירה אחד מאשכול האוכלוסייה הבוגרת. בנוסף, יחויב הלומד בהתמחות זו בשני קורסי חובה מאשכול האוכלוסייה הבוגרת (4 ש"ס).

2. פעילות גופנית ובריאות באוכלוסייה הבוגרת – (18 ומעלה)

באשכול זה יילמדו 3 תחומי דעת (תחום מדעי החברה, תחום חינוך ופדגוגיה ותחום מדעי גוף האדם) בהיבט של האוכלוסייה הבוגרת.

באשכול שני קורסי חובה (4 ש"ס) ו-10 קורסי בחירה. סטודנט הבוחר להתמחות באשכול זה יבחר 4 קורסים מתוך המוצע (8 ש"ס). בנוסף, יחויב הלומד בהתמחות זו ב-3 קורסי חובה מאשכול האוכלוסייה הבוגרת (6 ש"ס).

ג. חטיבה ג': סמינריונים וסדנת גמר – 8 ש"ס

1. שני סמינריונים – 4 ש"ס

כל תלמיד יבחר שני סמינריונים מארבעת הסמינריונים המוצעים

2. סדנת עבודת גמר – 4 ש"ס

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

הוראת האנגלית – בבית הספר היסודי והעל-יסודי

ראש המחלקה: ד"ר ריבי כרמל

המחלקה להוראת אנגלית, במתכונת רב-גלית, מכשירה מורים להוראת האנגלית בבית הספר היסודי ובבית הספר העל-יסודי (בנוסף, ישנו מסלול דו-חוגי המכשיר מחנכים לבית הספר היסודי, שהם גם מורים מומחים להוראת אנגלית).

הכשרת הלומדים מתבססת על הגישה הקומוניקטיבית, שעל פיה ההקשר התרבותי והתקשורתי של השפה היא חלק מרכזי וחשוב. הלימודים בתוכנית מורכבים מקורסים בבלשנות וספרות אנגלית, קורסים בשיפור מיומנויות בשפה וקורסים דידיקטיים בהוראת אנגלית.

יעדים

- ❖ לפתח מיומנויות גבוהות בשפה האנגלית, כולל הבעה בעל פה והבעה בכתב.
- ❖ להקנות ללומדים ידע נרחב במקורות הבלשניים, הספרותיים והתרבותיים של השפה האנגלית.
- ❖ לקרב את הלומדים לעקרונות התיאורטיים של שיטות מסורתיות וחדשניות ללימוד שפות והוראתן.
- ❖ לחשוף את הלומדים למגוון אמצעי הוראה ועזרי הוראה הזמינים ללימוד השפה האנגלית.
- ❖ לתת ללומדים כלים על מנת להתמודד עם אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים בעת הוראת שפה שנייה.
- ❖ לתת ללומדים כלים להוראת אנגלית, השפה הגלובלית, בהקשרים שונים ומגוונים.

נוסף לתואר ולתעודת הוראה, הלימודים בתוכנית מקנים שתי תעודות:

1. תעודת תרגום ועריכה
2. תעודת אבחון והערכה של תלמידים עם לקויות למידה.

דרכי הוראה

מטרת ההכשרה הפדגוגית במחלקה היא להכשיר עתודות מורים לאנגלית לבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים בישראל. ההכשרה עוסקת בפן התיאורטי והמעשי של דרכי רכישת שפה זרה ובאסטרטגיות למידה של המיומנויות השונות של השפה (האזנה, דיבור, קריאה וכתביה) ומתמקדת בגישות להוראתה ברמות השונות של בית הספר. ההכשרה מספקת לסטודנטים כלים מגוונים ליישום תיאוריות עכשוויות, היכרות עם מערכת הלימוד הבית ספרית ודרכים לשימוש מושכל בחומרי למידה.

הכשרה להוראה בהתמחות אנגלית (רב־גילאי)

מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

סה"כ	נקודות				סעיף	תיאור פרק
	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'		
4				4	לשון	לימודי יסוד והעשרה
2		2			יישומי מחשב בחינוך	
2				2	תרבות/מורשת עם וחינוך לאזרחות	
8		2		6	סה"כ לפרק	
					מדעי החינוך	
2		2			סוציולוגיה של החינוך	
2		2			חברה ישראלית	
4			4		מבוא לפסיכולוגיה	לימודי חינוך
2			2		מבוא למחשבת החינוך	
2			2		קריאה מודרכת	
6	6				סמינריון בחינוך	
18	6	0	12		סה"כ לפרק מדעי החינוך	
						אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה
4		4			מתודולוגיה מחקרית	
4		4			סה"כ לפרק אוריינות מחקר	
					התמחות בהוראה	פדגוגיה ומתודיקה כללית
24		8	8	8	דרכי הוראה	התנסות
24		8	8	8	סה"כ התמחות בהוראה	
22		8	8	6	התנסות בהוראת אנגלית	
4			4		הוראת אנגלית בחינוך הבלתי פורמלי (מעורבות חברתית)	
26		8	12	6	סה"כ התנסות בהוראה	
72	6	16	24	26	סה"כ לפרק	
					התמחות לפי בחירה	לימודי התמחות
104	10	34	30	30	התמחות אנגלית	
6	6				סמינריון באנגלית	
110	16	34	30	30	סה"כ לפרק	
190	22	50	56	62		סה"כ לילקוט

לימודי מכללה - חובה

4	4				סדנת סטאז'
4		4			עזרה ראשונה
1		1			זהירות בדרכים
1		1			ביטחון ובטיחות
1		1			לימודי שואה וג'נוסייד

שפה וספרות אנגלית - היקף 110 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
	מיומנויות						
1	יומנה בע"פ		8	4			
2	יומנה בכתב		8	4			
	ס ה"כ		16	8			24
	בלשנות תיאורטית						
3	מבנה האנגלית וניתוח מעמית		4				
4	מבוא לבלשנות		2				
5	מורפולוגיה ורכישת לקסיקון	4		2			
6	תחביר	4		2			
7	סמנטיקה	4			2		
	סה"כ		6	4	2		12
	בלשנות שימושית						
8	מודלים של קריאה		4				
9	תיאוריות ברכישת שפה שניה			2			
10	תיאוריות בהוראת אנגלית ללומד הצעיר			2			
11	יסודות האוריינות בשפה שנייה			2			
12	דקדוק פדגוגי	3		2			
13	רטוריקה ושיח				4		
14	קורפוס לשוני				2		
15	תיאוריות בכתביה: מחקר				2		
16	מבחנים בשפה זרה				2		
17	הערכה חלופית	17			2		
18	מודלים בחקר הבנת הנקרא				2		
19	בחירה כללי		2				
	ס ה"כ		4	8	14		26
	ספרות						
20	ניתוח ספרות א': סיפורת		2				
21	ניתוח ספרות ב': דרמה		2				
22	ספרות אנגלית במבט תרבותי א'			2			
23	ספרות אנגלית במבט תרבותי ב'			2			
24	ספרות אמריקאית במבט תרבותי				2		
25	ספרות/ שייקספיר		4				
26	ספרות מודרניסטית				2		
27	הוראת ספרות				2		
28	בחירה כללי		2				
	ס ה"כ		4	8	6		18

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
	אשכול לקויות למידה						
29	לקויות למידה התפתחותיות				2		
30	לקויות למידה באנגלית כשפה זרה				2		
31	תיאוריות עכשוויות בניהול כיתה					2	
32	אבחון והערכה דיאגנוסטית של קשיי למידה					2	
	ס ה " כ				4	4	8
	אשכול תרגום ועריכה						
33	מבוא לתרגום בכתב-אנגלית/עברית				2		
34	ניתוח ותרגום שיח קולנועי				2		
35	ז'אנרים בתרגום	33				2	
36	דו לשוניות ותרגום	34				2	
	ס ה " כ				4	4	8
37	סמינריון בהוראת אנגלית					6	
38	מעורבות חברתית (קורס מלווה)			2			
39	שיעורים מתקדמים					2	
	סה"כ			2		8	10
	ס ה " כ		30	30	30	16	106

מדעי הרוח – בדגש עיוני-תרבותי לבית הספר העל-יסודי

ראש המחלקה: ד"ר איתן גינזברג

מטרת התוכנית היא להכשיר מחנכים ומחנכות רחבי השכלה, בעלי תפיסה תרבותית מגובשת וגישה אינטלקטואלית חופשית וביקורתית בתחומי הדעת המרכזיים של מדעי הרוח. סטודנטים שיירשמו לתוכנית יבחרו שתיים מתוך שלוש ההתמחויות הבאות:

1. ספרות
2. היסטוריה
3. מקרא

הלומדים יוכשרו להוראה בבתי הספר העל-יסודיים (כיתות ז'-י') ויקבלו תואר ראשון בחינוך (B.Ed.) ותעודת הוראה למקצועות שבחרו. הלימודים יתקיימו ברמה אקדמית גבוהה. במהלכם ייחשפו הלומדים לרעיונות ולשאלות עומק שיסייעו להם לגבש את השקפת עולמם החברתית והתרבותית ואת גישותיהם האינטלקטואליות.

הבוחרים במסלול לימודים זה יעצבו את תוכנית הלימודים השנתית והרב-שנתית שלהם **באופן אישי**, ולרשותם יעמוד מגוון גדול של קורסים לבחירה, הן מתוך קורסי הפקולטה למדעי הרוח והן מתוך מאגר הקורסים מתחומי התיאטרון, המוזיקה, האמנויות, התקשורת, הפסיכולוגיה, האנגלית, החינוך המיוחד, התנועה, החינוך הדמוקרטי, והחינוך היסודי. דגש מיוחד יושם בתוכנית זו על קריאת ספרות עיון וספרות יפה, במטרה להפוך את הלימודים למקור של הנאה ולמנוף לרכישתה של השכלה במובניה הרחבים ביותר והמגוונים ביותר.

החל בשנה ב' יתקיים, במקביל ללימודים העיוניים, תהליך הכשרה פדגוגית בבתי הספר המלווה בהדרכה צמודה של מדריכים מיומנים. מדריכים אלה ישלבו למידה בסדנאות מתודיות עם התנסות בהוראה מעשית ועבודה חינוכית ישירה עם תלמידים בבית הספר העל-יסודי בבתי ספר איכותיים במרחב תל אביב ובאזור המרכז. בשנה ב' יעסקו הלומדים במפעל מעורבות חברתית של 60 שעות עם אוכלוסיות מודרות בתוך החברה הישראלית. שנה ד' תוקדש להתנסות עצמאית, מלווה בסדנה מתאימה, בבית ספר שייבחר על ידי הלומד במסגרת סטאז' לצורך קבלת רישיון הוראה.

התוכנית קולטת לשורותיה לומדים בכל הגילים בעלי נתוני קבלה מתאימים שעברו בהצלחה ראיון קבלה. הלומדים יהיו אנשים אוהבי ספר, שיחה ותרבות, הרואים בלמידה מעמיקה ערך וניחנים באהבת הילד ורצון לעסוק ברצינות בחינוכו. קבוצת הלומדים תלווה לאורך כל שנותיה במכללה על ידי חונך מיוחד שיסייע לכל אחד מן הסטודנטים לעצב את **מערכת הלימודים האישית** שלו ולהתאימה לצרכיו ושאיפותיו, וכן לסייע בהתמודדות עם קשיים אישיים ומקצועיים, ככל שיתגלו.

קבוצת הלומדים תתכנס מדי שבוע, ולאורך כל תקופת הלימודים, למפגש ערב חברתי ייחודי, הקרוי **"מפגש תרבות"**. לאחר ארוחת ערב משותפת קלה תנהל הקבוצה שיחות "הייד פארק" פתוחות בענייני

השעה והיום, מפגשים עם אנשי תרבות ורוח, מפגשים עם עולמם הפנימי התרבותי של הלומדים, צפייה בסרטי איכות ושיחות על ספרים ויצירות אחרות. מעת לעת תצא הקבוצה לצפייה משותפת במופעי תרבות רפרטואריים ולסיורים על פי בחירתה.

מדי שנה יתקיימו גם קורסי בחירה ייעודיים לאנשי התוכנית, חלקם מחוץ לחלל הכיתה וחלקם בתוך חלל הכיתה, בנושאים הבאים: חינוך כתרבות; אבולוציה ותרבות האדם; תרבות והתנגדות; ומוזיקה ותרבות. מטרתם היא העשרה ופתיחות למכלול נושאי התרבות העומדים ביסוד חברת האדם. בשנה ג' יתקיים קורס מיוחד שיכשיר את קבוצת הלומדים לניהול קבוצה חינוכית בית ספרית, ולפיתוח קשר נכון עם ילדים, עם הורים ועם המערכת המסייע החינוכי של בית הספר. מפגש זה יזמן בוגרים מחנכים שסיפרו מניסיונם ויציעו דרכים לקיום עבודה חינוכית פורייה ומאתגרת.

מסלול על-יסודי מדעי הרוח בדגש עיוני-תרבותי

מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

סה"כ	נקודות				תיאור סעיף	תיאור פרק
	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'		
4				4	לשון עברית	לימודי יסוד והעשרה
4				4	אנגלית לפטור	
2				2	יישומי מחשב והעשרה	
10				10	סה"כ לפרק	
מדעי החינוך						
2				2	מחשבת החינוך	לימודי חינוך
2			2		סוגיות במחשבת החינוך	
4				4	פסיכולוגיה	
2				2	סוציולוגיה של החינוך	
2				2	חברה ישראלית	
12		4	4	4	מפגש תרבות	
2			2		קורס מלווה מעורבות חברתית	
4			4		מעורבות חברתית פעילה	
6	6				סמינריון חינוך	
8	2	4	2		שיעור מתקדם בחינוך/תרבות	
4			4		מתודולוגיה	אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה
48	8	8	18	14	סה"כ לימודי חינוך	
4			4		סמינר דידקטי	דרכי הוראה
4		4			סמינר דידקטי	
2		2			ניהול כיתה/לקויות למידה	
10		6	4	0	סה"כ התמחות בהוראה	
8			8		התנסות בהוראה - התמחות א'	התנסות בהוראה
8		8			התנסות בהוראה - התמחות ב'	
2		2			הפקת מיזם תרבות והתנסות ביישומי	
18		10	8		סה"כ התנסות בהוראה	
76	8	24	30	14	סה"כ לפרק	
52	6	16	14	16	התמחות היסטוריה/ספרות/מקרא	לימודי התמחות
52		20	16	16	התמחות היסטוריה/ספרות/מקרא	
104	6	36	30	32	סה"כ לימודי התמחות	
190	14	60	60	56	סה"כ לילקוט	
לימודי מכללה - חובה						
4	4				סדנת סטאז'	
1		1			זהירות בדרכים	
4		4			עזרה ראשונה	
1		1			ביטחון ובטיחות בבית הספר	
1		1			לימודי שואה וג'נוסייד	

ספרות לבית ספר יסודי ועל-יסודי

ראש החוג: ד"ר מימי חסקין

החוג לספרות המכשיר מורות ומורים לבית הספר היסודי ולבית הספר העל-יסודי העמיד לעצמו כמה מטרות מרכזיות:

- ❖ רכישת ידע רחב בספרות העברית ובספרות העולם (למבוגרים ולילדים), מתוך הדגשת תפקידה המיוחד של הספרות בעיצוב התרבות. בד בבד נבקש להקנות ראייה היסטורית של הספרות העברית והכללית. נעסוק ביצירות, ביוצרים ובבעיות ספרותיות הקשורות לבעיות חברתיות, פסיכולוגיות וחינוכיות.
- ❖ הבנת דרכי המבע הפואטיות הייחודיות ליצירה הספרותית מתוך שימוש במושגי מחקר בסיסיים במדע הספרות.
- ❖ העצמת הרגישות והתובנה למצבים אנושיים מורכבים ורב-משמעיים באמצעות ההיכרות עם יצירות המופת בתרבות היהודית והישראלית ובספרות העולם. קריאת הספרות היא דרך להרחבת הזהות של ה"אני" באמצעות ההתוודעות אל ה"אחר".
- ❖ הכשרה מקצועית של הסטודנטים להוראת ספרות בבית הספר היסודי והעל-יסודי. ההכשרה כוללת לימודי מתודיקה וליווי מעשי בבתי הספר בדגש על למידה אישית ויחס אישי.

הוראת הספרות במכללה היא הוראה בין-תחומית המשלבת בין ספרות לתחומי אמנות אחרים: אמנות פלסטית, קולנוע, מוזיקה ועוד. לימוד הספרות ייעשה מתוך הנאה, הזדהות והדגשת הרלוונטיות של הספרות לחיי האדם בכלל ולחיייהם של הלומדים בפרט.

ספרות – על-יסודי

היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	מבוא לסיפורת		4				
2	מבוא לשירה		4				
3	יצירות נבחרות מספרות העולם	1 - 2	2	2	2		
4	שירת ימי הביניים	1 - 2		2			
5	שעור בספרות ההשכלה	1 - 2			2		
6	שיעור מתקדם בספרות - פרוסמיניון	1 - 5			4		
7	סוגיות בהוראת ספרות			4			
8	שיעורים מתקדמים בספרות (פ)		2	4	6	6	
9	סמינריון / שיעורי בחירה	1 - 8				6	
10	בחירה כללי		2				
	סה"כ		12	12	14	12	52

ספרות – יסודי
התמחות ראשית – היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	מבוא לסיפורת		4				
2	שיעור בחירה	1	4	4	4		
4	מבוא לשירה		4				
5	יצירות נבחרות מספרות העולם	1	2	2			
6	שירת ימי הביניים	4		2			
7	ספרות ילדים והסיפור העממי	1,4		4			
8	מתודיקה של הוראת ספרות	1,4		4	4		
9	פרוסמינריון	1-8		4			
10	ספרות ההשכלה	1,4			2		
11	סמינריון / שיעורי בחירה	1-9				6	
12	בחירה כללי						
	סה"כ		14	18	14	6	52

ספרות – חינוך מיוחד
התמחות ראשית – היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	מבוא לסיפורת		4				4
2	שיעור בחירה	1	8				8
4	מבוא לשירה		4				4
5	יצירות נבחרות מספרות העולם	1		2	2		4
6	שירת ימי הביניים	4		2			2
7	ספרות ילדים והסיפור העממי	1,4		4			4
8	מתודיקה של הוראת ספרות	1,4		4	4		8
9	שיעור בחירה	1,4			2		2
10	שיעור מתקדם בסיפורת - פרוסמינריון	1-8		4			4
11	ספרות ההשכלה	1,4			2		2
12	שיעורי בחירה	1-9		2	6		8
13	בחירה כללי			2			2
	סה"כ		16	18	18		52

מקרא ותרבות ישראל לבית ספר יסודי ועל-יסודי

ראש החוג: ד"ר חיים חיון

אִם-יֵשׁ אֶת-נַפְשְׁךָ לְדַעַת אֶת-הַמַּעֲיָן
מִמֶּנּוּ שְׂאֲבוּ אֶחֶיד... תַּעֲצוּמוֹת נַפֶּשׁ,
...כִּי רִגְלְךָ עַל-מִפְתָּן בֵּית חַיִּינוּ תִּדְרֹךְ,
וְעֵינְךָ תִּרְאֶה אוֹצֵר נִשְׁמָתֵנוּ
(חיים נחמן ביאליק)

אם יש את נפשכם להיות בני בית בתרבותכם ולא לדור בה כזרים; אם תאבו דעת את ספר הספרים – כי רגלכם על מפתן בית חוגנו תדרוך. הספר שבלעדיו תהיה תרבות העולם על רוחה, הגותה וספרותה חסרה ודלה עד מאוד, מונח דווקא במולדתו בקרן זוית ודוברי שפתו השליכוהו מעליהם. הלימודים בחוג מבקשים לצייר לפני הלומדים תמונה רחבה, עמוקה וחיה של תרבותנו על רבדיה וקולותיה המגוונים. הלימודים יהיו שייט בים הגדול של הספרות היהודית, אם ברוגע גליו ואם בין משבריו ונחשוליו. דגש מיוחד מושם על לימוד המקרא, ומסיב לו לוויינים – ספרות מדרש ואגדה, קבלה, חסידות, פילוסופיה עתיקה ומחשבה יהודית בת זמננו. אנו מזמינים אתכם אנשי הרוח והמעש החינוכי למסע חדשישן, עתיק ורענן, למפגש יצירתי סביב היצירה. אנו מזמינים אתכם להיות לומדיה ומוריה של תרבות ישראל.

המסגרת הלימודית בחוג כוללת:

- קורסי מבוא במקרא ובתרבות ישראל.
- קורסי בחירה מגוונים העוסקים במקרא ובעולם הרחב של תרבות ישראל – ספרות חז"ל, פילוסופיה יהודית, קבלה, חסידות, חגי ישראל, פרשת השבוע ועוד.
- קורסים שעיקרם הוראת המקצוע ושעוסקים בהיבטים הפדגוגיים והדידקטיים של הוראת המקרא. קורסים אלו משלבים לימוד סדנאי והתנסות מעשית בהוראה בבית הספר היסודי או העל-יסודי.

מקרא ותרבות ישראל – בית ספר יסודי
התמחות ראשית – היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי לימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	הסיפור המקראי*		4				4
2	הספרות המקראית		12				12
3	צוהר לתרבות ישראל		2				2
	ספרות האגדה והמדרש		4				4
4	פרשנות מסורתית		4				4
5	סוגיות בהוראת המקרא			4	4		8
6	מחשבת ישראל		6				6
7	התרבות היהודית		4				4
8	סמינריון					6	6
9	בחירה כללית		2				2
	סה"כ		16	16	14	6	52

* הסטודנטים ייבחנו בבחינת בקיאות במקרא. הבחינה תתקיים לפני תחילת שנת הלימודים השנייה של הסטודנט. למתחילים בשנת תשע"ה, ציון הבחינה ייכנס לממוצע הכולל.

מקרא ותרבות ישראל

היקף 52 נקודות

סה"כ	קורסי בחירה	קורסים - חובה	נושאי לימוד	מספר הקורס
	(חלוקה מוצעת)	שנה א' – ב'		
4		4	מבוא לספרות המקרא	1
2		2	הספור המקראי*	2
2		2	צוהר לתרבות ישראל	3
8	8		מחשבת ישראל	4
4	4		ספרות האגדה והמדרש	5
4		4	סוגיות בהוראת מקרא	6
12	12		קורסים במקרא	7
8	8		קורסי רוחב - תרבות וזהות יהודית	8
6	6		סמינריון / שיעורים מתקדמים	9
2	2		בחירה כללי	9
52	40	12		סה"כ

* הסטודנטים ייבחנו בבחינת בקיאות במקרא, על פי תוכנית הלימודים בחטיבת הביניים. הבחינה תתקיים לפני תחילת שנת הלימודים השנייה של הסטודנט. ציון הבחינה ייכנס לממוצע הכללי.

היסטוריה – לכיתות ז"י

ראש החוג: ד"ר אמנון יובל

"בני אדם עושים את ההיסטוריה שלהם, אבל הם עושים אותה לא מתוך חופש גמור, לא בנסיבות שבחרו בהן מרצונם, אלא בנסיבות קיימות ונתונות, שהתקבלו בירושה מן העבר" (קרל מרקס, השמונה עשר בברימר של לואי בונפארט)

ההיסטוריה, מעצם טבעה, עוסקת בסיפורים אנושיים, ועל כן היא מזמנת ללומדים אותה תובנות ותכנים היכולים לסייע להם להתבונן באופן מעמיק, צלול ומפוכח לא רק על אירועי העבר אלא גם על אירועי זמנם ואף על עצמם ועל סביבתם הקרובה. לימוד ההיסטוריה מאפשר לנו להסיק שתי מסקנות הקשורות לזהות האנושית, שהן סותרות לכאורה אך משלימות למעשה: מחד גיסא, שבתקופות שונות ובקרב תרבויות שונות התקיימו דפוסי התנהגות חברתיים דומים, שחזרו על עצמם בווריאציות משתנות; ומאידך גיסא, שההיסטוריה האנושית תיעדה מגוון אדיר וכמעט בלתי מוגבל של התנהגויות אנושיות, שלא פעם סתרו האחת את רעותה.

בבסיס תוכנית הלימודים של הוראת ההיסטוריה במכללת סמינר הקיבוצים עומדת תפיסה ייחודית, הרואה בלימוד ההיסטוריה לא רק דרך להבין תהליכים פוליטיים, תרבותיים וחברתיים שעיצבו את העבר והמהדהדים בהווה, אלא גם התרחשות שנועדה לגבש את זהותם של הלומדות והלומדים ולהעניק להם חוויה של גילוי ומשמעות.

יעדי החוג ומטרותיו

1. לטפח סטודנטיות וסטודנטים אוהבי היסטוריה ובעלי ידע היסטורי רחב, הניחנים בסקרנות אינטלקטואלית, בחשיבה ביקורתית, במקוריות, ברוחב אופקים ובגישה יצירתית.
2. להקנות לסטודנטים ידע וכלים לעבודה אפקטיבית ומעמיקה בתחום הוראת ההיסטוריה בפרט ובשדה החינוכי בכלל.
3. לצייד את הסטודנטים בכלים שיאפשרו להם לנתח ולהעריך תופעות בעבר ובהווה מנקודות מבט שונות, ולנהל דיאלוג ביקורתי עם ידע ועם תפיסות מציאות הנמצאים בתהליכי שינוי מתמידים.
4. לאפשר לסטודנטים לרכוש מיומנות בתכנון, פיתוח ולימוד של תכניות לימודים בתחום ההיסטוריה.
5. לעודד את הסטודנטים לגבש תפיסת עולם סדורה, לנקוט עמדה אל מול מציאות מאתגרת ומשתנה ולמקם את עצמם בעמדת מנהיגות במערכות החינוך השונות.

היסטוריה – על יסודי

היקף 52 נקודות

מספר קורס	נושאי הלימוד	דרישות קדם (מס. קורס)	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
1	מבוא לעת העתיקה -היסטוריה כללית (פ)		4				4
2	מבוא לעת העתיקה - היסטוריה יהודית (פ)		2				2
3	מבוא לימי הביניים (פ)		2				2
4	מבוא לעת החדשה המוקדמת (פ)		2				2
5	מבוא לתקופה המודרנית (פ)		4				4
6	אוריינות אקדמית		2				2
7	סוגיות בהוראת היסטוריה		4				4
8	פנורמה		2				2
9	סוגיה מזרחנית (פ)			2			2
10	סוגיה בתקופה המודרנית: תולדות מדינת ישראל (פ) (מ)*			4			4
11	סוגיה בתקופה המודרנית: היסטוריה יהודית (פ)			2			2
12	סוגיה בתקופה המודרנית 3 (פ)			2			2
13	סוגיה בתקופה המודרנית 4 (פ)			2			2
14	היסטוריה של ארה"ב			2			2
15	שיעורים מתקדמים	1-13		8			8
16	סמינריון / שיעורים מתקדמים	1-14				6	6
17	בחירה כללי			2			2
	סה"כ		22	12	12	6	52

פ - השיעור פתוח לבחירה לסטודנטים הלומדים בהתמחויות אחרות במדעי הרוח

* מקוון - שיעור אחד מהמבחר

תואר שני בהוראת מדעי הרוח (M.Ed.) בגישה רב-תחומית

ראש התוכנית: פרופ' עוזי שביט

מרכז התוכנית: ד"ר שי פרוגל

התוכנית לתואר מוסמך בהוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית מיועדת למורים ולאנשי חינוך המבקשים להרחיב את אופקיהם האינטלקטואליים ולהעמיק את השכלתם המקצועית בתחום מדעי הרוח.

התוכנית שמה לה למטרה לאפשר ללומדים לפתח יכולת מחקר רב-תחומית ודרכי הוראה רב-תחומיות במדעי הרוח, החינוכיות להבנת האדם והתרבות.

הנחת המוצא של התוכנית היא שהרחבת הקשרים וזיהוי תחומי ההשקה שבין הדיסציפלינות ההומניסטיות מאפשרים צמיחה של רעיונות חדשניים באמצעות העברת דגמים מתחום חשיבה אחד למשנהו, שכלול ההיגיון הביקורתי וטיפול פלורליזם מחשבתי וערכי. הנחת מוצא זו עולה בקנה אחד עם התחזקות המגמה הרב-תחומית במחקר ובהוראת מדעי הרוח.

לשדרה האקדמית של התוכנית שני רכיבים עיקריים:

רכיב דיסציפלינרי

קורסים במגוון נושאים במדעי הרוח, שמרחיבים ומעמיקים ידע דיסציפלינרי קודם, יוצרים קשרים והקשרים רב-תחומיים ומוסיפים תחומי ידע חדשים. תחומי הדעת המרכזיים של התוכנית הם: היסטוריה, ספרות, פילוסופיה, מקרא ותרבות ישראל.

המפגש בין דיסציפלינות מדעי הרוח במתווה רב-תחומי מפרה ומרתק ומוסיף נדבך משמעותי לעשייה החינוכית.

רכיב חינוכי

קורסים המקנים ידע תיאורטי עדכני בתחום מדע החינוך לצד ידע יישומי חדש בתחומים הבאים: פיתוח תוכניות לימוד רב-תחומיות, פיתוח מתודולוגיות ודרכי הוראה רב-תחומיות והובלת פרויקטים בית ספריים ייחודיים בתחום הוראת מדעי הרוח.

כל אחד משני הרכיבים משלב קורסים תיאורטיים, העוסקים בהיבט הפילוסופי, הסוציולוגי והמתודולוגי של החינוך, וקורסים בעלי אופי יישומי ומחקרי.

תחומי ההכשרה המרכזיים בתוכנית

- ריכוז והובלה של פרויקטים בית ספריים בתחום הוראה משלבת של מדעי הרוח.
- הדרכה וייעוץ בתכנון לימודים, בפיתוח תוכניות לימוד ובדרכי הערכה במדעי הרוח.
- פתיחת ענף מקצועי ייחודי של הוראה ותכנון לימודים בגישה המשלבת דיסציפלינות.
- כתיבה ויצירה רב-תחומית של תוכניות לימוד, חומרי למידה וספרי לימוד.

היקף הלימודים ומבנה התוכנית

היקף הלימודים בתוכנית הוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית הוא 22 ש"ש* (שעות שנתיות) כמפורט להלן.

חטיבה א:

לימודים עיוניים בחינוך רב-תחומי - היקף 4 ש"ש. בחטיבה זו קורסים העוסקים בשילוב תחומי דעת שונים בחינוך וקורסים המתמקדים בנושאי חברה ותרבות בישראל ובזיקתם למערכות חינוך.

חטיבה ב:

לימודים דיסציפלינריים מתקדמים והעמקת מתודולוגיות חקר במדעי הרוח – היקף 7 ש"ש. בחטיבה זו קורסים המציגים מתודולוגיות חקר חדישות במדעי הרוח וקורסים דיסציפלינריים ורב-תחומיים מתקדמים.

חטיבה ג:

הוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית – היקף 7 ש"ש. בחטיבה זו קורסים המתמקדים בתכנון, פיתוח ומחקר קוריקולרי באמצעות שילובי ידע מתחומים שונים; לימודי בחירה של סמינרים רב-תחומיים במדעי הרוח.

סדנה ראשית – 2 ש"ש (שנה א').

סדנת גמר – 2 ש"ש (שנה ב').

* היקף הלימודים של סטודנטים במסלול הישיר לתואר שני מתוכנית המצטיינים הוא 18 ש"ש.

במסגרת התוכנית ניתן להתמחות בהוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית, התמחות בתרבות ישראל.

בתוכנית להוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית משולבת התמחות בתרבות ישראל.

ההתמחות מתקיימת בשיתוף עם קרן פוזן. למורים המשתתפים תוענק **מלגת עידוד מטעם קרן פוזן.**

מטרת ההתמחות להכשיר אנשי חינוך להוראת תרבות ישראל באופן רלוונטי לשיח החינוכי והערכי במערכת החינוך הממלכתי, מתוך חשיפה לעושרה וגילוייה הרוחניים והתרבותיים.

בתוכנית: סמינרים, סיורים וימי עיון, חונכות אישית, לימודים בחברותא, מפגש עם סופרים ואנשי רוח, השתתפות בכנסים מדעיים וחינוכיים.

תנאי קבלה

- תואר ראשון במדעי הרוח
 - תעודת הוראה
 - שלוש שנים של ניסיון מוכח בהוראה
 - ידע מוכח בלשון עברית
- (סטודנטים מתוכנית המצטיינים של משרד החינוך יכולים להמשיך במסלול ישיר לתואר שני ללא ניסיון בהוראה.)

מסגרת הלימודים

שני ימי לימוד בשבוע - ימים א' ו-ג'
קיימת גמישות בהרכבת המערכת (ניתן ללמוד יום אחד בשבוע).

תעודות לבוגרים

- תואר שני (M.Ed.) בהוראת מדעי הרוח בגישה רב־תחומית.

מדעי הרוח לבית הספר העל-יסודי ולחטיבות הביניים

בדגש חברתי-ייזמי

בשיתוף עם המכון לחינוך דמוקרטי

ראשי המחלקה מטעם המכון הדמוקרטי: נעמה גולדברג, תמיר גבאי

ההתמחות המוצעת:

- ❖ **היסטוריה כללית והיסטוריה של עם ישראל**
ראש ההתמחות: ד"ר אמנון יובל
- ❖ **ספרות כללית וספרות עברית**
ראש ההתמחות: ד"ר מימי חסקין
- ❖ **מקרא ותרבות ישראל**
ראש ההתמחות: ד"ר חיים חיון

מטרות התוכנית

- ❖ חידוש וריענון רעיונות החינוך בישראל על ידי ביצוע מיזמים פורצי דרך.
- ❖ חינוך לערכי הדמוקרטיה וכבוד האדם.
- ❖ חינוך לעצמאות ופיתוח לומד עצמאי.
- ❖ הכשרת צוותים ויחידים למנהיגות חינוכית-חברתית.
- ❖ הכשרת מורים לעבודה בדרכים ובכלים של החינוך הדמוקרטי.

יעדים

- ❖ ביצוע פרויקטים ייחודיים בתחומי החינוך והחברה.
- ❖ עיצוב השקפת עולם חינוכית אישית.
- ❖ התמחות בתחומי ידע רלוונטיים למטרות התוכנית: היסטוריה, ספרות, מקרא ותרבות ישראל, חברה ודמוקרטיה.
- ❖ רכישת יכולות בתחומי ניהול ויזמות.

הנחות יסוד

- ❖ חינוך לעצמאות מעודד היכרות של האדם עם עצמו ומודעות למטרותיו. בעקבות זאת האדם יוזם ויוצר בתחומים המעניינים אותו.
- ❖ למידה בתחומי החינוך והחברה היא אפקטיבית כשיש חיבור אורגני בין תיאוריה למעשה, לכן המשתתף בתוכנית משתלב במהלך הלימודים בארגון חינוכי המעניין אותו: בית ספר ביישובו, תנועת נוער, בית ספר דמוקרטי וכו'.

אופי הפעילות בתוכנית ודרכי הוראה

1. אימון במיומנויות עבודה של החינוך הדמוקרטי: יכולת דיאלוגית, ייעוץ ללמידה עצמאית, הפעלת מערכת חינוכית דמוקרטית.
2. הלומדים חוקרים את מאפייני אזורם, או הגוף שלו הם שייכים, על פניו השונים והמגוונים. מתוך החקירה נוצרים מיזמים חינוכיים בהתאם לשאיפותיהם האישיות ולצורכי המקום.
3. הרצאות: יצירת שפה משותפת והכרת מונחי יסוד בתחומי הידע שבהם עוסקת התוכנית.
4. חונכות: מנחי התוכנית ילוו את הסטודנטים ליווי אישי בקשר של חונכות.
5. התנסות בחיים בבית ספר דמוקרטי כתלמידים וכמנחים.
6. למידה בניהול עצמי (Self Managed Learning): פיתוח אסטרטגיות למידה.
7. ביקורים בבתי ספר דמוקרטיים ואלטרנטיביים.
8. קבוצת הלומדים מתנהלת יחד עם המנחים כקהילת לומדים במפגשי לומדים – מפגשים של למידת עמיתים בין הסטודנטים בתוכנית, בינם לבין עצמם ובינם לבין קבוצות לומדים אחרות.
9. למידה מרחוק: E-LEARNING.

רכיבי התוכנית

1. חממה אישית

החממה מתקיימת באזור או במקום. הסטודנטים יתחייבו להתפנות מעיסוקיהם לקיום חממה אישית בכל שלביה (ראו פירוט להלן ב"שלבי החממה"). בשלב החיפוש יפעל הסטודנט באופן פרטי. בשלב ההעמקה הוא ייצור קשר עם הסביבה שבה הוא מעוניין לעשות מיזם/פרויקט חינוכי-חברתי לצורכי מיפוי ולמידת השטח, ובשלב ההפקה הוא יממש את המיזם/פרויקט. בשלבי ההעמקה וההפקה ניתן לעבוד בצוותים.

שלבי חממה

- א) חיפוש (במהלך שנה א')**: הסטודנט לומד את עצמו ואת עולמו מתוך התחומים שאותם הוא לומד לזהות כאזורי החוזק שלו ויוצא לחיפוש אחר המפגש של אזורי חוזק אלו עם סביבתו.
- ב) העמקה (במהלך שנה ב')**: הסטודנט רוכש את הכלים לביצוע מחקר ומיפוי. בעזרת כלים אלו עורך הסטודנט מחקר של תחום ידע ושל המקום (יישוב, שכונה, בית ספר, תנועת נוער או כל ארגון אחר) שבו הוא מעוניין לעשות מיזם או פרויקט.
- ג) הפקה (במהלך שנה ג')**: הסטודנט מתכנן מיזם/פרויקט חברתי-חינוכי, כולל תוכנית עסקית או רעיונית, ומוציא אותו לפועל.

סדנת חממה

מטרת הסדנה ללוות את הליך החממה. הסדנה מתבצעת בקבוצות של כ-12 משתתפים עם מנחה-חונך. בסדנה מקבלים כלים לקראת הימים של היציאה לשטח (חממה אישית ועבודה חברתית-חינוכית) ומעבדים, על ידי קבלת שיקופים ותמיכה מהקבוצה, את ההתנסות שהייתה.

2. התמחות במקצועות ההוראה ובחינוך דמוקרטי

כל תלמיד בתוכנית מכשיר את עצמו להוראה בשניים מן המקצועות: ספרות, היסטוריה, מקרא ותרבות ישראל, ולעבודה בדרכי החינוך הדמוקרטי. לימודי הדיסציפלינות האקדמיות מחייבים גם לימודי הכשרה פדגוגיים והתנסות בהוראה במקצועות אלו.

מהלך ההתמחות

שנה א' – התנסות בבתי ספר דמוקרטיים לפי השלבים האלה: תצפיות; שהות כתלמיד; פעילות כאיש צוות, לרבות התנסות התחלתית בהוראה פעילה.

שנה ב' – התנסות בבתי ספר ממלכתיים בהוראת המקצועות: ספרות ו?או היסטוריה ו?או מקרא ותרבות ישראל. כמו כן תתקיים חניכה אישית, או פעילות חברתית-דמוקרטית, בליווי הדרכה פדגוגית מקצועית.

שנה ג' – התנסות בבתי ספר באזור מגוריהם של הסטודנטים (שכונות מצוקה, עיירות פיתוח, מועצות אזוריות) והוראת ספרות והיסטוריה, בשימוש בדרכי הוראה עדכניות שמותאמות למטרות החינוך הדמוקרטי: למידה בניהול עצמי, למידה מרחוק, למידה בקבוצות דיון ופעילות חברתית-דמוקרטית.

התנסות זו מתרחשת במסגרות הבאות:

- ❖ הוראה במסגרת שיעורים קיימים.
- ❖ ייעוץ ללמידה עצמאית במסגרות שהסטודנט מציע (לדוגמה: הקמה והפעלה של מרכז למידה בנושא מסוים מתוך מחשבה איך לארגן את המרכז באופן שיאפשר לתלמיד לפעול בו באופן עצמאי ובלתי תלוי במורה).
- ❖ ייזום פרויקטים ותהליכים מקדמי שינוי בבית הספר (לדוגמה: הפעלת תוכנית פגישות אישיות בין מורים לתלמידים, פרויקטים חברתיים, יצירה של שיעורים רב-תחומיים וכן הלאה).

כל סטודנט מודרך על ידי מורה־מאמן במקום התנסותו.

שנה ד' – סיום הלימודים מותנה בקיומה של התמחות בהוראה (לפחות 1?3 משרה) ובהשתתפות בסדנת סטאז'.

3. לימודי תוכן בחינוך דמוקרטי

מבוא:

בחינוך הדמוקרטי מתקיימת מערכת יחסים דיאלוגית בין חברי הקהילה. המבוגר בבית הספר חותר לנהל עם תלמידיו שיח המבוסס על כך שהשותפים לו – מבוגרים וצעירים – הם שווי ערך ובעלי חירות הלומדים, מתבוננים ומחפשים משמעות יחד.

המבוגר הוא בעל ידע עולם והתמחות בתחום תוכן, אבל עם זאת צריכות להיות לו יכולת ונכונות לצאת מתחומי ההתמחות שלו כחלק מן הדיאלוג.

הדיאלוג מתקיים בכל פעולותיו של המבוגר בבית הספר – בהוראה, בחניכה, בפעילות המשותפת שלו עם ילדים ברשויות הדמוקרטיות המהוות את המבנה הארגוני של בית הספר ובשיחות עם ילדים.

שיעורים וסדנאות לדוגמה:

מבוא לחינוך דמוקרטי

השיעור יעסוק בערכי הדמוקרטיה, כבוד האדם וחירותו, ובאופן שבו החינוך הדמוקרטי מאפשר את יישומם הלכה למעשה בבית הספר. במסגרת הקורס יכירו הסטודנטים את ההיסטוריה של החינוך הפתוח ויתוודעו לרכיבי החינוך הדמוקרטי: תכנים ושיטות לימוד דמוקרטיים, התנסות בחיי קהילה דמוקרטית בבית הספר ומערכת יחסים דיאלוגית בין אנשי צוות ותלמידים.

מחשבה פילוסופית

השיעור יעסוק בסוגיות כמו:

- ❖ הבחנות בין חינוך למה שאינו חינוך.
- ❖ החינוך כהליך דיאלוגי לעומת צורות אחרות של חינוך.
- ❖ גבולות החינוך: מה חורג מגבולותיו.
- ❖ מטרות החינוך: מה טבען מי קובע אותן?
- ❖ פעילות חינוכית – כפעילות החותרת להציג לפני הסטודנט את חשיבותה של גישה ביקורתית וכבונה כלים לביקורת הנושאים והכיוונים המוצגים באמצעותה.
- ❖ הבניית החינוך – בהתאם לסוגי המטרות, השאיפות (שראג), האידיאולוגיות (לס) או ההתכוונות המכוונות אותו, כגון ההתכוונות להכין את הלומד לקראת שילוב בחברה ו/או לראות אותו כמבין, מאמץ או משנה את ערכי תרבותו ו/או מסייע לו בתהליכי הצמיחה לקראת מימושו העצמי.
- ❖ הקורס יושתת על אסטרטגיות שבהן השיח עם הסטודנטים ממלא תפקיד רלוונטי.

הקול האחר בחברה בישראל

בקורס יכירו הסטודנטים את הרב-גונית שלנו, הן כפרטים הן כשויכים לתת-תרבויות בחברה הישראלית העכשווית. ייבחנו דרכי ביטוי וקולות שלא ניתן להם ביטוי הולם עד כה בתרבות הישראלית הקנונית. כל משתתף יברר את נקודת ההשקפה האישית שלו עם סיפור/סוגיה של פגיעה בזכויות אדם בסביבתו הקרובה.

מסלול ביה"ס העל-יסודי מדעי הרוח
תוכנית ניסויית להכשרה להוראה בבתי ספר דמוקרטיים
מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

סה"כ	נקודות				יום לימודים נוסף	דרישות קדם (מס. קורס)	סעיף	מספר קורס	פרק
	שנה ד'	שנה ג'	שנה ב'	שנה א'					
4			4				לשון		יסוד והעשרה
4			4				אנגלית		
2				2			יישומי מחשב בחינוך		
2				2			קהילת למדים		
4				4			תהליכים קבוצתיים בכיתה א/חממה		
2				2			תהליכים קבוצתיים בכיתה ב/חממה מקצועית		
4		4					מזהות מקצועית למיזם חינוכי א/חממה		
2		2					מזהות מקצועית למיזם חינוכי ב/חממה מקצועית		
24		6	8	10			סה"כ לפרק		
							מדעי החינוך		לימודי חינוך
2			2				מבוא לפסיכולוגיה		
2			2				פסיכולוגיה של גיל הנעורים		
4			4				למידה ממוקדת למד/חממה		
2				2			מחשבת החינוך הדמוקרטי		
2				2			בחירה בחינוך -ליווי מעורבות		
6		2	2	2			בחירה בחינוך		
6	6						סמינריון בחינוך		
24	6	2	10	6			סה"כ לפרק מדעי החינוך		
									אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה
4		4					מתודולוגיה מחקרית		
4		4					סה"כ לפרק אוריינות מחקר		
							דרכי הוראה		פדגוגיה ומתודיקה כללית
4				4			דיאלוג מבוגר ילד		
4			4				סדנה דידקטית		
4		4					סדנה דידקטית		
2			2				קהילת למדים		התנסות בהוראה
14		4	6	4			סה"כ דרכי הוראה		
							התנסות בהוראה		
4				4			התנסות בהוראה - ב"ס דמוקרטיים		
8			8				התנסות בהוראה בהתמחויות		
8		8					התנסות מעשית שנה ג'		
2		2					קהילת למדים		
4				4			מעורבות חברתית		
26	0	10	8	8			סה"כ התנסות בהוראה		
68	6	20	24	18	0		סה"כ לפרק		
							התמחות		לימודי התמחות
52		20	16	16			התמחות א'		
46		14	16	16			התמחות ב'		
6	6						סמינריון בין-תחומי		
104	6	34	32	32			סה"כ לפרק		
196	12	60	64	60			סה"כ לילקוט		

לימודי מכללה - חובה

4	4						סדנת סטאז'		
1		1					לימודי שואה וג'נוסייד		
4		4					עזרה ראשונה		
1		1					זהירות בדרכים		
1		1					ביטחון ובטיחות		

הפקולטה לאמנויות

הפקולטה לאמנויות

ראש תכנון ופיתוח: ד"ר רבקה ודמני

לימודי האמנות במכללת סמינר הקיבוצים מהווים שדרה מרכזית בשלל תוכניות הלימוד וההכשרה של המכללה. מכללת סמינר הקיבוצים פועלת להכשרה ולשכלול של אמנים ויוצרים מהשורה הראשונה בארץ, שיוכלו לשמש גם כמורים מובילים בתחומם. מסלולי הלימוד מגוונים ומציעים קשת רחבה של התמחויות, בהן: תיאטרון, מחול, אמנות, מדיה דיגיטלית, אמנויות העיצוב, תקשורת וקולנוע. תוכניות הלימודים מדגישות את הקשר שבין האדם, החברה והאמנות, תוך הקפדה על עדכניות, רלוונטיות ומקצוענות. סגל המרצים נבחר בקפידה מתוך מיטב התיאורטיקנים ואנשי המקצוע בארץ, והוא מעניק לסטודנטים ליווי אישי וחוויה לימודית ייחודית.

המכללה מציעה לימודים בתחום האמנויות במגוון תארים ואפשרויות:

תואר ראשון – B.Ed. ותעודת הוראה בתחומים: בימוי ותיאטרון, מחול ותנועה, תיאטרון-מחול, אמנות, מדיה דיגיטלית, אמנויות העיצוב, תקשורת וקולנוע.
תואר שני – M.Ed. ותעודת הוראה באוריינות חזותית בחינוך
תואר שני – M.A.A.T. – טיפול באמצעות אמנויות

לימודי הכשרת אקדמאים להוראה בתחומים: תיאטרון, אמנות, מדיה דיגיטלית, אמנויות העיצוב, תקשורת וקולנוע.

לימודי תעודה: משחק, עיצוב במה, אוצרות.

בית הספר לאמנויות המחול

ראש בית הספר: שולמית עופר

מנהלת אמנותית: טליה פז

בית הספר לאמנויות המחול פועל בגישה רב־תחומית אינטגרטיבית והוא מאגד בתוכו את המסלול למחול ותנועה, המסלול לתיאטרון־מחול ומסלול מחול ותנועה למורים בפועל. תוכנית הלימודים נועדה להכשיר מורים שהם רקדנים ויוצרים בתחום המחול והתנועה, והיא מותאמת

לקהל יעד רחב: בית הספר היסודי, חטיבת ביניים, בית הספר העל־יסודי, מסגרות בלתי פורמאליות. התוכנית מקנה לסטודנט במסלול ידע במקצועות החינוך, התרבות ומדעי גוף האדם, תוך התמחות מקצועית במחול ובתנועה או בתיאטרון־מחול, לפי האיפיונים הבאים:

1. יצירת קשר רציף ומעשי בין טכניקות מחול ותיאטרון־מחול מגוונות תוך התמחות בהן, הבנת ייחודן ועשיית אינטגרציה ביניהן.

החל משנת הלימודים תש"ע קיים תיגבור של לימודי הטכניקה במחול – מחול מודרני ובלט קלאסי, שנועד להגביה את רף הטכניקה של הסטודנטים כרקדנים וכמורים לעתיד.

2. התנסות מעשית בהוראה בבתי ספר, שתכליתה יישום הידע המקצועי והפדגוגי.

3. העשרה והעמקת הידע בתחומי המחול ותיאטרון־מחול העיוניים כמו תולדות המחול, מחול אתני, מוזיקה למחול, כתב תנועה אשכול־וכמן וקישורם למקצועות המעשיים, לשם הכשרת מורה־רקדן יוצר, בעל אופקים רחבים ותשתית תרבותית, אמנותית ואקדמית.

4. התפתחות בתחום היצירה, האילתור והכוריאוגרפיה בגישות שונות.

❖ **מכינה מקצועית במחול** – המיועדת למועמדים ללימוד במסלול, הנדרשים ללימוד מעשי נוסף לפני קבלתם ללימודים. המכינה מאפשרת ללומדים בה לימוד מרוכז של מקצועות הבלט הקלאסי, המחול המודרני, תנועה ויצירה.

❖ **קבוצת מחול** לסטודנטים בעלי יכולת ביצוע גבוהה, ליצירת כוריאוגרפיה מקורית עם כוריאוגרף מקורי (ניב שינפלד, יורם כרמי ועוד).

❖ **סטודנטים מצוינים** בתחום המחול ישתתפו בתוכנית המלגות לסטודנטים מצוינים במכללה.

❖ **חילופי סטודנטים** במסגרת שיתופי פעולה עם ARTEZ – בית הספר הגבוה למחול בהולנד, והפקולטה לתיאטרון־מחול בעיר ביטום בפולין.

יעדים

❖ להכשיר מורים האמונים על **יסודות הטכניקות הקלאסיות והמודרניות** המקובלות במחול.

❖ לחשוף את הלומדים למגמות ושיטות **ביצוע ויצירה חדשות** בהוראת תנועה, מחול ותיאטרון־מחול בארץ ובח"ל.

❖ לפתח אצל הלומדים **כישורי יצירה ומופע** בתחומי התמחותם, שישמשו אותם כאמנים וכמורים.

❖ להכשיר מורים **בעלי רקע עיוני ברמה אקדמית ומקצועית**, מעודכנים ופתוחים לקליטת ידע ודרכי התנסות חדשים במחול ובתיאטרון־מחול ובתחומים הנושקים להם.

❖ להכשיר **מורים בעלי מוטיבציה גדולה, מעורבים בחברה הישראלית** וקשובים לצרכים השונים בהוראת מחול ותנועה.

❖ לשתף פעולה בתוך המכללה ומחוצה לה על בסיס מקצועי ופדגוגי.

מחול ותנועה

דרכי הוראה

בשנה הראשונה –

תוצג התוכנית הכוללת של ארבע שנות הלימוד (מהגיל הרך עד י"ב). יתקיימו דיון, התנסות, צפייה ואימון ביסודות הוראת המחול והתנועה, ממחול ב'גיל הרך' דרך 'מחול לכל' בגיל בית הספר היסודי, מחול ותנועה בבית הספר העל יסודי ועד קישורו של המחול לחינוך, לתרבות ולקהילה.

בשנה השנייה –

יתנסו הסטודנטים בניתוח, הגדרה ועיבוד מעשי של תכנים לשיעורי תנועה ומחול לגילאים א' עד ו', ויילמדו ההיבטים ההתפתחותיים המאפיינים את קבוצות היעד; יעבדו על שילוב נושאי מחול ותרבות, ושיפור היכולת והשליטה במיומנויות הנדרשות; ארגון, בחירה ועיבוד עצמאי של החומרים לשיעורי המחול והתנועה. תכנון העבודה, פיתוח תוכניות לימודים.

בשנה השלישית –

תתקיים התנסות בחטיבות הביניים, במגמות מחול, בבתי ספר לאמנויות ובאולפנים למחול. יתמקדו ויתמקצעו בידע העיוני והמעשי ובדרכי הוראה של מחול בתחומי השונים: מחול מודרני, בלט קלאסי, קומפוזיציה, כתב תנועה אשכולי-וכמן).

בשנה הרביעית –

הסטודנטים ישתלבו במערכת החינוך וישתתפו בסדנת סטאז' במכללה, ובה ילובנו תכנים מתוך המציאות החינוכית והמקצועית שעימה מתמודדים הסטודנטים. לכל סטודנט יהיה מנחה מקצועי מתחום המחול, שילווה אותו.

הכשרה להוראה בהתמחות מחול ותנועה
מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

סה"כ	נקודות				סעיף	פרק
	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'		
4				4	לשון	
4				4	אנגלית	יסוד והעשרה
2				2	יישומי מחשב במחול: עריכת מוסיקה ווידאו	
2			2		מחול אתני-ישראלי (יהדות)	
12			2	10		סה"כ לפרק
					לימודי חינוך - ליבה	
2			2		סוציולוגיה של החינוך	
2			2		אמנות וחברה / מוסך	
4				4	מבוא לפסיכולוגיה	לימודי חינוך
2				2	מבוא למחשבת החינוך	
2				2	אוריינות אקדמית / קריאה מודרכת	
2			2		יישומי מחשב: כתבי מחול	
6	6				סמינריון בחינוך - מעורבות חברתית	
20	6	0	6	8		סה"כ לפרק מדעי החינוך
2			2		שיטות מחקר במחול	אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה
2			2		סטטיסטיקה תיאורית	
4			4		סה"כ לפרק אוריינות מחקר	
					התמחות בהוראה	פדגוגיה ומתודיקה כללית
20		8	8	4	דרכי הוראה	
20		8	8	4	סה"כ התמחות בהוראה	
16		6	6	4	התנסות מעשית	התנסות
16		6	6	4	סה"כ התנסות בהוראה	
60	6	14	24	16		סה"כ לפרק
					התמחות מחול ותנועה	לימודי התמחות
46		14	16	16	לימודים עיוניים	
88		28	32	28	לימודים מעשיים	
6	6				סמינריון במחול ותנועה	
140	6	42	48	44		סה"כ לפרק
212	12	56	74	70		סה"כ לילקוט

לימודי מכללה - חובה:

4		4			עזרה ראשונה	
1		1			זהירות בדרכים	
1		1			ביטחון ובטיחות	
2		2			לימודי שואה וג'נוסייד	
8						סה"כ

מחול ותנועה – היקף 140 נקודות

פרק	נושאי לימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
מדעי גוף האדם	אנטומיה ופיזיולוגיה של גוף האדם	4				4
	קינזיולוגיה - אנטומיה יישומית		4			4
סה"כ						
לימודים עיוניים	מוסיקה - יסודות הקצב	4				4
	מוסיקה למחול ולתיאטרון-מחול		4			4
	רב תרבותיות במוסיקה			2		2
	תולדות המחול	4				4
	מחול אתני ישראלי		2			2
	כתב תנועה-מתיאוריה למעשה	4	8	6		18
	פרויקט גמר			2	2	4
סה"כ						
	סמינריון בהתמחות				6	6
סה"כ						
לימודים מעשיים	קונטקט אימפרוביזציה	2				2
	אימפרוביזציה	2				2
	קומפוזיציה		8	8		16
	בלט קלאסי		8	8		24
	מחול מודרני		8	4		20
	מחול מודרני עכשווי / רפרטואר		4	8		12
	מחול הוליסטי	8	4			12
סה"כ						
סה"כ						
		44	50	38	8	140

תיאטרון-מחול

מבוא

תוכנית לימודים ארבע-שנתית במסלול תיאטרון-מחול מדגישה את תחום היצירה והמופע ומשלבת מקצועות מתחומי התיאטרון, המחול והחינוך וכוללת מקצועות מעשיים, מקצועות עיוניים והתנסות בהוראה. תוכנית הלימודים במגמה זו נועדה להכשיר מורים לתיאטרון-מחול למסגרות שונות: בית הספר היסודי, בית הספר העל-יסודי, תיכונים, מסגרות החינוך המשלים וההכשרה המקצועית.

בלימודים מושם דגש על שיפור מיומנויות הן בתחום התיאטרון והן בתחום המחול והתנועה, חשיפה למגמות ולשיטות עכשוויות בהוראת תיאטרון-מחול וביצוע. בוגרי המגמה מקבלים תואר ראשון B.Ed., תעודת הוראה בהתמחות תיאטרון-מחול ורישיון הוראה (לאחר סטאז'). תלמידי המגמה משתתפים בפעילויות שני בתי הספר – לאמנויות המחול ולאמנויות הבמה, ומעלים הפקות מקצועיות.

בין היוצרים שיצרו עבור המגמה: נאוה צוקרמן, רננה רז, ד"ר כנרת נוי, יחזקאל לזרוב, סהר עזימי, רועי מליח-רשף, גליה פרדקין, נועה לב, נדן בומר, אודליה קופרברג.

מרכזת התוכנית: שרון רשף-ארמוני

אחראי על תחום המשחק והבימוי: איציק ויינגרטן – ראש בית הספר לאמנויות הבמה

מבנה התוכנית

השיעורים המעשיים מחולקים לשניים:

- ❖ שיעורי בסיס
- ❖ שיעורים משלבים

שיעורי בסיס

הכשרה בסיסית והיכרות עם מושגים ומיומנויות יסוד בשני התחומים – מחול ותיאטרון.

שיעורים משלבים

הרחבה של המושגים הבסיסיים ונגיעה בנקודות המשיקות של שני התחומים יובילו להיווצרות אינטגרציה בין שניהם, כלומר תופעה אמנותית חדשה – תיאטרון-מחול.

השיעור המרכזי, בין השיעורים המשלבים הוא תיאטרון-מחול. בשיעור זה יילמדו פרשנויות מגוונות על ידי אמנים שונים, לגבי נקודת המפגש בין שני התחומים.

שיעורים עיוניים

להרחבת תחום התיאוריה והעיון – גם הם מחולקים לשניים:

- ❖ שיעורים עיוניים
- ❖ שיעורים עיוניים-סדנאיים

השיעורים העיוניים-סדנאיים משלבים לימודים עיוניים עם התנסות מעשית.

שיעורי הדרכה מכוונים להעניק אימון בסיסי בהדרכת שני התחומים ובהמשך התנסות מעשית בשילובם.

הכשרה להוראה בהתמחות בתיאטרון־מחול

מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

סה"כ	נקודות				סעיף	פרק
	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'		
4				4	לשון	יסוד והעשרה
4				4	אנגלית	
2				2	יישומי מחשב: עריכת מוסיקה ווידאו	
2			2		מחול אתני-ישראלי (יהדות)	
12			2	10	סה"כ לפרק	
					לימודי חינוך - ליבה	לימודי חינוך
2			2		סוציולוגיה של החינוך	
2			2		אמנות וחברה / mooc	
4				4	מבוא לפסיכולוגיה	
2				2	מבוא למחשבת החינוך	
2				2	אוריינות אקדמית / קריאה מודרכת	
2		2			יישומי מחשב: וידאו דאנס	
6	6				סמינריון בחינוך- מעורבות חברתית	
20	6	2	4	8	סה"כ לפרק מדעי החינוך	
						אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה
2			2		שיטות מחקר בתיאטרון מחול	
2				2	הערכה וביקורת מחול (סטטיסטיקה)	
4			2	2	סה"כ לפרק אוריינות מחקר	
					התמחות בהוראה	פדגוגיה ומתודיקה כללית
20		8	8	4	דרכי הוראה	
20		8	8	4	סה"כ התמחות בהוראה	
16		6	6	4	התנסות מעשית	התנסות
16		6	6	4	סה"כ התנסות בהוראה	
60		14	14	8	סה"כ לפרק	
					התמחות תאטרון מחול	לימודי התמחות
46		12	16	18	לימודים עיוניים	
88		18	32	38	לימודים מעשיים	
6	6				סמינריון בהתמחות תיאטרון מחול	
140	6	30	48	56	סה"כ לפרק	
212	12	46	70	74	סה"כ לילקוט	

לימודי מכללה - חובה:

4		4			עזרה ראשונה	
1		1			זהירות בדרכים	
1		1			ביטחון ובטיחות	
2		2			לימודי שואה וג'נוסייד	
8					סה"כ	

התמחות בתיאטרון-מחול – היקף 140 נקודות

פרק	נושאי לימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
לימודים עיוניים	מבוא לדרמה	4				4
	תולדות תיאטרון המחול העכשווי			2		2
	תאוריות בהפקה קולית		4			4
	יסודות הקצב	4				4
	מוסיקה למחול ולתיאטרון-מחול		4			4
	רב תרבותיות במוסיקה			2		2
	אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת התנועה	4				4
	קינזיולוגיה - אנטומיה יישומית			2		2
	כתב תנועה - מתיאוריה למעשה	4	8	4		16
	פרויקט גמר			2	2	4
	סמינריון בהתמחות				6	6
	סה"כ	16	16	12	8	52
לימודים מעשיים	תיאטרון-מחול - סוגות שונות	8	8			16
	קומפוזיציה מסך-במה			8		8
	וידאו-דאנס למסך-במה			2		2
	משחק ובימוי	14	8	8		30
	עיצוב ווקאלי	4				4
	מחול מודרני עכשווי / רפרטואר	8	8			16
	קונטקט אימפרוביזציה	4				4
	מיומנויות מחול לבחירה:		8			8
	א. בלט קלאסי		4	4		
	ב. מחול הוליסטי: יוגה + אמנויות לחימה		4	4		
	סה"כ	38	32	18		88
	סה"כ	54	48	30	8	140

מחול ותנועה למורים בפועל

תוכנית לימודים אקדמית במסלול למחול ותנועה, לקבלת תואר B.Ed. ותעודת הוראה. תוכנית הלימודים למורים בפועל משלבת מקצועות מתחומי המחול והחינוך וכוללת מקצועות מעשיים ומקצועות עיוניים.

התוכנית מיועדת למורים בני 27 ומעלה, בעלי ניסיון של לפחות חמש שנות הוראת תנועה ומחול לסוגיהם, ובעלי תעודת בגרות מלאה (לבני 30 ומעלה, הזקוקים להשלמת תעודת בגרות, תינתן אפשרות השלמה במסגרת המכללה). תנאי נוסף הוא הצגת תיק עבודות וראיון אישי. התוכנית מחייבת לפחות שלושה ימי לימוד מלאים במשך שנתיים. ניתן ומקובל לפרוס את הלימודים על פני שלוש שנים.

תוכנית לימודים מרוכזת זאת, מסתמכת על הניסיון שיש למורים המצטרפים בהוראת המחול ועל ניסיונם כרקדנים. התוכנית מתמקדת בהרחבת הידע העיוני בתחום החינוך וההוראה ובהעמקתו תוך זיקה להוראת מחול. נעשה שימוש בידע הצבור של הלומדים לשם עיבודו ופיתוחו, כמכשיר להעשרה מקצועית ואישית. קבוצת הלומדים מהווה מסגרת לשיתוף עמיתים בנושאים שונים, לבחינת העמדות והתפישות החינוכיות לאורן של תיאוריות חינוך והוראה, וליישום המסקנות בהוראתם. כמו כן, נלמדים מקצועות מחול ייחודיים למסלול מחול ותנועה של בית הספר לאמנויות המחול במכללה.

הלומדים בתוכנית משתתפים בפעילויות בית הספר לאמנויות המחול ובפעילויות המכללה, ליצירת סינרגיה והפריה הדדית.

תוכנית הלימודים:

לימודי יסוד: אנגלית, סוציולוגיה, מחשבת החינוך, מחשבים, לשון, פסיכולוגיה
מקצועות מעשיים: קומפוזיציה, מתודיקה של הבלט הקלאסי, מיומנויות תנועה, קונטקט אימפרוביזציה.
מקצועות עיוניים: תולדות המחול, מוסיקה ויסודות הקצב, כתב תנועה אשכול'וכמן, מדעי גוף האדם, מחול אתני, מחקר מחול, פרויקט גמר אישי.

הדרכה פדגוגית: סוגיות בהוראה, התנסות בהוראה.
תחום ההדרכה הפדגוגית הוא תחום מרכזי בתוכנית. תחום זה הוא צומת של המקצועות הנלמדים, והם משולבים בו ליחידה חינוכית עיונית וביצועית. עבודת השדה מתבצעת במקום העבודה הקבוע של הלומדים. התוכנית משמשת מקום להתנסות המעשית, לחשיפת ה"אני מאמין" ולבירור של שאלות חינוכיות-מקצועיות.

בית הספר לאמנויות הבמה

ראש בית הספר: איציק ויינגרטן

בית הספר לאמנויות הבמה מהווה מסגרת כוללת של לימודים ושל התנסות במקצועות התיאטרון, ובדרכי ההוראה של מקצועות אלה. המסגרת הכוללת מאפשרת שילוב של לימודים עיוניים במעשיים, של היבטים אישיים וקבוצתיים, ושל תחומי התמחות שונים – הכל תחת קורת גג אחת.

בבית הספר שלוש מגמות מקבילות ומשתלבות: **מגמת בימוי והוראת תיאטרון, מגמת משחק, מגמת עיצוב במה.**

תוכנית הלימודים **במגמת בימוי והוראת תיאטרון** היא ארבע-שנתית, לתואר בוגר בהוראה B.Ed. ותעודת הוראה. בשנה הרביעית משולב סטאז' (התמחות בהוראה).

תוכנית הלימודים במגמה זו כוללת גם הכשרה פדגוגית כללית, ואת ההתמחויות הנדרשות לקבלת תעודת הוראה.

ללומדים **במגמות משחק ועיצוב במה** המסיימים את שלוש שנות לימודיהם וכל חובותיהם, תינתן תעודת בוגר בית הספר, המשקפת את הישגיהם.

יעדים:

- ❖ לשים דגש על פיתוח היצירתיות של הלומדים.
- ❖ להעמיק את הגישה הכוללת לתיאטרון באמצעות מיגוון התחומים: בימוי, משחק, ריקוד, תנועה, קול, שירה, כתיבה והמחזה, תיאטרון-בובות, תיאטרון-ילדים, מוסיקה לתיאטרון, מסכות, אמנות פלסטית, תאורה, תפאורה, בגדים ואביזרים, הדרכה, הנחייה דרמטית, ניהול הצגה והפקה.
- ❖ להרחיב את אפשרויות הביצוע של הלומדים באמצעות פיתוח הכלים האישיים הדרושים לשחקן ולבמאי מקצועי.
- ❖ להעשיר את יכולותיהם של הלומדים בסדנאות אינטנסיביות מעשיות, עם מיגוון רחב של מורים למשחק, לבימוי, לתנועה, למסכות, לקול, לשירה, להגייה ולדיבור לבמה.

בימוי והוראת תיאטרון

לתואר בוגר בהוראה (B.Ed.) ותעודת הוראה

שנה א'

לימודי בימוי:

היכרות בסיסית עם השפה התיאטרונית על כל רכיביה. שיעורי בימוי, משחק, עיצוב, תנועה, בובות, כתיבה דרמטית, מוזיקה, לימודים עיוניים ולימודי חינוך.

לימודי הוראה:

כל תהליך הלימוד מתרחש במכללה. ההדרכה הפדגוגית מתקיימת במסגרת הקבועה של הכיתה. כיתת העמיתים היא מעבדת התנסות בתהליכי ההוראה, בתהליכי תקשורת בין-אישית, במתן משוב וקבלתו ובניתוח העשייה.

פעילויות מיוחדות:

- ❖ בימוי ומשחק בפרויקט "הייד פארק – פוליטי אמנות" בנושא חברתי. (מנהלת אמנותית: פרידה שהם) בשיתוף מגמת עיצוב ב'.
- ❖ השתתפות בקומדיה או טרגדיה יוונית (בבימויה של ד"ר כנרת נוי) בשיתוף שנה א' משחק.
- ❖ השתתפות בצוות הטכני של הצגות ביה"ס.

שנה ב'

לימודי בימוי:

היכרות עם מימושיה המגוונים של השפה התיאטרונית ורכיביה. שיעורי סגנונות בתיאטרון, משחק, בימוי מתקדם, הדרכת שחקנים, תנועה, שיטות בימוי ושיעורים עיוניים.

לימודי הוראה:

הסטודנט מדרך עמיתים למקצוע, צופה בשיעורים של המורה-המאמן ומתנסה בהוראה בקבוצות הומוגניות והטרוגניות קטנות (למידה שיתופית).
❖ פרויקט "שייקספיר על הדשא" – בימוי מחזה שייקספירי בהנחיית יגאל עזרתי, נועם בן אז"ר, אורנה בן מאיר ומלאני לומברד.

שנה ג'

לימודי בימוי:

העמקת ההבנה של שפת התיאטרון באמצעות יישום ועשייה. שיעורי בימוי, עיצוב, מוזיקה, כתיבה ושיעורים עיוניים.

לימודי הוראה:

לימוד ויישום תוכנית "אמנות התיאטרון" של משרד החינוך בחטיבת הביניים (כיתות ז'-ט'). יישום התוכנית מתבטא במשחקי סימולציה (הוראת עמיתים) ובהוראה במליאה בבית ספר. כן יתנסה הסטודנט במעברים מהוראה בקבוצות קטנות להוראה במליאה וחוזר חלילה.
❖ בימוי שני תרגילי בימוי. תרגיל בימוי קצר ותרגיל בימוי ארוך (הצגה מלאה) בהשתתפות שחקני משחק ב' ובוגרי משחק של ביה"ס, ובעיצובם של תלמידי עיצוב ג'.

- ❖ כל תלמיד משמש גם מפיק בתרגילי הבימוי.
- ❖ השתתפות בפרויקט – עמיתים (פגועי נפש).

שנה ד'

- העמקת הידע בתחום לימודי התיאטרון וכתובת עבודות סמינריות.
 - המחשה של האינטגרציה בין המקצועות התיאטראליים והמעשיים באמצעות ביצוע פרויקט הסיום בלימודי התיאטרון.
 - בשנה ד' יעבוד הסטודנט בפועל כמורה (בשליש משרה לפחות) וישתתף בסדנת סטאז' במכללה.
- ❖ עוזרי במאי בהצגות ובפרויקטים של ביה"ס (משחק ובימוי).
 - ❖ "תומכים" בתרגילי הבימוי (של שנה ג').

מגמת משחק לתעודת בוגר בית הספר למשחק

מגמת משחק מכשירה שחקנים/ות לתיאטרון מקצועי. בשנים א'-ב' מתמקדים הלימודים בטכניקות בסיסיות במשחק, תנועה, פיתוח קול, שירה, עבודה על טקסט, עבודה עם מסכות, מיומנויות קרקס ועוד.

בשנה ג' – ההתמקדות היא בהפקות. במהלך השנה מעלים הסטודנטים הצגות בהנחיית במאים מקצועיים.

שנה א'

- שיעורי משחק, לשון, תנועה, כתיבת טקסט, מוזיקה, הגשת טקסט, משחק ויצירה, ליצנות, פיתוח קול ושיעורים עיוניים.
- ❖ פרויקט "הייד פארק – פוליטי אמנותי" בנושא חברתי נבחר.
 - ❖ השתתפות במחזה יווני.
 - ❖ צוות טכני בהצגות ביה"ס (בימוי ומשחק).

שנה ב'

- שיעורי משחק, תנועה, מונולוגים, קרקס, תיאטרון סיפור, פיתוח קול, ריקוד ושיעורים עיוניים.
- ❖ השתתפות ב"שייקספיר על הדשא" – מחזה שייקספירי.
 - ❖ השתתפות בתרגילי הבימוי (הקצרים והארוכים) של שנה ג' בימוי.

שנה ג'

- שיעורי משחק, משחק מול מצלמה, תנועה, ריקוד ושיעורים עיוניים.
- ❖ השתתפות בהצגות הסיום (בבימויים של במאים מקצועיים).

עיצוב במה (לימודי תעודה) תיאטרון, טלוויזיה וקולנוע

ראש המגמה: פרידה שהם

תכנית מקצועית להכשרת מעצבי במה בתחומים: תפאורה, תלבושות, אביזרים ותאורה. התכנית משלבת לימודים אקדמיים והתנסות מעשית מגוונת. הסטודנטים במסלול זה משתלבים בתהליך ההפקה והעיצוב של תרגילי בימוי, הצגות והפקות בית הספר לאמנויות הבמה והמחול.

עיצובים בפרויקטים נוספים:

שנה א'

"הייד פארק-פוליטי אמנות"
מחזה יווני

שנה ב'

"שייקספיר על הדשא"

שנה ג'

תרגילי בימוי קצרים וארוכים

שנה ד' (עם סיום הלימודים)

עיצוב הצגות הסיום של משחק ג' (עם במאים מקצועיים).

דרישות הקבלה:

ראיון אישי הצגת תיק עבודות וסדנת קבלה.

תעודה לבוגרי התכנית:

תעודת מעצב במה.

הכשרה להוראה בהתמחות בימיו והוראת תיאטרון
מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

סה"כ	נקודות				סעיף	תיאור פרק
	שנה ד'	שנה ג'	שנה ב'	שנה א'		
4				4	לשון	יסוד והעשרה
4				4	אנגלית	
2				2	יישומי מחשב בחינוך	
2				2	יהדות - מהדיבוק לחמץ	
12				12	סה"כ לפרק	
					מדעי החינוך	
2				2	סוציולוגיה של החינוך	
2				2	חברה ישראלית	
4				4	מבוא לפסיכולוגיה	לימודי חינוך
2				2	מבוא למחשבת החינוך	
2			2		סוגיות במחשבת החינוך	
6	6				סמינריון בחינוך - מעורבות חברתית	
18	6		2	10	סה"כ לפרק מדעי החינוך	
						אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה
4			4		מתודולוגיה מחקרית	
4			4		סה"כ לפרק אוריינות מחקר	
					התמחות בהוראה	פדגוגיה ומתודיקה כללית
16		6	6	4	דרכי הוראה	
2				2	דרמה יוצרת ככלי חינוכי לתיאטרון	
18		6	6	6	סה"כ התמחות בהוראה	
20		8	8	4	התנסות מעשית	התנסות
20		8	8	4	סה"כ התנסות בהוראה	
60	6	14	20	20	סה"כ לפרק	
					התמחות בימיו והוראת תיאטרון	לימודי התמחות
46	2	4	14	26	לימודים עיוניים	
92		24	36	32	לימודים מעשיים	
6			6		סמינריון בבימיו והוראת תיאטרון	
144	2	28	56	58	סה"כ לפרק	
216	8	42	76	90		סה"כ לילקוט

לימודי מכללה - חובה

4	4				סדנת סטאז'	
4		4			עזרה ראשונה	
1		1			זהירות בדרכים	
1		1			ביטחון ובטיחות	
1		1			לימודי שואה וג'נוסייד	

הוראת תיאטרון ובימוי - היקף 144 נקודות

תיאור פרק	מספר קורס	נושאי לימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
לימודים עיוניים	1	מבוא לדרמה - העולם הקלאסי	4				
	2	קריאה ביקורתית בטקסטים קלאסיים	4				
	3	מחזאי - טקסט - במה	4				
	4	תולדות התיאטרון	2				
	5	תיאטרון ודרמה יוצרת	4				
	6	שפת התיאטרון והוראתה	8				
	7	דרמה עברית		4			
	8	מבוא לדרמה - שיקספיר		2			
	9	תולדות הקומדיה		4			
	10	מבוא למאה העשרים וניתוח מחזות			4		
	11	תיאוריות בימוי		4			
	12	סוגיות בדרמה העברית				2	
	13	סגנונות בתיאטרון (סמינריון)		6			
		סה"כ	26	20	4	2	52
מקצועות מעשיים	21	יסודות המשחק	8				8
	22	משחק ויצירה	8				8
	23	תנועה לתיאטרון	8	4			12
	24	תיאטרון בובות	4				4
	25	תיאטרונטו		6			6
	26	בימוי מתקדם		10			10
	27	הנחיית שחקנים		4			4
	28	משחק		4			4
	29	עיצוב במה		4			4
	30	עיצוב תאורה	4				4
	31	כתיבה דרמטית		4			4
	32	דיאלוג במאי-מעצב			4		4
	33	עבודת הבמאי עם השחקן			8		8
	34	מסכות - שפה אלטרנטיבית			4		4
	35	ליווי תרגילי בימוי			8		8
		סה"כ	32	36	24		92
		סה"כ	58	56	28	2	144

מגמת משחק

מסגרת לימודים לתעודת בוגר בית הספר למשחק

סה"כ	בשנה		ש"ש	סעיף	תיאור פרק
	ג	ב	א		
13	3	5	5	לימודים עיוניים	לימודי
78	12	32	34	שיעורים מעשיים	התמחות
91	15	37	39	סה"כ לפרק	
91	15	37	39	סה"כ לילקוט	

- בתקופת לימודיהם הסטודנטים חייבים לעמוד במספר מטלות, שהן חלק מתוכנית הלימודים ואינן מופיעות כשיעורים במערכת השעות:
- צוותים טכניים - בשנה א' הסטודנטים יעמדו לרשות רכז ההפקות בנושאים הקשורים להפקות.
 - ערבים פתוחים - מתקיימים בשנה א' בפני מורי בית הספר, בנושאים שונים.
 - שלוש הפקות פנימיות (בהיקף מצומצם) - מתקיימות בשנה ב'.
 - שבע הפקות - בהדרכת בימאים מקצועיים - מתקיימות בשנה ג'.

משחק

אמנויות הבמה

סה"כ	שנה ג'	שנה ב'	שנה א'	נושאי לימוד	תיאור פרק
			2	מבוא לדרמה - יוון ורומא	
			2	ניתוח מחזות - יוון ורומא	
		2		דרמה עברית	
		1		מבוא וניתוח - שיקספיר	לימודים
			1	תולדות התיאטרון	עיוניים
		2		תולדות הקומדיה	
	1			מהדיבוק לחמץ	
	2			מבוא וניתוח - המאה ה-20	
13	3	5	5	סה"כ	
	1	1	1	חונכות	מקצועות מעשיים
			2	לשון עברית	
	4	6	8	תנועה	
		6	6	יסודות המשחק	
		2	4	מסיכות	
		6	4	משחק - היבטים אישיים	
		6	6	משחק - מונולוגים וסצנות	
		1	2	עבודה על טקסט	
	1	1	1	פיתוח קול ושירה	
		1		עיצוב קול	
		2		קרקס	
	6			משחק מתקדם	
78	12	32	34	סה"כ	
91	15	37	39	סה"כ	

מגמת עיצוב במה
מסגרת לימודים לתעודת בוגר מסלול מעצבי במה

פרק	סעיף	ש"ש		בשנה	סה"כ
		שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	
לימודי התמחות	לימודים עיוניים	11	8	3	22
	שיעורים מעשיים	12	16	11	39
סה"כ לילקוט		23	24	14	61

עיצוב במה

פרק	נושאי לימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	סה"כ
לימודים עיוניים	תולדות הבגד	2			2
	תולדות האמנות והעיצוב	2			2
	אמנות עכשווית	2			2
	מבוא לדרמה	2			2
	ניתוח מחזות - קריאה ביקורתית	2			2
	תולדות הקומדיה		2		2
	תולדות עיצוב הבמה		1		1
	דרמה עברית		2		2
	שיקספיר		1		1
	סגנונות בימיו		2		2
	ניתוח מחזות - המאה העשרים			1	1
	הרצאות המאה העשרים			1	1
	יהדות - מהדיבוק לחמץ			1	1
	סה"כ לפרק	10	8	3	21
לימודים מעשיים	עיצוב בסיסי ובניית מודל	1.5			1.5
	סדנה: כלים ומכשירים	1.5			1.5
	עיצוב חזותי לקלנוע ולטלוויזיה		2	2	4
	עיצוב בעזרת מחשב		2		2
	רישום	3			3
	עיצוב הבגד	2	2		4
	גזירה ותפירה	1			1
	שירטוט ואוטקאד	2			2
	פרויקטים מיוחדים	3			3
	דיאלוג במאי מעצב + ליווי פרויקט			3	3
	עיצוב הבגד			2	2
	אביזרים ומסכות		3		3
	סגנונות בעיצוב		3		3
	התחביר הבימתי		3		3
	תרגיל מתקדם בעיצוב הבגד		1		1
	תאורה			1	1
	עיצוב מתקדם			2	2
	סה"כ לפרק	14	16	10	40
סה"כ לילקוט		24	24	13	61

בית הספר לאמנויות העיצוב

ראש בית הספר: רון דלבה

המחלקה לאמנויות העיצוב

ראש המחלקה: רון דלבה

ראשי התחומים:

דורי אוריין – עיצוב המוצר

אריק כספי – עיצוב תקשורת חזותית

טל שושן – לבוש ואביזרים

הלימודים במחלקה לאמנויות העיצוב הם לקראת תואר "בוגר בהוראה" B.Ed. ותעודת הוראה.

משך הלימודים

ארבע שנים – כולל אפשרות ביצוע הסטאז' בהוראה בשנה ד'.
במהלך ביצוע הסטאז' יקבלו הסטודנטים המתמחים שכר עבור עבודתם.

תוכנית הלימודים

התוכנית מבוססת על גישה רב־תחומית, המעניקה הכשרה מקצועית הוליסטית ויסודית. גישה זו מאפשרת לבוגר להתמודד עם פרויקטים במגוון תכנים והקשרים רחב, מתוך מודעות מפותחת לחשיבותם, מעורבותם והשפעתם של המעצבים בחברה, במערכת החינוך, בתהליכים תרבותיים, בתעשייה ובכלכלה – ברבדים המקומיים והבינלאומיים.
התוכנית משלבת לצד הכשרת מעצבים ברמה איכותית ומקצועית מקיפה, גם הכשרת עתודה של מורים לעיצוב, שיוכלו להתמודד בהצלחה עם תוכנית ההרחבה וההעמקה של מגמת. אמנויות העיצוב בבתי הספר העל־יסודיים ואף לתרום להשבתה.

מהלך הלימודים

שנה א' מוקדשת לבניית תשתיות לחשיבה ומיומנות עיצובית. בין היתר נלמדים יסודות העיצוב לדו ותלת מימד, רישום ופיסול, לימוד הסדנאות השונות - דגמים, מתכות, עץ, תפירה. כמו כן נלמדים בשנה זו הכלים המרכזיים לתחומי העיצוב: טיפוגרפיה, גזרה, המחשה ותוכנות מחשב שונות.
שנה ב' מוקדשת ללימוד המבואות. תחילה, הסטודנט לומד את מכלול המבואות ובמהלך סמסטר ב' הוא מתחיל לבחור תחומי התמחות שונים: לבוש, אביזרים, תקשורת חזותית, תעשיית, אינטראקטיב ועוד. במקביל נלמדים גם קורסי כלים מתקדמים יותר – תוכנות מתקדמות וקורסי המשך בטיפוגרפיה, גזרה, המחשה, צילום ועוד. במסגרת הלימודים העיוניים נלמדים קורסים המרחיבים את הבנת התחומים השונים.

שנים ג' וד' – לאחר שנתיים של הכשרה רב־תחומית, ניתנת לסטודנטים האפשרות להתמקד בתחומי עיצוב לפי בחירתם. התוכנית מאפשרת התמחות מקצועית מחד, והמשך עשייה עיצובית רב־תחומית מאידך. במהלך שנים אלו הסטודנטים יכולים לבצע התאמה בין תוכנית הלימודים לתחומי העניין שלהם, בסדרה של קורסי סטודיו מקצועיים וסמינריונים עיוניים. שנת הלימודים האחרונה נמצאת בסימן תערוכת הגמר ובמהלכה מתרכזים הסטודנטים בהכנת פרויקט הגמר שלהם.

פעילויות אינטגרליות לתוכנית הלימודים

הגשות ביקורת:

הגשות הביקורת המתקיימות במהלך ובסיום הקורסים המעשיים ומהוות מרכיב חשוב בהם. מהסטודנטים נדרשת נוכחות מלאה במשך כל ההגשות והשתתפות פעילה בביקורות.

תצוגות ותערוכות:

ארגון והקמת תצוגות הסיכום בסוף כל סמסטר ותערוכת סוף השנה מהווים חלק בלתי נפרד ממטלות הקורסים בלימודי העיצוב המעשיים. תערוכות סוף השנה מתקיימות בדרך כלל שבועות ספורים לאחר סיום שנת הלימודים.

פעילויות מוסדיות וחץ־מוסדיות:

סיורים, הרצאות אורח, סדנאות יצירה ומרתונים, שמועדם יפורסם במהלך השנה הם חלק בלתי נפרד מתוכנית הלימודים וחלה עליהם חובת נוכחות והשתתפות.

לימודי חינוך

בתוכנית מתקיימות מזיגה והפריה הדדית בין לימודי העיצוב ללימודי החינוך. חלק ניכר מהקורסים המוצעים במסגרת לימודי החינוך והלימודים הכלליים בנושאים: פסיכולוגיה, פילוסופיה וסוציולוגיה, שיטות מחקר יישומיות וסוגיות ערכיות בתחום העיצוב, משרתים היטב את לימודי העיצוב. במקביל, לימודי העיצוב משביחים ומשפרים את איכויות ההוראה. הסטודנטים מתנסים בעיצוב פרויקטים שנועדו לשפר סביבות לימוד ודרכי ההוראה, ולתרום לאיכות הסביבה והתרבות. התוכנית מכינה את הבוגרים כמעצבים וכמורים לעיצוב, לשליטה באפשרויות השימוש של המדיה הדיגיטאלית, הן בתהליכי העיצוב, התכנון והיצירה והן בדרכי ההוראה והלמידה.

לימודי השלמה לקראת תואר "בוגר בהוראה" (B.Ed.) ותעודת הוראה באמנויות העיצוב להנדסאי עיצוב ואדריכלות

התוכנית מתקיימת בכפוף ללימודים בחוג לאמנויות העיצוב.

קהל היעד

התוכנית מיועדת להנדסאים בוגרי מגמת עיצוב ובוגרי מגמת אדריכלות המעוניינים להרחיב את השכלתם וללמוד לקראת קבלת התואר הראשון, B.Ed. "בוגר בהוראה" ותעודת הוראה באמנויות העיצוב.

היקף התוכנית

תוכנית הלימודים הינה בת ארבעה סמסטרים (לפחות) וכוללת 73 ש"ש (146 ש"ס) להנדסאי עיצוב, ו-76 ש"ש (152 ש"ס) להנדסאי אדריכלות.

התוכנית כוללת השלמות בלימודי פדגוגיה והתנסות בהוראה, לימודים עיוניים ומעשיים באמנויות העיצוב ולימודי אנגלית ברמה אקדמית.

פטורים על סמך לימודים קודמים

על פי הנחיות המועצה להשכלה גבוהה, ומתוקף העובדה שהתוכנית מוצעת להנדסאים בתחום העיצוב והאדריכלות, הרי שהיקף הפטורים המקסימאלי על סמך לימודים אקדמיים קודמים לא יעלה על 13 שעות שנתיות. הפטור יינתן כזיכוי על בסיס פרטני ובכפוף להוכחת ידע לימודים קודמים (נוסף על לימודי ההנדסאי).

זכאים להתקבל

זכאים להתקבל לתוכנית מועמדים בעלי תואר הנדסאי (למען הסר ספק, לתוכנית יכולים להתקבל אך ורק בעלי דיפלומת הנדסאי, כלומר כאלו שהשלימו את כל חובותיהם לתואר), אשר הינם בעלי תעודת בגרות מלאה.

הכשרה להוראה – אמנות העיצוב B.Ed. מסגרת לימודים לתואר

תאור פרק	תאור סעיף	דרישות קדם	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
לימודי יסוד	לשון עברית		4				4
	אנגלית לפטור		4				4
	הוראה בסביבה מתקשבת		2				2
	תרבות ישראל		2				2
	סה"כ לימודי יסוד		12	0	0	0	12
לימודי חינוך	לימודי חינוך						
	מבוא לפילוסופיה		2				2
	מבוא לסוציולוגיה		2				2
	פסיכולוגיה של ההוראה ולמידה		2				2
	קריאה מודרכת		2				2
	פיתוח חשיבה			2			2
	הערכת הלמידה וניהולה				2		2
	פסיכולוגיה של גיל הנעורים				2		2
	סמינריון בחינוך				6		6
	מבוא למחקר איכותי			2			2
	מבוא למחקר כמותי			2			2
	סה"כ לימודי חינוך		8	6	10	0	24
דרכי ההוראה	התמחות בהוראה						
	הוראה ולמידה		4				4
	גישות בהוראה האמנות א'			4			4
	גישות בהוראה האמנות ב'				4		4
	סה"כ התמחות בהוראה		4	4	4	0	12
התנסות בהוראה	התנסות בהוראה						
	סוגיות בעבודת המורה		4				4
	אימוני הוראה			8			8
	התנסות בהוראה				12		12
	סה"כ התנסות בהוראה		4	8	12	0	24
לימודי התמחויות	לימודים עיוניים		16	18	13	2	49
	לימודים מעשיים		38	28	22	8	96
	סמינריונים עיצוב				3		3
	סה"כ התמחויות		54	46	38	10	148
סה"כ לילקוט			82	64	64	10	220

לימודי מכללה חובה

1					הדרכה ביבליוגרפית	לימודי מכללה
1					ביטחון ובטיחות	
1					סיור לימודי	
3					עזרה ראשונה	
1					זהירות בדרכים	
4					סדנת סטאז	

התמחות באמנות העיצוב

נושאי לימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ
לימודים עיוניים	4				4
	2				2
	4				4
	4				4
	2				2
		2			2
		4			4
		2			2
		4			4
		6			6
			4		4
			3		3
			6		6
				2	2
	16	18	13	2	49
לימודים מעשיים	12				12
	6				6
	4				4
	4				4
	4				4
	4				4
	4				4
	8				8
	4				4
	4				4
	4				4
	4				4
	6				6
	16				16
	4	4			4
	4	4			4
	38	28	22	8	96
				3	3
	38	28	22	11	99
	54	46	35	13	148
סה"כ מעשי+סמינריונים					
סה"כ התמחות					

המחלקה לאמנות

ראש המחלקה: ד"ר הדרה שפלן-קצב

מרכז לימודים מעשיים: יאיר ברק

המחלקה לאמנות של מכללת סמינר הקיבוצים מציעה אפשרויות נרחבות לעתיד מקצועי בתחומי האמנות והחינוך.

תוכנית הלימודים מכשירה את הסטודנטים להוראת האמנות בבתי הספר העל-יסודיים בארץ ומעניקה להם כלים להיות אנשי חינוך יצירתיים בתחום, מתוך עידוד של חשיבה יזמית ומעורבות חברתית ותרבותית.

חדש: לימודי אוצרות – לימודי האוצרות מתחילים בשנה ב' של הלימודים ומסתיימים בשנה ד' עם פרויקט גמר מעשי. העיקרון המנחה לתוכנית הוא כפול: הרחבה טבעית של תחום האמנות ל"אמן-אוצר", וכן הרחבת תפקוד ואחריות המורה לאמנות לתחום אוצרות במרחב החינוכי, הציבורי והקהילתי.

בתוכנית הלימודים מושם דגש על:

אמנות עכשווית – הכשרה בכל התחומים המקצועיים הרלוונטיים לאמן עכשווי, החל מכלים לעבודת סטודיו ידנית, דרך לימודי מדיה דיגיטלית וכלה בלימודי תרבות, היסטוריה וביקורת.

הוראה – הכשרה לעסוק בהוראה, חינוך לאמנות ובכל הנושאים הרלוונטיים לכך. לימודי החינוך וההכשרה להוראה קשורים בלימודי האמנות ומהווים חלק בלתי נפרד מהם.

רב־תחומיות – סביבת לימוד מגוונת ואינטגרטיבית בה הסטודנט מקבל ידע נרחב ועמוק באמנות, בכל סוגי המדיומים השונים: רישום וציור, פיסול, צילום, וידאו, מיצב, סאונד, מולטימדיה וגרפיקה, אינטראקטיב. כמו כן, ניתנת האפשרות להתרחב ללימוד כלים משיקים בתחומי העיצוב והתקשורת. כתוצאה מכך יכולים בוגרי החוג להשתלב גם בתחומים מקצועיים נוספים **כגון**: עריכת וידאו, עיצוב גרפי, בניית אתרים, אנימציה ומידול תלת־ממדי, תכנון ממשקים, עיבוד תמונה, פוסט־פרודקשן, ועוד, ובהמשך בתחומים הקשורים בטיפול באמנויות.

בתחום האמנות מלמדים **אמנים פעילים ובולטים בתחומם**: יאיר ברק, אורית רף, חן שיינברג, אורי דרומר, דוד דניאל, אבי מילגרום, שאול צמח, אסנת אוסטרליץ, נירה פרג, נטע הררי־נבון, יואב שמואלי, דבורה מורג, טל שוחט, מלי דה־קאלו ואחרים.

יחס אישי ותומך – הלימודים נערכים בקבוצות לימוד קטנות המאפשרות מתן תשומת לב מקסימאלית לכל סטודנט וליווי צמוד של תהליכי התפתחותו כאמן. הגשות הפרויקטים מתקיימות באווירה חיובית ופרודוקטיבית תוך מחשבה כי ביסודן הן מרחב לימודי מיוחד וממנף. אנו מאמינים כי פיתוח יחסים בין המרצים והסטודנטים ובין הסטודנטים עצמם הם חלק ממקור הכוח של הלימוד והיצירה עצמה, לכן מקיים החוג אירועים משותפים לסטודנטים ולמרצים, ביניהם: סדנאות מרוכזות, סיורים לימודיים, מרתונים וסדנאות יצירה מחוץ לכותלי בית הספר.

סדנאות לימוד – לרשות הסטודנטים עומד מגוון של סדנאות יצירה מרווחות ומאובזרות: סדנת פיסול, סטודיו לצילום, סטודיו לציור, מעבדת מחשבים, אולפן טלוויזיה מקצועי, עמדות לעריכת וידאו, סדנת סאונד וסדנת אינטראקטיב. כמו כן, עומד לרשות הסטודנטים בשנה הרביעית סטודיו לעבודה אישית.

תערוכות – תערוכות אישיות וקבוצתיות של הסטודנטים מתקיימות מס' פעמים בשנה: במהלך הלימודים, בסיום סמסטר, ובסוף שנת הלימודים.

פרויקט הגמר בשנה ד' – תערוכת הגמר של שנה ד' היא אירוע חשוב לסטודנט ולמחלקה כולה. במהלך שנה ד' מקבלים הסטודנטים הדרכה מעשית ממנחה פרויקט הגמר, ממרכז הלימודים המעשיים ומראש המחלקה. באופן ייחודי למחלקה, הסטודנטים מקבלים גם ליווי אוצרותי של אוצר מתוכנית האוצרות של הפקולטה.

תנאי קבלה:

- תעודת בגרות ומבחן פסיכומטרי בציון משולב 525
- בעלי ממוצע בגרות 87 ומעלה יכולים להתקבל ללא פסיכומטרי.
- ראיון אישי
- תיק עבודות ותרגיל בית

תעודות לבוגרים:

1. תואר ראשון B.Ed.
2. תעודת הוראה באמנות לבתי הספר העל-יסודיים כתות ט"ו"ב

אמנות – אמנות דיגיטלית
מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

תאור פרק	תאור סעיף	דרישות קדם	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
לימודי יסוד	לשון עברית		4				4
	אנגלית לפטור		4				4
	הוראה בסביבה מתוקשבת		2				2
	תרבות ישראל		2				2
	סה"כ לימודי יסוד		12	0	0	0	12
לימודי חינוך							
לימודי חינוך	מבוא לפילוסופיה		2				2
	מבוא לסוציולוגיה		2				2
	פסיכולוגיה של ההוראה ולמידה		2				2
	קריאה מודרכת		2				2
	פיתוח חשיבה			2			2
	הערכת הלמידה וניהולה				2		2
	פסיכולוגיה של גיל הנעורים				2		2
	סמינריון בחינוך				6		6
	מבוא למחקר איכותי			2			2
	מבוא למחקר כמותי			2			2
	סה"כ לימודי חינוך		8	6	10	0	24
התמחות בהוראה							
דרכי הוראה	הוראה ולמידה		4				4
	גישות בהוראה האמנות א'			4			4
	גישות בהוראה האמנות ב'				4		4
	סה"כ התמחות בהוראה		4	4	4	0	12
התנסות בהוראה							
התנסות בהוראה	סוגיות בעבודת המורה		4				4
	אימוני הוראה			8			8
	התנסות בהוראה				12		12
	ס"כ התנסות בהוראה		4	8	12	0	24
לימודי התמחויות	לימודים עיוניים		16	18	13	2	49
	לימודים מעשיים		38	28	22	8	96
	סמינריונים עיצוב				3		3
	סה"כ התמחויות		54	46	38	10	148
סה"כ לילקוט							
			82	64	64	10	220

לימודי מכללה חובה

לימודי מכללה	הדרכה ביבליוגרפית						1
	ביטחון ובטיחות						1
	סיור לימודי						1
	עזרה ראשונה						3
	זהירות בדרכים						1
	סדנת סטאז						4

התמחות באמנות – מדיה דיגיטלית

תאור פרק	תאור סעיף	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
לימודים עיוניים	מודרניזם באמנות	2				2
	פוסט מודרניזם באמנות	2				2
	מבוא לתולדות האמנות	4				4
	אמן חברה	2				2
	טקסטים מהעת העתיקה עד הברוק	2				2
	יס' בתרבות המערב-הבנת היצירה ה	2				2
	מגדר וזהות באמנות המאה ה-20		2			2
	מבוא לאמנות האסלאם		2			2
	מבוא לאמנות ישראלית		2			2
	תיאוריה וביקורת של האמנות		2			2
	סלון המסורבות		2			2
	תולדות הוידאו ארט		2			2
	קורסי בחירה מסלולים שנה ב'		2			2
	מולטימדיה וגרפיקה-עקרונות		2			2
	סוגיות בתרבות חזותית			2		2
	כתיבה אקדמית			2		2
	סוגיות בצילום עכשווי			2		2
	סיור גלריות - היבטים באמנות			4		4
	קורסי בחירה עיוניים ג'-ד' (4 מתוך 7)			8		10
סה"כ לימודים עיוניים						
לימודים מעשיים	עקרונות בעיבוד תמונה וע. וידאו	2				2
	סטודיו בינתחומי	8				8
	ציור ורישום	8				8
	פיסול א	8				8
	צילום א'	6				6
	יסודות וידאו וקולנוע	6				6
	סדנת פיסול - כלים ומכשירים	3				3
	סטודיו בינתחומי ב'		8			8
	מיצב -פיצול		3			3
	ציור רעיוני		4			4
	סדנת וידאו-ארט		3			3
	מיצב, מרחב פעולה		3			3
	צילום סטודיו		6			6
	After Effect		3			3
	סטודיו בינתחומי ג'		8			8
	סאונד ומדיה		3			3
	תלת מימד 3Dmax-בסיס		3			3
	קורסי בחירה מעשי-ג+ד		12			12
	סמינריון "האני והאחר"			4	4	4
	פרויקט גמר			4	4	4
סה"כ לימודים מעשיים						
סה"כ התמחות						
		55	46	44	0	152

לימודי תקשורת וקולנוע לתואר ראשון

ראש בית הספר: מאיר ראובני

רכז הפקות: אסף רגב

הלימודים בבית הספר לתקשורת וקולנוע לקראת תואר "בוגר בהוראה" B.Ed. ותעודת הוראה.

משך הלימודים: ארבע שנים – כולל אפשרות לביצוע סטאז' בהוראה (בשכר) בשנה ד'.

בית הספר לתקשורת וקולנוע בפקולטה לאומנויות של מכללת סמינר הקיבוצים הוא היחיד בארץ שמעניק תואר אקדמי משותף בתקשורת וקולנוע וכן תעודת הוראה לבתי ספר העליסודיים בשני התחומים. תוכנית הלימודים בחוג נועדה להכשיר ולטפח מורים שהם גם יוצרי קולנוע וטלוויזיה, כותבים ואנשי מדיה מקצועיים.

תוכנית הלימודים לתואר ראשון בתקשורת וקולנוע

תוכנית הלימודים היא רבת-תחומית וגובשה על סמך ההכרה שבין לימודי תקשורת וקולנוע מתקיימת זיקה טבעית. הלימודים הם בקבוצות קטנות וכוללים התנסות והכשרה מעמיקה במקצועות המעשיים והעיוניים של לימודי התקשורת, הקולנוע והמדיה.

מהלך הלימודים המעשיים

שנת הלימודים הראשונה מוקדשת לבניית תשתית חשיבתית ומעשית בתחומי הקולנוע והמדיה. בין היתר נלמדים: תסריטאות, בימוי עלילתי, צילום, עריכה, בימוי אולפן טלוויזיה, יסודות הרדיו, יסודות הכתיבה העיתונאית ועוד. הדגש על לימודי הפרקטיקה ניתן במקביל ללימודי מבואות בהיסטוריה ותאוריה של הקולנוע, האמנות והתקשורת.

החל בשנת הלימודים השנייה ועד לשנה האחרונה התוכנית מציעה לסטודנטים בחירה בערוץ לימודים מעשי: בימוי והפקה, כתיבה ומדיה ואפקטים חזותיים.

קורסי בחירה רבת-תחומיים

בקביל להשתלבות בערוץ לימודים יוכלו הסטודנטים לבחור קורסים וסדנאות בחירה רבת תחומיים. קורסי הבחירה לדוגמא: חדר כותבים, סדנת קמפיין, אפטר אפקט, עיצוב פס קול, עריכה והגשת מוזיקה ברדיו, כתיבה קומית ועוד. ההתמקדות בערוץ מרכזי לצד לימודי בחירה רבת תחומיים בתחומים המעשיים והעיוניים מגוונים ומעשירים את לימודיהם של הסטודנטים.

סדנאות ופרויקט הגמר

תוכנית הלימודים מדגישה בכל שנה בכל אחד מהערוצים פרויקט מרכזי אישי או קבוצתי שירכיב את תיק העבודות של הסטודנט. פרויקטי הגמר מגוונים ומתפרסים על כל תחומי הקולנוע, האמנות והמדיה והם כוללים סרטי גמר תיעודיים ועלילתיים, כתיבה במגזינים עיתונאים, שידור בתחנת הרדיו ופיתוח למדיה השונים (טלוויזיה, אינטרנט, סלולר ועוד). תוצרי בית הספר זוכים לשיתוף פעולה עם תעשיות התקשורת וקולנוע הרלוונטיות להם ומופצים ומייצגים את בית הספר בפסטיבלים, שידורים ועוד. אישור פרויקט גמר מאושר על ידי ועדות בית הספר ואינו מותנה בהכרח בערוץ הלימודים בו בחר הסטודנט להשתלב.

צוות בית הספר והמכללה פועלים כדי לטפח ולפתח את ייחודו של כל תלמיד ותלמידה בבית הספר ורואה עצמו שותף להצלחתם וצמיחתם.

ציוד, מתקנים ותקציב

בבית הספר לתקשורת וקולנוע שבפקולטה לאמנויות אולפן טלוויזיה, אולפני רדיו, מעבדות מדיה, חדרי עריכה, סאונד ועיבוד תמונה מתקדמים. בית הספר מספק לתלמידיו את כל סוגי הציוד המקצועי הדרוש להם ללימודיהם. ציוד הצילום, הסאונד, הגריפ, התאורה והפוסט הוא בתקן תעשייתי העדכני ביותר. בנוסף, בית הספר תומך כספית בהפקות המאושרות כל שנה.

פעילויות משלימות לתוכנית הלימודים

בית הספר לתקשורת וקולנוע מקיים במשך השנה לצד השיעורים והסדנאות אירועים מגוונים – הרצאות אורח, הקרנות סרטים, תערוכות, פסטיבל סרטים, סדנאות אמן וכנסים בהם נוטלים חלק תלמידי בית הספר וסגל המרצים בתוכנית.

מרצי התוכנית

בתוכנית הלימודים מלמדים אנשי מקצוע ואקדמיה המובילים בתחומם כיום. בין המרצים : ג'ולי שלז, אריק לובצקי, אבנר ברנהיימר, שמעון ספקטור, ירון שרף, דני מנקין, נורית קנטי, רמי רוטהולץ, רות לב ארי, יהודה סתיו, ארז דבורה, גידי אורשר, ד"ר שמוליק דובדבני, ד"ר אלה באואר.

אמנות – תקשורת וקולנוע
מסגרת לימודים לתואר B.Ed.

תאור פרק	תאור סעיף	דרישות קדם	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
לימודי יסוד	לשון עברית		4				4
	אנגלית לפטור		4				4
	הוראה בסביבה מתוקשבת		2				2
	תרבות ישראל		2				2
	סה"כ לימודי יסוד		12	0	0	0	12
לימודי חינוך	לימודי חינוך						
	מבוא לפילוסופיה		2				2
	מבוא לסוציולוגיה		2				2
	פסיכולוגיה של הוראה ולמידה		2				2
	קריאה מודרכת		2				2
	פיתוח חשיבה			2			2
	הערכת הלמידה וניהולה				2		2
	פסיכולוגיה של גיל הנעורים				2		2
	סמינריון בחינוך				6		6
	מבוא למחקר איכותי			2			2
	מבוא למחקר כמותי			2			2
	סה"כ לימודי חינוך		8	6	10	0	24
	התמחות בהוראה						
דרכי הוראה	הוראה ולמידה		4				4
	גישות בהוראה האמנות א'			4			4
	גישות בהוראה האמנות ב'				4		4
	סה"כ התמחות בהוראה		4	4	4	0	12
התנסות בהוראה	התנסות בהוראה						
	סוגיות בעבודת המורה		4				4
	אימוני הוראה			8			8
	התנסות בהוראה				12		12
	ס"כ התנסות בהוראה		4	8	12	0	24
לימודי התמחויות	לימודים עיוניים		16	18	13	2	49
	לימודים מעשיים		38	28	22	8	96
	סמינריונים עיצוב				3		3
	סה"כ התמחויות		54	46	38	10	148
סה"כ לילקוט			82	64	64	10	220

לימודי מכללה חובה

לימודי מכללה	הדרכה ביבליוגרפית						1
	ביטחון ובטיחות						1
	סיור לימודי						1
	עזרה ראשונה						3
	זהירות בדרכים						1
	דגנת סטאז						4

התמחות בתקשורת וקולנוע

תיאור פרק	תאור סעיף	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
לימודים עיוניים	תולדות המבצע הקולנועי	4				4
	מבוא לתקשורת המונים	2				2
	היסטוריה של אמצעי התקשורת	2				2
	יסודות העיתונאות	2				2
	הקולנוע הישראלי	2				2
	נרטיב וז'אנר בקולנוע ובטלוויזיה	2				2
	תיאוריות קולנועיות	2				2
	תיאוריות ומודלים בתקשורת	2				2
	תקשורת וחברה בישראל		2			2
	תולדות הקולנוע הדוקומנטרי		2			2
	המבצע הקולי והסיפור החזותי		2			2
	הרב תחומיות וביטוייה האמנותיים		2			2
	פרסום כפרספקטיבה			2		2
	תקשורת, אתיקה ומשפט			2		2
	תקשורת כתרבות			2		2
	סוגיות בקולנוע ישראלי עכשווי			2		2
	קורס בחירה עיוני-תקשורת 1			2		2
	קורס בחירה עיוני-קולנוע 1			2		2
	הכלכלה כבידור בתקשורת הפופולאר				2	2
	הדרמה הצינית - יחסים מסוכנים בין תיאטרון לקולנוע				2	2
	קורס בחירה עיוני-תקשורת 1				2	2
	קורס בחירה עיוני-קולנוע 1				2	2
	צפייה בסרטים	4				4
סה"כ לימודים עיוניים		22	8	12	8	50
לימודים מעשיים	מבוא לתסריטאות	2				2
	יסודות הבימוי	6				6
	יסודות העריכה	4				4
	יסודות ההקלטה	2				2
	יסודות הכתיבה העיתונאית	2				2
	צילום סטילס	2				2
	יסודות העבודה באולפן רדיו	2				2
	יסודות העבודה באולפן הטלוויזיה	2				2
	יסודות הצילום	4				4
	תסריטאות		2			2
	צילום ותאורה		4			4
	בימוי עלילתי		4			4
	בימוי דוקומנטרי		4			4
	אולפן טלוויזיה		2			2
	עריכה		4			4
	אקטואליה ברדיו		2			2
	מבוא לפרסום		2			2
	תחקיר ותסריט לסרט תיעודי		2			2
	סדנא משדרת		2			2
	כתיבה עיתונאית		2			2
	פרוסמנריון תקשורת-בחירה 1 מ-2		2			2
	פרוסמנריון קולנוע-בחירה 1 מ-2		2			2
	צפייה בסרטים		1			1
	בימוי דוקומנטרי			4		4
	קורסי בחירה מעשי-שנים ג-ד 12			16	8	24
	סדנאות גמר שנתיות לבחירה 2				12	12
סה"כ לימודים מעשיים		26	35	20	20	101
סה"כ התמחה+סמינריונים	סמנריון - בחירה 1 מ-2				4	4
		26	35	20	24	105
סה"כ התמחות		48	43	32	32	155

לימודי יסוד, חינוך והתנסות בהוראה

מרכזת אשכול מבואות חינוך: ד"ר איריס בקשי-ברוש
מרכזת לימודי התנסות בהוראה: יפית רפאלי

כל הלומדים במסלולים לתואר B.Ed. ותעודת הוראה, מחויבים בלימודי חינוך, התנסות בהוראה ולימודי יסוד בהיקף כולל של 30 ש"ש.

לימודי יסוד

אנגלית (על פי רמת הלומד)

פיתוח מיומנויות בהבנת הנקרא ובניסוח טקסטים רלוונטיים למקצוע והכשרה בשפה האנגלית. שיטת הלימוד משלבת שימוש נרחב בטכנולוגיות מתקשבות בשילוב עם לימודים פרונטאליים.

הבעה עברית (על פי רמת הלומד)

כתיבת טקסטים מסוגים שונים המיועדים לקוראים מגוונים, הקניית מיומנויות יסוד בהבעה והבנה, כתיבה וקריאה ביקורתיים.

אוריינות בסביבה ממוחשבת

היכרות עם מערכות המחשוב האישי, הכרת סביבת העבודה Windows (PC), הכרת תוכנות לעיבוד טקסטי וलेעריכה טקסטואלית. קורס לתלמידי שנה א'. התלמידים נבחנים בחינה יישומית.

תרבות ישראלית

קורס העוסק במוטיבים מרכזיים של התרבות הישראלית, כפי שהם באים לידי ביטוי בסוגי האמנויות השונות.

בנוסף, כל הסטודנטים חייבים לעבור קורס עזרה ראשונה, קורס זהירות בדרכים, קורס ביטחון ובטיחות.

לימודי חינוך והוראה

במסגרת לימודי החינוך ילמדו הסטודנטים את הקורסים הבאים:

מבוא למחשבת החינוך האסתטי

הקורס דן ביסודות הפילוסופיים של החינוך האסתטי, דרך היכרות עם עמדות בולטות בתחום זה בהיסטוריה של מחשבת המערב.

מבוא לתיאוריות של החברה והתרבות

הקורס מקנה יסודות ראשוניים של חשיבה על אמנות וחינוך מנקודת מבטן של הסוציולוגיה ותיאוריות של ביקורת התרבות.

קריאה מודרכת בטקסטים ביקורתיים

תרגול בקריאת מאמרים אקדמיים בנושאים של אמנות וחינוך ובכתיבה אקדמית.

פסיכולוגיה של חינוך ולמידה

הקורס מקנה ידע והבנה של תהליכים פסיכולוגיים המעורבים בלמידה ומגייס הבנה זו לצורך שיפור מיומנויות למידה, הוראה והנחייה. במסגרתו נלמדים תהליכים פסיכולוגיים המעורבים בתהליכי למידה, תוך הישענות על חוויותיהם של הסטודנטים כלומדים וכמתנסים בהוראה.

פסיכולוגיה של גיל הנעורים

קורס שמטרתו להקנות הבנה של התהליכים הפסיכולוגיים והשינויים הקוגניטיביים עמם מתמודדים מתבגרים, תוך הבנת תפקידו הייחודי של המורה בתקופה זו, ואפשרות התאמת סביבת הלמידה ושיטות ההוראה לצרכיו של הלומד המתבגר.

הוראה ולמידה

הקורס נועד לבסס תשתית תיאורטית לתכנון תהליכי הוראה-למידה, ולתעל אותה למעשה ההוראה בפועל. במסגרתו רוכש הסטודנט "שפה פדגוגית", ומתוודע למרכיבי הדעת ומבנה הדעת, הלומד והכיתה כקבוצה לומדת וכן לאסטרטגיות, שיטות וטכניקות הוראה המותאמות לשונות בין הלומדים.

פיתוח חשיבה בהוראת המקצוע

הקורס נועד להקנות ללומדיו את היכולת לפתח את חשיבת הלומד בהוראת המקצוע אותו הם עתידים ללמד, על פי "גישת המיזוג", הממזגת מטרות תוכן עם מטרות חשיבה בתכנון הלימודים.

גישות בהוראת מקצוע ההמחות א'+ב'

קורס המדגיש גישות בהוראת המקצועות בתוכניות הלימודים בכל מגמה בדגש על אוכלוסיות היעד בכיתות י'-ב'.

ניתוח התוכניות – רציונל ותכנים, תכנון שיעורים באסטרטגיות ושיטות הוראה מגוונות בסביבות הוראה רגילות ומקוונות. ביצוע השיעורים, כולל משוב, הערכה ורפלקציה.

סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך

הקורס מכוון לפיתוח יכולות של הבנה וקריאה ביקורתית של מחקרים מתחום מדעי החברה בכלל ומתחום החינוך וההוראה בפרט, ולרכישת מיומנויות של איסוף נתונים שיטתי ושימוש בכלי אבחון, תשאול וסיקור בדרכי עריכת מחקר בתחומים אלה, כהכנה לכתיבת עבודות מחקר בתחום החינוך וההוראה בשיטת המחקר האיכותית.

הערכת הלמידה וניהולה

הקורס דן בתיאוריות העומדות בבסיס הערכת הלמידה וניהולה תוך התייחסות לתפקידי המורה בכיתה, בתהליכי הוראה-למידה, בדגש על מודעות עצמית של כל הלוקחים חלק בתהליך. מוצגות בו גישות בהערכה החינוכית ואפשרויות השימוש בהן לצורכי הערכת התלמיד הבודד וקבוצת לומדים.

סמינריון חינוך

סמינריון מסכם של לימודי חינוך שיעמיד במרכזו את המפגש בין חינוך ואמנות. הסטודנטים יכתבו עבודת חקר בתחום המפגש בין חינוך ואמנות, בהדרכת מרצי הסמינריון.

התנסות בהוראה

כל סטודנט, בכל המסלולים והחוגים, חייב להתנסות בעבודה מעשית בהוראה בתוכנית מלאה, או חלקית, כמוסבר להלן:

א. סטודנטים חסרי השכלה פדגוגית יחוייבו בתוכנית מלאה.

ב. מורים בפועל ואקדמאים המרחיבים את הסמכתם להתמחות נוספת ו?או למסלול הסמכה

נוסף, יחוייבו בתוכנית חלקית, בהתאם לדרישות המל"ג ומשרד החינוך.

בשום מקרה לא יינתן שחרור מלא מהתנסות מעשית בהוראה.

התנסות מעשית בהוראה תכלול תצפיות בשיעורים בבתי הספר, הוראת עמיתים והתנסות בהוראה בכיתות אמת בסביבה לימודית רגילה ובסביבה לימודית עתירת טכנולוגיה. הפעילות תלווה בהדרכה ובדיונים שיונחו על ידי המדריך הפדגוגי.

תואר שני באוריינות חזותית בחינוך (M.Ed.)

ראש התוכנית: ד"ר סיגל ברקאי

מהי אוריינות חזותית?

שדה האוריינות החזותית מפתח יכולות עומק בשפות חזותיות ומוביל ליצירת ידע חדש למחקר פעולה יישומי וליצירה חדשה. התחום נשען על מחקר תיאורטי השואף לתרום לשינוי חברתי. המושג "אוריינות חזותית" התגבש על ידי אנשי חינוך שהבינו כי העולם צועד לכיוון של תרבות חזותית.

להיות אורייני מבחינה חזותית פירושו להיות בעל יכולת להתמודד בעולם העכשווי – עולם שבו מסרים חזותיים תופסים מקום שאינו נופל בחשיבותו ממקומם של המסרים המילוליים. ואכן, בראשית העשור השני של המאה ה-21, בעידן שבו אנו מוצפים בערב רב של מסרים חזותיים במגוון רחב של אמצעים – באינטרנט, בטלוויזיה, במרחבים פרטיים ובמרחבים ציבוריים, היכולת לפענח ביטויים חזותיים ולחשוב עליהם באופן ביקורתי הפכה למיומנות חיונית.

למורים במערכת החינוך מיומנות זו חיונית אף יותר, שכן היא משמשת ככלי בעל עוצמה ללמידה ולהוראה, ולפיתוח חשיבה יצירתית, ביקורתית ועצמאית.

חשיבותה של האוריינות החזותית כאמצעי לביטוי ולתקשורת בתרבות האנושית הופכת אותה לשדה חיוני להעמקה ולמחקר יישומי בהיבטי התרבות של מערכות החינוך ומסגרות ההוראה. מתוך כך היא נדרשת לכל מי שנחשף למידע ולידע הגדושים במסרים חזותיים, ובכלל זה ליצירה החזותית עצמה בתחומי האמנות, העיצוב, הקולנוע והתקשורת, התיאטרון והמחול, לכל מי שצורך אותם ולכל מי שעוסק בהוראה של תחומים אלה.

ייחודה של התכנית

אוריינות חזותית בחינוך היא תכנית חדשנית וייחודית לתואר שני, חלוצה בישראל ובעולם. התכנית מקבצת יחדיו את עיקרי התכנים, התיאוריות והסוגיות המרכיבים את שדה האוריינות החזותית.

היא מיועדת ליוצרים באמנויות ובעיצוב ולמחנכים בתחומים אלה, המעוניינים לשכלל את יכולותיהם המקצועיות ולהעצים את יכולות החשיבה, המחקר והיצירה שלהם. התוכנית מאפשרת התאמה מודולרית לצורכי הסטודנטים ובחירה אישית מגוונת.

התכנית נותנת מענה לשלושה צרכים של מורים ליצירה חזותית:

מחקר ותיאוריה: העמקת הידע התיאורטי והתובנות הנוגעים להיבטי השפה החזותית ופיתוח הרגישות החזותית והיכולת לעשות שימוש מושכל וביקורתי בשפה החזותית בהוראה ובלמידה.

המחשה: פיתוח יכולות מחקריות ויישומיות בתחום.

יצירה: התנסות ביצירה החזותית או התנסות במחקר עיוני-יישומי המתייחס להיבטים השונים של שדה האוריינות החזותית.

חינוך: העלאת המודעות ופיתוח יכולות לשימוש בידע חזותי לצורכי הוראה, חינוך והמחשת רעיונות.

מטרות

לימודי אוריינות חזותית בחינוך נועדו לתת מענה הולם להתפתחות האקדמית הדרושה ליוצרים, חוקרים ומורים לאמנויות. התכנית נועדה:

- להעמיק את השכלת בוגריה בשדה האוריינות החזותית, הן מבחינה תיאורטית והן מבחינה יישומית.
- לסייע בהבנת הקשרים החזותיים בתהליכים תרבותיים, ולהכיר את תרומתם ביצירה, חינוך והוראה של תחומי היצירה החזותית.
- לאפשר התנסות מתוך המטען המקצועי האישי של הלומדים ולפתח את אישיותם היוצרת.
- לקדם את מעמדם האקדמי והפרופסיונלי של הלומדים.
- לשדרג את דרגות הקידום של הבוגרים כמרכזי המקצועות החזותיים והדידקטיים. לזמן עבורם שינוי ומנהיגות במסגרות חינוכיות פורמליות, בלתי פורמליות ואקדמיות.

קהל היעד

התכנית מיועדת:

למורים, בוגרי מכללות ואוניברסיטאות, בעלי תואר ראשון ותעודת הוראה בתחומי היצירה החזותית: אמנות, עיצוב, צילום, קולנוע ותקשורת, תיאטרון, מחול, ובוגרי חינוך יצירתי המעוניינים להעמיק את השכלתם בתחום האוריינות החזותית, לשדרג את רמת ההוראה שלהם, ולהפוך למובילים בתחום. למורים ורכזים מקצועיים בתחומי היצירה החזותית המעוניינים להתקדם לתפקידים בכירים במערכת החינוך.

למדריכים ומרכזים של פעילות יצירתית, בעלי תואר ראשון ותעודת הוראה, המועסקים במסגרות החינוך הבלתי פורמלי (מתנ"סים ומוזיאונים) המעוניינים לשדרג את רמת פעילותם החברתית-קהילתית.

למרצים בתחומי היצירה החזותית, בעלי תואר ראשון ותעודת הוראה, המועסקים במסגרות אקדמיות ומעוניינים להעמיק את השכלתם בתחום האוריינות החזותית ולקדם את מעמדם האקדמי.

היקף הלימודים ומבנה התכנית

היקף הלימודים בתכנית אוריינות חזותית הוא 44 ש"ס (שעות סמסטריאליות) ובנוסף 4 ש"ס מפגשי סמינר חוגי וסדנאות יצירה.

בתכנית שלוש חטיבות הכוללות קורסי חובה ובחירה:

חטיבה א': לימודים כלליים בחינוך חזותי ובפיתוח ההוראה/הלמידה 12 (ש"ס)

כוללת: קורסי בסיס בנושאים המתייחסים לשלוש תמות מרכזיות:

- א. מתודולוגיות מחקר והערכה בחינוך חזותי
- ב. דיון במפגשים בין יצירה, תרבות וטכנולוגיה.
- ג. גישות הוראה/למידה ביקורתיות ואלטרנטיביות, המציגות ערכים של צדק חברתי וסביבתי והעצמה של יחיד וקהילה באמצעות אמנויות שונות.

חטיבה ב': לימודים תיאורטיים ומתודולוגיים באוריינות חזותית 18 (ש"ס)

כוללת: קורסים העוסקים בתיאוריה ובמתודולוגיה של האוריינות החזותית כשדה מחקר.

דיון ביקורתי ביכולות השדה: להבין, ללמוד, לחשוב, ליצור, להשתמש ולתקשר באמצעות מבעים חזותיים. היבטים וסוגיות בשדה האוריינות החזותית: אופני קליטה ותיאוריות פענוח אשר צמחו בזירות שונות של חקר התרבות והבלשנות, כגון: זרמים בסמיוטיקה, ביקורת המדיה, פלטפורמות דיגיטליות כסביבות חינוך, תהליכי יצירה ושימוש בכלים ואמצעים

להוראה, תקשורת חזותית, אסתטיקה, שפות הצילום, הקולנוע, העיצוב, האדריכלות, מרחבי סביבה ותרבות חזותית בהקשרים של תרבות עממית והיבטים חזותיים של אמנויות הבמה, המחול והמסך.

חטיבה ג': לימודי חקר ויצירה באוריינות חזותית 10(ש"ס)

יילמדו קורסים שיניעו את הלומדים ליצירה חזותית: פרפורמנס, כתיבה לקולנוע ולתיאטרון ואוצרות תערוכות.

קורסים המתמקדים בהיבטים חזותיים, ערכיים וביקורתיים של האוריינות החזותית לקידום החינוך החזותי. תהליכי שינוי תודעתי ומבני בחינוך החזותי במסגרות שונות. הקורסים בחטיבה זו, הכוללים סמינריונים, הם מתקדמים ומורכבים, ומכילים התנסויות במחקר עצמי ויישומי. בחלק מהקורסים משולבים יוצרים חזותיים להנחיית תרגילי יצירה הנכללים במטלות הקורס. בחטיבה זו הלומדים מעמיקים יכולות חקר, למידה, ביקורת, יצירה, חינוך ושימוש במבנים חזותיים.

אשכולות קורסי בחירה: תיאטרון, מחול, קולנוע, אוצרות ועיצוב בשירות סביבות חינוך

במסגרת שלוש החטיבות קיים מאגר עשיר של קורסי בחירה העוסקים במחקר וביצירה בתחומי יצירה חזותית שונים. מתוך מאגר קורסי הבחירה ניתן להתמקד באשכול מסוים: בתיאטרון, במחול, בקולנוע, באוצרות או בעיצוב בשירות החינוך.

אשכול קורסי הבחירה **בהתמחות אמנויות הבמה** מאפשר לעסוק בהיבטים מגוונים הנקשרים ליצירה ולתרבות בשדה הרחב של אמנויות הבמה: זהות, קהילה, רב־תחומיות ועכשוויות, דימוי, ייצוג, גוף, מרחב, תנועה ובימוי.

אשכול קורסי הבחירה **בהתמחות בקולנוע** מאפשר לעסוק בהיבטים מגוונים הנקשרים ליצירה ולתרבות בשדה הרחב של הקולנוע: הגירה, זהות, רב־תרבותיות, קהילה, דימוי, ייצוג, מרחב, רב־תחומיות, מגדר, ז'אנרים שונים, ביקורת וקולנוע.

אשכול קורסי הבחירה **בהתמחות אמנויות המחול** מאפשר להתמקד ולהעמיק בהיבטים מגוונים הנקשרים ליצירה ולתרבות בשדה הרחב של אמנויות המחול: כתב תנועה, כוריאוגרפיה, רב־תחומיות, שילוב טכנולוגיה ביצירה, סוגות וביקורת, זהות, רב־תרבותיות, העצמה קהילתית. באמצעות הקורסים הללו ניתן להכיר ולחוות את האוריינות הטכנולוגית העכשווית, המאפשרים למורים־רקדנים יוצרים להפעיל את יכולותיהם המקצועיות והחינוכיות בדרכים חדשניות.

אשכול קורסי הבחירה **בהתמחות אוצרות** מאפשר לציבור המורים לאמנות להתמקד ולהעמיק את השכלתם בנושאי לימוד של אוצרות תערוכות אמנות וסביבות למידה, בהיבטים ובנושאים מגוונים הנקשרים לאוצרות בדגש אלטרנטיבי וקהילתי. נושאי הקורסים באשכול יבחנו את הקשר שבין סגנונות הצגת אמנות לזירות שונות באמצעות מחקר ופעולה במרחב הציבורי ומעורבות בשיח התרבותי בכלל ובתרבות החזותית בפרט.

אשכול קורסי הבחירה **בהתמחות בעיצוב בשירות החינוך** מאפשר לציבור המורים לעיצוב להתמקד ולהעמיק את הכשרתם במקצועות העיצוב והאדריכלות בהיבטים ובנושאים מגוונים: שכלול מתודולוגיות מחקר המאפיינות את מקצוע העיצוב, העמקת הידע באקולוגיה ובפסיכולוגיה של השימוש במרחב ובתכולתו וכן שכלול ההתנסות ביצירת הקשרים בין תפיסות פדגוגיות ומענה למשתמשים שונים לבין עיצוב סביבות ומרחבים, חומרי לימוד, עזרי למידה, אביזרים ומתקני למידה והדרכה, במתחמים פיסיים או דיגיטליים, סביבות פנים וחץ, במסגרות חינוך פורמאליות או בלתי פורמאליות – מוסדות אקדמיים, בתי ספר, גני ילדים, מוזיאונים, מתנ"סים וכדומה.

למתמחים בתחומי היצירה השונים מתאפשר ליצור פרויקט גמר המשלב מחקר ויצירה בשדה הרחב של האמנויות. הבוחרים להתמחות בהתמחויות המוצעות (תיאטרון, מחול, קולנוע, אוצרות, עיצוב בשירות החינוך), יוכלו לחקור וליצור באמצעות מגוון כלים כגון: כתיבה, תיעוד, יצירה והוראה.

לשלוש החטיבות מתוספים:

סדנה מלווה לפרויקט הגמר (4 ש"ס)

8 מפגשים של סמינר חוגי וסדנאות יצירה מהווים חלק בלתי נפרד מתוכנית הלימודים (4 ש"ס), וההשתתפות בהם היא חובה.

פרויקט הגמר

תואר שני "באוריינות חזותית בחינוך" מחייב הגשה של פרויקט גמר המשלב תשתית מחקרית לצורכי יישום. פרויקט הגמר עוסק בהיבטים של אוריינות חזותית לקידום החינוך החזותי בתפיסותיו החברתיות והסביבתיות ופיתוח ההוראה? למידה בתחומי דעת שונים, תוך שילוב אמנויות ו?או אמצעים חזותיים.

מכאן שניתנת העדפה לנושא שיש בו התמודדות עם צרכים חברתיים וסביבתיים בזירות שונות של חינוך ויצירה. במסגרת זו מוצעים כיוונים שונים, לדוגמה:

- ❖ פרויקט יצירה חזותית בתחומי אמנויות העיצוב, אמנות פלסטית ומדיה, קולנוע ותקשורת, מוסיקה, אמנויות הבמה והמחול, ויישומי בסביבות חברתיות שונות.
- ❖ פרויקט פיתוח מקורי של מערכת אמצעים חזותיים להוראת תחום דעת כלשהו.
- ❖ פרויקט של כתיבת תוכנית לימודים והפעלתה באחד מתחומי היצירה החזותית או בתחומי דעת אחרים. התוכנית יכולה להתבסס על דרכי הוראה באמצעות עקרונות משדה האוריינות החזותית ולהיות מופעלת במסגרת החינוך הפורמאלי או הבלתי פורמאלי.

סדנה לליווי פרויקט הגמר

פרויקט הגמר הוא גולת הכותרת של התהליך הלימודי ומתבצע בהנחיה אישית. את פרויקט הגמר תלווה סדנה בהיקף של 4 ש"ס. הסדנה מתקיימת בחלקה הראשון בסמסטר קיץ (2 ש"ס), ובחלקה השני בסמסטר הראשון של השנה השנייה ללימודים (2 ש"ס). הסדנה כוללת התוויה מתודולוגית של הפרויקט האישי, מעקב וליווי. ילובנו בה תהליכי הפיתוח, תגובת תכנית היצירה, ינוהל הליווי של תהליכי הביצוע וייבחנו בה לעומק האפשרויות השונות ביישום מתודולוגיות. הסטודנטים ירכשו בה כלים לחקירת ההיבטים השונים של העולם החזותי שיותאמו לצורכי עבודתם. מנחה את הסדנה צוות ובו ראש התוכנית, בכירי הסגל ומומחים מן החוץ.

סמינר חוגי – דיונים עדכניים וסדנאות יצירה

הסמינר החוגי נועד לשמש מקום להצגת תמונת מצב עדכנית ומסגרת דיון, חשיפה ויצירה אודות סוגיות העומדות בלב התוכנית. מפגשי הסמינר המחלקתי כוללים סדנאות יצירה וסיורים הקשורים לנושאי התוכנית. הסדנאות בהנחיית יוצרים רב-תחומיים כגון אורי דרומר, עמית דרורי, ד"ר רויטל איתן, ד"ר כנרת נוי, תרצה ספיר, פרופ' יעקב שריר, שרון רשף-ארמוני, לי ינור. הסוגיות נקשרות לקורסים הנלמדים, בהם מתקיים החיבור בין השדה התיאורטי באוריינות חזותית ובביקורת תרבות לבין הוראה וחינוך, בין תיאוריה ליצירה. למשל:

- ❖ מקומה של האוריינות החזותית ככלי ביקורתי בחינוך לצרכנות המדיה
- ❖ תופעת היצירה החזותית בקהילה במסגרת החינוך הבלתי פורמאלי ותרומותיה לחינוך רב-תרבותי

- ❖ יצירה חזותית כערך מוסף לחינוך בתפישת הקיימות
- ❖ מקומה של אוריינות חזותית בבנייתם של סביבות וחומרי למידה
- ❖ גישות בניתוח ייצוגים חזותיים בשימוש במערכת החינוך לאיתור וחשיפת סטריאוטיפים ושונות
- ❖ חשיבה מטאפורית ואנלוגית כבסיס לחשיבה יצירתית בהשלכות לשדה ההוראה
- ❖ מבעים חזותיים ככלי מחקר אתנו-ויזואליים
- ❖ ויזואליזציה של מידע וידע
- ❖ פרשנות כיצירה ויצירה כאמצעי פרשני

משך הלימודים ופרישתם

- תכנית הלימודים מתפרסת על פני 4 סמסטרים וסמסטר קיץ, ובסך הכול על פני שנתיים אקדמיות. מומלץ לסיים את הלימודים בחטיבה א' ואת מרבית הקורסים בחטיבה ב' בשני הסמסטרים הראשונים ובסמסטר הקצר של הקיץ.
- מומלץ להקדיש את שנה ב' להשלמת קורסי בחירה בחטיבה ב', ללימודי חטיבה ג' ולפרויקט הגמר.
- ❖ מפגשי הסמינר החוגי וסדנאות היצירה מתפרסים על פני שתי שנות הלימודים.
 - ❖ מומלץ לסיים את הלימודים בתוך שנתיים.
 - ❖ סטודנטים שמבקשים לפרוס את הלימודים מעבר לזמן המומלץ, חייבים באישור של ראש החוג וועדת ההיגוי.
 - ❖ בכל מקרה, וכמקובל במוסדות להשכלה גבוהה בישראל, אין לפרוס את לימודי התואר השני על פני תקופה העולה על 5 שנים.

ימי הלימודים

הלימודים מתקיימים פעמיים בשבוע: יום לימודים מלא, ויום נוסף שבו מתקיימים הלימודים בשעות אחר הצהריים והערב.

בשנה זו יתקיימו הקורסים של התכנית בימי ג' (יום מלא), ובימי א' (חצי יום).

סגל המרצים

ד"ר סיגל ברקאי, ד"ר רויטל איתן, ד"ר מיכל בן עמי, ד"ר מלכה בן-פישט, ד"ר עדנה בר-רומי פרלמן, פרופ' יהושפט גבעון, פרופ' רחל זבה, ד"ר נעה חזן, ד"ר אורנה יאיר, ד"ר עמרי יבין, ד"ר רונית לנד, ד"ר איתן מכטר, ד"ר לאה מרזל, ד"ר דליה מרקוביץ, ד"ר חיים נגיד, ד"ר כנרת נוי, ד"ר שוש סיטון, ד"ר מיכל פופובסקי, ד"ר משה פריד, ד"ר סון פרמינגר, ד"ר נטלי קוסוי, ד"ר טלילה קוש, ד"ר אריה רודר, ד"ר הדרה שפלן-קצב, ד"ר יוכי שלח, פרופ' יעקב שריר.

מנחים יוצרים

אורי דרומר (אמן רב תחומי), ד"ר רויטל איתן, ד"ר כנרת נוי (אמנויות הבמה), פרופ' יעקב שריר, שרון רשף-ארמוני, תרצה ספיר, לי ינור (אמנויות המחול), אורית בולגרי (אוצרות).

תואר שני בטיפול באמצעות אמנויות (M.A.A.T.)

ראש בית הספר: ד"ר נעמה לב ארי

הטיפול באמנויות מציע גישה עקיפה ובלתי מאיימת לעולמו הפנימי, התוך-אישי והבין-אישי של המטופל. שימוש במרחב ביניים של האמנויות מאפשר למטופל ולמטפל שהייה בריבזמן בתוך החוויה הרגשית והתבוננות בה.

הטיפול באמנויות הוא הזדמנות למגע, באמצעות השפה האמנותית והמטאפורית, עם "אזורים" של הווייה שאינם ניתנים לביטוי מילולי, ולמתן ביטוי למתרחש בהם. כך מתאפשר בין השאר גם קשר עם תכנים לא מודעים, שתהליך היצירה מעלה, תוך הסרה או עקיפה של הגנות ומחסומי תקשורת. העיסוק בהבעה וביצירה, הוא במהותו בעל היבטים תרפויטיים. יש בו אפשרות לגייס כוחות, לאפשר ארגון והכלה של תכנים רגשיים, לייצר תקשורת, לעודד שימוש בדמיון ולאפשר ביטוי אותנטי. טיפול זה כולל אפשרויות מגוונות של תהליכים קבוצתיים ופרטניים.

התמחות אמנות חזותית – תואר שני טיפול באמצעות אמנויות

ראש התמחות אמנות חזותית: לינור שטיינהרדט

רכזת התמחות: רינה לרנר

טיפול באמנות מתבסס על הבעה ויצירה באמצעות עשייה אמנותית. האמנות כשפה חזותית וסמלית מציעה דרכי ביטוי שמשלבות חומרים מוחשיים, המאפשרים גישה אל עולמו הפנימי של האדם. הטיפול באמנות המתבסס על שפה סמלית זו, מעמיק את המודעות של המטופל למרחב האישי והבין-אישי, ומחזק את יכולות ההבחנה, הבחירה וההחלטה.

התמחות פסיכודרמה – תואר שני טיפול באמצעות אמנויות

ראש התמחות פסיכודרמה: ד"ר עיניה ארצי

רכזת התמחות: ד"ר יהודית ריבקו

הפסיכודרמה היא שיטת טיפול נפשי שיצר יעקב לוי-מורנו. הטיפול הפסיכודרמטי מתקיים בקבוצה ועוסק בבעיות נפשיות והתנהגותיות, אישיות ובין-אישיות. מטרתו לסייע בשיפור מצבו הנפשי של האדם ומהלך חייו התקין, באמצעות שימוש בפעולה יצירתית, בביטוי ספונטני ובמשחקי תפקידים. תוכנית ההכשרה של מטפלים בפסיכודרמה מבוססת על לימוד התנסותי של השיטה, ועל עבודה מעשית בשטח.

התמחות תנועה – תואר שני טיפול באמצעות אמנויות

ראש התמחות בתנועה: ד"ר אתי שחר-סימן טוב

הטיפול בתנועה מתייחס לגופו, תנועתו ונפשו של האדם. הוא מאפשר בדיקה ואבחון של תהליכים אישיים ובין-אישיים, ושל הקשר ביניהם לבין הגוף והתנועה. הטיפול מגביר את המודעות לגוף וליכולות התנועתיות, ועוזר לשחרר חסימות נפשיות המתבטאות בגוף ובדימוי הגוף. טיפול בתנועה מתאים לכל מחזור החיים – מינקות ועד זיקנה, במסגרת פרטנית או קבוצתית.

התמחות ביבליותרפיה – תואר שני טיפול באמצעות אמנויות

ראש התמחות ביבליותרפיה: ד"ר שלומית ברסלר

ביבליותרפיה הינה גישה טיפולית העושה שימוש בטקסט כמרחב לדיאלוג הטיפולי. במרכז של הביבליותרפיה ניצבת אמנות המילה, היוצרת מגוון של סוגי טקסט: רומן, סיפור, מיתוס, מעשייה, שירה, מחזה, תסריט, יומן, כתיבה אישית ועוד. המפגש עם היצירה הכתובה או המסופרת מאפשר גישה עקיפה ובלתי מאיימת אל העולם הפנימי ואל המרחב הבין-אישי.

תקנון לימודים

לשנת הלימודים

תשע"ה-2014/15

לתלמידי תואר ראשון ושני

ותעודת הוראה

לסטודנטים שלום רב,

ברוכים הלומדים והמצטרפים ללימודים במכללת סמינר הקיבוצים. קבלתכם ללימודים משמעה הצטרפות לקהילה האקדמית המקצועית של מכללת סמינר הקיבוצים וקבלת אחריות אישית על ההתפתחות האקדמית והמקצועית, מתוך שמירה על מסורות וערכים כפי שנוצרו והתפתחו במשך 70 שנות קיומה של המכללה המכשירה דורות של מורים ומחנכים משפיעים במערכת החינוך.

אנו מקדמים אתכם בברכה כשותפים לתהליך למידה וצמיחה המזמין סקרנות, פתיחות, התמדה ומאמץ תוך כדי שמירה על כבוד ויושרה.

תהליך הלמידה תובע מחויבות והשקעה ואינו תמיד קל ונוח; ואולם הוא מלווה בהתחדשות, בשינוי כיווני חשיבה, ביצירתיות ובמפגש עם הזדמנויות חדשות.

אנו מאמינים שלמידה אמיתית יכולה להתרחש בסביבה של אמון וכבוד. לפיכך אתם מוזמנים לקחת חלק בכל פעילויות המכללה ולתרום משלכם ליצירת אווירה נוחה, פתוחה ומאפשרת.

כדי לשמור על איזון מתאים בין צורכי הסטודנט כפרט לבין רווחתה של קהילת המכללה, נבנתה במשך השנים מערכת כללים ונהלים. מערכת זו נבדקת ומתחדשת מדי שנה, על פי תנאים וצרכים משתנים.

מערכת הכללים רשומה בתקנון שלפניכם ומטרתה לשרטט את קווי המתאר של מסגרת החיים והלימודים במכללה, שבתוכה ניתן החופש ללמוד וללמד, להתפתח, לצמוח וליצור.

מתוך שיתוף פעולה, ניצור תקופת לימודים מאתגרת ומעניינת, שבסופה תצטרפו לקהילת בוגרי המכללה – מורים ומחנכים איכותיים התורמים לחינוך בישראל.

הנהלת המכללה רואה חובה לעצמה לספק לסטודנטים* מידע רצוף ושוטף בכל הקשור לזכויותיהם וחובותיהם כסטודנטים במכללה.

התקנון המפורט להלן הוא בגדר מידע בסיסי.** על הסטודנטים להכיר את תוכנו ולפעול על פיו במהלך לימודיהם. ההנחיות המפורטות להלן תקפות גם אם לא נקראו על ידי הסטודנטים. תקנון זה מובא לידיעת המרצים ומחייב גם אותם.

אנו מקווים שהמידע שלהלן יסייע בידכם בתקופת לימודיכם.

בברכה,

שנה"ל תשע"ה

הנהלת המכללה

* כל האמור בתקנון זה מתייחס בכבוד לשני המינים כאחד וכל על כל הסטודנטים לתואר ראשון B.Ed. ותואר שני M.A.A.T., M.Ed./M.Teach, והסבת אקדמאים להוראה

** התקנון מתעדכן מדי שנה.

תקנון הלימודים – תוכן העניינים

- א. לוח הלימודים, החופשות ומועדי הבחינות
- ב. ארגון ונוהל
- ג. לימודי יסוד
- ד. היעדרות חריגה מלימודים
- ה. כללי התנהגות
- ו. מערכת הבחינות והעבודות
- ז. נוהל והתנהגות בבחינות
- ח. ציונים
- ט. נוהל הפסקת לימודים
- י. ציונים והפסקת לימודים M.Ed. / M.Teach
- יא. תנאי הסמכה
- יב. השלמת חובות והתיישנות לימודים
- יג. בקשה להשלמת חובות לימודים
- יד. דיקנית הסטודנטים
- טו. אגודת הסטודנטים
- טז. תוכנית מיוחדת לעידוד מצוינים
- יז. תמיכה בסטודנטים בעלי לקויות למידה ומוגבלויות פיזיות וחושיות
- יח. מהר"ת - מרכז התעצמות ותובנה
- יט. שכר לימוד ואגרות
- כ. הלוואות ומלגות מותנות
- כא. שירות לסטודנטים
- נספח 1 - טיפול בבעיות לימודיות-חינוכיות של סטודנטים
- נספח 2 - תקנון משמעת: מכללת סמינר הקיבוצים
- נספח 3 - הספרייה – תקנון לקוראים
- נספח 4 - אמנת הסטודנטים המשרתים במילואים
- נספח 5 - איסור הטרדה מינית והתנכלות
- נספח 6 - זכויות לנשים בהיריון, שמירת היריון, אחרי לידה
- נספח 7 - זכויות יוצרים

א. לוח הלימודים, החופשות ומועדי הבחינות

יום ראשון ללימודים	יום א', ב' חשון תשע"ה, 26/10/14	–
חופשת חנוכה	יום א', כט' בכסלו תשע"ה, 21/12/14	–
יום אחרון ללימודים סמסטר א'	יום ו', י' בשבט תשע"ה, 30/1/15	–
הפסקה בין סמסטרים	מיום א', יב' בשבט תשע"ה, 1/2/15	–
	עד יום ו', ח' באדר תשע"ה, 27/2/15	
יום ראשון ללימודים סמסטר ב'	יום א', י' באדר תשע"ה, 1/3/15	–
חופשת פסח	מיום ד', יב' בניסן תשע"ה, 1/4/15	–
	עד יום ו', כא' בניסן תשע"ה, 10/4/15	
חידוש לימודים	יום א', כג' בניסן תשע"ה, 12/4/15	–
יום הזיכרון ויום העצמאות	ימים ד-ה', ג-ד' באייר תשע"ה, 22-23/4/15	–
חופשת חג השבועות	יום א', ו' בסיון תשע"ה, 24/5/15	–
יום אחרון ללימודים	יום ו', ט' בתמוז תשע"ה, 26/6/15	–

* בזמן עצרות הזיכרון: יום השנה לרצח יצחק רבין ז"ל, יום השואה, יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל – הספרייה ומשעול יהיו סגורים.

הפסקה בין הסמסטרים: בחינות וקורסים מרוכזים מ-1/2/15 עד 27/2/15

בחינות סמסטר א', מועדי ב': מ-1/3/15 עד 27/3/15

בחינות סוף השנה: מ-26/6/15 עד 24/7/15

בחינות סוף השנה, מועדי ב': מ-23/8/15 עד 18/9/15

תואר שני M.Ed. / M.Teach: תאריכי הבחינות עשויים לחרוג מהמועדים לעיל.

בתקופה שלפני ב' בחשון תשע"ה, 26/10/14, מתקיימת פעילות לימודית הקשורה בהתנסות בהוראה, או ימים מרוכזים ומכינות בנושאים שונים. על פעילות זו, המאורגנת בהתאם לתוכניות ההדרכה של החוגים, נשלחת הודעה מראש (כחודש לפני הפעילות) לכל סטודנט.

החופשות במהלך שנת הלימודים - בהתאם ללוח הלימודים והחופשות של המכללה לשנת תשע"ה. הפסקת הלימודים בין הסמסטרים מוקדשת לבחינות ולקורסים מרוכזים, ואין לראות בה חופשה – הן לגבי הסטודנטים והן לגבי המרצים.

הנהלת המכללה רשאית לעשות שינויים קלים במועדי החופשות ובמערכת השיעורים, בהתאם לשיקול דעתה.

ב. ארגון ונוהל

1. הלימודים הסדירים מתקיימים בימים א-ה'. בימי ו' יתקיימו פעילויות לימודיות, עבודה מעשית וסדורים, בהתאם לצורך. השיעורים מתקיימים בשעות 8:30-19:15. ייתכנו שיעורים שיתקיימו מעבר לזמן המצוין לעיל, וייתכן שהשיעורים לא יהיו רצופים. שיעורי השלמה יינתנו אם מתקיימים פחות מ-13 שיעורים בסמסטר. שיעורים אלו יתקיימו בשני ימי השישי האחרונים של הסמסטר.
2. מרצים מחויבים לקיים זמן קבלה לצורך מתן ייעוץ, הדרכה וסיוע לסטודנטים, בתיאום מראש, מחוץ לשעות ההוראה הפרונטליות.

3. הודעה של מרצה על ביטול שיעור תימסר רק באמצעות מינהל חדרים ובחינות. שיעור שבוטל אינו מבטל את השיעורים הבאים אחריו. אם מרצה אינו מגיע לשיעור, על הסטודנטים להמתין לפחות חצי שעה בטרם יפנו למינהל חדרים ובחינות בנוגע לקיום השיעור או ביטולו (אם מינהל חדרים סגור, השיעור מתבטל). אלא אם התקבלה הודעה אחרת.
4. היעדרות מרצים שידועה מראש תפורסם במערכת ההודעות וב-SMS.
5. **תוכנית ההוראה בקורס:** הסילבוס של כל קורס מהווה תוכנית אקדמית להוראת הקורס. הסילבוס כולל תכנים, נהלים, דרכי הוראה ואופן הערכת הסטודנט ובכך מחייב הן את המרצה והן את הסטודנט. הסילבוס מוצג לפני הסטודנטים בראשית כל קורס ומתפרסם באינטרנט באתר המכללה בשער לסטודנט/ שער למרצה.
6. את מטלות הביניים יש להחזיר לסטודנט עד תום הסמסטר.
7. **נוכחות בשיעורים:** המכללה רואה חשיבות בנוכחות סטודנטים בשיעורים ובקיום השיח והדיונים בשיעורים בין הסטודנטים למרצים. עם זאת, המרצים אוטונומיים בקביעת שיעור הנוכחות הנדרש בכל קורס. דרישות הקורס יוצגו לסטודנטים בסילבוס של הקורס בראשית שנה"ל. בקורסים שבהם לא תהיה חובת נוכחות, האחריות ללמידה, להשלמת חומר ולהגשת עבודות חלה על הסטודנטים. בשיעורים שבהם קיימת חובת נוכחות, היעדרות מהשיעורים מעל 3 שיעורים בסמסטר לא תאפשר ציון עובר בקורס. במסגרת ההיעדרות נכללות מחלות וסיבות אישיות. בקורסים שנתיים החישוב הוא לגבי כל סמסטר בנפרד. כל סטודנט חייב להשתתף באופן סדיר, ללא היעדרויות, בהדרכה הפדגוגית, בעבודה נמעשית, בטיולים ובסדורים פדגוגיים ומקצועיים, ובכל פעולה בתחום החינוכי (הפעילויות חייבות להתפרסם לפחות חודש לפני המועד). השתתפות מלאה בפעולות אלה היא תנאי לקבלת תעודת הוראה ו/או תואר T.A.A.M / B.Ed. / M.Teach / M.Ed.
8. **איחורים:** זכותו של מרצה לחשב איחור מעבר לחמש דקות או עזיבה מוקדמת של השיעור כהיעדרות הסטודנט מן השיעור.
9. **תוכנית לימודים תלת-שנתית:** תתאפשר רק במסגרת תוכנית המצוינים של משרד החינוך. משך הלימודים לתואר B.Ed. ותעודת הוראה בתוכנית ארבע-שנתית לא יעלה על 6 שנים ברצף על פי הנחיות המועצה להשכלה גבוהה.
10. **תוכניות הלימודים לתואר שני:** משך הלימודים לתואר שני הוא שנתיים ובכל מקרה לא יעלה על 5 שנים.
11. **על פי הנחיות משרד החינוך:** סטודנט בעל אזרחות זרה לא יקבל הפחתה בשכר לימוד, מלגה/ הלוואה מטעם משרד החינוך. הפנייה לעבודה בהוראה תהיה בהתאם להנחיות משרד החינוך והפנים. משרד החינוך אינו מתחייב להעסיק במערכת החינוך סטודנטים בעלי רישום פלילי.

ג. לימודי יסוד

אנגלית

לימודי האנגלית למטרות אקדמיות הם בבחינת לימודי תשתית, שמטרתם להכשיר את הסטודנט לאוריינות אקדמית באנגלית. רמת האנגלית תיקבע באמצעות רכיב האנגלית בבחינה הפסיכומטרית או מבחן אמ"ר/אמיר"ם. הסטודנטים מחויבים להגיע לרמת "פטור" באנגלית עד סוף שנה ג' (מצטיינים עד סוף שנה ב'). חובת לימודי האנגלית היא החל בסמסטר הראשון ללימודים (התלמידים ברמות הנמוכות ילמדו אנגלית במשך 5 סמסטרים, כלומר עד אמצע שנה ג'). שלוש הרמות ההתחלתיות (טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב' ובסיסי) הן בתשלום, נוסף לשכר הלימוד במכללה.

לשון

רמת לימודי הלשון נקבעת על פי רכיב הבנת הנקרא בבחינה הפסיכומטרית ולשון עברית בתעודת הבגרות. סטודנט הלומד במסלול שתנאי הקבלה הוא ללא מבחן פסיכומטרי, הרמה תיקבע בהתאם לציון בהבעה עברית וספרות בתעודת הבגרות. סטודנט שנקבעו לו 6 ש"ש בלימודי הלשון יחויב בתשלום של 2 ש"ש מעבר לשכ"ל.

יישומי מחשב

סטודנט במסלול הסבת אקדמאים להוראה בלבד מחויב בקורס מיומנות מחשב. על הסטודנט להוכיח מיומנות בסיסית במחשב באמצעות עמידה בהצלחה בבחינת פטור. סטודנט שעבר בהצלחה את המבחן יקבל פטור מקורס יישומי מחשב.

עזרה ראשונה

סטודנט במסלול סדיר ארבע שנתי ובמסלולי הסבת אקדמאים להוראה מחויב בקורס עזרה ראשונה בהיקף של 2 ש"ש. לסטודנט העובר בהצלחה את המבחן תוענק תעודת מוסמך להגשת עזרה ראשונה. קורסי עזרה ראשונה מתקיימים בחופשת הקיץ; הנוכחות בקורס היא חובה וכרוכה בתשלום נוסף מעבר לשכ"ל המוסדי.

סטודנט רשאי ללמוד את הקורס בהיקף של 44 שעות במסגרת גופים שאושרו על ידי משרד החינוך (מד"א רפואת חירום, הדר ואלישע). סטודנט שלמד בעבר (בשלוש השנים האחרונות) קורס עזרה ראשונה מחויב ברענון בהיקף של 22 שעות במסגרת המכללה או בגופים המורשים המצוינים לעיל.

ביטחון ובטיחות

סטודנט במסלול סדיר ארבע שנתי ובמסלולי הסבת אקדמאים להוראה מחויב על פי הנחיות משרד החינוך בהשתתפות בקורסי "זהירות בדרכים" ו"ביטחון ובטיחות במוסדות חינוך".

ד. היעדרות חריגה מלימודים

- נסיעות לחו"ל:** בעיקרון, לא יאושרו נסיעות לחו"ל בתקופת הלימודים ובתקופת הבחינות.
 - פעילות מטעם המכללה,** כגון סיור טבע או עבודה מעשית מרוכזת, המתקיימת בתקופת הלימודים הסדירים לחלק מהלומדים בקורס, אינה מבטלת את לימודי הקורס עבור שאר הסטודנטים. על המשתתפים בפעילות המיוחדת מוטלת האחריות להשלמת חומר הלימודים והמטלות השייכים לשיעורים.
 - שירות מילואים, חופשת ירח דבש** (שבוע), חופשת לידה (חודש), **אבל** (ימי השבעה), **ימי חג לסטודנטים מוסלמים, נוצרים ודרוזים** (ימי מועד אשר אינם מסומנים בלוח השנה כחופשה, באישור הדיקנית) **ופעילויות מטעם המכללה** אינם נחשבים לימי היעדרות. על הסטודנטים מוטלת האחריות להשלמת חומר הלימודים ומטלות הלימודים.
 - בעיות מיוחדות הכרוכות בהיעדרות ממושכת תישקלנה לגופן לאחר פנייה בכתב לראש המסלול ולדיקנית הסטודנטים, כנציגת ההנהלה. הודעה על ההחלטה תימסר לכל הגורמים הקשורים בסטודנט.
 - ("חופשת ירח דבש" – השבוע הצמוד למועד החתונה; "חופשת לידה" – חודש מיום הלידה).
 - היעדרות משיעורים מעשיים – סטודנטיות בהיריון** ו/או מגבלה בריאותית אחרת (ראו נספח מס' 6):
- נשים הרות הלומדות במסלול חינוך גופני, מחול ותיאטרון מחול לא תשתתפנה בהתנסות בהוראה ובשיעורים מעשיים של המסלול במשך כל תקופת ההיריון. אם הסטודנטית תרצה להשתתף בשיעורים מעשיים, עליה לפעול כדלהלן:

- א. השתתפות בשיעורים מעשיים: סטודנטית בהיריון ממסלול חינוך גופני ומחול ו/או סטודנטית בהיריון ממסלול אחר המחייב השתתפות בשיעורים מעשיים הדורשים פעילות גופנית מכל סוג ומין שהוא, ו/או סטודנט שנפצע, מנועים מלהשתתף בשיעורים המעשיים ובהתנסות בהוראה בבית הספר, אלא אם כן ימצאו אישור מרופא רלוונטי בלבד, המתיר להם השתתפות. במקרה זה יחתמו הסטודנטים על טופס "ויתור תביעה" ועל "הצהרת בריאות". אם באישור הרפואי כתובה מגבלה, הסטודנט לא יוכל להשתתף בשיעורים המעשיים. האחריות למילוי טופס זה ולחתימה עליו חלה על הסטודנטים.
- ב. חובות לימודיים: מכסת הלימודים שיחסירו הסטודנטים תיחשב חוב לימודי. במקרה הצורך, דיקנית הסטודנטים תייעץ לסטודנטים במציאת הסדר מתאים להשלמת החובות הלימודיים.
- ג. אם החליטו הסטודנטים להשתתף בשיעור לאחר הבאת האישור הנדרש, עליהם לעמוד בכל המטלות הנדרשות בשיעור, כולל תרגולים והכנת שיעורים לכיתת ההתנסות.

ה. כללי התנהגות

- (כל הסעיפים מתייחסים גם לתואר השני)
- יש להקפיד הקפדה מלאה על שמירת כללי ההתנהגות במכללה בכל הנוגע לשמירה על כבודם של כל באי המכללה – מרצים, סטודנטים ועובדי מינהל. יש לשמור על התייחסות מכובדת והתבטאות תרבותית ועניינית בכל מקרה.
 - יש לשמור על כללים של יושר ואמינות בכל הפעילויות האקדמיות, הפדגוגיות והחברתיות המתקיימות במכללה ובכל הפניות אל מרצים, עובדי מינהל, מוסדות מינהל וסטודנטים.
 - יש לשמור על הניקיון והרכוש בכיתות, בספרייה, בסדנאות, באולמות ובחצר המכללה.
 - חל איסור על אכילה ושתייה בזמן השיעורים. האיסור אינו חל על בקבוקי מים לשתייה.
 - חל איסור מוחלט** על שימוש בטלפונים ניידים במהלך השיעורים, בספרייה, בסדנאות ובחדרי התרגול.
 - חל איסור מוחלט** על עישון בחדרי הכיתות, בספרייה, בסדנאות, במשרדים, במסדרונות ובמבואות של כל המבנים במכללה. העישון מותר בשטחים המוקצים לכך בלבד.
 - חל איסור מוחלט** על שימוש לרעה במערכת ההודעות לצרכים שאינם שייכים לקורס. העובר על סעיף זה יועמד לועדת משמעת.
 - יש להקפיד הקפדה מלאה על כל כללי ההתנהגות המפורטים בתקנון המשמעת המצ"ב כנספח לתקנון זה.
 - ועדת משמעת** – סטודנטים שעברו על כללי ההתנהגות הרשומים בסעיפים 1-8 יובאו לבירור בפני ועדת משמעת כמפורט בתקנון המשמעת. תלונות לועדת משמעת יכולים להגיש מרצים ועובדי מכללה. הרכב ועדת המשמעת: דיקנית הסטודנטים, יו"ר ועדת הוראה, מרצה ו/או ראש המחלקה, נציג/ת אגודת הסטודנטים (רק הרשומים לעיל יכולים להשתתף בישיבות הוועדה). ועדת המשמעת רשאית להטיל עונשים על פי חומרת המקרה, החל בחזרה על מטלות או על קורסים ועד השעייה או הפסקת לימודים כמפורט בתקנון המשמעת. לסטודנט תינתן זכות ערעור על החלטות ועדת המשמעת בפני ועדת ערעורים. הרכב ועדת הערעורים: רקטור, דיקן הפקולטה, נציג המרצים, נציג/ת אגודת הסטודנטים*.
- תואר שני: הרכב ועדת המשמעת כולל את דיקן הפקולטה, ראש התוכנית ומתאמת מינהלית-אקדמית.**
- חל איסור על סטודנטים להשתמש במערכת התקשורת של המכללה להפצת פרסומות מכל סוג.
 - סטודנטים/יות הורים לתינוקות נדרשים שלא להכניסם לשיעורים.
 - השאלת ציוד ממחסן מסלול חינוך גופני תתבצע בהזמנה מראש דרך הדואר האלקטרוני. ציוד שלא הוזמן מראש לא יסופק. החזרת ציוד למחסן מוגבלת בזמן – עד 5 ימים. ציוד שלא יוחזר

לאחר 5 ימים יגרור תשלום קנס. חובות שיצטברו בגין הנ"ל, יגרמו לחסימת המחשב ואי-יכולת לגשת לבחינות.

* תקנון משמעת נספח מס' 2

ו. מערך הבחינות והעבודות

(כל הסעיפים מתייחסים גם לתואר השני)

בחינות

מערכת הבחינות והעבודות הנהוגה במכללה נקבעת לפי תכנונה והנחייתה של הנהלת המכללה. השתתפות בבחינות ומסירת עבודות במועד הן חובה.

א. בחינות מתקיימות בתאריכים שייקבעו ויפורסמו מראש על ידי מינהל חדרים ובחינות.
ב. בחינות סמסטר א' יתקיימו בהפסקה שבין הסמסטרים ובחינות סמסטר ב' – לאחר סיום שנת הלימודים.

ג. אין לקיים מבחנים/בחנים בשני השיעורים האחרונים של הסמסטר.
ד. תאריכי הבחינות מחייבים את הסטודנטים. ניתן לשנות מועד בחינה בהסכמת כל הסטודנטים הלומדים בקורס והמרצה, ובתיאום עם מינהל חדרים ובחינות מיד לאחר פרסום לוח הבחינות.

ה. סטודנט רשאי לגשת למועד ב' כמועד א' במקרה שבלוח המבחנים קיימים שני מבחנים באותו יום או יותר משלושה מבחנים בשבוע או שלושה ברצף. במקרה זה, אין צורך לקבל אישור מיוחד.

ו. סטודנט שבחר לגשת למועד ב' ללא הסיבות הנ"ל, אינו רשאי למועד נוסף.
ז. סטודנט שנכשל במועד א' ובמועד ב' – חייב לחזור על הקורס.
ח. מרצים וסטודנטים אינם רשאים לקבוע מועדים מיוחדים לבחינה ללא אישור מינהל חדרים ובחינות.

ט. הציון שקיבל הסטודנט במועד האחרון שבו נבחן הוא הציון הסופי, למעט במקרים שבהם לא פורסמו הציונים של מועד א'. במקרה זה יוכל הסטודנט (בתיאום עם הדיקנית) לבחור את אחד הציונים.

על המרצים להזין ציונים כחמישה ימים לפני מועד ב'.
י. רק תלמידים בעלי התאמות המופיעות במחשב יוכרו ויוכלו להיבחן על פיהם.

רשאים להשתתף בבחינות מי שמילאו אחר התנאים הבאים:

א) סטודנטים שמילאו חובותיהם ונכחו בקורס בהתאם לדרישות הסילבוס, במהלך הסמסטר.
ב) סטודנטים שהשלימו את תשלומיהם למכללה, כולל חובות לספרייה ודמי טיפול.
ג) סטודנטים בעלי כרטיס סטודנט תקף.
ד) סטודנטים שהציגו אישורים רפואיים כנדרש.

מועד מיוחד: מועד נוסף (מועד ג') מיועד לסטודנטים המוזכרים בסעיף ה' (למעלה), ולסטודנטים שפונים לדיקנית הסטודנטים לאור סיבות אישיות ומיוחדות וקיבלו את אישורה. יש לבקש אישורים אלה מיד (ולא יותר מחמישה ימים) לאחר קבלת הציון של מועד ב'.

• **מועד מיוחד יתקיים כחודש לאחר מועד ב'. יש להגיש ציונים לא יאוחזר משבועיים לאחר מועד ב' של הבחינה.**

עבודות

הגשת עבודות

מועד הגשת עבודות – כארבעה שבועות לאחר תום הקורס.

מרצה ייתן הנחיות לכתיבת העבודה לא יאוחר מחודש לפני סיום הקורס.

- א. מרצה רשאי להביא בחשבון הגשה מאוחרת של עבודה בעת מתן הציון.
- ב. על הסטודנט לשמור עותק מכל עבודה שהגיש, מאחר שהמכללה אינה אחראית לעבודה שאבדה.
- ג. בקשה של סטודנט להגשה מאוחרת של עבודה/עבודה סמינריונית/עבודות גמר (אמנויות):
 - ג.1. עד לשנה מיום סיום הקורס, רשאי המרצה להגיע לסיכום עם הסטודנט.
 - ג.2. מעבר לשנה, על הסטודנט לפנות לאישור ועדת חריגים להגשה מאוחרת.
 - ג.3. עבודות שקיבלו את אישור ועדת חריגים להגשה מאוחרת, ייבדקו על פי לוח הזמנים של המרצים.
- ד. על המרצה להגיש ציון על עבודות לא יאוחר מארבעה שבועות מיום הגשתן.

הגשת עבודות סמינריוניות/פרו-סמינריון

- ה. עבודות סמינריוניות יתקבלו עד 30 בספטמבר (של השנה שבה נלמד הקורס) וזהו המועד האחרון האפשרי להגשתן, אלא אם קיבל הסטודנט אישור מיוחד. ראו סעיף ג' (למעלה).
- ו. העבודות תוגשנה בשני עותקים למזכירות הפקולטה. תאריך ההגשה יצוין במחשב.

הגשת ציוני עבודות סמינריוניות

- על המרצים להגיש את ציוני העבודות לא יאוחר מחמישה שבועות לאחר קבלת העבודה.
 - לא תינתן אפשרות לתקן עבודה סמינריונית לאחר הגשת הסופית.
 - סטודנט שקיבל ציון "נכשל" על סמך עבודה, יאלץ לחזור על הקורס.
 - על המרצה להחזיר את העבודות הסמינריוניות לאחר בדיקתן למזכירות הפקולטה.
- תואר שני:** מועד הגשת העבודות בסיום קורס נקבע בידי המרצה.
- תואר שני:** העבודות תוגשנה למזכירות הפקולטה **בלבד**. המזכירות תרשום את מועד ההגשה ותדאג להעביר את העבודות למרצים.
- על המרצה להחזיר את העבודות למזכירות הפקולטה.
- הגשת עבודות באיחור עלולה לדחות את מתן הציונים ולעכב מעבר משנה לשנה, קבלת זכאות לתעודת הוראה ותואר והשתתפות בטקס חלוקת תעודות.
- ערעור על ציון - ראו סעיף ח' 3.

ז. נוהל והתנהגות בבחינות

(כל הסעיפים מתייחסים גם לתואר השני)

1. **מטרת המבחנים והעבודות** היא לשקף את הידע ומידת הטמעת החומר הנלמד על ידי הסטודנטים, ולכן המכללה מצפה מהסטודנטים ליטול אחריות אישית ולהקפיד על יחס של כבוד ועל יושר ואמינות במהלך מבחנים ובהגשת עבודות, ולשמור על התנהגות נאותה. ועדת משמעת (ראו פרק ד' – כללי התנהגות) היא הכתובת שאליה יעבירו המרצים את התלונות במקרים של אי-יושר וחוסר אמינות בהכנת מטלות ועבודות.

2. התנהגות במהלך המבחנים:

- (א) על הנבחן לבדוק ברשימות המתפרסמות על ידי מינהל חדרים ובחינות היכן נמצאת הכיתה שאליה שובץ. הרשימות מתפרסמות על לוח המודעות ביום המבחן.
- לתשומת לבכם, סטודנטים יוכלו להיבחן רק בקורסים שאליהם השתבצו מראש (על פי נוהלי הרישום ושיבוץ לקורסים). מי שלא יירשמו לקורס מראש – הקורס לא ייחשב להם. באחריותו של הסטודנט לבדוק מראש אם שמו מופיע ברשימת הקורס באמצעות אתר המכללה. סטודנטים חייבים להיבחן בכיתה שאליה שובצו.
- (ב) על הנבחן להימצא במקום הבחינה 15 דקות לפני הזמן שנקבע להתחלת הבחינה. אסור להביא למקום הבחינה ספרים, מחברות, רשימות, תיקים וקלמרים (את אלה יש להניח בפינת החדר), פרט למקרים של היתר מפורש להשתמש בספר, במילון וכי"ב. בכניסה לחדר המבחן על הסטודנט להזהות באמצעות כרטיס סטודנט או תעודת זהות. יש להשאיר טלפונים ניידים מנותקים וסגורים בתוך התיק. במהלך הבחינה יש להישמע להנחיות המשגיחים. כניסתו של סטודנט לחדר הבחינה מחייבת אותו להשתתף בבחינה. אם יעזוב הסטודנט את החדר לאחר חלוקת השאלונים, או לא ימסור את מחברתו עד תום הבחינה, דינו כדין "נכשל".
- המאחר לבחינה יותר מ-30 דקות לא ייכנס לחדר הבחינה.
- (ג) נבחן לא יעזוב את מקומו, ולא יצא מחדר הבחינה בחצי השעה הראשונה למבחן.
- (ד) יש לכתוב את התשובות בעט, על שני עמודיו של כל דף במחברת, שתימסר בתחילת הבחינה. אסור לכתוב על השאלון. הכותב טיוטה יקדיש לה את העמוד הימני במחברת הבחינה, ואת הנוסח הנקי יכתוב בעמוד השמאלי. את הטיוטה יש למחוק בהעברת קו. אסור לתלוש דפים מן המחברת. גיליונות נייר נוספים אפשר לקבל, לפי הצורך, מהמשגיחים. גיליונות אלה ימוספרו ויצורפו למחברת.
- (ה) סטודנט שלא יכבד את הכללים הנ"ל, כגון יביא איתו חומר עזר שממנו יעתיק למחברת הבחינה, או יעתיק מחברו, או ישוחח עם חברו וכדומה, שמו יירשם ויימסר למינהל חדרים ובחינות. מינהל חדרים ובחינות יעביר את הדיווח לטיפול ועדת המשמעת.
- (ו) המרצה יהיה נוכח במהלך השליש הראשון של הבחינה. אם תלמידו נבחנים בחדר אחד – ישהה בחדר, יענה על כל שאלות הסטודנטים. במקרה של בחינה הנערכת בכמה כיתות במקביל, יעבור המרצה ויתן תשובות מינהלתיות וענייניות בלבד, כך שיצליח להגיע לכל הסטודנטים. לאחר סבב זה יחזור המרצה לכיתות פעם נוספת ויתן מענה גם בשאלות נוספות. מרצה שמסיבות מוצדקות נבצר ממנו להיות נוכח, ימנה, בתיאום עם רכז ההתמחות או ראש המחלקה, מרצה אחר בעל כישורים מתאימים, שיוכל למלא את מקומו ולענות על שאלות הסטודנטים. חובה להודיע על כך מראש למינהל חדרים ובחינות.
- * אין חובת נוכחות של המרצים במבחני מועד ב'.
- (ז) עם סיום הבחינה יש למסור למשגיח את המחברת עם שאלון הבחינה, לוודא שהמשגיח סימן החזרת חומר הבחינה ולצאת בשקט בחדר הבחינה.
- (ח) במקרה שמבחן שהחזרתו סומנה לא נמצא – ייגש הסטודנט לדיקנית לביורר עניינו.
- (ט) סטודנטים ששפת האם שלהם אינה עברית רשאים לפנות לקבלת אישור לתוספת זמן במבחנים. סטודנטים עולים רשאים לקבל תוספת זמן במבחנים – עד 6 שנים ממועד העלייה.
- יש לפנות לקבלת האישורים חודש לפני מועד הבחינות.**

3. ארגון הבחינות:

- (א) על המורה להעביר למינהל חדרים ובחינות לפני תחילת שנת הלימודים הודעה לגבי דרך מתן הציונים בקורסים שלו: בחינה או עבודה.
- (ב) מינהל חדרים ובחינות יקבע את מועדי א' ו-ב' של הבחינות מתוך דאגה לפיזורן המקסימלי. עם זאת, אין אפשרות להימנע לחלוטין מקיומן של שתי בחינות באותו יום. סטודנטים שזהו מצבם, ייגשו לאחת משתי הבחינות במועד ב', ויהיו זכאים למועד מיוחד נוסף (אם יהיה צורך). מרצים וסטודנטים אינם רשאים לקבע מועדים מיוחדים ללא אישור מינהל חדרים ובחינות.
- (ג) מינהל חדרים ובחינות יפרסם את מועדי הבחינות לפחות חודש ימים לפני תחילתן (מועדי א' ומועדי ב').
- (ד) מינהל חדרים ובחינות ידאג להקצאת כיתות מתאימות לבחינות ולחלוקת הסטודנטים בין הכיתות. כמו כן ידאג לפרסום רשימות הסטודנטים הרשאים לגשת למבחנים.
- (ה) מינהל חדרים ובחינות ידאג לסידור מתאים של הכיתות בתקופת הבחינות.
- (ו) מינהל חדרים ובחינות ידאג לגיוס משגיחים ולהדרכתם.
- (ז) מינהל חדרים ובחינות ייתן בידי המשגיח רשימת נבחנים זהה לזו שפורסמה מראש. על גבי רשימה זו יסמן המשגיח את הסטודנטים שהופיעו לבחינה. סטודנט ששמו אינו מופיע ברשימה, לא יוכל להיבחן.
- הסטודנט יוכל לפנות למינהל חדרים ובחינות לבירור זכאותו להיבחן.
- (ח) הבחינות נערכות בעילום שם. אין לבקש מהסטודנטים לרשום את שמם על גבי טופס הבחינה, אלא רק תעודת זהות.
- (ט) מינהל חדרים ובחינות יעביר דיווח על התנהגות בלתי הולמת לדיקנית הסטודנטים.
- (י) בד בבד עם קביעת מועד הבחינה על המרצה לקבוע מועד לחשיפת מבחנים ולפרסמו לסטודנטים לצורך עיון בבחינה או ערעור על ציון. חשיפת מבחנים תתקיים במכללה בלבד.
- יא) טעות מהותית בנוסח בחינה תובא לידיעת הנבחנים בידי המרצה אשר ידאג להארכת זמן המבחן מול מינהל חדרים ובחינות.
- יב) אובדן בחינה – אם מחברת הבחינה אבדה סופית, יוצע לסטודנט לבחור בין האפשרויות הבאות:
1. להיבחן בבחינה חוזרת.
 2. לקבל ציון "עובר".
 3. ייקבע ציונו בקורס על פי ממוצע ציוניו באותו סמסטר.

ח. ציונים

1. תנאי מעבר משנה לשנה:

- (א) סטודנטים חייבים בהשלמת חובות לימודים בכל שנת לימודים. סטודנטים יוכלו לעבור משנה לשנה רק אם השלימו חובות לימודים משנה קודמת או שנותרו להם עד 4 ציונים חסרים. מי שחסרים לו מעל 4 ציונים לא יוכל להמשיך לשנת הלימודים הבאה (ניתן להפסיק השתתפות סטודנט בשיעורי השנה הבאה גם לאחר תחילת שנת הלימודים). הסטודנטים חייבים לבדוק את גיליונות הציונים עד חודש לפני תחילת השנה כדי לוודא שהציונים מעודכנים. בכל בעיה ושאלה יש לפנות למחלקה.
- בעת שיבוץ המערכת על הסטודנט להשתבץ מחדש לקורסים שבהם לא השלים את חובותיו, או נכשל בשנה הקודמת.

ב) קבלת תעודת מגמה במחלקה לחינוך גופני ותנועה תהיה מותנית בציון מעבר שיוחלט כל שנה על ידי ראשי המגמות.

ג) **כל סטודנט אחראי לבדיקת מאזן החובות הלימודיים שלו בכל שנת לימודים.** מאזן הלימודים מופיע באתר המכללה. יש לבדוק בקפדנות את המאזן ולפנות למזכירות המחלקה.

בעיות שתעלינה בגלל אי-בדיקת המאזן על ידי הסטודנט, עלולות לגרור לעיכובים במתן אישורי זכאות לתעודת הוראה ותואר M.A.A.T / M.Ed. / M.Teach / B.Ed. ו/או אי-הזמנת הסטודנט לטקסי חלוקת תארים.

בכל מקרה, לא יבדוק מרצה / יעביר ציון לקורס, מעבר לשנה מתום הקורס.

2. סולם הציונים בשנים א"ד:

סולם הציונים הנהוג במכללות להכשרת עובדי הוראה הוא כדלקמן:

הציון	הגדרתו	הציון	הגדרתו
0-95	נכשל	57-48	טוב
06-46	מספיק	58-49	טוב מאוד
56-47	כמעט טוב	59-001	מעולה

ציוני מינימום בשנים א"ד:

- התנסות בהוראה: ציון 70 בכל קורס המופיע בקטגוריה זו במאזן (פרק 24)
- הדרכה פדגוגית: ממוצע 70
- לשון עברית בכתב ובעל פה: 70
- לימודי ההתמחות הראשית: ממוצע 70
- בקורסים המחייבים עבודה ומבחן – יש לעבור את המבחן בציון 60 לפחות.

* בקורסים שנתיים – מי שנכשלו בסמסטר א' במועדי א' ו-ב', לא יוכלו להמשיך ללמוד בקורס בסמסטר ב', ויהיה עליהם לחזור על הקורס כולו בשנה הבאה.

* ציונים שאינם נכללים בממוצע הציונים: אנגלית, עזרה ראשונה, זהירות בדרכים (זה"ב), ביטחון ובטיחות, סדנת זיכרון השואה.

* ציונים הרשומים: עובר – משוכלל כ-80, השתתף – אינו נכלל בממוצע.

3. ערעור על ציון:

סטודנט רשאי לערער בפני מרצה הקורס על ציון שקיבל בתוך שבועיים מיום פרסומו. הסטודנט זכאי לבקש מהמרצה בדיקה מחודשת של המבחן או העבודה ולעייין יחד עם המרצה בעבודה או במבחן. חשיפת המבחן/עבודה תיעשה בתחומי המכללה. המרצה ישמור את מחברת הבחינה לשם בירור ערעורים במשך חודש אחד מיום פרסום הציון. במבחני סמסטר ב' מומלץ לשמור על מחברות הבחינה במשך חודשיים. הציון הניתן לאחר הבדיקה הוא סופי (גם אם יהיה נמוך מהציון הקודם). במקרה של תשובה לא מספקת מהמרצה, רשאי הסטודנט לפנות לדיקנית הסטודנטים על מנת למלא טופס (טופס ערעור על ציון נמצא באתר) בקשה לערעור על ציון ועניינו יידון על ידי דיקנית הסטודנטים, אשר רשאית להחליט על בדיקה חוזרת על ידי מרצה אחר או להשאיר את הציון כפי שהוא.

4. לא ניתן לערער על ציון או לשפר ציונים לאחר קבלת הזכאות לתואר ותעודת הוראה.

5. במקרה של ערעור על ציון בקורס שבו יש עוזר הוראה, בדיקה חוזרת תיעשה על ידי מרצה הקורס.

ט. נוהל הפסקת לימודים

1. הפסקת לימודים על ידי הנהלת המכללה

המכללה רשאית להשעות או להפסיק את לימודיו של סטודנט בכל שלב במהלך ההכשרה, בשנים א-ד, מכל אחת מהסיבות הבאות:

א. אי-עמידה בדרישות הלימודיות.

ב. אי-עמידה בקורסי פדגוגיה ו/או התנסות בהוראה על פי החלטת ועדה פדגוגית של המחלקה.

ג. אי-התאמה להוראה. כישלון בעבודה מעשית או בהדרכה פדגוגית (גם בהדרכה ובהתנסות המעשית של ההתמחות) מצביע על אי-התאמה להוראה ומונע אפשרות להמשיך בלימודים. אי-התאמה להוראה תיקבע על ידי ועדה פדגוגית מחלקתית (ראש מחלקה, מדריך פדגוגי ומרצה רלוונטי), ומכתב התראה יישלח לסטודנט.

* החלטה סופית על הוצאת סטודנט מהמכללה חייבת לכלול דיון בנוכחות דיקנית הפקולטה ודיקנית הסטודנטים.

ד. אי-עמידה בחובות שכר לימוד על פי התקנון, כמקובל במדור שכר לימוד.

ה. אי-עמידה בתנאי הקבלה המיוחדים שאושרו לזמן מוגבל, בהתאם להתחייבות של הסטודנט הנמצאת בתיקו האישי.

ו. התנהגות בלתי הולמת ושלא על פי נוהלי המכללה או שלא על פי כללי ההתנהגות במכללה*
ז. החלטת ועדת משמעת.

ח. כישלון ב-5 קורסים בשנת לימודים אחת, לאחר קיום בחינות מועד ב'.

ט. סטודנט שצבר ארבעה כישלונות ומעלה בתוך שנת לימודים אחת – יושעו לימודיו הסדירים, יחזור על הקורסים שבהם נכשל ויחויב בשכר לימוד על הקורסים שהוא לומד פעם נוספת (מעמד משלים חובות). הבדיקה תיעשה בתחילת כל שנת לימודים. אם הסטודנט לא יסיים את כל הקורסים שהוא חייב בהם פעם נוספת בהצלחה – יופסקו לימודיו.

במקרה של התנהגות בלתי הולמת יובא הסטודנט בפני ועדת משמעת בהרכב: דיקנית הסטודנטים, יו"ר ועדת הוראה, המרצה ו/או ראש מחלקה ונציג הסטודנטים. אם הושעה סטודנט על פי החלטות ועדת משמעת, הוא יוכל לחזור ללימודים במכללה בתום תקופת ההשעיה – לפי התנאים שנקבעו בוועדת המשמעת. סטודנט שהופסקו לימודיו על פי אחד מן הסעיפים א'-ד' שלעיל, לא יוכל לחזור וללמוד במכללה.

2. סטודנט שאינו עומד בהצלחה בדרישות המכללה ו/או המחלקה, יוזמן לשיחה ובסיכומה יקבל מכתב התראה המציין את התחומים שבהם עליו לשפר את הישגיו, מחויבויותיו ו/או התנהגותו.

המכתב יציין את משך הזמן שבו עליו לשפר את התנהלותו במכללה.

3. סטודנט שאינו עומד בהצלחה בדרישות המכללה לאחר קבלת מכתב ההתראה, יופסקו לימודיו על ידי נשיאת המכללה.

4. הודעה בכתב על הפסקת הלימודים, חתומה בידי נשיאת המכללה, תישלח בדואר רשום לסטודנט שהוחלט להפסיק את לימודיו.

5. סטודנט זכאי לערער בכתב בפני ועדת ערעורים מוסדית, בתוך 14 יום מקבלת ההודעה על הפסקת הלימודים.

* במקרים מסוימים (הרשעה פלילית וכו') רשאית המכללה להפסיק את לימודיו של סטודנט לאלתר לאחר אישור בוועדה הכוללת את: דיקן הפקולטה, דיקנית הסטודנטים וראש המחלקה.

הרכב ועדת הערעורים בעניינים פדגוגיים לצורך הפסקת לימודים כולל את: דיקנית הסטודנטים, דיקן הפקולטה.

הסטודנט יקבל הודעה על החלטת ועדת הערעורים בתוך שבוע ימים מיום קבלתה. החלטה זו היא סופית.

6. במקרים מיוחדים רשאי ראש המחלקה לאפשר את עלייתו של סטודנט שלא עמד בדרישות המחלקה לשנת הלימודים הבאה במעמד של סטודנט על תנאי. לסטודנט יישלח מכתב המפרט את התנאים שעליו לעמוד בהם ואת המועד שבו תתכנס הוועדה הפדגוגית לדון בהמשך לימודיו. במקרים אלו – המכתב ייחשב למכתב התראה. אם הסטודנט לא עמד בתנאים, לימודיו יופסקו.

7. הפסקת לימודים על ידי הסטודנט:

סטודנט שהחליט על הפסקת לימודים, בכל שלב משלבי לימודיו, ובכל היקף שעות, יודיע על כך בכתב למדריך הפדגוגי ולמינהל לומדים. **רק לאחר קבלת ההודעה בכתב במינהל לומדים** ייערך הסדר כספי עם מדור שכר לימוד, בהתאם להנחיות משרד החינוך.

8. סטודנט המפסיק את לימודיו חייב להסדיר את חובותיו בספרייה וגופים אחרים במכללה. אי-הסדרת החוב תעכב את הליך סגירת החשבון בהנהלת החשבונות.

י. ציונים והפסקת לימודים M.Ed./ M.Teach

משך הזמן המינימלי ללימודי התואר השני הוא שנתיים. משך הזמן המקסימלי הוא חמש שנים. סטודנט שלא יסיים את לימודיו עד תום חמש השנים לא יוכל לקבל תואר.

הפסקת לימודים זמנית חייבת באישור בכתב ממרכז התוכנית.

הפסקה עד שנתיים לא תיחשב במניין השנים של התואר. הפסקה מעבר לשנתיים תחייב הרשמה מחודשת.

ציוני מעבר בקורסים

ציון המעבר המינימלי לקורס: 60

ציון המעבר המינימלי לעבודת הגמר: 70

במקרה של כישלון בשני מועדי מבחן או ציון נכשל בעבודות המוגשות כמטלות הקורס, הכללים של תקנון המכללה תקפים גם לתואר שני:

* סטודנט שנכשל במבחן בשני המועדים – יחזור על הקורס.

* סטודנט שקיבל ציון נכשל בעבודות (שעל פיהן נקבע ציון הקורס), יחזור על הקורס.

ניתן להמיר קורס בחירה שבו הסטודנט נכשל לקורס בחירה אחר, תמורת תשלום נוסף, לפי מחירו של הקורס.

כישלונות מצטברים

סטודנט שצבר ארבעה כישלונות ומעלה בתוך שנת לימודים אחת – יושעו לימודיו הסדירים, יחזור על הקורסים שבהם נכשל ויחויב בשכר לימוד על הקורסים שהוא לומד פעם נוספת. הבדיקה תיעשה בתחילת כל שנת לימודים. אם הסטודנט לא יסיים את כל הקורסים שבהם חייב פעם נוספת בהצלחה – יופסקו לימודיו.

סטודנט על-תנאי

סטודנט במעמד על-תנאי מחויב בלימודי השלמה או בלימוד קורסים לצורך שיפור ציוני הקבלה. סטודנט על-תנאי ששיג ממוצע ציונים של 80 לפחות בקורסי השלמה, יעבור למעמד של סטודנט מן

המניין. (בחוג "ניהול וארגון מערכות חינוך", ציון המעבר הוא 85).
אי-עמידה בחובות אלו תגרום להפסקת הלימודים. הבדיקה נעשית בתחילת כל שנת לימודים.

סמינריונים ועבודות גמר

- סמינריונים: במסגרת לימודי התואר השני מוגשות שתי עבודות סמינריות.
בקורס המוגדר סמינריון חלים הכללים של ציוני מעבר בקורסים.
במקרה של עבודה סמינריונית הנעשית בהנחיה אישית שלא במסגרת קורס – חלים הכללים הבאים:
- ❖ יש לעמוד בלוחות הזמנים להגשת העבודות הסמינריות. לוח הזמנים נקבע על ידי התוכנית ומתפרסם בחוברת המטלות של התוכנית.
 - ❖ כישלון בעבודה סמינריונית (ציון פחות מ-60) מחייב הכנת עבודה סמינריונית חדשה בתחום הזמן המרבי ללימודי התואר (5 שנים).
 - ❖ חזרה על עבודה סמינריונית בהנחיה אישית מחייבת תשלום שכר לימוד נוסף של 1 ש"ש, לפי מחירו של קורס סמסטריאלי.

עבודות גמר: עבודות הגמר יוגשו על פי לוח זמנים שנקבע בכל תוכנית, המתפרסם בחוברת המטלות.
ציון נכשל על עבודת הגמר ניתן בשני מקרים:

- * ציון העבודה הוא מתחת ל-70
- * הסטודנט לא עמד בלוח הזמנים וצוות ההיגוי של התוכנית החליט על הפסקת העבודה.

בשני מקרים אלה ניתן להכין עבודת גמר חדשה במהלך חמש שנות הלימוד לתואר. הכנת עבודת גמר חדשה מחייבת תשלום שכ"ל נוסף של 2 ש"ש.

יא. תנאי הסמכה

בוגר המכללה זכאי לתעודת הוראה ותואר B.Ed. לאחר שעמד בדרישות הבאות:

1. השתתפות סדירה בלימודים, בעבודה מעשית ובכל פעילויות המכללה בשנים א'-ד'.
2. עמידה בהצלחה בבחינות המעבר והגמר, הגשת כל העבודות וקבלת כל הציונים ברמה הכתובה בתקנון (ראו סולם הציונים).
3. עמידה והצלחה בכל לימודי היסוד, הכוללים: אנגלית, לשון, עזרה ראשונה, זה"ב, ביטחון ובטיחות, יישומי מחשב ומעורבות חברתית.
4. **תעודות ואישורים:** סטודנטים בתוכנית ארבע-שנתית, שמתחילים את שנת לימודיהם הרביעית ושובצו לסטאז', וסיימו לפחות 80% מחובותיהם הלימודיים לשנים א'-ג' (כולל קורסים השייכים לשנה ד' ששובצו לבקשתו של הסטודנט) הכוללים בתוכם: התנסות בהוראה, הדרכה פדגוגית, עזרה ראשונה, זהירות בדרכים, יקבלו מהמכללה אישור על דרגת שכר של מתמחה. האישור יישלח לסטודנטים בראשית תשע"ד.
- אישור זה מאפשר לעבוד בשנת הסטאז' בדרגת שכר של מורה מתמחה.
5. זכאות לתעודת הוראה ו/או לתואר B.Ed.: בסיום שנה ד' יקבל הסטודנט שעמד בכל חובות הלימודיים אישור זכאות לתעודת הוראה ותואר B.Ed.
6. בוגרים שסיימו את חובותיהם הלימודיים וכל ציוניהם מופיעים במחשב מנהל לומדים, על פי לוח הזמנים המופיע בתקנון הלימודים תשע"ד, יוזמנו לטקס חלוקת תעודות ותארים שיתקיים ביוני 2015. במקרים חריגים יוזמנו לטקס B.Ed. גם סטודנטים שסיימו את כל חובותיהם הלימודיים עד סוף מרץ 2015.

* **באחריות הסטודנט לבדוק ולוודא (באתר המכללה) שכל ציוניו חוקלדו ולא נותרו חובות לימודיים.**

- סטודנטים שקיבלו אישור להגשת עבודות באיחור, הציון יינתן על פי לוח הזמנים של המרצים. הדבר עלול למנוע הזמנה להשתתפות בטקס. המרצה רשאי להוריד את הציון בהתאם לשיקוליו.
7. סטודנט בתוכנית לימודים ארבע-שנתית לתעודת הוראה ותואר B.Ed. חייב לסיים את לימודיו בטווח 6 שנים (על פי הוראת מל"ג מיום 12.3.2008).
8. תנאי הסמכה לתואר שני M.Ed. / M.Teach סטודנטים שיסימו את כל חובותיהם בציונים הנדרשים יקבלו תעודת מוסמך בחינוך בתוכניות B.Ed., ומוסמך בהוראה ותעודת הוראה בתוכנית M.Teach.

9. התמחות (סטאז') בהוראה

על פי הנחיות משרד החינוך והאגף להכשרת עובדי הוראה, החל משנת תשס"א חלה חובת התמחות בהוראה (סטאז') כתנאי לקבלת רישוי הוראה. הנחיה זו חלה על סטודנטים המסיימים את לימודיהם במכללה בתוכנית ארבע-שנתית, בתוכנית הכשרת אקדמאים להוראה, מורים בפועל למחול, הסבת שחקנים לתואר B.Ed. ותעודת הוראה, מוסמך בהוראה M.Teach. רישיונות הוראה מטעם משרד החינוך יוענקו על ידי משרד החינוך למסיימי שנת הסטאז' בהצלחה ולמי שיציגו תעודת הוראה ותואר B.Ed. בתוספת גיליונות ציונים.

חובות תוכנית ההתמחות (סטאז'):

- (א) השתלבות בהוראה בהיקף שליש משרה לפחות כעובד הוראה בפועל במוסדות המוכרים על ידי משרד החינוך. העבודה במסגרת שנת ההתמחות מקנה שנת ותק בהוראה.
- (ב) השתתפות פעילה בסדנת התמחות במכללה. הסדנה היא בהיקף 2 ש"ש.
- (ג) עמידה בהצלחה בחובות שנת ההתמחות.
- סטודנט שסיים בהצלחה את חובות ההתמחות (סטאז') יקבל רישוי הוראה מטעם משרד החינוך.

תשלום לסדנת הסטאז'

- ❖ סטודנטים הלומדים בשנה ד', סטודנטים מתוכנית M.Teach, מורים בפועל ומצטייני משרד חינוך בלבד לא מחויבים בתשלום שכר לימוד לסדנת הסטאז'.
- ❖ סטודנטים מתוכנית ההסבה, מצטייני מכללה ותלמידים חוזרים מחויבים בתשלום.

יב. השלמת חובות והתיישנות לימודים (החל בשנה"ל תשנ"ז)

תוכניות הלימודים בהתאם למתווה החדש – תשע

על פי תקנון המכללה יש לסיים חובות לימודיים עד שנה מתום הלימודים בקורס (על פי מועדי הגשת עבודות ומבחנים). כל מקרה אחר יידון בוועדת חריגים.

יג. בקשה להשלמת חובות לימודיים מעבר לשנת איחור בהגשת מטלות (בטרם התיישנות)

1. השלמת חובות לימודיים מעבר לשנה מתום הקורס או סיום לימודים תתאפשר רק באישור ועדת חריגים.
2. השלמת חובות לאחר תום 2 שנים, ולא יותר מ-6 שנים מתחילת הלימודים, תכלול לימודים נוספים על פי המתווה החדש להכשרת עובדי הוראה, בהנחיית המועצה להשכלה גבוהה.
3. הפונים להשלמת חובות לימודיים לאחר הפסקה של 6 שנים ויותר יצטרכו להתקבל מחדש ללימודים. המוסד יוכל להכיר בחלק מהלימודים הקודמים בהתאם להחלטת ועדת חריגים.

4. השלמת חובות לימודיים אחרי תום 2 שנים, אפשרית גם במוסדות אחרים. תוכנית הלימודים תיקבע בתיאום בין שני המוסדות שבהם לומד הסטודנט. תעודת ההוראה והתואר יונפקו על ידי המוסד שבו למד מעל 51% מתוכנית הלימודים.

י. דיקנית הסטודנטים

דיקנית הסטודנטים היא הכתובת לפניות סטודנטים בכל עניין ונושא הקשורים למהלך הלימודים, לבעיות חברתיות, כלכליות ואחרות. לאחר שעניין מסוים הובא לבירור עם מוסדות או אנשים הקשורים לנושא (כגון מדריכה פדגוגית, מרצה, מינהל לומדים, הנהלת חשבונות), והתשובה אינה מספקת את הסטודנט, אפשר לפנות לדיקנית הסטודנטים, החברה בהנהלת המכללה (ראו נספח מס' 1). פרטים נוספים ניתן לראות באתר המכללה, בשער לסטודנט.

ט. אגודת הסטודנטים

- א. אגודת הסטודנטים היא עמותה המאגדת וולונטרית את כל הסטודנטים במכללה. כל חברי האגודה רשאים לבחור ולהיבחר למועצת אגודת הסטודנטים. מתוך מועצת האגודה ייבחרו בעלי תפקידים באגודה.
- ב. בתקנון אגודת הסטודנטים שיאושר על ידי רשם העמותות יוגדרו מטרות האגודה, המבנה שלה ודרך פעולתה.
- ג. בין תפקידי האגודה: לייצג את הסטודנטים בפני מוסדות המכללה. נציגי אגודת הסטודנטים יקיימו קשר קבוע עם דיקנית הסטודנטים.
- ד. בחירות למועצת אגודת הסטודנטים יתקיימו פעם בשנה לפי תקנון בחירות שיאושר באגודה וישלח לסטודנטים לפני הבחירות.

טז. תמיכה בסטודנטים בעלי לקויות למידה ומוגבלויות פיזיות וחושיות

שלב הקבלה

מועמד שהוא לקוי למידה זכאי להתאמות ובתנאי שיגיש אבחון עדכני ומוסמך. **תלמידים סדירים לתואר ראשון מטופלים במרכז מה"ת.**
תלמידי הסבה, תואר שני ולימודי תעודה מטופלים בדיקנט הסטודנטים.
יטופלו רק אבחונים תקפים (7 שנים ומעל גיל 17).
מועמד עם לקויות חושיות ו/או מוגבלות פיזית, חייב ליידע, קודם בואו לוועדת קבלה, את מזכירת המחלקה כדי לאפשר הנגשה מבעוד מועד.

יז. שכר לימוד ואגרות

תקנון נפרד לשכר לימוד מפורסם ומפורט באתר המכללה.

יח. שירות לסטודנטים

1. **טיפול במערכת השעות:** בעיות הקשורות במערכת השעות ובתוכנית הלימודים יש להפנות למזכירויות המחלקות/הפקולטות בתקופה שתוגדר מראש ותובא לידיעת הלומדים. פניות לשינוי מערכת יתקבלו במהלך השבוע השני של שנה"ל ובשבוע השני לסמסטר ב' ולא מעבר לכך.

2. **לימודים נוספים:** סטודנטים יוכלו להוסיף לתוכנית הלימודים המחייבת שלהם שיעורים מתוך המאגר המוצע במכללה, על בסיס מקום פנוי ואישור מתאים מהפקולטה. לאחר שבחרו, יחויבו לעמוד בכל מטלות הקורסים. כל קורס שנלמד מעבר לתוכנית הלימודים יחויב בתשלום נוסף.
3. **הוצאת אישורים:** מינהל לומדים ינפיק אישור לימודים בשני עותקים בתחילת כל שנת לימוד ללא תשלום. כל אישור נוסף במהלך שנת הלימודים יחויב בתשלום. ניתן להוריד אישורי לימודים דרך "שער לסטודנט".
4. שירותי מזכירות מיוחדים כגון תרגום מסמכים, הדפסת סילבוסים נוספים, הנפקת אישורי זכאות ואישורים נוספים על קבלת תעודות וכדומה, יינתנו בתשלום.
5. **דמי טיפול:** סטודנט שלא יעמוד בתקנות המקובלות במינהל לומדים/מינהל אקדמי (כגון: שיבוץ לקורסים לפי הנוהל, ביטול קורסים לאחר המועד, הצגת אישורים נדרשים במועד, תגובות על פניות ממוסדות המכללה וכדומה) יחויב בתשלום בגין דמי טיפול חריג בעניינו.
6. **שירותי ספרייה:** ספריית המכללה נותנת שירותי עיון, יעץ והשאלת ספרים לסטודנטים. סטודנט שלא מחזיר ספרים במועד מחויב בתשלום קנס (ראו נספח מס' 3).
7. סטודנט שלא יעמוד בנוהלי מדור שכר לימוד, מינהל לומדים או מינהל אקדמי וספרייה, כניסתו תיחסם לקבלת שירות באמצעות אתר המכללה, שימוש בשירותי הספרייה ותמנע ממנו האפשרות לגשת לבחינות.

טיפול בבעיות לימודיות-חינוכיות של סטודנטים

סטודנט שנתקל בבעיה לימודית-חינוכית בקורס יפנה ישירות למרצה ו/או למדריך הפדגוגי. במקרים שבהם הסטודנט חש שלא קיבל מענה לפנייתו, הוא יכול לפנות לראש המחלקה ו/או לראש החוג ועניינו יידון בוועדה פדגוגית מחלקתית. אם לא נענה, הוא רשאי לפנות לדיקן הפקולטה באמצעות הרכזת/ראש מינהל. עניינו יידון בוועדה פדגוגית פקולטתית. הוועדות הנ"ל מטפלות בבעיות של אי-התאמה להוראה, העברת סטודנט לסטטוס "על תנאי", אי-עמידה בתנאים פדגוגיים הנדרשים.

בידי הוועדות הפדגוגיות הסמכות להורות על הפסקת לימודים, חזרה על קורס, חזרה על שנת לימודים, השעיה מהלימודים ומעבר של סטודנט למעמד "על תנאי".

סטודנט זכאי לערער בכתב בפני ועדת ערעורים בתוך 14 יום מקבלת ההודעה על הפסקת הלימודים.

תקנון משמעת: מכללת סמינר הקיבוצים

מבוא

1. מכללת סמינר הקיבוצים היא מוסד אקדמי-חינוכי להכשרת עובדי הוראה המעניק חשיבות מרבית לפיתוח מצוינות בהוראה ומצוינות אישית. מטרתה לא רק להעניק לבוגריה ידע אלא להוציא לשוק העבודה בוגרים ישרים, אכפתיים, מעורבים חברתית ובעלי איכות מקצועית ואישית גבוהה.

2. הלימודים במכללה מבוססים על אמון בין הסטודנטים לבין המוסד על סגל מוריו ועובדיו. בהתאם לכך מצופה מן הסטודנט:

2.1. למלא ביושר ובנאמנות את חובותיו כתלמיד (כמתבקש מן הסילבוסים בקורסים שהוא לומד), למלא את תקנון המכללה ונהליה (ראו פירוט בהמשך).

2.2. לשמור על אווירה לימודית נאותה. עמידה בדרישות משמעת כלפי סגל ההוראה וסגל עובדי המכללה שעמם הוא בא במגע בנושאים הקשורים למילוי תפקידים, לשמור על רמה ואווירה אקדמית-חינוכית נאותה ולשמור את הסדר הציבורי בקמפוס.

2.3. לשמור על כבוד הסגל האקדמי, הסגל האדמיניסטרטיבי, סגל התחזוקה, עובדים אחרים, סטודנטים ואורחים.

2.4. לשמור על רכוש המכללה ועל הסדר והניקיון בה.

הסטודנטים מחויבים לשמור על הסדר והניקיון בכיתות, בשטחים הציבוריים ובכל מרחבי הקמפוס. חל איסור על הכנסת אוכל ושתייה לכיתות והאולמות. חל איסור לעשן במקומות סגורים. מותר לעשן במקומות פתוחים בלבד שבהם נמצא שלט המודיע על כך. חל איסור על השלכת בדלי סיגריות והשאת האשפה שלא במתקנים המיועדים לכך. סטודנט שיימצא משליך או משאיר אשפה ובדלי סיגריות שלא בפחים המתאימים, יטופל על ידי ועדת משמעת וייקנס על פי חוקי המדינה.

בקמפוס פועלת קבוצת נאמני ניקיון מוסמכים, שבסמכותם להגיש תלונה נגד העוברים על חוקי הניקיון והעישון, לוועדת משמעת ו/או למשרד להגנה על איכות הסביבה.

יש לציית לכללי החניה ולהחנות את הרכב/אופנוע/אופניים בהתאם להוראות. סטודנט אשר יפר את ההוראות יטופל על ידי ועדת משמעת.

ועדת משמעת

1. והיה וחרג הסטודנט מנהלי המכללה, בסמכותו של בעל תפקיד במכללה לבקש התכנסותה של ועדת משמעת על מנת לדון בהתנהגותו של הסטודנט ולהפעיל עליו, לפי הצורך, סנקציה.
2. התנהגויות הגורמות להגשה לוועדת משמעת הן:
 - 2.1. העתקה של בחינה או עבודה.
 - 2.2. אי-עמידה בכללים המצוינים בתקנון באשר להתנהגות הולמת בבחינות.
 - 2.3. גניבת רכוש המכללה.
 - 2.4. הפרעה בפעילות שוטפת של המכללה.
 - 2.5. גניבת דעת.
 - 2.6. אי-דיווח אמת.
 - 2.7. התנהגות לא נאותה בעת עבודה מעשית או חריגה מאתיקה מקצועית.
 - 2.8. הרשעה בפלילים.
 - 2.9. התנהגות שאיננה הולמת סטודנט הפוגעת בכבוד מרצים, עובדי הוראה וסטודנטים.
 - 2.10. שימוש לרעה במערכת ההודעות שלא במסגרת תוכני הקורס.
 - 2.11. אי-עמידה בכללי ההתנהגות המפורטים בתקנון הלימודים ובתקנון המשמעת.

חברים קבועים בוועדת משמעת, בעלי סמכות שיפוטית

דיקנית הסטודנטים

יו"ר מועצת הסגל האקדמי

נציג מרצים

נציג סטודנטים (נציג אגודת הסטודנטים)

הליכים

1. תלונה מפורטת על עבירה על כללי המשמעת תוגש על ידי נושא תפקיד הרלוונטי לתלונה לדיקנית הסטודנטים בתוך 30 יום ממועד ביצוע או גילוי העבירה.
2. לאחר קבלת התלונה תנקוט הדיקנית בפעולות אחדות:
 - 2.1. תוודא שהתלונה עולה בקנה אחד עם תקנון המכללה.
 - 2.2. תדרוש לפי הצורך הסברים נוספים מן המתלונן, הנתבע או כל גורם אחר.
 - 2.3. תמליץ לפי הצורך לבטל את התלונה.
3. והיה ונמצאה עילה לוועדת משמעת, תקבע דיקנית הסטודנטים בהקדם האפשרי תאריך לדיון (בתוך 30 ימי עבודה) ותזמן בכתב את המעורבים בדבר.
4. על הדיקנית לצייד מבעוד מועד את היושבים בוועדה בחומר התלונה ובתקנון המשמעת החל על הסטודנטים, ולאפשר לנתבע לעיין בתלונה טרם הדיון.
5. כמו כן עליה ליידע את היושבים בדיון על מקום הישיבה.
6. והיה והמתלונן או הנתבע – או נציג מטעמם – ויתרו מראש על השתתפותם בישיבה או לא הופיעו לדיון בלא הצדק סביר (ולא יידעו על כך את הדיקנית מראש), תדון הוועדה בתביעה שלא בנוכחותם והחלטתה תחייב אותם. כמו כן לא תינתן זכות ערער לתובע או לנתבע אשר לא הגיעו לדיוני הוועדה.
7. חברי הוועדה יתחייבו על סודיות בקשר למהלך הדיון ותהליך קבלת ההחלטות.

8. זכותו של הסטודנט להיות מיוצג על ידי עו"ד במקרים הבאים:
 - א. כאשר קיימת מגבלה משמעותית ביכולתו של הסטודנט לייצג את עצמו.
 - ב. כאשר מדובר בסטודנט אשר עומד בפני חשש לתוצאות חמורות.
 - ג. ועדת משמעת רשאית להתיר ייצוג על ידי עו"ד לפי שיקול דעתה.
- * על הסטודנט/ועדת משמעת להודיע לצד השני על כוונתו/ה להביא לישיבה ייצוג של עו"ד.

מהלך הדיון

1. דיקנית הסטודנטים תציג את הנוכחים בשםם ובתפקידם.
2. הדיקנית תציג את התלונה, תוודא שהסטודנט מבין על מה הוא עומד לבירור ותשאל אם הוא מודה או לא מודה בעבירה שביצע.
3. הסטודנט יציג את עמדתו, ובהמשך יתקיים דיון בפרטי האירוע ובהחלטה.
4. על הדיון להתקיים על פי כללי הדיון והנימוס המקובלים.
5. עם סיום הדיון והצגת עמדות כל הנוכחים, יתבקשו הצדדים (מגיש התלונה והסטודנט שנגדו הוגשה התלונה) לעזוב את החדר כדי לאפשר לחברי הוועדה להחליט ולקבוע את העונש, לפי הצורך. במקרה של חילוקי דעות, תכריע דעת הרוב.
6. בנסיבות שיימצאו לנכון, ניתן יהיה לדחות את מתן ההחלטה למועד אחר.
7. העתק של תוצאות הדיון יישלח לגורמים הבאים:
 - תיקו האישי של הסטודנט, ראש המחלקה שבה לומד הסטודנט, דיקן הפקולטה, גורם חיצוני למכללה במקרה שהתלונה קשורה להתנהגות לא נאותה של הסטודנט מחוץ לגבולות המכללה במסגרת חובותיו הלימודיים (כגון עבירה אתית בעבודה מעשית או בסיוור לימודי).
8. העבירה וההחלטה יפורסמו ללא זיהוי של מגיש התלונה ועובר העבירה במערכת ההודעות של המכללה.

עונשים

- משנמצא סטודנט אשם בעבירת משמעת, יוטלו עליו אחד או כמה מהעונשים הבאים:
1. נזיפה.
 2. פסילת בחינה שבה נבחן התלמיד.
 3. פסילת עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר, או עבודה אחרת המוטלת על הסטודנט בקשר עם לימודיו.
 4. הרחקה מהמכללה לתקופה שתקבע.
 5. הרחקה מן המכללה לצמיתות.
 6. ביטול זכויות או הישגים בלימודים לרבות הזכות לקבל תעודה או אישור המעידים על לימודים אלה.
 7. מכתב לתיק האישי במשרד החינוך.
 8. עבודות שירות במכללה או מחוצה לה, בהיקף שייקבע.
 9. חיוב בקורס נוסף בתשלום, באותה שנת לימודים או באחרת, ובתנאי שהקורס יינתן במכללת סמינר הקיבוצים.
 10. הורשע הסטודנט בהגשת עבודה אשר הוכנה, כולה או מקצתה, על ידי אחר (כולל גם הורדת עבודות מהאינטרנט, בחלקן או במלואן), ניתן יהיה להטיל עליו עונשים שונים לרבות הרחקה מהמכללה.
 11. הורשע הסטודנט בפלילים שיש עמם קלון, חובה יהיה להטיל עליו עונש הרחקה מהמכללה.

החלטות ועדת המשמעת מחייבות את כל סגל המכללה.

ערעור

ערעור יוגש (על ידי מגיש התלונה או הנתבע) לראש/רכז המנהל/דיקן הפקולטה, בכתב בלבד, בארבעה עותקים (עותק אחד עבור דיקנית הסטודנטים ושלושה עבור חברי ועדת ערעור). ניתן יהיה להגיש ערעור עד 30 יום מיום פסק הדין, בשלושה מקרים בלבד:

1. על הסטודנט נגזרה הרחקה לצמיתות מן המוסד.
2. התגלו ראיות חדשות שלא היו ידועות לחברי ועדת המשמעת ביום הדיון ויש בכוחן לשנות את פסק הדין לקולא או לחומרה.

על דיקן הסטודנטים לצייד מבעוד מועד את היושבים בוועדה בחומר התלונה ובתקנון המשמעת החל על הסטודנטים. כמו כן עליו ליידע את היושבים בדיון על מקום הישיבה. והיה והמתלונן או הנתבע – או נציג מטעמם – ויתרו מראש על השתתפותם בישיבה או לא הופיעו לדיון בלא הצדק סביר (ולא יידעו על כך את הדיקן מראש), תדון הוועדה בתביעה שלא בנוכחותם והחלטתה תחייב אותם. חברי הוועדה יתחייבו על סודיות בהקשר למהלך הדיון ותהליך קבלת ההחלטות.

ועדת הערעור תוכל לזמן לעדות נוספת כל אחד מהצדדים הנוגעים בדבר, על פי ראות עיניה. ועדת הערעור תהיה רשאית להקל או להחמיר בעונש. החלטת ועדת הערעור תהיה סופית ומחייבת את כל הצדדים.

הרכב ועדת ערעור:

רקטור המכללה
דיקן הפקולטה
דיקנית הסטודנטים
נציג מרצים*
נציג אגודת הסטודנטים

* נציג המרצים יהיה מרצה (מתחלף) בעל קביעות במוסד, שאינו קשור לתחום העבירה ואף לא בתחום הלימודים של הסטודנט, ואינו מכיר אותו אישית ושלא ישב בערכאה הקודמת של ועדת המשמעת באותו עניין.

תקנון הספרייה

תקנון זה מהווה חלק מתקנון הלימודים של המכללה. יש להקפיד הקפדה מלאה על שמירת הכללים המפורטים להלן. במקרה של הפרת הכללים, יוזמן הסטודנט לבירור בפני ועדת משמעת.

שעות הפתיחה של הספרייה

הספרייה המרכזית

ימים א'-ה', בשעות 7:30 – 18:45
בימי ו' ובערבי חג הספרייה סגורה

ספריית אמנויות

ימים א', ג', ה' בשעות 8:00 – 16:00
ימים ג', ד' בשעות 8:00 – 18:00

שינויים בשעות הפתיחה מתפרסמים בכניסה לספרייה, באתר הספרייה באינטרנט ובלוח האלקטרוני. יש לעקוב אחר ההודעות.

פניות למדור השאלה בטלפון

03-6902327 הספרייה המרכזית
03-6905493 ספריית אמנויות

* שירותי הספרייה ניתנים אך ורק לקהל המרצים, הסטודנטים והעובדים של המכללה. סטודנטים של מוסדות אחרים יוכלו לקבל שירותי ספרייה רק אם הדבר הוסדר מראש על ידי המוסד אליו הם משתייכים.

התנהגות בספרייה

- ❖ יש למלא אחר הוראות הספרנים ולהציג בפניהם תעודה מזהה על פי דרישתם.
- ❖ אין להיכנס לספרייה עם תיקים (כולל מרחב ההשאלה).
- ❖ אין להיכנס לספרייה עם אוכל/שתייה, למעט מים.
- ❖ יש לכבות **טלפונים ניידים** לפני הכניסה לספרייה. קורא שמכשיר הטלפון שלו יצלצל, יורחק מהספרייה.
- ❖ אין לעשן בספרייה.
- ❖ יש לשמור על השקט והניקיון.
- ❖ בגמר העיון בספרים יש להחזירם לעגלות (ולא למדף).
- ❖ אין להשאיר ספרים על השולחנות.

השאלת ספרים

בתחילת שנת הלימודים יישלח לסטודנטים חדשים **כרטיס סטודנט**, אשר ישמש גם לקבלת שירותי ספרייה. לסטודנטים וותיקים תשלח מדבקת תיקוף. השאלת ספרים תתאפשר רק עם הצגת כרטיס סטודנט בתוקף. **קורא זכאי לשאל ספרים אך ורק עם הצגת כרטיס הסטודנט שלו.** אין להעביר ספר לקורא אחר ללא רישום בהשאלה. **קורא שיאבד את כרטיס הסטודנט שלו, יחויב בתשלום של 15 ש"ח עבור הנפקת כרטיס חדש.**

על הקורא להודיע למדור ההשאלה על שינויים בכתובתו ובמספר הטלפון ו/או הנייד שלו. הספרייה תהיה רשאית לדרוש מהקורא להחזיר ספר שהושאל גם לפני תום מועד ההשאלה, על פי הצורך. אין להוציא ספר מהספרייה ללא רישום ו/או ביקורת במדור ההשאלה. **בספרייה פועלת מערכת אלקטרונית למיגון ספרים.** לא ניתנים להשאלה: כתבי עת, ספרי מדור היעץ וספרים שמורים.

החזרת ספרים וקנסות

על הקורא להקפיד על מועד החזרת הספרים כפי שנקבע על ידי המחשב. כל ספר יוחזר לספרייה ממנה הושאל. בספרייה המרכזית יש להחזיר את הספרים לתיבת החזרת הספרים בלבד, ולא להניחם במקום אחר. ניתן להחזיר ספרים גם כאשר הספרייה סגורה, זאת מבעד לפתח המיועד לכך, מבחוץ. בספרייה אמנויות ניתן להחזיר ספרים לתיבת ההחזרה שמחוץ לספרייה, רק בשעות שהספרייה סגורה. קורא שיאחר בהחזרת ספר יחויב בקנס עבור כל ספר ועבור כל יום איחור, בהתאם למדיניות הקנסות של הספרייה.

מדיניות הקנסות של הספרייה

הספרייה מתייחסת בחומרה רבה לתופעה של איחור בהחזרת ספרים. סטודנטים שאינם מחזירים ספרים במועד שנקבע להם, מונעים מחבריהם ללימודים את השימוש בספרים אלה. כדי למנוע את התופעה, על המאחרים מוטל **קנס כספי**.

הספרים מושאלים לתקופות שונות ומועדי ההחזרה מתעדכנים אוטומטית, בהתאם למעמד הספר. **אחריות הקורא לעקוב, בכרטיס הקורא שלו, אחר התעדכנות מועדי ההחזרה לספרים שברשותו. מומלץ לבדוק כל שלושה ימים.**

- בשני מקרים לא מתבצעת ההארכה האוטומטית:
- כאשר הספר הוזמן על ידי קוראים אחרים
 - כאשר תקופת ההארכה האוטומטית של הספר הסתיימה

בהתאם לכך נקבע גובה הקנס:

לכל ספר שעבר את תקופת ההארכה – קנס של 5 ₪ לכל יום.

לכל ספר **מוזמן** – קנס של 10 ₪ לכל יום.

לכל ספר **שמור** – קנס של 5 ₪ לכל שעת איחור.

תזכורות על הפסקת ההארכה נשלחות, 4 ימים לפני מועד ההחזרה, במייל ובמסרונים. הודעה על תחילת הצטברות קנס נשלחת עם התחלתו במייל. ספרים שמועד החזרתם עוד לא הגיע יוארכו כל עוד הקנס פחות מ-100 ₪. מעבר לסכום זה גם לגביהם לא תתבצע הארכה. לזכותו של כל קורא עומדת הזכות לערער על גובה הקנס באמצעות פניה מנומקת בכתב, במייל או בפקס, למנהלת מדור ההשאלה. פניות תטופלנה אך ורק מקנס של 50 ₪ ומעלה. קנסות אשר הצטברו בגלל: מחלה, לידה, ימי אבל, נישואים, מילואים, מחלת בן משפחה קרוב אשר גרמה להיעדרות מהלימודים – יבוטלו לחלוטין עם הצגת אישור מתאים. הטיפול בפניות ערעור על קנסות מתבצע על פי נהלים שנקבעו על ידי הנהלת הספרייה, דיקנית הסטודנטים ואגודת הסטודנטים. במקרים שבהם קנס על אחור החזרה של ספר רגיל לא יטופל בתוך שבועיים – תוגבל הגישה לשירותי האינטרנט. במקרים שבהם קנס על ספר מוזמן לא יטופל בתוך שבוע ימים – תוגבל הגישה לשירותי האינטרנט. תשלום הקנסות מתבצע דרך אתר הספרייה, לפני ביצוע התשלום יש לברר בספרייה את גובה הקנס המעודכן ליום התשלום. התחשבות מיוחדת ניתנת לסטודנטים אשר מתגוררים רחוק ואינם מזדמנים למכללה בתדירות גבוהה: אם ברשותם ספר אשר יש להחזירו – ניתן לשלוח אותו בדואר (יש לשמור אישור/קבלה), אנחנו מתחשבים בתאריך המשלוח כיום ההחזרה של הספר בפועל.

המחשבה על טובתם של הקוראים היא הקו המנחה את עבודת הספרייה.

בספריית אמנויות, ספרים המושאלים ללילה בלבד, יש להחזיר עד לשעה 9:00 למחרת. סטודנטים שיאחרו בהחזרה, יחויבו בקנס של 10 ש"ח עבור כל ספר, לכל שעת איחור. סטודנט שיהיה חייב לספרייה ספרים/קנסות ולא יסדיר את חובו לאחר קבלת תזכורות – ייחסמו בפניו שירותי האינטרנט של המכללה.

הארכת השאלה אוטומטית

בספרייה פועל **שירות הארכת השאלה אוטומטית**, אשר מאריך באופן שוטף את הספרים המושאלים שברשותכם. המערכת הממוחשבת עוברת מדי יום על כל הספרים המושאלים ומאריכה את משך ההשאלה שלהם לזמן נוסף על פי משך ההשאלה המקורי המוגדר לכל פריט (שבוע, שבועיים, או חודש).

בספרייה המרכזית:

❖ ספרים המושאלים לחודש, לשבועיים, לשבוע, יוארכו מחדש עד לפרק זמן מקסימלי של

ארבעה חודשים.

❖ ספרי ילדים יוארכו מחדש עד לפרק זמן מקסימלי של **ארבעה שבועות**.

בספריית אמנויות:

❖ ספרים המושאלים לשבוע, יוארכו מחדש עד לפרק זמן מקסימלי של **ארבעה שבועות**. משהגעתם לתקופת ההארכה המקסימלית, המערכת לא תאריך שוב את זמן ההשאלה ויהיה עליכם להחזיר את הספרים לספרייה גם אם אינם מוזמנים על ידי אחר. **עליכם מוטלת האחריות לעקוב אחר מועדי ההחזרה המשתנים!**

ניתן לעשות זאת על ידי כניסה לחשבון משתמש – החשבון שלי בתוך **חיפוש אחד** באתר הספרייה. מומלץ להתעדכן כל שלושה ימים.
לבירור ניתן להתקשר לספרייה המרכזית בטלפון: 03-6902327
ולספריית אמנויות בטלפון: 03-6905494.

זכרו! השירות מיועד להקל עליכם ככל האפשר אולם אינו פוטר אתכם מהאחריות לבדיקת מצב ההשאלות שלכם.

הזמנת ספרים

הזמנת ספרים תעשה על ידי הקורא דרך אתר הספרייה. ספר מוזמן ימתין לקורא במדור ההשאלה במשך שלושה ימים מיום החזרתו לספרייה (**לא תשלחנה הודעות**). לאחר מכן יעבור הספר למזמין הבא בתור או יוחזר למקומו הקבוע.
לא ניתן להזמין ספר אם ישנו עותק פנוי שלו על המדף, או אם עותק של הספר כבר נמצא ברשות המזמין. ניתן לבטל הזמנת ספר באופן עצמאי באמצעות המחשב, בספרייה המרכזית בטלפון 03-6902327 ובספריית אמנויות בטלפון 03-6905493 (אין מענה בזמן ההפסקות).

אחריות הקורא לספר

אין להעביר ספר לקורא אחר ללא רישום בהשאלה.
הקורא אחראי לשלמות הספר ולניקיונו, כל עוד לא הוחזר לספרייה. יש לבדוק את הספר לפני שאילתו.
קורא המחזיר ספר פגום או מסומן, יחויב בתשלום או בקניית ספר חדש.
קורא המאבד ספר יחויב במלוא התשלום עבורו, בתוספת 20 ש"ח דמי טיפול. אם הספר אזל מהשוק, יהיה הסכום גבוה יותר, וכן יחויב בקנס שיצטבר עד קבלת ההודעה על אובדן הספר.

השאלה בין-ספרייתית

לספריית המכללה הסכמי השאלה בין-ספרייתית עם מספר ספריות אקדמיות.
סטודנט שזקוק לספר או מאמר שאינם נמצאים בספריית המכללה, יגיש בקשתו בטופס לאחראי/ת על ההשאלה הבין-ספרייתית.
אם הספר/המאמר קיים באחת מהספריות שבהסדר, הוא יוזמן ויימסר לסטודנט.
ספר שהוזמן בהשאלה בין-ספרייתית יש להחזיר במועד שנקבע. על ספר שהוחזר באיחור יוטלו קנסות בהתאם למדיניות הספרייה המשאילה. השירות כרוך בתשלום.
למילוי טופס הזמנה יש להיכנס להשאלה בין-ספרייתית בשירות לסטודנטים באתר הספרייה.
לפרטים נוספים יש לפנות לעדי מסס: טל' 03-6902383; דוא"ל: ill.skl@smkb.ac.il

שימוש בתאים

הספרייה אינה אחראית לתיקים.
את התיקים יש להשאיר נעולים בתאים. התאים מיועדים לבאי הספרייה למשך שהותם בספרייה בלבד. אין להשאיר תיקים בתאים לאחר סגירת הספרייה. כל ציוד שיימצא בתאים לאחר סגירת הספרייה, יועבר למחלקת. אבדות.
קורא שיאבד מפתח לתא יחויב בתשלום של 40 ש"ח.

חפצים אבודים יישמרו במדור ההשאלה למשך פרק זמן קצר, ואחר כך יועברו למחלקת האבדות שבמכללה.

כתובת הספרייה באינטרנט: www.smkb.ac.il/library

אורנה שחף
מנהלת ספריית אמנויות

עדנה נעמן
מנהלת הספרייה המרכזית

ד"ר דורון לדרר
דיקנית הסטודנטים

נספח 4

כללי משרתי המילואים – שנה"ל תשע"ד

הקדמה

נוהל זה נכתב ביולי 2012 על ידי המחלקה האקדמית בהתאחדות הסטודנטים הארצית, במטרה לפרט ולהסדיר את כלל זכויותיהם של סטודנטים השבים ללימודים לאחר שירות מילואים, תוך מקסום זכויות חייל המילואים והמעטת הפגיעה בחופש האקדמי של המוסדות. בשנת 2008 תוקן חוק זכויות הסטודנט ונוסף לו פרק העוסק בהתאמות לסטודנטים המשרתים במילואים. התיקון לחוק מסמך את המועצה להשכלה גבוהה לקבוע כללים אשר מסדירים התאמות אלו. כללים אלו אומצו לראשונה על ידי מ"ג בשנת 2010 והתעדכנו ביוני 2012. על פי הכללים, לקראת שנה"ל תשע"ג, נדרשים המוסדות לקבוע נהלים בדבר ההתאמות שביצעו בנושא זה, לאחר שהתייעצו עם נציגי אגודת הסטודנטים. כתיבת הנוהל בוצעה לאחר בחינת הנושא בתקנונים של מספר מוסדות אקדמיים מובילים, אנו מזמינים אתכם להצטרף לשורה של מוסדות שאימצו תקנון זה

1. "שירות במילואים"

סטודנט זכאי להיעדר משיעורים בתקופת שירות המילואים, ללא הגבלה, ולא ייפגעו זכויותיו בשל כך, לרבות לעניין דרישות נוכחות לצורך זכאות לגשת לבחינות, להגשת עבודות או למתן ציון מיטיב.

- **סטודנט ששירת שירות מילואים מצטבר של 150 ימים במהלך תקופת לימודיו התקנית** יהיה זכאי להאריך את לימודיו ב 2 סמסטרים, מבלי שיחויב בשכר לימוד או כל תשלום נוסף בשל ההארכה.
- מוסד יאפשר לסטודנט סטודנט מוסד יאפשר לסטודנט ששירת שירות מילואים של 10 ימים לפחות במצטבר במהלך סמסטר לעניין קורס סמסטריאלי או 20 ימים לפחות במצטבר במהלך שנת הלימודים לעניין קורס שנתי, ונעדר בשל כך משיעורים בקורס, לדחות את הקורס ולחזור עליו ללא תשלום נוסף בתנאי שעדיין לא נבחן

2. מבחנים ובחנים

- ❖ סטודנט שנעדר מבחינה בשל שירות מילואים, זכאי להיבחן במועד נוסף אחר עבור כל מועד שהפסיד. על אף האמור לעיל, אין בזכאות למועד נוסף כדי לשנות את זכות הסטודנט לגשת לשני מועדי בחינה בלבד בכל קורס, בהתאם לחוק.
- ❖ סטודנט ששירת יום מילואים אחד ומעלה, במהלך תקופת המבחנים, או בשבועיים הקודמים לתקופת המבחנים רשאי לדחות הגשת עבודות והשתתפות בבחנים או בחינות לפרק זמן של $K \cdot 0.8$ ימים מיום שחרורו משירות מילואים פעיל. ($K =$ מספר ימי המילואים, והתוצאה תעוגל כלפי מעלה למספר השלם הקרוב). במקרה של תעסוקה מבצעית מפוצלת תילקח בחשבון התקופה מיום ההתייצבות לתעסוקה ועד השחרור הסופי מהתעסוקה המבצעית כתקופה אחת.
- ❖ סטודנט ששירת 10 ימים (במצטבר) במהלך תקופת הבחינות או שירת 10 ימים רצופים או 21 במצטבר בסמסטר שקדם לבחינה יהיה זכאי להבחן בשניים מתוך שלושת המועדים א', ב' או המועד הקרוב שיתקיים לאחר מכן – לפי בחירתו.
- ❖ היעדרות מבחינה או עבודה המהווה דרישה מוקדמת סטודנט שנעדר בשל שירות מילואים מבחינה של קורס המהווה דרישה מוקדמת או שבשל היעדרותו לא הגיש מטלה בקורס, יהיה זכאי ללמוד על תנאי בקורס המתקדם או בשנה המתקדמת עד להשלמת הבחינה או המטלה בהתאם לזכאותו לפי כללים אלה.
- ❖ למען הסר ספק, התייצבות ביחידה צבאית ביוזמת הסטודנט (שלא על פי פניה מהיחידה), אינה סיבה מוכרת להיעדרות מפעילות אוניברסיטאית.

3. מטלות, עבודות ותרגילים

- לעניין סעיף זה, "עבודה" – לרבות תרגיל, עבודה, בוחן, "מבדקון", או כל מטלה לימודית אחרת שעל הסטודנט להגיש במסגרת לימודיו.
- ❖ נעדר סטודנט בשל שירות מילואים במועד שנקבע להגשת מטלה או בסמוך לו, יידחה מועד הגשת המטלה או תוטל עליו מטלה חלופית בהתאם להחלטת המרצה, במספר הימים לפחות שבהם שירת במילואים.
- ❖ מוסד יקבע כללים להסדרת זכויותיו של סטודנט שהפסיד, עקב שירות מילואים של 14 ימים ומעלה, את מועד הגשתו של למעלה משמונה עבודות.

4. הכשרה מעשית/ הכשרה קלינית/ קורס מעבדה/ סמינריון/ סיור/ סדנא

- ❖ מוסד יאפשר לסטודנט שנעדר בשל שירות מילואים מקורס במעבדה, סמינריון, סיור, סדנא או הכשרה מעשית, להשלים את שהחסיר או יפטור אותו מהשתתפותו, או יאפשר השתתפותו בהם במועד מאוחר יותר, ובזמן סביר, ללא תשלום נוסף, בהתייחס בין היתר, למהות הקורס ובתיאום עם המרצה הנוגע בדבר; המוסד יפעל לקביעת נהלים בעניין זה ולפרסומם. המוסד יפעל ככל יכולתו לאפשר לסטודנט לסיים חובותיו האקדמיים בפרק הזמן של תקופת לימודיו התקנית.
- ❖ בחוגים בהם קיימת הכשרה קלינית (לרבות רפואה, סיעוד, פיזיותרפיה, רפואת חירום וכו') יותאמו דרישות הנוהל לאופי הלימודים הקליני באותם בתי-ספר, בכדי לסייע לסטודנט השב משירות מילואים לגשר על הפער שיצר השירות בלימודיו.

5. השלמת לימודים ושיעורי עזר

מוסד יסייע לסטודנט שנעדר בשל שירות מילואים בהשלמת חומר הלימוד שהפסיד באמצעות מתן הדרכה, חונכות, שיעורי עזר, חומרי עזר או בכל דרך אחרת שיקבע המוסד.

❖ סטודנט שנעדר בשל שירות מילואים זכאי **להטבה שוות ערך ל-50 צילומים או הדפסות** של חומר לימודים שהפסיד, **בעד כל יום שבו נעדר**. ההטבה תמומן על ידי המוסד ולא על ידי אגודת הסטודנטים.

❖ סטודנט שנעדר בשל שירות מילואים זכאי למתן אפשרות **לצפות בשיעורים שהפסיד עקב שירות המילואים או להאזין להם**; מוסד יפעל, להכנת מאגר של הרצאות בקורסי מבואות וקורסים מרכזיים במדיה דיגיטלית ואפשרות גישה אליהם באמצעות האינטרנט או בכל דרך אחרת. המוסד יקים מאגר דיגיטאלי, מעודכן, המקיף את כלל קורסי החובה לא יאוחר מ- 5 שנים מיום כניסת התקנות לתוקף.

❖ סטודנט שנעדר בשל שירות מילואים זכאי **לעדיפות בשאלות ספרים בספרייה** ולאפשרות שאלה של ספרים בכמות העולה על הכמות הרגילה, בתקופה הסמוכה לשירות המילואים, בהתאם לנוהלי המוסד.

6. רישום לקורסים

שירות מילואים לא יפגע ברישום לקורסים.

❖ סטודנט שזומן לשירות מילואים וצפוי **להיעדר בתקופת ההרשמה לקורסים, זכאי לרישום מוקדם לקורסים בהתאם לנוהלי המוסד**. ההרשמה המוקדמת תהיה על תנאי. התנאי יוסר עם שובו של הסטודנט ממילואים והמצאת אישור שירות במילואים רלוונטי (מתאים לחלון הזמן שיועד לו), אחרת, אם מדובר בקורס בו הביקוש עולה על ההיצע, תבוטל הרשמתו לקורס.

7. הגשת בקשות לקבלת התאמות

סטודנט המבקש לקבל התאמות לפי הוראות המוסד יגיש בקשה להתאמות לרכז המילואים במוסד.

❖ בנושאים הנוגעים **להשלמת חובות במהלך הסמסטר** (תרגילים, מעבדות, בחנים וכו') יפנה הסטודנט **ישירות למרצה המקצוע**.

❖ בנושא **השלמת מבחנים** יפנה הסטודנט הזכאי לבחינת מועד מיוחד יגיש בקשה, **ישירות לוועדת הוראה מחלקתית שיקים המוסד, על פי הנהלים המקובלים בפקולטה הנדונה**. ועדת ההוראה המחלקתית או מזכירות הסטודנטים תפעל לתיאום הבחינה המיוחדת עם המרצה, ותודיע על מועד הבחינה לכל הזכאים לה. אם המקצוע בו זכאי הסטודנט לבחינת מועד מיוחד ניתן על ידי מחלקה מפקולטה אחרת, תעביר מזכירות הסטודנטים, או ממונה על הלימודים בפקולטה של הסטודנט, את הבקשה ישירות לעוזר הדיקן לענייני מילואים בפקולטה האחראית למקצוע, אשר יפעל לתיאום הבחינה המיוחדת עם המרצה. בכל מקרה לא יפנה הסטודנט את הבקשה ישירות למורה המקצוע.

8. מלגות/ מעונות / מתן נ"ז עבור שירות מילואים

❖ מוסד יהיה רשאי להכיר בשירות מילואים כפעילות המזכה בנקודות זכות לצורך;

בחינת זכאותו לקבלת מלגות.

בחינת זכאותו לקבלת מעונות.

בבחינת האפשרות ליתן הטבה, ישקול המוסד את מכלול השיקולים והנסיבות הנוגעים לעניין ומידתיות מתן ההטבה; החליט המוסד ליתן הטבה כאמור, יתחשב, בקביעת תנאיה, בין השאר, במספר הימים ששירת הסטודנט בשירות מילואים, במשך התקופה שבה שירת, ברציפות שירות המילואים לאורך השנים, והכל בשים לב לטיבה של ההטבה והיקפה.

❖ מוסד המכיר במעורבות סטודנטים בפעילות חברתית וחינוכית למען הקהילה כמזכה בנקודות זכות אקדמיות, יהיה רשאי להכיר גם בשירות מילואים כפעילות המזכה בעד 2 נקודות זכות אקדמיות לתואר, לפי כללים שיקבע

נספח 5

איסור הטרדה מינית והתנכלות

מהי עמדת המכללה?

מכללת סמינר הקיבוצים, כמוסד חינוכי, רואה עצמה מחויבת ליצירת סביבה לימודית שוויונית, חופשית מהתנהגויות מיניות פוגעות. מכללת סמינר הקיבוצים רואה בהטרדה המינית התנהגות פסולה מבחינה מוסרית מאחר שהיא פוגעת ברווחתו, בכבודו, בנפשו ו/או בגופו של הסטודנט/ית, ובזכותו ללמוד ולהתפתח באווירה שוויונית משוחררת מאפליה על רקע מיני. הטרדה מינית מונעת מן המוטרד/ת הזדמנות שווה למימוש היכולת האקדמית והמקצועית. לפיכך נוקטת המכללה בנושא זה מדיניות ברורה, אשר מטרתה- מניעת מקרים של הטרדה מינית בחברה בכלל ובמכללה בפרט, הפסקת מקרים של הטרדה מינית, בירור וטיפול בכל מקרה של הטרדה מינית.

מהי הטרדה מינית?

הטרדה מינית היא התנהגות בעלת אופי מיני של אדם שיש בה כדי לפגוע באדם אחר. ההטרדה המינית מאופיינת כהתנהגות חד-צדדית הנעשית בניגוד לרצון ולהסכמת הצד השני. במדינת ישראל, כמו במקומות אחרים בעולם, הטרדה מינית היא תופעה חברתית נפוצה הפוגעת באנשים רבים ובמיוחד בנשים. הטרדה מינית היא פגיעה בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו ובזכותו לשוויון. היא פוגעת בכבודו העצמי ובכבודו החברתי של המוטרד. היא משפילה ומבזה את אנושיותו, בין השאר על ידי התייחסות אל האדם כאל אובייקט מיני לשימוש של המטריד. הטרדה מינית שוללת את האוטונומיה של המוטרד ואת שליטתו בגופו ובמיניותו, פוגעת בזכותו להגדרה עצמית ופולשת לפרטיותו וכן מפלה אותו לרעה לעומת אנשים אחרים. הטרדה מינית כלפי נשים גורמת להשפלתן ביחס למינן או למיניותן ומקשה עליהן להשתלב בחברות שוות בעולם העבודה וביתר תחומי החיים ובכך היא פוגעת בשוויון.

החוק למניעת הטרדה מינית (1998)

החוק מאמץ את תפישת ההטרדה המינית כפגיעה בכבוד האדם והופך השקפת עולם זו למחייבת במדינת ישראל.

מטרת החוק לאיסור הטרדה מינית כדי להגן על כבודו של אדם, על חירותו ופרטיותו וכדי לקדם שוויון בין המינים.

החוק נוקט מהלך משולב:

- (א) החוק מגדיר את טיפוס ההתנהגות המכונים הטרדה מינית.
- (ב) החוק מגדיר הטרדה מינית והתנכלות בגינה הן כעוולות (עילה לתביעת נזיקין) והן כעבירות.
- (ג) החוק קובע את אחריות המעביד למניעת הטרדה מינית וקובע הליך מיוחד לטיפול בהטרדה מינית שהתרחשה במסגרת יחסי עבודה.

א. הטרדה מינית היא אחד ממעשים אלה:

- ה. סחיטה באיומים, כאשר המעשה שהמוטרד/ת נדרש/ת לעשותו הוא בעל אופי מיני.
 - ו. מעשים מגונים, כלומר: מעשים הנעשים לשם סיפוק מיני או ביזוי מיני ללא הסכמה חופשית.
 - ז. הצעות חוזרות בעלות אופי מיני המופנות לאדם אשר הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות אלה.
 - ח. התייחסויות חוזרות המתמקדות במיניותו של אדם, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי אינו מעוניין בהתייחסויות אלה.
 - ט. התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו, לרבות נטייתו המינית.
- במצבים הבאים התנהגות יכולה להיחשב כהטרדה מינית גם אם המוטרד/ת לא הבהיר למטריד שהוא אינו מעוניין/ת בהתייחסות המטרידה:
- כאשר המוטרד/ת הוא קטין, חסר ישע – תוך ניצול יחסי מרות, תלות, חינוך או טיפול.
 - למטופל, במסגרת טיפול נפשי או רפואי – תוך ניצול תלות של המטופל במטפל.
 - לעובד במסגרת יחסי עבודה ולאדם בשירות במסגרת שירות – תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות.
- החוק מעניק הגנה למי שנמצא במצב של תלות או כפיפות או חולשה כלפי אדם אחר ודורש מהאדם החזק במערכת יחסים חברתיים לא לנצל את מעמדו לרעה על ידי ביצוע הטרדה מינית. זה כולל יחסי מורה-תלמיד במוסדות חינוך.

ב. החוק אוסר הטרדה מינית והתנכלות וקובע שאלו הן עבירות שהעונשים עליהן נעים בין שנתיים לארבע שנות מאסר.

החוק קובע שהטרדה מינית והתנכלות הן עוולות אזרחיות. בית המשפט מוסמך להטיל פיצוי של עד 50,000 ₪ בשל הטרדה מינית או בשל התנכלות, ללא הוכחת נזק.

ג. אחריות המעביד

החוק מטיל על המעביד לנקוט אמצעים סבירים כדי למנוע הטרדה מינית או התנכלות. על המעביד לקבוע דרך יעילה להגשת תלונה, עליו לטפל ביעילות במקרה של הטרדה מינית או התנכלות שידע אודותיהם ועליו לפעול כדי למנוע הישנות המעשים האמורים.

מעביד המעסיק יותר מ-25 עובדים חייב לפרסם תקנון שבו יובאו עיקרי הוראות החוק בדבר הטרדה מינית ויפורטו בו דרכי הגשת התלונות והטיפול בהן. הוראות אלה חלות גם על מוסדות המקנים

השכלה עיונית או מקצועית לבוגרים, ולעניין זה יראו את המוסד- כמעבד, את המורה או המרצה- כעובד או כממונה מטעם המעבד ואת התלמיד או הסטודנט- כעובד.

מה לעשות במקרה שהטרדה מינית?

חשוב להימנע משלושה דברים:

לא להאשים את עצמך – כמו כל צורה אחרת של פגיעה מינית, הטרדה מינית איננה דבר שהאישה מביאה על עצמה. זו פעולה המבוצעת על ידי המטריד והאחריות להתנהגות מוטלת עליו. האשמה עצמית גורמת להפניית הכעס כלפי פנים ומובילה לדיכאון והרגשת חוסר אונים. עליך להוציא את הכעס החוצה ולהפנותו כלפי המטריד.

לא לשמור את זה לעצמך – השתיקה מאפשרת את המשך ההטרדה. רוב הסיכויים הם שאת/ה אינך הנפגע/ת היחיד/ה. על ידי שבירת השתיקה את/ה יכול/ה להביא להפסקת ההטרדה ואף להגן על אחרים מפני הטרדה מינית בעתיד.

- ספרי/י לאדם קרוב בו את/ה בוטח/ת.
- דברי/ עם מורה, מדריכה פדגוגית, או עם האדם הממונה על מניעת הטרדה מינית במכללה.
- הכר/הכירי מהן זכויותיך במקרה של הטרדה מינית.
- אמור/אמרי למטריד באופן ישיר וברור שהתנהגותו אינה נעימה לך, פוגעת בך ואת/ה מבקש/ת שיפסיק.
- תעד/י את האירוע ו/או האירועים בהם הוטרדת: מתי והיכן התרחשה ההטרדה, מה נאמר או נעשה, מי עוד היה נוכח, למי סיפרת.

פנייה לייעוץ והגשת תלונה – אפשר לפנות לייעוץ, תמיכה ו/או הגשת תלונה אל הצוות המטפל במכללה בנושא של הטרדה מינית.

- שם המתלונן/ת יישאר חסוי לאורך כל התהליך.
- במהלך הטיפול בתלונה יישמרו הזכויות האקדמיות של המתלונן/ת.
- למתלונן/ת תישמר זכות ההחלטה בכל שלב של תהליך הטיפול בתלונה, אם להמשיך בתהליך או להפסיקו.
- ישנן דרכים לא משפטיות להפסקת הטרדה מינית. יחד עם זאת, המתלונן/ת יוכל/תוכל להגיש תלונה ברמה משמעתית בתוך המוסד, ו/או ברמה הפלילית באמצעות תלונה במשטרה.
- האחראית לטיפול בהטרדה מינית במכללה היא:
- **ד"ר דורון לדרר** – דיקנית הסטודנטים, טלפון 03-6902310

ייעוץ

ייעוץ, מידע והדרכה משפטית ניתן לקבל
גם בקו הפתוח של שדולת הנשים בישראל
טלפון חירום: 02-6718885

כללי זכויות הסטודנט (התאמות עקב טיפולי פוריות, היריון, לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורת או אומנה), תשע"ב-2102*

בתוקף סמכותה לפי סעיף 19 לחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז-2007 (להלן – החוק), קובעת בזה המועצה להשכלה גבוהה כללים בדבר התאמות עקב טיפולי פוריות, היריון, לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורת או אומנה, שלפיהם יקבע מוסד הוראות בדבר התאמות כמפורט להלן:

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בכללים אלה –

"דרישה מוקדמת" – השתתפות בקורס, בחינה או מטלה המהווים תנאי להשתתפות בקורס אחר, בחינה אחרת או מטלה אחרת או לקבלה לשנת לימודים מתקדמת;

"הוראות המוסד" – הוראות בדבר התאמות אשר קבע המוסד לפי כללים אלה, לאחר התייעצות עם נציגי אגודת הסטודנטים של המוסד;

"היעדרות בשל אירוע מזכה" – היעדרות כמפורט בסעיף 91ב(ג) לחוק בשל אחת הסיבות המנויות בסעיף 91ב(א) בו, לתקופה של 12 ימים לפחות במהלך סמסטר;

"מוסד" – כהגדרתו בפסקאות (1) עד (4), (6) ו-(7) של סעיף 1 לחוק, למעט מכינה במסגרת מוסד המנוי בפסקה (5);

"מטלה" – תרגיל, עבודה, עבודה סמינריונית, פרויקט או רפרט; "תואר מתקדם" – תואר אקדמי שני או שלישי.

פרק ב': רכז התאמות

רכז התאמות ותפקידיו

2. (א) מוסד ימנה רכז התאמות לשם יישום הוראות המוסד.

(ב) המוסד יביא לידיעת הסטודנטים את שם רכז ההתאמות ואת הפרטים הדרושים לשם פנייה אליו.

(ג) תפקידי רכז ההתאמות יהיו אלה:

(1) קביעת ההתאמות לסטודנטים לפי הוראות המוסד ובתיאום עם המרצה, לאחר קבלת בקשה להתאמות לפי פרק ג';

(2) מעקב אחר ביצוע ההתאמות ותיאום עם הגורמים הרלוונטיים במוסד לצורך ביצוען;

(3) טיפול בתלונות סטודנטים בנושא ביצוע ההתאמות.

(ד) רכז ההתאמות ישמור על חסיון המסמכים הרפואיים שיועברו אליו.

פרק ג': בקשה להתאמות

הגשת בקשה להתאמות

3. (א) מוסד יקבע נוהל להגשת הבקשה להתאמות.

(ב) סטודנט המבקש לקבל התאמות לפי הוראות המוסד יגיש בקשה להתאמות רכז ההתאמות במוסד.

פרק ד': התאמות

היעדרות משיעורים ודחיית לימודים

4. (א) סטודנט זכאי להיעדר בשל אירוע מזכה, מ-30% מכלל השיעורים בכל קורס שחלה בו חובת נוכחות.
(ב) במקרה שבו זכאי הסטודנט להיעדר גם מסיבה אחרת, ייקבע שיעור ההיעדרות הכולל בהתאם לנוהלי המוסד, ובלבד שלא יפחת מ-30%.
(ג) מוסד יאפשר לסטודנט הנעדר בשל אירוע מזכה, לדחות קורס ולחזור עליו בלא תשלום נוסף בתנאי שעדיין לא נבחן.

מטלות

5. סטודנט שנעדר בשל אירוע מזכה במועד שנקבע להגשת מטלה או בסמוך לו, יוכל להגיש את המטלה או מטלה חלופית, בהתאם להחלטת המרצה, בתוך שבועה שבועות לאחר תום תקופת ההיעדרות.

מעבדות, סמינריונים, סדנאות, סיורים והכשרה מעשית

6. (א) מוסד יאפשר לסטודנט שנעדר בשל אירוע מזכה מקורס במעבדה, סמינריון, סיור, סדנה או הכשרה מעשית להשלים את שהחסיר או יפטור אותו משתתפותו, או יאפשר את השתתפותו בהם במועד מאוחר יותר, בהתייחס בין השאר, למהות הקורס ובתיאום עם המרצה הנוגע בדבר; המוסד יפעל לקביעת נהלים בעניין זה ולפרסומם.
(ב) מוסד יפרסם מידע על החומרים שמשמשים בהם במעבדות, העלולים להיות גורמי סיכון לנשים בהיריון או לנשים מניקות ויאפשר לסטודנטיות כאמור לדחות את ההשתתפות במעבדות שיש בהן שימוש בחומרים מן הסוג האמור למועד מאוחר לאחר ההיריון או ההנקה.

בחינה

7. (א) סטודנט שנעדר מבחינה בשל אירוע מזכה, זכאי להיבחן במועד נוסף אחר במסגרת המועדים המקובלים במוסד.
(ב) סטודנט לאחר לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורת, שנעדר מבחינה בתקופה של עד 41 שבועות מיום הלידה, האימוץ או קבלת ילד למשמורת, זכאי להיבחן במועד נוסף אחר במסגרת המועדים המקובלים במוסד.
(ג) סטודנטית בהיריון זכאית לצאת לשירותים במהלך הבחינה.
(ד) סטודנטית בהיריון זכאית לתוספת זמן בבחינה שלא תפחת מ-25% ממשך זמן הבחינה.
(ה) במקרה שבו זכאית סטודנטית בהיריון לתוספת זמן גם מסיבה אחרת, ייקבע שיעור התוספת הכולל בהתאם לנוהלי המוסד, ובלבד שלא יפחת מ-25%.

היעדרות מבחינה או מטלה המהווה דרישה מוקדמת

8. סטודנט שנעדר בשל אירוע מזכה מבחינה של קורס או שבשל היעדרותו לא הגיש מטלה בקורס המהווה דרישה מוקדמת, זכאי ללמוד על תנאי בקורס המתקדם או בשנה המתקדמת עד להשלמת הבחינה או המטלה בהתאם לזכאותו לפי כללים אלה.

הארכת לימודים

9. סטודנט שנעדר בשל אירוע מזכה יהיה זכאי להאריך את לימודיו בשני סמסטרים, בלי שיחויב בשכר לימוד או בכל תשלום נוסף בשל הארכה זו.

חניה בקמפוס או בסביבתו

10. מוסד יאפשר לסטודנטית, מהחודש השביעי להיריונה עד חודש לאחר הלידה, לחנות, בלא תשלום, בקרבה למקום הלימודים.

מלגה למחקר

11. (א) לא תופסק מלגה לסטודנט לתואר מתקדם בתקופה שנעדר בשל אירוע מזכה; מוסד רשאי להגביל את התקופה שבמהלכה תשולם המלגה ל-14 שבועות.
- (ב) עם תום תקופת המלגה יהיה הסטודנט זכאי להארכה של המלגה לתקופה השווה לתקופת היעדרותו בתשלום.
- (ג) תשלום המלגה בתקופת ההיעדרות וההארכה יהיה באחריות המוסד.

תשתיות

12. מוסד יקצה בקמפוס –

- (1) מקומות ישיבה מתאימים לסטודנטיות בהיריון שיאפשרו נוחות ישיבה וכתובה;
- (2) חדר או בהתאם לצורך כמה חדרים, לצורך הנקה; חדר ההנקה יצויד במקום ישיבה נוח, שקע חשמל, מקרר, משטח החתלה ובקרבת מקום גם כיור מים;
- (3) משטחי החתלה ברחבי המוסד, ככל שנדרש, ויפרסם את מקומם.

בני זוג

13. (א) בן או בת זוג של סטודנט שנעדר בשל אירוע מזכה שהתרחש במהלך הסמסטר, שהוא עצמו סטודנט, יהיה פטור מנוכחות בשיעורים למשך שבוע ימים.
- (ב) בן זוג של סטודנטית לאחר לידה שנעדר מבחינה שנערכה במהלך שלושה שבועות מיום הלידה, יהיה זכאי למועד בחינה נוסף במסגרת המועדים המקובלים במוסד.

פרסים ומענקי הצטיינות

14. פרסים, מלגות ומענקי הצטיינות מן המוסד, שאמת המידה להענקתם היא משך תקופת הלימודים, יחושבו לסטודנט שנעדר בשל אירוע מזכה בהפחתה של תקופת היעדרותו.
15. סטודנט שנעדר בשל אירוע מזכה זכאי להטבה שוות ערך ל-20 צילומים או הדפסות של חומר לימודים שהפסיד, בעד כל יום לימודים שבו נעדר.

פרק ה': כללי

פרסום

16. (א) מוסד יפרסם בכל שנה בשנתון או בידיעון ובאתר האינטרנט שלו את הכללים והדרכים לקבלת השירותים המיוחדים לפי כללים אלה.
- (ב) רכז ההתאמות יביא בפתיחת כל שנה את עיקרי המסמך, לידיעת חברי הסגל האקדמי והמינהלי.

קביעת מועד הוראות מוסד

17. הוראות מוסד לפי כללים אלה ייקבעו לא יאוחר ממועד פתיחת שנת הלימודים התשע"ג.

גדעון סער
יושב ראש המועצה להשכלה גבוהה

כ"ח בשבט התשע"ב (21 בפברואר 2012)

זכויות יוצרים

1. הוראות פרק זה נועדו לשמור על האינטרסים של המכללה ביצירות שנוצרו, תוך שימוש במשאבים שהמכללה מעמידה לרשות הסטודנטים, ובכללם הדרכה, הוראה, אמצעים ומשאבים פיזיים (כל אלה להלן "משאבי המכללה").
2. הוראות פרק זה חלות על כל היצירות שנוצרו במהלך ועקב הלימודים של הסטודנט היוצר במסגרת המכללה, לרבות במסגרת מטלות הבית (כל אלה להלן "הלימודים"), או תוך שימוש במשאבי המכללה.
3. זכויות היוצרים וכל זכויות קניין רוחני אחרות בכל יצירה, ובכל טביעה של כל ביצוע (כל אלה להלן "יצירה") שייצור סטודנט במסגרת או עקב לימודיו, או תוך שימוש במשאבי המכללה, לרבות הבעלות בכל חפץ שבתוכו היצירה המקורית נקבעה או הוטבעה, שייכות באופן בלעדי למכללה וזאת למלא תקופת הזכויות ובכל מקום בתבל.
4. המכללה רשאית לרשום את זכויותיה בכל יצירה כאמור בכל מרשם המתנהל בכל מדינה ולעשות ביצירה כל שימוש המיוחד לבעל זכות היוצרים על פי כל דין, ובכלל זה לנצל את היצירה לשימוש מסחרי ושאינו מסחרי, לשכפל אותו, לפרסם אותו ולהפיץ אותו בכל אמצעי מדיה קיים או עתידי.
5. המכללה רשאית להציג, להשמיע או לפרסם יצירה בשלמותה או בחלקה, לרבות במסגרת פרסומים אודות המכללה ו/או פעילויות כלשהי שקשורה אליהן, ולהתאימה לכל מדיה. בכפוף לכך, המכללה לא תערוך ביצירה כל שינוי שיש בו כדי לפגום ביצירה, או לגרום לסילופה, באופן שיש בהם לפגוע בכבודו או בשמו של היוצר.
6. המכללה תציין את שמו של הסטודנט שיצר את היצירה בעת כל פרסום מטעמה אשר בשליטתה, וזאת בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין.
7. הסטודנט רשאי להציג את היצירה בתיק העבודות שלו, תוך ציון העובדה שנוצרה במסגרת לימודיו במכללה, והקפדה על האמור בסעיף 10 להלן, ובכפוף לאמור בסעיף 11 להלן.
8. הסטודנט מתחייב, כי בכל יצירה שייצור במסגרת לימודיו, לא יהיה כדי לפגוע בזכויות יוצרים ו/או זכויות קניין רוחני ו/או בכל זכות אחרת של כל צד ג', לרבות זכות לשם טוב ו/או לפרטיות. בכל מקרה של ספק, על הסטודנט לפנות לייעוץ משפטי.
9. ככל שהסטודנט מבקש לשלב ביצירתו יצירה קיימת ו/או להתבסס על יצירה קיימת ו/או כל חומר קיים אחר, באחריות הסטודנט לקבל רשות כדין ובכתב לשימוש בכל יצירה ו/או חומר כאמור. כמו כן באחריותו לקבל רשות לשימוש בכל ביצוע של כל אדם ו/או לשימוש בקולו, תמונתו או דמותו של כל אדם שמשותף או מופיע ביצירה שיצור, לרבות מרואיינים, יוצרים אחרים (כגון צלמים, כותבים ומלחינים), מבצעים, אנשי צוות וגורמים אחרים שישתתפו ביצירה. הרשות חייבת לאפשר ניצול היצירה לכל מטרה. כן מתחייב הסטודנט להעניק קרדיט ראוי לכל מי שהשתתף ביצירה או מופיע בה כיוצר או כמבצע.
10. על כל יצירה שתיוצר ו/או שתופק במסגרת הלימודים או תוך שימוש במשאבי המכללה, יופיע קרדיט למכללה באופן ובצורה שייקבעו על ידי המכללה מעת לעת. כמו כן, יופיע סימן זכויות יוצרים והטקסט בנוסח המפורט: (C) שנת היצירה, סמינר הקיבוצים, כל הזכויות שמורות.
11. מבלי לגרוע מכל האמור לעיל וככל הנדרש על פי דין, ישמש מסמך זה ככתב העברת זכויות לגבי כל הזכויות האמורות לעיל.

יחידות ומכונים

המכון לחינוך מתקדם: הגות, מחקר ומעשה בחינוך

ראש המכון: פרופ' נמרוד אלוני

המכון לחינוך מתקדם במכללת סמינר הקיבוצים הוקם בשנת 2010 כחלק ממהלך של איגום יחידות ומרכזים במכללה שעסקו בתחומים מגוונים של הגות, מחקר ומעשה חינוכי. יוזמה זו התבססה על ההכרה שקידום משמעותי של החינוך אפשרי רק על היסודות של שיח אקדמי בין-תחומי – גישות הגותיות, פרשניות, איכותניות וכמותיות – ושל שיתופי פעולה והפריה הדדית בין מי שמומחיותם **בדעת העיונית-תאורטית** למי שמצטיינים **בתבונה המעשית-פדגוגית**. התוצרים שאליהם מכון המכון כוללים: מחקרים ופרסומים אקדמיים, ניירות עמדה ובימות דיון, דגמים חינוכיים ותוכניות לימוד – הן בכתובים והן ביישומים הלכה למעשה במוסדות חינוך.

ברוח מסורת של למעלה מ־70 שנה של סמינר הקיבוצים, המכון לחינוך מתקדם אינו ניטרלי בהשקפת עולמו ואינו מסתגר במגדל שן אקדמי. הוא מבקש לבסס ולהפיץ את הרעיונות והפרקטיקות של **החינוך המתקדם** על שני מובניו הידועים:

- ❖ בזיקה **לאידיאלים ההומניסטיים של הקידמה** – בדעת המדעית והחשיבה הביקורתית, בתרבות הדמוקרטית ובזכויות האדם, בצדק חברתי ובקיימות הסביבתית.
- ❖ בזיקה **לעקרונות של החינוך הפרוגרסיבי** – גישה הוליסטית ולמידה פעילה וחוויתית, מעורבות חברתית ואזרחות דמוקרטית, הוראה דיאלוגית וטיפוח הסקרנות, האוטונומיה, האוטנטיות והיצירתיות של הלומדים.

המכון מתמקד בשמונה תחומי עשייה מרכזיים:

1. גישות חדשות בחינוך, בהוראה ובהכשרת מורים ברוח החינוך ההומניסטי, הדמוקרטי, היצירתי והדיאלוגי.
2. חינוך פוליטי לאזרחות דמוקרטית, חינוך ערכי, צדק חברתי, חינוך רב-תרבותי, חינוך לשלום, חינוך סביבתי.
3. תרבות ישראל – מורשתית ועכשווית, יהדות כתרבות ותרבות יס-תכונת.
4. חינוך אסתטי ואמנויות יצירה, במה, עיצוב ומדיה.
5. חינוך לאורח חיים בריא – חינוך גופני ואוריינות בריאותית.
6. רשתות מחקר: ישראליות ובינלאומיות.
7. רשתות חינוך: מכללה, בתי ספר וקהילה.
8. חינוך ותקשורת, טכנולוגיה בחינוך, מדיה דיגיטלית וכתובה.

פעילות המכון מתקיימת בחמש יחידות ייעודיות:

קתדרת אונסקו לחינוך הומניסטי – בראשות פרופ' נמרוד אלוני

יחידה זו פועלת בזיקה לארגון אונסקו העולמי ולוועד הישראלי לאונסקו, כדי לקדם את החינוך ההומניסטי בישראל ובעולם. מיזמיה כוללים: פרסומים אקדמיים ופיתוח דגמים חינוכיים בתחום החינוך ההומניסטי – למסגרות פורמליות ובלתי פורמליות; כתיבת "ספרי הניסוי" של מוסדות חינוך ניסויים-הומניסטיים – הפועלים בהדרכה משותפת של המכון ושל הגף לניסויים ויוזמות במשרד החינוך; תשתיות פדגוגיות ומאבקים ציבוריים הנוגעים לשכבות החלשות ולילדי הפליטים ומהגרי העבודה; הכנת ניירות עמדה והעמדת בימות דיון בתחומי החינוך ההומניסטי, דיאלוגי, ביקורתי, רב-תרבותי, סביבתי, פוליטי-דמוקרטי, אמנותי-יצירתי, יהודי-פלורליסטי וחינוך לצדק חברתי ושלום.

היחידה להדרכה וליווי של מוסדות חינוך – בראשות ד"ר הדס דקל

ייעודה של יחידה זו הוא בניית רשת חינוכית – גני ילדים, בתי ספר, תנועות נוער, רשויות מקומיות ורשתות חינוכיות – הפועלת ברוח ההשקפה ההומניסטית-חברתית של מכללת סמינר הקיבוצים והמשמשת שדה התנסות לסגל המכללה והסטודנטים (דגם של בית חולים אוניברסיטאי). היחידה מאגמת את הפעילות של רשת חמ"ה, המרכז לפיתוח מנהלים, המרכז להורות ומשפחה ויוזמות של מסלולים ומורים במכללה לכדי עשייה חינוכית שתסייע בקידום ושיפור של מוסדות החינוך והעמדת מנגנון ללימוד מהצלחות חינוכיות.

היחידה לכנסים חינוכיים – בראשות פרופ' נמרוד אלוני

ייעוד היחידה הוא לארגן ולהפיק כנסים אקדמיים וחינוכיים, בעלי אופי בינלאומי או כללי-ישראלי, אשר בהם מכללת סמינר הקיבוצים תעמיד תרומה משמעותית לשיח החינוכי – הן במישור הציבורי והן במישור הפרופסיונלי ייעודי. גולת הכותרת של יחידה זו היא הכנס השנתי לחינוך מתקדם (בשיתוף עם עיריית תל אביב), אשר מזמן לציבור גדול של אנשי חינוך ואקדמיה (למעלה מאלף אנשים כל שנה) מפגשי עיון ודיון עם בכירי אנשי החינוך והאקדמיה, המדע, התרבות, האמנות והממשל – כולל חתנים וכלות של פרס נובל ופרס ישראל, נשיא המדינה, ראש הממשלה ושר החינוך.

היחידה לכתבי עת – עורך ראשי: פרופ' נמרוד אלוני, עורך: ד"ר אמנון יובל

ייעודה של יחידה זו הוא להקים ולהפעיל את מערך כתבי העת של סמינר הקיבוצים, ובראשם "גילוי דעת": כתב עת אקדמי שפיט בתחומי החינוך, החברה והתרבות. פרסומים נוספים: כתבי העת "החינוך וסביבו" – שנתון מכללת סמינר הקיבוצים, "מחשבה רבת-חומית בחינוך ההומניסטי", "בין המילים".

היחידה הבינתחומית להגות, מחקר ומדיניות

היחידה הבינתחומית להגות, מחקר ומדיניות מאגדת פורומים הגותיים הממוקדים בסוגיות עקרוניות ורלוונטיות למערכת החינוך. מטרת היחידה היא לקיים פעילות לימודית-עיונית ברמה גבוהה בקרב אנשי סגל המכללה, שתוביל בסופו של דבר לכתובת מחקרים מקוריים של המשתתפים ולפירסומם בקובץ מיוחד שייצא לאור בתמיכת המכללה. הציפייה היא שפעילות הקבוצות המחקריות תתרום בסופו של דבר גם לפיתוח הידע בתחום, ותשפיע על המציאות ועל טיפוחו האקדמי של סגל המכללה.

היחידה לקשרים אקדמיים בינלאומיים

ייעודה של היחידה ליזום ולפתח קשרים בינלאומיים עם מוסדות להשכלה גבוהה והכשרת מורים, רשתות אקדמיות והוגים וחוקרים מרחבי העולם, וזאת כדי להעצים את הפוריות האקדמית של סגל המכללה, את איכותה ונראותה. ערוצי שיתוף הפעולה מגוונים: כנסים בינלאומיים, מחקרים משותפים, פרסומים אקדמיים, סמינרים דיסציפלינריים וקבוצות לכתובת ניירות עמדה ומדיניות.

היחידה לפרסום ספרים

יחידה זו יזמה וכוונה ברית עם הוצאת הקיבוץ המאוחד, מכון מופ"ת והסתדרות המורים, כדי להפיק שתי סדרות ספרים: האחת של ספרי מקור של קבוצות המחקר במכללה, והשנייה של ספרים מתורגמים אשר יצרו בשנים האחרונות פולמוס משמעותי, הטביעו חותם בשיח החינוכי ויש בהם פוטנציאל להעצמת אנשי החינוך הישראלים – באקדמיה ובמעשה.

הרשות למחקר ולהערכה ע"ש מרדכי סגל

ראש הרשות: ד"ר אירית לוי-פלדמן

הרשות למחקר ולהערכה ע"ש מרדכי סגל פועלת במכללה מאז שנות השמונים. מטרותיה העיקריות הן לקדם את תרבות המחקר וההערכה במכללה באמצעות טיפוח סגל חוקר מצד אחד, ולספק משוב לעשייה החינוכית במכללה לטובת שיפור והתפתחות מצד שני. שני אלה מתבצעים מתוך שמירה על רמה גבוהה ומקצועית של איכות אקדמית. מלבד המחקרים הנעשים בתוך המכללה, הרשות עורכת גם מחקרי הערכה בתחומי החינוך והחברה עבור ובמימון גורמי חוץ.

מתוך כך כוללת עבודתה של הרשות:

- א. ביצוע מחקרים בתחום החינוך בכלל ובהכשרת מורים בפרט על ידי חוקרי הרשות ובשיתופי פעולה עם מרצים במכללה ועם גורמי חוץ.
- ב. מתן משוב לעשייה החינוכית-אקדמית במכללה לטובת שיפור והתפתחות בעזרת ליווי של תכניות במחקרי הערכה וכן ביצוע סקרי משוב.
- ג. עידוד מרצים במכללה לבצע מחקרים בתחומי התמחותם על ידי מתן ייעוץ וסיוע מתודולוגי בעריכת המחקר על שלביו השונים, וכן מתן ייעוץ וסיוע בהצגת ממצאי מחקרים בכנסים בארץ ובחו"ל.
- ד. הצגת הפעילות המחקרית הענפה הנעשית במכללה במגוון דרכים, שהבולטות בהן: כנס מחקרי שנתי, הצגת פרסומי הסגל בחוברת פרסומים שנתית, הצגת תקצירי מחקרי הרשות ומחקרים שנערכו בתמיכתה בחוברת תקצירים שנתית.
- ה. ביצוע מחקרי הערכה עבור גורמי חוץ.

כמו כן מוצע סיוע כספי לסגל האקדמי במכללה על ידי ועדת טיפוח סגל שבאחריות הרשות. הסיוע מוקדש לטובת:

1. ביצוע מחקרים.
2. השתתפות בכנסים, בימי עיון ובהשתלמויות בארץ.
3. השתתפות בכנסים בחו"ל.
4. כתיבה והוצאת ספרים.
5. תרגום או עריכה לשונית באנגלית של מאמרים.
6. תמיכה בדוקטורנטים בשלבי סיום עבודת המחקר.
7. סיוע בהפקת פוסטרים לטובת הצגתם בכנסים בארץ ובחו"ל.

מידע מפורט נתן למצוא באתר המכללה: www.smkb.ac.il/research
משרדי הרשות למחקר נמצאים בצד לבניין המכללון.

פיתוח פדגוגי

ראש היחידה: ד"ר ניר מיכאלי

היחידה לפיתוח פדגוגי היא גוף אקדמי המאגד יחידות ותוכניות הפועלות עם כלל הפקולטות, הסטודנטים והמרצים במכללה. החזון המשותף לכלל יחידות הפיתוח הפדגוגי הוא הרצון לטפח מורים מחוללי שינוי – מורים עם תפיסת עולם חינוכית וחברתית רחבה, שיתאפיינו ביכולת להתבוננות מפענחת, ביקורתית ויוצרת על המציאות שבה הם פועלים, ושיהיו נכונים להוביל תהליכי תיקון ושיפור בכל מעגלי מעורבותם.

כדי לקדם את החזון הזה יחידות הפיתוח הפדגוגי פועלות בקרב שלושה קהלי יעד עיקריים:

עם סטודנטים:

- ❖ **תוכנית רג"ב (ראש גדול בהוראה) למצטיינים** המיועדת לסטודנטים מובילים מכלל המחלקות והחוגים.
- ❖ **יחידה למעורבות חברתית** מחייבת לכלל הסטודנטים לתואר ראשון במכללה.
- ❖ **תוכנית פלח** לסטודנטים יוצאי אתיופיה מכלל המחלקות והחוגים.

עם מורים בתחילת דרכם:

- ❖ **יחידה לכניסה להוראה** העוסקת הן בשלב ההתמחות (הסטאז') והן בשנת העבודה הראשונה שלאחריה (אופק חדש – שלב 1).

עם מרצי המכללה:

- ❖ **יחידה לקידום הוראה** העוסקת בטיפוח הוראה מיטבית בקרב הסגל האקדמי במכללה דרך שלל ערוצי פעולה, והמובילה את פורום מועצת הסגל האקדמי.
- ❖ **יחידה לתקשוב אקדמי** הפועלת להשבחת ההוראה והלמידה באמצעות שימוש מושכל בטכנולוגיות למידה מתקדמות.
- ❖ **נוסף על כך פועלת במרכז יחידה האחראית לתכנון וארגון הטקסים והאירועים הכלל-מכללתיים ולשולחן תיאום של ראשי תוכניות התואר השני.**

תוכנית רג"ב למצטיינים למידה-הוראה בתלמים שונים

ראש התוכנית: ד"ר תמר קטקו

התוכנית נועדה להכשיר פרחי הוראה מצטיינים, הן בתחומי ההתמחות שלהם והן באישיותם, כמורים וכמנהיגים חינוכיים. מטרתה לעודד סטודנטים להגיע להוראה ולהטביע חותם של ממש, ולטפחם באמצעות קורסים ייחודיים כמורים אינטלקטואלים, מוכשרים ומעורבים במציאות החיים. ייחודיות התוכנית:

1. קורסים ייחודיים בתחומי המחקר והמדע, חברה וחינוך, ומפגשי העשרה בתחומי תרבות, תקשורת ואמנות.
2. מעורבות בפרויקטים חברתיים וחינוכיים בבתי ספר ובקהילה.
3. בחירה בקורסים ייעודיים בחינוך ובקורסים השייכים ללימודים מתקדמים.
4. הסטודנטים רשאים להמשיך את לימודיהם לתואר שני באופן ישיר.
5. הסטודנטים משמשים עוזרי הוראה, מתרגלים, חונכים ויוזמי פרויקטים חינוכיים עצמאיים.
6. הבוגרים זוכים להעדפה בשיבוצם במערכת החינוך.

תוכנית המצטיינים מיועדת:

לסטודנטים בעלי נתוני קבלה גבוהים – ציון משולב 630 ומעלה – המתקבלים לאחר ריאיון אישי, ומשובצים כמצטייני משרד החינוך.*

מיון הסטודנטים נקבע על ידי ועדת קבלה, על בסיס תנאי הקבלה הבאים: ציון קבלה, מסלול לימודים וריאיון אישי.

* חשוב לציין: סטודנטים שאינם עונים על דרישות סף אלו, אך מוכיחים מצוינות במהלך השנה הראשונה ללימודים, מאותרים על ידי המסלול. לאחר בחינת המלצת המסלול וריאיון אישי נשקלת אפשרות שיבוצם לתוכנית המצטיינים, על פי תנאי התוכנית, לשנה ב', וקבלת מלגה חלקית מטעם המכללה.

הסטודנטים בשתי הקבוצות משתתפים בתוכנית לימודים ייחודית, זוכים במלגות ומתחייבים לעסוק בהוראה עם סיום הלימודים, כעבור שלוש שנים.

תוכנית הלימודים:

סטודנטים בתוכנית המצטיינים לומדים במסלולי ההתמחות שאליהם נרשמו ובד בבד במהלך שלוש השנים משתתפים בקורסים המיוחדים לתוכנית ובפעילויות ייחודיות למצטיינים.

שנה א':

הסטודנטים המצטיינים לומדים יחד עם שאר הסטודנטים במכללה את שיעורי החובה לשנה א', אך נוסף לשיעורים הרגילים הם מחויבים בשני קורסים מקוונים ובהשתתפות פעילה באתר הקורס. בימי רביעי יינתן קורס אינטלקטואלי ייחודי שנתי, "אבני דרך", שיעבירו שלושה מרצים מתחומים שונים.

שם הקורס	סטטוס	מבנה ותוכן
"אבני דרך"	שנתי/חובה	שני נושאי ציר: מהפכות וחינוך בפילוסופיה, ספרות והיסטוריה
סוציולוגיה	מקוון/ סמסטריאלי	חברה, זהות, רב־תרבותיות ולאומיות
פסיכולוגיה	מקוון/ סמסטריאלי	קיומיות והתמודדות עם אקטואליה
אנגלית	מקוון/ סמסטריאלי	כתיבה אקדמית באנגלית למתקדמים ומעלה
מגדר ושוונות	מקוון/ סמסטריאלי	סוגיות מגדריות בחברה הישראלית

שנה ב':

בשנה זו יתחלקו הסטודנטים לחמישה קורסים המהווים קהילות לומדים העוסקות בסוגיות שונות של החברה הישראלית. כל קורס ישלב בסמסטר א' דיון תיאורטי בנושא הנלמד ופרויקט חינוכי בבית ספר ניסויי המותאם לאופי הקהילה ולתוכני הלימוד שבה.

- ❖ חינוך ופריפריה
- ❖ עתידנות ומנהיגות חינוכית
- ❖ הקול האחר בחברה הישראלית
- ❖ השיח החינוכי והיהודי
- ❖ שאלה של זהות: להיות ישראלי!?

שנה ג':

בשנה זו יתקיימו ארבעה קורסים ייחודיים הכוללים מחקר קבוצתי והתנסויות בבתי ספר שונים:

1. מתמטיקה, מדע ודעת
2. הסיפור שלך: שינוי עולם דרך מילים
3. זום־אין, זום־אאוט: מדיה, מדים ומדינה
4. הוראת ההיסטוריה

נוסף לכך יפעלו המצטיינים בכמה ערוצי עשייה בקמפוס:

- ❖ מערכת עיתון המצטיינים
- ❖ הנחיה בספרייה וארגון ערבי קריאה וימי עיון
- ❖ חונכי הוראה ולמידה למרצים ולסטודנטים

חובות הסטודנט:

- ❖ שמירה על רמת הישגים גבוהה בכל שנה (ממוצע 90)
- ❖ השתתפות מלאה בכל הקורסים הייחודיים בימי רביעי ובמפגשי ההעשרה
- ❖ השתתפות מלאה בפעילות ובמעורבות בקמפוס ובבתי הספר לפי דרישות התוכנית
- ❖ בתום הלימודים חובה לעבוד שלוש שנים במערכת החינוך כמורים בהיקף של 2/3 משרה.
- ❖ סדנת סטאז' בשנה הרביעית (שנה ראשונה של עבודה במערכת) מותנית בסיום חובות ההתנסות המעשית, קורס "זהירות בדרכים" ו"עזרה ראשונה".

יחידה למעורבות חברתית בחברה ובקהילה

ראש היחידה: הדסה טרון
מלווה אקדמי: אדם הישראלי

מכללת סמינר הקיבוצים הציבה לעצמה יעד לטפח מורים בעלי תודעה של אחריות חברתית-ציבורית ומבט קהילתי רחב, הרואים את תלמידיהם במלוא היקף אישיותם. במסגרת תוכניות ההכשרה של המסלולים השונים שולבו רכיבים שנועדו לקדם תפיסה זו. רכיבים אלה מתאפיינים בכך שהם מגדילים את הקשרים בין החינוך הפורמלי לבלתי פורמלי ומאפשרים לסטודנטים להתנסות בפעילות מגוונת בארגונים קהילתיים וחברתיים.

היחידה פועלת בשלושה ממדים המיושמים בכל אחד ממסלולי הלימוד במכללה:

1. מעורבות חברתית
2. הדרכה פדגוגית מעורבות בקהילה
3. מעורבות סטודנטים בחיי הקמפוס

מעורבות חברתית

כלל הסטודנטים במכללה מחויבים להשתתף בתוכנית המעורבות החברתית, הכוללת שני רכיבים:

- ❖ פעילות בארגון חברתי או קהילתי בהיקף של 60 שעות — פעילות זו תקנה אקדיטציה של 2 ש"ש.

- ❖ השתתפות בקורס אקדמי מלווה שיעסוק בהמשגה ובבירור של סוגיות חברתיות ופוליטיות רחבות. הקורס, בהיקף של 1 ש"ש, יילמד במקביל לפעילות בארגון החברתי או הקהילתי ויהווה חלק מתוכנית הלימודים.

הדרכה פדגוגית: מעורבות בקהילה

במסגרת פרקי ההכשרה המעשית של המסלולים וההתמחויות השונים ישולבו התנסויות היוצאות מהכיתה לקהילה הקרובה (בית הספר) והעוטפת (שכונה, יישוב). תוכנית זו מבוססת על קשרים ענפים המתקיימים עם קהילות באזור המרכז ועם שלל ארגוני חינוך בלתי פורמליים.

מעורבות סטודנטים בחיי הקמפוס

המכללה מעודדת מעורבות ושותפות של הסטודנטים במכללה מעבר לפעילותה הנרחבת של אגודת הסטודנטים ונענית ליזמויות מגוונות הצומחות מהשטח. במסגרת זו הסטודנטים משולבים בוועדות פורמליות כגון: מועצת הסגל האקדמי (גוף האחראי במכללה על ההוראה והלמידה), המועצה הירוקה (גוף המקדם את הפיכתו של הקמפוס לירוק בכל ההיבטים), ועדות מסלוליות ליישום נורמות הוראה ולמידה. כמו כן, הסטודנטים משתתפים בקורסים המתנהלים כקהילות לומדים שבהם רמת השותפות שלהם גבוהה.

פעילות היחידה למעורבות חברתית נוסדה מתוך תוכנית "יש דרך", תוכנית ניסויית שפעלה במכללה והוכרה על ידי גף לניסויים ויזמות במשרד החינוך.

1. התמחות בהוראה (סטאז')

ראש היחידה: ד"ר דפנה המר-בודנר

על פי הנחיות משרד החינוך, האגף להכשרת עובדי הוראה ואגף התמחות וכניסה להוראה, החל בשנת הלימודים תשס"א חלה חובת הסטאז' על כל המתכשרים להוראה במוסדות להכשרת מורים. חובה זו היא תנאי לקבלת רישיון הוראה.

חובות שנת ההתמחות (סטאז') כוללות:

- א. שליש משרת הוראה (מינימום) במוסדות מוכרים על ידי משרד החינוך.
- ב. השתתפות בסדנת סטאז' במכללה (שיעור אחד למשך כל השנה).
- ג. קבלת הערכה חיובית של הרשויות המוסמכות (ועדה בית ספרית, ועדה מטעם משרד החינוך).
- ד. ליווי של מורה/גננת חונכת.

כל הסטודנטים בהסבה וסטודנטים שסיימו את לימודיהם בעבר, חייבים בתשלום עבור סדנת הסטאז'. סטודנטים סדירים (בשנה ד') או מצטייני משרד החינוך פטורים מתשלום.

2. שנה א' להוראה במסגרת "אופק חדש"

על פי מתווה מדיניות "אופק חדש", עובדי הוראה חדשים, מורים וגננות, נכנסים מהשנה שלאחר ההתמחות למערך של פיתוח מקצועי, המזכה גם בדרגות קידום.

בשנה שלאחר ההתמחות מורים חדשים מתבקשים להירשם לקורס חובה המיועד למסיימי סטאז' בלבד. הקורס הוא קורס חובה למורים במסגרת "אופק חדש" העובדים בהיקף של חצי משרה ומעלה. למורים העובדים בהיקף של שליש משרה ייחשב הקורס כקרדיט בשנה שלאחר מכן. מורים השייכים ל"עוז לתמורה" רשאים לעשות קורס זה או קורס מקביל ב"פסגות".

היקף הקורס: 60 שעות – במתכונת של 40 שעות מפגשים בכיתה ו-20 שעות ליווי אישי. השתלבות בקורס מותנית בעבודה בפועל במערכת החינוך.

תשתיות אקדמיות ומערך מסייע

תשתית אקדמית ומערך מסייע

מערך משאבי מידע למידה

מערך משאבי המידע והלמידה של מכללת סמינר הקיבוצים כולל את הספרייה המרכזית, את ספריית קמפוס אמנויות ואת משעול (סביבת למידה מתקדמת). מערך זה מציע לבאי המכללה מגוון של משאבי מידע ושירותי יעץ, ההולמים את התפיסה של הלומד העצמאי בעידן המידע.

א. הספרייה

מאפייני האוסף:

אוסף הספרייה משקף את תוכניות הלימודים על כל מגוון המקצועות והנושאים במדעי החברה, במדעי הרוח, במדעי הטבע, במתמטיקה ובאמנויות.

שלוש מטרות מנחות את פיתוח האוסף: (1) למלא את צורכי המורים ואת ציבור הלומדים;

(2) לאפשר הרחבת ההשכלה הכללית והמקצועית מעבר לתוכנית הלימודים; (3) לעודד את

הלומדים לקרוא ספרות עברית ומתורגמת לשם הנאה והעשרה תרבותית.

אוסף הספרים:

אוסף הספרייה המרכזית וספריית קמפוס אמנויות כולל כ-100,000 כותרים בעברית ובאנגלית.

מספר כתבי העת: כ-950 בעברית ובאנגלית. אוסף הספרייה בקמפוס אמנויות כולל כ-10,000

כותרים ובהם ספרים, כתבי עת וסרטים, בתחומי הלימוד שבקמפוס: אמנות, עיצוב, תקשורת

וקולנוע, חינוך והוראה ונושאים נבחרים במדעי החברה.

בספרייה נהוגה שיטת המדף הפתוח, והספרים ערוכים על המדפים לפי נושאים, בשיטת

דיואי.

מחשוב:

בספרייה רשת מיחשוב המשמשת את צוות הספרייה ואת הקוראים. השירותים לקהל ועיבוד

כל החומר הנרכש לספרייה נעשים באופן ממוחשב. התוכנה המשמשת את הספרייה היא

תוכנת "אלף 500", הנהוגה בספריות אקדמיות בארץ.

הספרייה חברה ברשת הספריות הבינ-אוניברסיטאית והבין-מכללתית.

מאגרי מידע ממוחשבים:

בספרייה ניתן שירותי חיפוש במאגרי מידע. במאגרים חומר בתחומי מדעי החברה (חינוך,

פסיכולוגיה, סוציולוגיה), מדעי הטבע, ספורט, מדעי הרוח ויהדות, האמנויות ועוד.

הדרכה לאוריינות מידע:

בתחילת כל שנת לימודים נערכים סיורי היכרות והדרכה בספרייה ובמשעול לכל תלמידי שנה

א'. הסיורים וההדרכות מונחים על ידי צוות מקצועי ומיומן. מפגשי הדרכה נוספים מתקיימים

בכל אחת משנות הלימוד במכללה, ובכל אחד מהמסלולים – הן במסגרת כיתתית והן במסגרת

אישית.

ב. משעול

משעול מעמיד לרשות הסטודנטים והמרצים במכללה מערך של משאבי מידע בצורות מדיה מגוונות ואמצעים טכנולוגיים מתקדמים, וכן שירותי ייעוץ ותמיכה בתהליכי למידה-הוראה. להלן פירוט של שירותים אלה:

משאבי מידע ואמצעים טכנולוגיים ללמידה/הוראה

במרחב המולטימדיה במשעול עומדת לרשות הסטודנטים והמרצים ספריית משאבי מולטימדיה עשירה, ובה תקליטורי מוזיקה וסרטים, תקליטים ותמונות. האמצעים הטכנולוגיים הנחוצים למגוון השימושים במשאבים אלה (צפייה, האזנה, עריכה וצילום) זמינים למשתמשים. כמו כן מוצעת במקום הדרכה באיתור תוכני מולטימדיה, עריכתם, עיצובם, ושילובם בהוראה.

במרחב המולטימדיה נמצא אולפן הקלטות המאפשר לסטודנטים ולמרצים לשלב יצירות מוזיקליות ודיבור בחומרי הוראה דיגיטליים. כמו כן נמצאת במרחב זה כיתת תרגול במחשבים, לצורכי אימון ופיתוח מיומנויות מחשב.

במרחב המשאבים עומדת לרשות הבאים למשעול ספרייה עשירה בנושאי הוראה ולמידה שונים. ניתן למצוא בה חומרי למידה והפעלה למורים ולתלמידים בכל מקצועות ההוראה ובנושאים רבים אחרים, לכל שכבות הגיל: הגיל הרך, בית הספר היסודי והעל-יסודי, הכשרת מורים והוראת עמיתים.

במרחב העיצוב במשעול ניתן ייעוץ בתחום **שילוב האמנויות בחינוך**. שירות זה נועד להוסיף לארגז הכלים של המחנך-היוצר שיקולי דעת, מיומנויות וטכניקות לעיצוב חזותי-אמנותי של רעיונות פדגוגיים. כאן ניתנים ייעוץ ותמיכה בתכנון, בעיצוב ובביצוע **חזותי של חומרי הוראה/למידה**, וניתנת הנחיה מקצועית בעיבוד יצירתי של תכנים לימודיים, תוך שילוב אמנויות שונות, מוצע ייעוץ במגוון של משימות עיצוב פדגוגיות כגון: עיצוב הסביבה הלימודית; בניית מרכזי למידה ועיצובם; תכנון וביצוע של כרזות; הכנה ועיצוב של דפי עבודה; תכנון וביצוע של משחקים לימודיים, ועוד. בסדנה תצוגה לימודית מתחלפת של נושאים מתוך לוח השנה ומתוך תוכניות הלימודים, וכן לקט של נושאים מעובדים.

עדנה נעמן, מנהלת מינהל הספריות ומשעול
אורנה שחף, מנהלת הספרייה בקמפוס אמנויות

מהו"ת – מרכז התעצמות ותובנה

סיוע לסטודנטים עם לקויות למידה

מנהלת: ד"ר אופירה טיקוצ'ינסקי

כחלק מהשירותים הניתנים לסטודנטים במכללה תחת קורת הגג של משעול, פועל במקום מרכז התעצמות ותובנה לסטודנטים בעלי לקויות למידה (מהו"ת). מרכז מהו"ת הוא בית חם ועוגן למימוש עצמי לסטודנטים אלה.

גישת המרכז לקידום של הסטודנטים היא הוליסטית ורב-ממדית. הסטודנטים ימצאו במהו"ת מענה לצרכים האקדמיים-לימודיים כמו קורסים ייחודיים, התאמות אישיות ואפשרות להיעזר בחונך/ת. כן יקבלו מענה לצרכים החברתיים-רגשיים שלהם, והם יונחו לזהות בתוך עצמם יכולות וכישורים.

כדי לקבל סיוע של מהו"ת יש להציג למרכז אבחון תקף (עד 5 שנים ואחרי גיל 17). כדאי לעשות זאת עוד לפני תחילת הלימודים, כדי שהמרכז יוכל לתת לסטודנט שירות יעיל, מהיר ומקצועי.

המעבדות: ביולוגיה, כימיה, פיזיקה ומחשבים

1. המעבדה לביולוגיה:

כוללת כיתות לימוד, מעבדות, אוספים ופינת חי.

2. המעבדה לכימיה:

כוללת כיתת מעבדה המצוידת במכשור ובתצוגות, להוראת כימיה ובירכימיה.

3. המעבדה לפיזיקה:

המעבדה מצוידת במכשור להוראת פיזיקה ומדעי החומר.

4. המעבדות למחשבים:

מערך המחשבים לצורכי ההוראה מאופיין בחמישה מרכיבים:

א. סגל, הדרכה ותרגול: המרצים מלמדים את הקורסים ליישומי מחשב ברמות השונות, בהתאמה למגמות הלימודהשונות. מתרגלים משמשים כסייעים לסטודנטים בהכנת המטלות.

ב. תוכנית ההוראה: תוכנית הקורסים ליישומימחשבלהוראה ולמידה בסביבות מתוקשבות נבנית על סמך התעדכנות מתמדת בנושא – בעולם ובתחום החינוך. תוכני הקורסים נקבעים בתיאום עם מגמותהפקולטות הוראההשונות במכללה. כמו כן מתקיימת חשיבה משותפת מול המדריכים הפדגוגיים לשילוב התכנים בהדרכה הפדגוגית.

ג. מרכז ליישומי מחשבים בחינוך לתחום תקשוב אקדמי: חדר מורים לומד הדרכות וייעוצים (ראה פירוט בעמוד הבא).

תקשוב במכללה

ראש תחום תקשוב אקדמי: ד"ר תמי זייפרט

יעד מרכזי של המכללה הוא להכשיר מורה עדכני למקצוע ההוראה במאה ה-21, המצויד במיומנויות ובכלים המתאימים להוראה בסביבות למידה מתקדמות, משולבות טכנולוגיה. המכללה רואה בתקשוב חלק בלתי נפרד מתרבות ההוראה והלמידה בה, והוא משולב בהלימה לרציונל של משרד החינוך. בהתאם לכך הקורסים במכללה מלווים בסביבות הוראה מתוקשבות המאפשרות חוויית למידה מקוונת. במכללה כמה מרחבי למידה חדשניים הכוללים שימוש בטכנולוגיות ניידות לקידום למידה מבוססת מקום.

לרשות המרצים והסטודנטים עומדות מגוון מערכות מקוונות, הכוללות פלטפורמות לתקשורת מקוונת עם המרצה והעמיתים בקורס, סביבות להצגת חומרי למידה, קבוצות דיון מקוונות, כלי בלוג וויקי, מערכות למשלוח מטלות, תרגילים ומבחנים, עולמות תלת-ממד להדמיות, מערכת להעברת הרצאות סינכרוניות (real-time) מרחוק תוך אינטראקציה עם הסטודנטים, מערכות להקלטת שיעורים בוידאו, ומערכת וידאוקונפרנס לקיום שיתופי פעולה עם קבוצות ויחידים מחוץ למכללה. יחידות המחשוב והתקשוב נותנות שירות רציף לכל הקורסים במכללה ומאפשרות למרצים ולסטודנטים הוראה, למידה ותקשורת גמישות בכיתה ומעבר לשעות השיעור. כמו כן מתקיימים קורסים מקוונים שבהם ההוראה נערכת בעיקרה מרחוק ומאפשרת למידה מהבית בזמן גמיש. בהתאם להחלטת המכללה והמלצת משרד החינוך, אנו מעודדים כל סטודנט להשתתף בשלושה קורסים מקוונים במהלך ארבע שנות הלימוד במכללה. ניתן לבחור קורסים מלימודי המסלול וההתמחות, ומתוך רשימת הקורסים הכלליים בחינוך ובלמודי היסוד. יחידת התקשוב מציעה במהלך השנה השתלמויות להכרת המערכות השונות ונותנת ייעוץ פדגוגי וטכנולוגי לשילוב ההוראה המקוונת. היחידה מארגנת אירועים מקוונים ותומכת במרצים ובסטודנטים המקיימים אירועים כאלה. עבודת יחידת התקשוב מלווה במחקר ובהערכה על מנת להפיק תובנות בנושא הטמעת ההוראה המקוונת בכלל ובמכללה בפרט.

חדר ההדרכות של יחידת התקשוב

בבניין השתלמויות, בחדר 207 (בקומה שנייה), נמצא חדר הדרכות וייעוצים שבו ניתנים שירותי ייעוץ ותמיכה למרצים בנושאים: היבטים פדגוגיים של שילוב תקשוב בקורסים ושיעורים, הכנת אתר מלווה קורס, הדפסות, היכרות עם תוכנות וסביבות עבודה, קובצי גרפיקה, צריבת דיסקים, סריקת תמונות, מצגות PPT, אקסל, וורד ואינטרנט – כל אלו בהתאמה לצורכי ההוראה.

בחדר 207 בבניין השתלמויות ניתן לתאם הדרכות:

ד"ר מיקי קריץ (miki.kritz@smkb.ac.il) – רכז ההדרכות של יחידת התקשוב.
מרצה ליישומי מחשב וחבר בצוות התקשוב כיועץ אקדמי-טכנולוגי בתחום של טכנולוגיות מידע ותקשורת. מומחה בהוראה מקוונת, מנהל את ההוראה הסינכרונית באקדמיה המקוונת בערוץ הבינלאומי שבמכון מופ"ת, ומרכז את המדור לסביבות הוראה ולמידה מקוונות ואת המרכז לטכנולוגיה ורב תרבותיות במכון מופ"ת.

הייעוץ ניתן בימים א'-ה'. לוח הזמנים מתפרסם באתר המכללה.

במקביל לשירותי ייעוץ אלה ניתן לתאם מפגשים אישיים עם חברי יחידת התקשוב בנושאים הקשורים לפיתוח אתרי קורס והוראה מקוונת. תיאום זה ייעשה דרך ד"ר מיקי קריץ או שולי ביבס, או בפנייה ישירה לחברי היחידה באתר המכללה.

מינהל טכנולוגי

מנהל: יואב וולף

מינהל טכנולוגיות ומערכות מידע במכללת סמינר הקיבוצים מספק שירותי מחשוב וטכנולוגיה אקדמיים ומינהליים לסגל המכללה ולסטודנטים.

בין שירותי המחשוב הניתנים במכללה ניתן לציין את אלה:
אתר המכללה מאפשר גישה לפורטל אקדמי לשימוש הסגל והסטודנטים, ומספק מידע אישי בכל הנוגע לתחומי הוראה ולמידה, כגון גישה לאתרי קורסים, צפייה במערכת שעות בסילבוסים, בציונים ועוד. כמו כן ניתן למצוא בפורטל מערכת הודעות פנים-מכללתית המאפשרת שליחת הודעות אישיות וקבוצתיות בין הסגל, סטודנטים ועמיתים.

המינהל הטכנולוגי, בשיתוף עם יחידת התקשוב האקדמי, מפעיל אתרי קורסים לניהול ההוראה והלמידה, וכן מספק מערכת המאפשרת למידה מקוונת מרחוק.

בסמינר הקיבוצים מאות מחשבים המשמשים להוראה ולעבודה עצמאית. המחשבים ממוקמים ברחבי המכללה בעמדות מרצה, במעבדות מחשבים, בספרייה ובמשעול. כל המחשבים מצוידים במערכות הפעלה חדישות, וכן בתוכנות מגוונות לצורכי הסטודנטים והמרצים. בין השאר, המכללה מספקת קישור למאגרי מידע אקדמיים באתר הספרייה הן בחיבור מהמכללה והן בחיבור מרחוק. זאת ועוד, הספרייה מחוברת למערכת "אלף 500", המשמשת אוניברסיטאות ומכללות ומקושרת לרשת האוניברסיטאית. כמו כן, המכללה מספקת שירותי השאלת ציוד נייד לצרכים אקדמיים.

הקמפוסים של המכללה מרושתים בשתי רשתות אינטרנט אלחוטי: הרשת הראשונה פתוחה וחופשית לשימוש באי המכללה לחיבור מחשבים ומכשירים ניידים: הרשת האלחוטית השנייה היא סגורה ומיועדת לסטודנטים ולמרצים לצורכי למידה והוראה בהתאם לדרישות אקדמיות.

כיתות ההוראה במכללה מצוידות בעמדות מרצה משוכללות, בהן ציוד מחשוב ומקרנים לצורכי הוראה. בחלק ממעבדות המחשבים ובחלק מהכיתות הותקנו מקרנים אינראקטיביים ("לוחות חכמים"). כמו כן, כיתות הלימוד מצוידות במערכת טלפונים פנימית לצורכי יצירת קשר עם מחלקות המחשוב והאחזקה.

לרשות הסטודנטים והסגל עומד מרכז התמיכה של המינהל הטכנולוגי, האמון על מתן שירות ותמיכה בכל תחומי המחשוב והטכנולוגיות במכללה. הסטודנטים וחברי הסגל מוזמנים לפנות למרכז התמיכה בטלפון: 03-6902345 (שלוחה פנימית 2345), בדואר אלקטרוני:

support@smkb.ac.il או בטופס אינטרנטי: <http://www.smkb.ac.il/comp-helpdes>

בית הספר ללימודי תעודה

בית הספר ללימודי תעודה

ראש בית הספר: שבי גוברין

ייעוד ומטרה:

ייעודו של בית הספר ללימודי תעודה הוא לפתח ולהפעיל תוכניות הכשרה לתפקידים במערכות חינוך וחברה, מתוך מכוונות להשמה ותעסוקה. ביה"ס מכון לקהלים מגוונים: אנשי מקצוע בכירים, אנשים עם מוגבלויות, צעירים בתחילת דרכם המקצועית וגמלאים.

על בית הספר:

בית הספר ללימודי תעודה במכללת סמינר הקיבוצים מקיים תוכניות לימוד והכשרה בתחומים מגוונים המיועדות ללומדים בכל מיני שלבים בחייהם, מתוך הבנה שבתקופה שאנו חיים בה הולך וגובר הצורך ללמוד, להתפתח ולרכוש כישורים נוספים וחדשים.

בית הספר ללימודי תעודה פונה לכולם – לצעירים המבקשים לרכוש מיומנויות והתמחויות שייתנו להם יתרון בתחילת דרכם, לסטודנטים המבקשים להוסיף תעודה מקצועית לתואר האקדמי, לאנשי מקצוע בכירים הרוצים להרחיב את ארגז הכלים המקצועי שלהם ולפתוח לעצמם אפשרויות תעסוקה חדשות, ללומדים מבוגרים הרוצים לתרום ולתת וללמוד כיצד לעשות זאת באופן מקצועי, מודע ומשמעותי.

התוכניות שלנו רבות ומיועדות לקהלים מגוונים, אך בבסיס כולן עומדים שלושה ערכי יסוד:

סטנדרט לימודי ואקדמי גבוה. מרצים ברמה אקדמית גבוהה, יכולות הוראה גבוהות ומכוונות ליצירת חוויות למידה משמעותית ללומדים.

נחיצות, רלוונטיות ומקצועיות. לימודים בתחומים שיש להם נחיצות תעסוקתית ומכוונות להשתלבות בשוק העבודה בתחומים השונים.

אנושיות וערכיות. הצלחה מקצועית ומצוינות אקדמית אינן שלמות ללא קשר אנושי משמעותי והשתייכות ומעורבות חברתית.

תחומי ההכשרה:

בית הספר ללימודי תעודה עוסק בהכשרה בשלושה תחומים עיקריים:

א. הכשרה ופיתוח מקצועי בתחומי חינוך וחברה

במרכז ההכשרה ופיתוח מקצועי מגוון רחב של תוכניות למורים, למנהלים ולבעלי תפקידים בבתי ספר ובמערכות החינוך הבלתי פורמלי. ענף פעילות נוסף פונה לקהלי יעד מגוונים ומציע תוכניות הכשרה ותעודה לתפקידים ועיסוקים. המרכז פועל מתוך תפיסה הממזגת בין הפיתוח המקצועי הנדרש לתפקיד לבין הפיתוח האישי, שתכליתו להרחיב את אופקי התעסוקה והעניין.

ב. הכשרה לתחום הורות, הנחיית קבוצות ואימון
במרכז למקצועות ההנחיה והאימון מגוון תוכניות. המרכז פועל ברוח הגישה ההומניסטית, השמה את הלומד במרכז, מתוך הקניית ידע, כלים ומיומנויות ופיתוח המודעות האישית והמקצועית.
התוכניות להכשרת אנשי מקצוע העובדים עם הורים מוכרות לתעודה מטעם מכללת סמינר הקיבוצים ומשרד החינוך – אגף שפ"י.

ג. הכשרה למקצועות הטיפול
במרכז למקצועות הטיפול מגוון רחב של תוכניות בתחומים: פסיכותרפיה ורבלית, טיפול בשילוב כלי מתווך וטיפול באמצעות אמנות ויצירה.
המרכז פועל מתוך תפיסה שהיא ציר מרכזי בכל תוכניות הלימוד – מיזוג בין מקצועיות לאנושיות.

המרכז להכשרה ופיתוח מקצועי

רשימת הקורסים ללימודי תעודה

א. הגיל הרך וחינוך בלתי פורמלי
ניהול והדרכה במערכת הגיל הרך
ניהול מערכות חינוכיות בחינוך הבלתי פורמלי
מחנכים/מחנכות בגן ילדים ברוח החינוך הדמוקרטי
מחנכות לתינוקות
ניהול גן במגזר הפרטי מגיל 2-4
פעילות בתנועה לגיל הרך
להיות גננת ברוח הגישה הפסיכופדגוגית
הכשרה מורה/גננת כחונכת ומלווה למורה/גננת מתחילה

ב. חינוך מיוחד ולקויות למידה
ניתוח יישומי של התנהגות
הכשרת מנחים להורות ב"הוראה מתקנת"
אשכול הוראה מותאמת בגישה רב-תחומית
הנחיית קבוצות בעזרת תקשורת מקדמת (עשייה קולנועית)
לקויות למידה והפרעות קשב וריכוז
טיוטורים בהוראת אנגלית
מנחי צוותים בניתוח יישומי של התנהגות
מבוא לניהול טיפול ללקויות תקשורת וקשיים תפקודיים
קורס מתקדם בניהול טיפול ללקויות תקשורת וקשיים
הכשרה לסיוע ושילוב תלמידים עם צרכים מיוחדים בכיתה

ג. אמנויות

הדרכת אמנות ויצירה – מעגלי אמנות, הדרכה ויצירה
המורה כאוצר – אופק חדש דרגה 7
טכניקות הנחיה והוראה באמצעות תיאטרון אקו

ד. בוגרים עם צרכים מיוחדים לגילאי 21+
הכשרת בוגרים עם צרכים מיוחדים לצילום ועריכת וידאו
רכזי נגישות

ה. השתלמויות אופק חדש
מורה יוזם ומטמיע במתמטיקה (דרגה 7)
מורה יוזם (דרגה 7)
מורה חוקר (דרגה 8)
מורה חונך בכיר (דרגה 9)
המורה כאוצר (דרגה 7)
הכשרת מורה/גננת כחונכת ומלווה למורה/גננת מתחילה
ניתוח יישומי של התנהגות (דרגות 7-9)
ניתוח יישומי של התנהגות (דרגות 3-6)
לקויות למידה והפרעות קשב
הנחיית קבוצות בעזרת תקשורת מקדמת (עשייה קולנועית)

המרכז להורות, הנחיה ואימון

רשימת הקורסים ללימודי תעודה

א. הורות, אימון והנחיית קבוצות
הנחיית קבוצות הורים
הנחיית קבוצות הורים עולים
הנחיית קבוצות משימה באוריינטציה דינמית
הדרכת הורים פרטנית
תוכנית אימון אישי משולב (Coaching)
הנחיית קבוצות בעזרת תקשורת מקדמת
אימון ארגוני – תוכנית המשך והתמחות למאמנים מוסמכים
כלכלת משפחה והתנהלות כלכלית מבוקרת – תוכנית המשך והתמחות למאמנים מוסמכים

ב. הורות בקהילה – המרכז להורות ומשפחה ומרכז "מאיה"

בתי ספר להורים
אנשי מקצוע לומדים: קבוצות והורות
כנס יום המשפחה
השתלמויות קיץ

המרכז למקצועות הטיפול

רשימת הקורסים ללימודי תעודה

א. פסיכותרפיה וייעוץ
פסיכותרפיה אנליטית – יונגיאנית
פסיכותרפיה וייעוץ אקזיסטנציאליסטי
פסיכותרפיה בילדים ונוער
טיפול דינמי בילדים ונוער
משחק בחול

ב. קורסי מבוא בפסיכולוגיה ושיטות מחקר

מבוא לפסיכולוגיה
תיאוריות אישיות
פסיכופתולוגיה
פסיכולוגיה התפתחותית
פסיכופיזיולוגיה
שיטות מחקר
סטטיסטיקה

ג. טיפול וסיוע בשילוב כלי מתווך

טיפול בעזרת בעלי חיים
גינון טיפולי
טיפול בעזרת שטח
מדריכי רכיבה טיפולית
הידרותרפיה ושחייה שיקומית
סיוע חינוך ושיקום בעזרת בעלי חיים
סיוע חינוך ושיקום בעזרת כלבים – כלבנות טיפולית

ד. טיפול וסיוע באמצעות אמנות ויצירה

ליצנות רפואית
טיפול דיאדי
מבוא לטיפול בתנועה
מבוא לטיפול באמנות
מבוא לפסיכודרמה התנסותית
מבוא חווייתי בביבליותרפיה
מבוא לפוטותרפיה

המרכז להורות ומשפחה במעבר בין-תרבותי – "מאיה"

ראש המרכז: ד"ר מיכאל קיפניס

המרכז פועל כמרכז ארצי רב-תחומי, וייעודו העצמתי הורים ומשפחות במעבר תרבותי וקידום תהליכי קליטה מיטיבים לקראת שילוב חברתי-תרבותי.

ייעודי המרכז:

- להכשיר אנשי מקצוע להנחיה בגישה רגישת תרבות ולפתח את מקצועיותם.
- לאגם משאבי כוח אדם רלוונטי.
- לפתח מנהיגות הורית חינוכית קהילתית בקרב העולים.
- לעודד ולהכשיר הורים-עולים לפעילות במערכות חינוך וחברה.
- להשפיע על מדיניות מקבלי ההחלטות ברמות השונות בנושאי קליטה ומשפחה.
- לעורר מודעות בקרב ארגונים ואנשי מקצוע לצורך הקניית ידע והתייחסות מקצועית לתהליכי מעבר תרבותי.
- לעודד קשרים בין מוסדות וארגונים לקידום דיאלוג בין קולטים לנקלטים.

רשימת המרצים בסמינר הקיבוצים – תשע"ה

אלטמן ישראל	אבידן אביבה, ד"ר
אליאב איתי	ד"ר אבידן אבא
אליקים אילנה	ד"ר אביטל אפשטיין גדעון
ד"ר אליקים אלון	ד"ר אבישר אילנה
אלמוג רות	ד"ר אבישר ניסים
אלעד דינה	אבן־זהב דב
ד"ר אלפרוביץ דלית	אבן־זהב ענת
ד"ר אלקהר איריס	ד"ר אבנן אסתר
אלרון אמיר	ד"ר אבני חנה
אמואל עינת	ד"ר אבריאלי אבני נועה
אמנט שירלי	אברמוביץ ליאלה
אנגל יאיר	אגוסטרי אורנה
אסף ליאור	ד"ר אדיב־שושן אסתר
ד"ר אסף־רייזל נירית	אדר־פלסקין מוריה
אפלבוים ערן	אוהד־קרני יעל
אפק איריס	אולשר שי
ד"ר אפשטיין יורם	אוסטרליץ אסנת
אפשטיין קרן	אופק יהודית
ד"ר ארביב־אלישיב רינת	אורגל יעל
ד"ר ארד איקי	אורין דורון
ארואסטי אורי	ד"ר אור־נר רן
ארז אורית	אורט מינה
ארז איבי	(בלמ"ת) הנחיית הורים, דרמה יוצרת
ארז עדי	אמנויות הבמה
ד"ר ארטמן לביא	תקשורת וקולנוע
ד"ר ארצי עינה	אמנויות העיצוב
אשכנזי־גולן גלית	היסטוריה – הד"פ
אשכנזי יעל אנקטי	(בלמ"ת) הנחיית הורים, דרמה יוצרת
אשכנזי שרון	אמנויות הבמה
ד"ר אשמן אהובה	בית ספר יסודי
אשמן תמיר	חינוך גופני
אשר דפנה	חינוך מיוחד
אשר מאיה	תרבות ישראל
ד"ר אשר עמרי	תקשורת קולנוע
אשרי נעמה	תרבות ישראל
באואר אלה, ד"ר	מדעים
בדש רינה	אמנויות הבמה
ד"ר בוצר ענת	מחול ותנועה
	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי
	(בלמ"ת) הנחיית קבוצות
	חינוך

* בשבתון/חופשה ללא תשלום
בלמ"ת - בית הספר ללימודים מתקדמים

בורודצקי קובי	אמנויות העיצוב	ד"ר ברחנאל־לורנד דורית	חינוך
בורוש ניבה	(בלמ"ת) טיפול בבעלי חיים	ד"ר ברט דורית	מתמטיקה בחינוך מיוחד
בורשטין אריה	מחול	ברטיש אורית	(בלמ"ת) הנחיית הורים
בזובוב פידודר	אמנויות העיצוב	בר־טל חגית	מקרא – הד"פ
ד"ר ביבלניק פנחס	היסטוריה – הד"פ	ד"ר בריוסף נורית	ביולוגיה – הד"פ
פרופ' בילגורצקי מרים	אמנויות הבמה	בריוסף נטע	ספרות
ביקלס־שני שלי*	מחול	בר־נחום ישראל	פסיכולוגיה
בלום הגר	(מהות) פסיכולוגיה	בר־נחום יוסי	(בלמ"ת) הנחיית קבוצות
בלינקי אור	אמנויות העיצוב	בר־עידה אירית	(בלמ"ת) אנגלית
בלצן מדלן	מתמטיקה	ברלינסקי נויט	חינוך גופני
בן אברהם ליאור	אמנויות הבמה	ברנדשטטר איטה	אמנויות הבמה – הד"פ
ד"ר בן־אוריה יהודה	פסיכולוגיה	ד"ר בר־ניר דרור	M.Ed. – בקטרילוגיה וסביבה
בן־ארי יוסי	אמנויות הבמה	ברנע דורית	(בלמ"ת) הנחיית קבוצות
בן גור נעמי	פיתוח מקצועי	ד"ר ברנר רינה	יסודי – הד"פ
ד"ר בן דב רוני	טכנולוגיה בחינוך לתואר שני	ד"ר ברסלר שלומית	ביבליותרפיה
בן דור רון	(בלמ"ת) טיפול בשטח	ד"ר בר־צבילוי ענת	הגיל הרך – הד"פ
בן־טוב טל	הגיל הרך – הד"פ	ברק יאיר	אמנות דיגיטלית
בן־יהודה מאיה	טיפול בפסיכודרמה	ד"ר ברקאי רותי	מתמטיקה – הד"פ
בן־יהודה קארן	מחשבים	ד"ר ברקני זהבה	חינוך
בן יהודה־שלהב נעמה	תקשורת וקולנוע	ד"ר בר־רומי פרלמן עדנה	אמנויות העיצוב
ד"ר בן־ישראל גוני	תרבות ישראל	פרופ' ברטנא אורציון*	ספרות
ד"ר בן־מאיר אורנה	אמנויות הבמה	בת־אדם מיכל	אמנויות הבמה
בן־עזרא רוני	מחול ותנועה	גאס־הכהן מורן, ד"ר	תרבות ישראל
ד"ר בן־פורת אילה	חינוך	ג'אנה רונית	חינוך מיוחד
ד"ר בן־פזי חנוך	תרבות ישראל	גבאי אטואל	בי"ס יסודי
בן פשט־סומין מלכה	אמנויות העיצוב	פרופ' גביעון ליאורה	סוציולוגיה
בן־צבי מיכאל	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	ד"ר גבע שרון	היסטוריה
בן־צרויה עליזה	סדנת עיצוב – משעול	ד"ר גבעון (קרפ) ליאורה	חינוך מיוחד
בן־שושן תמר	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	גוברמן מרק	מחול ותנועה
בסן־צינצינטוס רונית	מתמטיקה – הד"פ	ד"ר גוטרמן קובי	הכשרת מנהלים
בן־עמי מיכל	הסבה	גולדמן אלה	סדנת עיצוב – משעול
בקאייב אולגה	מחול ותנועה	ד"ר גולן יעל	בי"ס יסודי
ד"ר בקשי־ברוש איריס	חינוך	גולנר־דורפמן רונית	אמנות דיגיטלית
ד"ר ברודסקי וורן	מוזיקה	גורדון אורית	(בלמ"ת) הנחיית הורים
ד"ר ברוכי־אונא אמיתי	מקרא	ד"ר גור־זיו חגית	פדגוגיה ביקורתית, הגיל הרך – הד"פ
ברומינגר רות	(בלמ"ת) הנחיית הורים	ד"ר גורבט נעמי	חינוך יצירתי – הד"פ
ברון אדלר מיכל	אנגלית	ד"ר גורדישבסקי גלינה	אנגלית לפטור
ד"ר ברוש אילנה	חינוך	גורטלר רבקה	חינוך יצירתי
ברות ענת	חינוך יצירתי – הד"פ	ד"ר גורלי־טוראל טלי	מוסיקה, הגיל הרך יצירתי
בר־אור אסנת	חינוך יצירתי	ד"ר גורן רזי	ספרות, חינוך
ד"ר ברחן אלי	היסטוריה	פרופ' גזית אביקם	מתמטיקה

תרבות ישראל	ד"ר דינור אבנר	מוזיקה	ד"ר גייגר אורה
אמנויות העיצוב	דלבה רון	טיפול בפסיכודרמה	גייכמן הדס
אמנות דיגיטלית	דניאל דוד	ספרות ילדים	גינזבורג ורד
(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	דניאל יעקב	היסטוריה – הד"פ	ד"ר גינזברג איתן
אנגלית	ד"ר דנק מאיה	M.Ed. – חינוך סביבתי	ד"ר גל אדיב
אמנויות הבמה	דסקל ריקי	פסיכולוגיה	גלזנר יעל
חינוך גופני	ד"ר דקל הדס	חינוך גופני – הד"פ	גלייטמן שני
אנגלית	דקל טלי	תנועה לגיל הרך, מחול – הד"פ	גלילי רינת
היסטוריה	ד"ר דקל נאווה	יחידת מחקר	גליקמן אניה
חינוך גופני – הד"פ	ד"ר דרום רוני	טיפול באמנות	גלעד ענת
אמנות דיגיטלית	דרומר אורי	היסטוריה	ד"ר גן אלון
מתמטיקה	ד"ר דרוקר אילנה	אנגלית לפטור	גנדור אמסיס ג'ורג'ט
M.Ed. – חינוך סביבתי	פרופ' דרייפוס עמוס	חינוך גופני	גנות עדית
מדעים – יסודי	ד"ר דרסלר מרים	מקרא	גניס אשר
אנגלית	הדר דוד	אנגלית לפטור	גפני עדי
אמנויות הבמה	הדרי אבי	חינוך גופני	ד"ר גץ מירי
ספרות	ד"ר הולץ טל	הגיל הרך	גרבי ליאור
מתמטיקה	ד"ר הופמן רונית	מחול – הד"פ	ד"ר גרינולד יעל
מוזיקה	ד"ר היימן-איתי נעמי	(בלמ"ת) הנחיית קבוצות	גרין סמנטה
אנגלית	הירש גליה	(בלמ"ת) גינון טיפולי	גרנר דפנה
מחול	הירש מיכל	פסיכולוגיה	ד"ר גרינשטיין יורם
אנגלית לפטור	הירש שירי	אמנויות הבמה	גרינשפן יהודית
(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	הירשמן מיכל	מתודולוגיה מחקרית	גריס ענת
חינוך	הישראלי אדם	אנגלית	ד"ר גרנאי איימי*
טיפול באמנויות	הלוי תמר	תקשורת וקולנוע	דבורה ארז
ספרות	פרופ' הלפרין חגית	חינוך	ד"ר דביר נורית
ריכוז סטאז'	ד"ר המר-בודנרו דפנה	אזרחות	ד"ר דביר קובי
לשון	הרזהב שושנה	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	דדי אודליה
התפתחות שפה	הראל אפרת	חינוך גופני	ד"ר דהן רועית
פדגוגיה ביקורתית	ד"ר הרמט גל	אמנויות העיצוב	דהן רחל
(בלמ"ת) תנועה לגיל הרך	הרפז שולה	אמנות דיגיטלית	דה קאלו מלי
חינוך מיוחד	ד"ר הרצבי שירלי	תקשורת וקולנוע	ד"ר דובדבני שמואל
חינוך יצירתי	הרצברג יואל	ספרות	ד"ר דודאי רינה
פסיכולוגיה	הררי דור	התפתחות השפה	דודון-יפה שגית
הגיל הרך – הד"פ	הררי-בראבא מרים	אנגלית	ד"ר דויטש נלי
קשורת	ד"ר הרטאן רות ת	M.Ed. – חינוך סביבתי	ד"ר דולב שחר
(בלמ"ת) ייעוץ פדגוגי	אלה נירה, ד"ר	חינוך	דוניץ דוד
ביולוגיה	ד"ר ואקנין קינן יפתח	ראש הפקולטה	ד"ר דוניצה-שמידט סמדר
ראש הפקולטה לאמנויות	ד"ר ודמני רבקה	למדעי הרוח והחברה	
מהות	ד"ר וורמברנד נעמי	(בלמ"ת) טיפול דיאדי	דורנאי הגר
מחול	ויזנברגרץ מימי	אמנויות העיצוב	דימרמן מורה

ד"ר ויטל חדוה	אנגלית – הד"פ	טבנקין נטע	(בלמ"ת) הגיל הרך
ויינגרטן יצחק	אמנויות הבמה	ד"ר טוביאס אשלי	חינוך יצירתי
ויילר בינה	(בלמ"ת) פסיכותרפיה יונגיאנית	טוביה מיכל	חינוך יצירתי
וילר דוד	(בלמ"ת) תרפיות	ד"ר טופז בוורלי	אנגלית – הד"פ
ד"ר וייס דב	טכנולוגיה בחינוך לתואר שני	טופמן רונית	כימיה
וייס סמדר	מחול – הד"פ	טוקר אילת	היסטוריה
ד"ר וייסמן תמר	מדעים	ד"ר טימור צפי	M. Teach
ד"ר וינברגר יהודית	ראש הפקולטה לחינוך	ד"ר טיקוצ'נסקי אופירה	חינוך מיוחד – הד"פ
ד"ר ולדמן טינה	אנגלית	טל יעל	חינוך גופני – הד"פ
ולמן רמון	מדעים	טל נמרוד	היסטוריה
ולן פנינה	תקשורת וקולנוע	טלשיר-ליפשיץ תמר	סדנת עיצוב – משעול
ד"ר ונגר אריה	M.Ed. – חינוך סביבתי	טנאי מוניקה	(בלמ"ת) הנחיית קבוצות
ד"ר ונסובר ירון	היסטוריה	טרון הדסה	"יש דרך"
ונציה נילי	(בלמ"ת) הנחיית הורים	טרייסמן שני	(בלמ"ת) טיפול בתנועה
ד"ר וסרמן עליזה	ספרות	י'בין עמרי, ד"ר	תקשורת וקולנוע
וקנין אורלי	תרפיות	יגודה אילן	תקשורת וקולנוע
ורטהיימר רון	תקשורת וקולנוע	ד"ר יובל אמנון	היסטוריה
ז'בולוטני יבגניה	חינוך גופני	פרופ' יוגב אסתר	רקטור המכללה
ד"ר זוהר דוד	פסיכולוגיה	יוזפולסקי מאשה	אמנויות העיצוב
פרופ' זוזובסקי רות	מחקר	יוחנה מירי	אנגלית – הד"פ
ד"ר זולברג גיל	חינוך גופני	ד"ר יוסף גילי	M.Ed. – חינוך גופני
ד"ר זייפרט תמי	מחשבים בחינוך	ד"ר יוספסברג נעמי	חינוך
זילברמן מאירה	(בלמ"ת) הנחיית הורים	ד"ר יחזון יוסרי	היסטוריה
ד"ר זינגר אסנת	מקרא	ינאי-צדבאום יהודית	טיפול בפסיכודרמה
ד"ר זית שכולת	ספרות	ד"ר יעבץ בלה	ביולוגיה
זלמנסון-לוי גליה	בי"ס יסודי – הד"פ	יעקב אורלי	מחול
זלצר לביד מיכל	אנגלית לפטור	יעקובי אביגדור	חינוך גופני
ד"ר זנדברגהרן מלכה	תקשורת וקולנוע	יעקובי יעל	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי
זרצקי מיכל	אנגלית לפטור	יעקובסון יענקלה	אמנויות הבמה
חזן נועה ד"ר	אמנות דיגיטלית	יפה הלה	(בלמ"ת) רפואה משלימה
ד"ר חיון חיים	תרבות ישראל	יפה-מילשטיין מרית	חינוך מיוחד
חיון טלי	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	ד"ר יצחקי דפנה	אנגלית
חילבי יפית	חינוך מיוחד	יקיר חמוטל	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי
חכמון ליביה	אמנויות הבמה	ד"ר ירדני רות	לשון, ספרות
ד"ר חלמיש יוסי	חינוך גופני	ירום מיקי	חינוך מיוחד
חנצ'נסקי מרים	אנגלית	ד"ר ירון אורי	(בלמ"ת) פסיכותרפיה יונגיאנית
חסין ג'ינט	אנגלית לפטור	ירושלמי רינה	דרמה
ד"ר חסקין אריה	אנגלית	יריב אורית	לשון
ד"ר חסקין מימי	ספרות – הד"פ	ישפה רן	(בלמ"ת) תקשורת מקומית
ד"ר חרובי דינה	ספרות, שיעורים מתקדמים בחינוך	ישראלי ארז	אמנות דיגיטלית
ד"ר חרמון נוגה	מתודולוגיה מחקרית	ישראלי נחום	בימוי – הד"פ

ספרות – הד"פ	לוק חנה	אזרחות	כהן אביב, ד"ר
נשיאת המכללה	פרופ' ליבמן ציפורה	הגיל הרך – הד"פ	ד"ר כהן אירית
אמנויות הבמה	לידור אלדד	לשון	ד"ר כהן אלונה
אמנויות העיצוב	לייבמן רונן	הגיל הרך	כהן חגית
תקשורת וקולנוע	ליליאן ניב	מדעים	כהנוביץ שחר
טיפול בתנועה	לינדר-שריר מירי	ספרות – הד"פ	ד"ר כלב יפה
תרפיות	ליפין נעמי	אמנויות העיצוב	כספי אריה
M. Teach	ד"ר ליפשיץ עדינה	(בלמ"ת) ייעוץ ארגוני	כץ אורה
(בלמ"ת) טיפול בבעלי חיים	לכסן מרתה	תרבות ישראל	ד"ר כץ גילת
חינוך גופני – הד"פ	לנגזם תמר	חינוך גופני	כץ דורית
חינוך גופני	לנדאו קרלה פאולה	מחשבים בחינוך	כץ ניצה
בית ספר יסודי	לנדור-פרדו גבריאלה	מחול ותנועה	כרמי יורם
חינוך מיוחד	לנסמן שרה	אנגלית – הד"פ	ד"ר כרמל ריבי
אמנויות הבמה	לנצט נויה	טיפול באמנויות	לאנס עומר, ד"ר
(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	לסר שרון	מדעים	ד"ר לאון-בק מיקה
אמנויות הבמה	לרנר מוטי	הגיל הרך	ד"ר לאור-בלסבלג נילי
טיפול באמנויות	לרנר רינה	(בלמ"ת) טיפול בבעלי חיים	לב דפנה
על-יסודי – מדעים	מועלם רוני, ד"ר	אמנויות הבמה	לב נועה
הגיל הרך – הד"פ	ד"ר מור אפרת	(בלמ"ת) טיפול בשטח	לב שאול
(בלמ"ת) פסיכופתולוגיה	מור דנה	ראש בית הספר לטיפול באמנויות	ד"ר לב-ארי נעמה
אמנות דיגיטלית	מורג דבורה	תקשורת וקולנוע	לב-ארי רות
יסודי – הד"פ	מורג נעמי	תקשורת וקולנוע	לביא יוני*
היסטוריה	ד"ר מזור מעין	ב"ס יסודי	לבוב פלביה
ניהול מערכות חינוך	ד"ר מיטלמן-בונה טובה	אמנויות הבמה	לביא ערן
(בלמ"ת) הנחיית הורים	מיינרט צאלה	(בלמ"ת) הנחיית קבוצות	לביא רות
(בלמ"ת) טיפול בשטח	מיכאלי דוד	ספרות	ד"ר לבנת אביב
חינוך	ד"ר מיכאלי ניר	ספרות ילדים	ד"ר לבנת חנה
תיאטרון ומשחק	מילמן שלומית	דיקנית הסטודנטים	ד"ר לדרר דורון
טיפול בביבליותרפיה	מילר דפנה	תקשורת וקולנוע	להב יוני
תקשורת וקולנוע	מיקלוש איבון	תקשורת וקולנוע	להב שי
מחול	מירו יעל	תקשורת וקולנוע	לובצקי אריק
(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	מירסקי נעם	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	ד"ר לוי אפרת
אמנויות הבמה	מלר חדוה	אנגלית	לוי מוניקה
(בלמ"ת) מקצועות הטיפול ופסיכולוגיה	מנדה גדעון	התפתחות הילד	ד"ר לוי רונית
ספרות	ד"ר מנדה-לוי עודד	ראש יחידת המחקר	ד"ר לוי-פלדמן אירית
ספרות אנגלית	ד"ר מנור גל	מדעים	ד"ר לוי-ניסנבוים אורלב
מחול ותנועה	מנצורה אורן	חינוך	ד"ר לויאני רננה
חינוך מיוחד	ד"ר מנשה שי	כימיה	לויין ליהיא
אנגלית	ד"ר מרון אורלי	M.Ed. – ניהול מוסדות חינוך	ד"ר לויין שגית
מוזיקה	ד"ר מרזל לאה	(בלמ"ת) פסיכולוגיה	ד"ר לוינגר שי
ספרות	ד"ר מרין תמר	מתמטיקה	ד"ר לוינסון אסתר

פרופ' מרקוביץ צביה	מתמטיקה	ספרא טליה	(בלמ"ת) ליצנים רפואיים
מרקמן-סימנס דפנה	תרפיות	סתיו יהודה	תקשורת וקולנוע
משעל עדינה	מתודולוגיה מחקרית, טבע – הגיל הרך	עבאדי רחל, ד"ר	מדעים
נאוואל רבקה, ד"ר	תקשורת וקולנוע	עברי רואי	(בלמ"ת) אמנות
נאור דורית	חינוך גופני	ד"ר עדין סורקיס אביגיל	אנגלית
נבט יעל	(בלמ"ת) אימון פיננסי	עודד זיוה	פסיכולוגיה
נבעה בוסתן נעה	חינוך מיוחד	עוז עתר	מדעים – הד"פ
נווה תמר	מוסיקה	ד"ר עוזיאל קרל סיגל	התפתחות שפה
ד"ר נוי כנרת	אמנויות הבמה	ד"ר עוזרי רויטברג סיגל	מחקר איכותני
נויהאוז-סולם ליאור	חינוך גופני	ד"ר עופר שלומית	מחול – הד"פ
נחום רונית	(בלמ"ת) רפואה משלימה	ד"ר עופרים יעל	חינוך
נחמיאס סטלה	(בלמ"ת) אנגלית ליקויי למידה	עזרתי יגאל	אמנויות הבמה
ד"ר ניישטט-בורשטיין לילך	מדעי הרוח	ד"ר עינת-נוב עידית	ספרות
ניצני אסנת	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	ד"ר על-דור נירה	מחול
ניר-שפריר רבקה	תרפיות	עמר נלי*	אמנויות הבמה
נפתלי אסתר	בי"ס יסודי	ד"ר ענברי עמרי	M.Ed. – חינוך גופני ובריאות
נצר דפנה	תרפיות	ד"ר ענברי אסף	M.Ed. – ספרות
נצר רות	(בלמ"ת) הכשרת מטפלים	עציון טליה	(בלמ"ת) מחשבים
נרטיגל-רביד מילי	(בלמ"ת) פסיכותרפיה	עציוני מיכל	הגיל הרך – הד"פ
נתן נורית	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	פרופ' ערן עמירה	תרבות ישראל, יהדות
אניצקי-מולר יקטרינה	חינוך מיוחד	עתידי חן	בי"ס יסודי
ד"ר סביליה-שדה נאוה	אמנות דיגיטלית	פאר דוד	אמנויות העיצוב
סביצקי אורית	חינוך גופני	פוליבודה רחל	חינוך יצירתי – הד"פ
ד"ר סגל גיל	חינוך גופני	פולק רוברטו	תיאטרון-מחול
סגל ליאורה	ביולוגיה	פוסטלניק-סבן קרן	לימודי חינוך
סדן נעמי	חינוך גופני – הד"פ	ד"ר פופובסקי מיכל	אמנויות העיצוב
ד"ר סולומון אילת	חינוך מיוחד	ד"ר פורת ענת	הגיל הרך – הד"פ
סולל-דניאל איילת	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	פז טליה	מחול ותנועה
ד"ר סולקין עידית	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	ד"ר פז יובל	ספרות
סומק רוני	ספרות	פז נורית	בית ספר יסודי
ד"ר סטולר רעיה	אנגלית	פז קרן	תרפיות
ד"ר סימון דני	ביולוגיה	פטאל שלי	הגיל הרך – הד"פ
ד"ר סימן-טוב אילת	חינוך מיוחד – הד"פ	פרופ' פטקין דורית	מתמטיקה
ד"ר סימפסון יפעת	מוסיקה – משעול	פטריק קירה	מתמטיקה
סלומון לינדה	(בלמ"ת) גינון טיפולי	פיה-זונציה יעל	מחול
ד"ר סלונים איריס	(בלמ"ת) חינוך מיוחד	ד"ר פיינגולד שרה	אנגלית
סלע דינה	משעול	ד"ר פיינשטיין נורית	תרבות ישראל
ד"ר סמואל רועי	חינוך גופני	פיליבה רוחמה	(בלמ"ת) מתאמת אקדמית
ד"ר סעאדה נג'ואן	סוציולוגיה	פיפמן אלכסנדר	מחול ותנועה
ספיר תרצה	מחול ותנועה	פילו רחל	חינוך מיוחד
ספקטור שמעון	תקשורת וקולנוע	ד"ר פישמן ליאורה	חינוך מיוחד

פישר יונת	טיפול באמנות חזותית	קוטיק מירי	טיפול באמנויות
ד"ר פלוטניק רונית	(בלמ"ת) פסיכולוגיה	ד"ר קופמן-שמחון שרית	אמנויות הבמה
פליקס אורנה	מחשבים בחינוך	קופרשמידט איתי	לשון
פסל דודי	M.Ed. – טכנולוגיה בחינוך	ד"ר קורל עקיבא	M.Ed. – חינוך גופני
ד"ר פלקסין אולגה	מתמטיקה	ד"ר קוש טלילה	חינוך גופני
ד"ר פנחס יגאל	חינוך גופני	קזין דניאל	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי
פרג נירה	אמנות דיגיטלית	ד"ר קטקו תמר	ראש תוכנית המצטיינים
פרדמן כנרת	(בלמ"ת) אימון	קידר חנה	לימודי חינוך
פרדקין גליה	אמנויות הבמה	קינר עפרית	אמנויות העיצוב
ד"ר פרולג שי	מחשבת החינוך	ד"ר קיפניס מיכאל	(בלמ"ת) רכז "מאיה"
פרסי אודי	תיאטרון-מחול	קיפר דני	תקשורת וקולנוע
פרי ניצה	(בלמ"ת) פסיכותרפיה יונגיאנית	ד"ר קליין דן	M.Ed. – פסיכולוגיה וטכנולוגיה
פרי נתנאל	(בלמ"ת) פסיכותרפיה יונגיאנית		בחינוך
פריד נמרוד	מחול – הד"פ	ד"ר קליין רונית	מחשבים בחינוך, מתמטיקה
פרידמן חנוך	M.Ed. – חינוך סביבתי	קלימר רות	תקשורת וקולנוע
פרימרמן שמואל	היסטוריה – הד"פ	קלפה פרץ שרית	חינוך מיוחד
ד"ר פרישמן-שטרית ענת	חינוך מיוחד	קנטי נורית	תקשורת וקולנוע
פרלוביחן נעמי	מחול ותנועה	קנליס-אוליאיר טטיאנה	אמנויות הבמה
ד"ר פרנס יהודית	ספרות – הד"פ	קנצלר יורם	תרבות ישראל, יהדות
פרנקל טלי	הסבה לגיל הרך	ד"ר קצין אורי	תרבות ישראל – הד"פ
ד"ר פרנקל עליזה	ביולוגיה	קריזר ורדה	התפתחות שפה
פרנקל רזיה	(בלמ"ת) הנחיית הורים – פסיכולוגיה	ד"ר קריץ מיכאל	מחשבים בחינוך
פתר סיני	אמנויות הבמה	קרן איל	היסטוריה
צאן חגית	(בלמ"ת) הנחיית קבוצות	ד"ר קרן מיכל	מתודולוגיה מחקרית
ד"ר צ'יבולסקי דינה	מדעים	קרני כרמלה משעול	
פרופ' צור אלי	היסטוריה	קרניאל-לאואר עינב	(בלמ"ת) הנחיית קבוצות
ד"ר צור בתיה	התפתחות שפה	פרופ' קשת שולה	M.Ed. – תרבות ישראל
ד"ר ציטרון עתי	M.Ed. – תיאטרון	ראובני מאיר	תקשורת וקולנוע
ד"ר צירולניקוב בלה	מתמטיקה	רביב רן	שיעורים מתקדמים בחינוך
צירקלביץ-רוסו ענבל	אמנויות העיצוב	רבינוביץ אורלי	(בלמ"ת) הגיל הרך
צ'לטון נולה	אמנויות הבמה	רבינוביץ אסתר	לשון
צימרמן ענהאל	התפתחות שפה	רבינוביץ מורן	חינוך גופני
ד"ר צין-דרור טל	הגיל הרך	רגב אסף	תקשורת וקולנוע
צפורי עמוס	תקשורת וקולנוע	רגב טל	חינוך מיוחד
צרפתי דנה	אמנויות הבמה	ד"ר רדו רוני	(בלמ"ת) טיפול בבעלי חיים
צרפתי יעל	הגיל הרך – הד"פ, מחשבים בחינוך	רהט מירב	אמנויות העיצוב
ד"ר צ'כובר שרון	כימיה	ד"ר רודר אריה	אמנויות העיצוב
קדרון מיכל, ד"ר	הגיל הרך	ד"ר רוה דן	(בלמ"ת) פסיכולוגיה
ד"ר קואסטל רחל	אנגלית	רוזנבאום ישראל	(בלמ"ת) פסיכותרפיה
קוגלר גילי	מקרא	רוזנברג חנה	(בלמ"ת) הנחיית קבוצות
קוט חגי	M.Ed. – חינוך סביבתי	רוזנברג קטיה	מחקר

כימיה	שחייני דנה	הגיל הרך – הד"פ	ד"ר רוזנוולד מילכה
מדעים	ד"ר שחם אוהד	תקשורת וקולנוע	רוטהילץ רמי
אמנויות העיצוב	שחר אלבז טליה	טיפול באמנויות	ד"ר רוטנברג בירי
תרפיות	שחר גילה	מחול ותנועה	ד"ר רוטנברג הניה
אמנויות העיצוב	ד"ר שטאנג סיוון	(בלמ"ת) אימון	רוכלי יבין
אמנויות העיצוב	שטיין ענת	אמנויות העיצוב	רוכמן שירלי רחל
מחשבים	ד"ר שטיינבוק ארקדי	מדעים	רון יפתח
מתמטיקה	ד"ר שטיינברג רותי	מחול ותיאטרון-מחול – הד"פ	ד"ר רונן אילנה
טיפול באמנויות	שטיינהרדט לינור	(בלמ"ת) גינון טיפולי	רונן טלי
אנגלית	ד"ר שטיינר ג'ודי	אמנויות העיצוב	רועה גליה
ספרות	ד"ר שיכנמטר-הלוי רימה	מתמטיקה	רז רונן
חינוך מיוחד	ד"ר שימקין טלי	ביולוגיה	ד"ר רזניק יעקב
אמנות דיגיטלית	שינברג חן	מקרא	ד"ר רחמים תמר
מדעי הטבע	ד"ר שינפלד מירי	תרפיות	ד"ר רחמן יוספה
חינוך מיוחד	שלו תמר	טיפול בפסיכודרמה	רחמני גליה
M.Teach – אזרחות	ד"ר שלוינסקי אורית	דרמה	ד"ר רבקה יהודית
תקשורת וקולנוע	שלו ג'ולי	ספרות – הד"פ	רייזמן שוש
תקשורת וקולנוע	ד"ר שלח יוכי	אנגלית	ד"ר רייכרט רביב
חינוך מיוחד	שלח-ענבר אורית	חינוך מיוחד	רפינסקי חגית
מחול	שליט לילך	תקשורת וקולנוע	רן כשכש גליה
אמנות דיגיטלית	שלף מעין	(בלמ"ת) לימודי חינוך	רפאלי אלדד
הסבה	ד"ר שלר אהובה	(בלמ"ת) רפואה משלימה	רפאלי יפית
תקשורת וקולנוע	שמגר אירית	מחול ותנועה	רפצקי ארנון
אמנות דיגיטלית	שמואלי יואב	אמנויות העיצוב	רשף-ארמוני שרון*
מדעים	ד"ר שמואלי מרווה	מדעי הרוח – M.Ed.	שאלתיאלי הילה
אמנויות העיצוב	שמחי ינון	חינוך גופני	פרופ' שביט עוזי
ספרות	פרופ' שמיר זיוה	(בלמ"ת) הנחיית הורים	ד"ר שבת מיטל
הגיל הרך – הד"פ	שמר אורנה	אנגלית, אוריינות	שבתאי מלכה
מחקר	ד"ר שמר-אלקיים טל	חינוך מיוחד	ד"ר שגב-מילר רחל (אקי)
ניהול וארגון מערכות חינוך	ד"ר שניידר רונית	אמנויות הבמה	ד"ר שדה שרית
טיפול בפסיכודרמה	שניר-נהרין ורד	(בלמ"ת) הנחיית הורים	שהם פרידה
אמנויות הבמה, פסיכודרמה	שניר חנן	חינוך גופני	שוויצר פטריסיה
חינוך יצירתי	שנער-זמיר ניבי	M.Ed. – מדעים	שווד מירה
היסטוריה	ד"ר שנקולבסקי זהבית	אמנות דיגיטלית	ד"ר שוורץ-לביא דינה
מתמטיקה	ד"ר שפט מלכה	חינוך מיוחד	שוחר טל
טיפול באמנויות	שפירא ג'ניס	M.Ed. – ביולוגיה	ד"ר שומרון ורד
חינוך יצירתי	שפירא חן	טיפול בתנועה	ד"ר שוסטר איילת
מדעים	שפירא טלי	טיפול באמנויות	שופר אנגלהרד עינת
תקשורת וקולנוע	שפירא ערן	אמנויות העיצוב	שוורץ רות
אמנויות העיצוב	ד"ר שפלן-קצב הדרה	M.Ed. – חינוך מתמטי	שושן טל
מחול	שפנאוף-מני תרצה		פרופ' שושני יקיר

שפרן דליה	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	ד"ר שרם־ברוך גלית	ביולוגיה
פרופ' שקד יובל	מחול – מוסיקה	ד"ר שרעבי עדי	חינוך מיוחד
שקד יעלה	טיפול בתנועה	שרף ירון	תקשורת וקולנוע
ד"ר שקדי חגית	חינוך גופני – הד"פ	שרף רונית	(בלמ"ת) פסיכולוגיה
שקולניק גילה	הוראת קריאה	ת דמור עומר	תקשורת וקולנוע
שרשלוס יהלי	(בלמ"ת) פסיכותרפיה	תורן יהלי	תיאטרון ומחול
שרבי ניצה	(בלמ"ת) פיתוח מקצועי	ד"ר תירוש חיים	מחשבים בחינוך
שריג רות	(בלמ"ת) פסיכותרפיה יונגיאנית	ד"ר תמיר ורד	הגיל הרך הסבה – הד"פ
שרייבר איריס	מתמטיקה	תמיר־רון רונית	חינוך יצירתי
ד"ר שרייבר בטי	חינוך מיוחד – הד"פ		

